

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

ÅRSRAPPORT FÖR 2004

EUROPEISKA
OMBUDSMANNEN

ÅRSRAPPORT 2004

© Europeiska ombudsmannen 2005

Alla rättigheter förbehålls.

Användning av materialet för utbildnings- och andra icke-kommersiella syften är tillåten förutsatt att källan anges.

Omslags- samt avdelande foton är tagna av Glory Rozakis. Där inget annat anges äger Europeiska ombudsmannen upphovsrätten till alla övriga fotografier.

Rapporten är publicerad i sin helhet på Internet under följande adress:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/sv/default.htm>

EUROPEISKA
OMBUDSMANNEN
ÅRSRAPPORT 2004

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Josep Borrell Fontelles
Talman
Europaparlamentet
Rue Wiertz
B-1047 Bryssel

Strasbourg, 8 mars 2005

Herr talman,

I enlighet med artikel 195.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 3.8 i Europaparlamentets beslut om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning lägger jag härmed fram min rapport för år 2004.

Med vänlig hälsning,

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

INLEDNING	17	INLEDNING
1 SAMMANFATTNING	23	SAMMANFATTNING
2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR	35	KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR
3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING	53	BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING
4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN	107	FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER
5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKLANDE ORGAN	113	FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKLANDE ORGAN
6 MEDDELANDEN	125	MEDDELANDEN
7 BILAGOR	159	BILAGOR

INLEDNING	17
1 SAMMANFATTNING	23
2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR	35
2.1 DEN RÄTTSLIGA GRUNDEN FÖR OMBUDSMANNENS ARBETE	35
2.2 EUROPEISKA OMBUDSMANNENS MANDAT	36
2.2.1 Klagomål från obehöriga	36
2.2.2 Gemenskapens institutioner och organ	36
2.2.3 "Administrativa missförhållanden"	37
2.3 TILLÅTLIGHET OCH GRUND FÖR UNDERSÖKNINGAR	38
2.4 ANALYS AV KLAGOMÅLEN SOM BEHANDLATS UNDER 2004	39
2.5 ÖVERLÄMNANDEN OCH RÅDGIVNING	40
2.6 OMBUDSMANNENS FÖRFARANDEN	41
2.6.1 Att påbörja en undersökning	42
2.6.2 Rättvist förfarande	42
2.6.3 Tillgång till handlingar och möjlighet att höra vittnen	42
2.6.4 Öppet förfarande	43
2.7 RESULTAT AV UNDERSÖKNINGARNA	43
2.7.1 Inget administrativt missförhållande	43
2.7.2 Ärenden som lösts av institutionen och vänskapliga förlikningar	44
2.7.3 Kritiska anmärkningar, förslag till rekommendation och särskilda rapporter	44
2.8 BESLUT SOM AVSLUTADE ÄRENDEN UNDER 2004	45
2.8.1 Tillgång till handlingar och skydd av personuppgifter	45
2.8.2 Kommissionens roll som "fördragens väktare"	47
2.8.3 Kontrakt och bidrag	48
2.8.4 Rekryterings- och personalfrågor	49
2.8.5 Kommissionens reaktioner på ombudsmannens undersökningar	49

3	BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING	53
3.1	ÄRENDEN DÄR INGA ADMINISTRATIVA MISSFÖRHÅLLANDEN FÖRELEGAT	53
3.1.1	Europaparlamentet	53
	EUROPAPARLAMENTETS REGLER FÖR PRAKTIKPLATSER	53
	PENSIONSSYSTEM FÖR LEDAMÖTER AV EUROPAPARLAMENTET	54
3.1.2	Europeiska unionens råd	55
	UTNÄMNING AV STYRELSELEDAMÖTER I EUROPEISKA MYNDIGHETEN FÖR LIVSMEDELSSÄKERHET	55
	TILLGÅNG TILL RÄTTSLIGA YTTRANDE.....	56
3.1.3	Europeiska kommissionen	57
	UTESLUTNING FRÅN ETT IT-PROJEKT	57
	GENOMFÖRANDE AV FÖRSÄKRINGSDIREKTIVEN I DEN GREKISKA LAGSTIFTNINGEN.....	58
	DEN PORTUGISISKA LAGEN OM TJURFÅKTNING	59
	TILLGÅNG TILL FÖRSLAG TILL UTTALANDE FRÅN GEMENSAMMA EES-KOMMITTÉN	59
	TILLGÅNG TILL WTO:S FÖRHANDLINGSDOKUMENT	60
	TILLGÅNG TILL RAPPORT OM LIVSMEDEL- OCH VETERINÄRFRÅGOR I RUMÄNIEN	61
	TILLGÅNG TILL EN BESÖKSRAPPORT FRÅN EUROPEISKA SOCIALFONDEN	62
	LEONARDO DA VINCI-PROGRAMMET	63
	URVALSFÖRFARANDET FÖR ETT EUROPEAID-PROJEKT	64
	PÅSTÅTT FELAKTIG BEHANDLING AV ÖVERTRÄDELSEFÖRFARANDE.....	65
	TILLGÅNG TILL EN BEDÖMNING AV DET TYSKA BUDGETLÄGET	65
3.1.4	Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal	66
	PÅSTÅDD BRIST PÅ MOTIVERAD FÖRKLARING I ETT URVALSFÖRFARANDE	66
3.2	ÄRENDEN SOM LÖSTS AV INSTITUTIONEN	67
3.2.1	Europaparlamentet	67
	UTTAGNINGSKOMMITTÉNS BESLUT OM EN ANSÖKAN.....	67
3.2.2	Europeiska kommissionen	67
	UNDERLÅTENHET ATT BETALA FÖR TJÄNSTER	67
	UNDERLÅTENHET ATT BETALA UT BIDRAG	68
	TILLGÅNG TILL HANDLINGAR RÖRANDE ETT JÄRNVÄGS-PROJEKT	69
	SEN BETALNING FÖR TJÄNSTER.....	69
3.2.3	Europeiska byrån för bedrägeribekämpning	70
	TILLGÅNG TILL HANDLINGAR I ETT ÄRENDE SOM GÄLLDE KÄRNSÄKERHET	70
3.3	UPPGÖRELSE I GODO SOM ÅSTADKOMMITTS AV OMBUDSMANNEN	71
	TILLGÅNG TILL DOKUMENT SOM GÄLLER HANDELSFÖRHANDLINGAR	71
	TILLGÅNG TILL RESULTATET FRÅN ETT KÖRPROV	72
3.4	ÄRENDEN SOM AVSLUTATS MED EN KRITISK ANMÄRKNING FRÅN OMBUDSMANNEN	73
3.4.1	Europaparlamentet	73
	TILLÄMPNING AV REGLERNA OM RÖKNING	73
3.4.2	Europeiska unionens råd	74
	TILLGÅNG TILL PERSONUPPGIFTER I SAMBAND MED FÖRTIDSPENSIONERING.....	74

3.4.3 Europeiska kommissionen	75
OGYNSAMMARE LÖNEGRADSPACERING PÅ GRUND AV FÖRSENING I REKRYTERINGSFÖRFARANDE	75
BRIST PÅ MOTIVERING FÖR UTEBLIVNA BETALNINGAR.....	76
VÄGRAN ATT ERSÄTTA KOSTNADER FÖR SEKRETERARTJÄNSTER	77
UNDERLÅTENHET ATT REGISTRERA KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226.....	77
BEHANDLING AV ETT KLAGOMÅL RÖRANDE STATLIGT STÖD	78
UNDERLÅTENHET ATT SE TILL ATT SPRÅKLÄRARE BETRAKTAS SOM HELTIDSARBETANDE.....	79
ORÄTTVIS BEHANDLING AV MILJÖORGANISATION	80
TILLTRÄDE TILL ADVOKATYRKET I ITALIEN	81
OTILLRÄCKLIG INFORMATION OM TÄNKBAR FINANSIERING TILL EN RIDSKOLA	82
TIDSPLAN FÖR ATT UTARBETA PERSONALRAPPORTER.....	83
ÖVERTRÄDELSE AV PRINCIPEN OM ICKE-DISKRIMINERING I SAMBAND MED REKRYTERING.....	84
UTEBLIVET FÖRNYANDE AV EXPERTKONTRAKT	85
OMOTIVERAD VÄGRAN ATT GE TILLGÅNG TILL DOKUMENTATION RÖRANDE EN ICKE-STATLIG ORGANISATION	85
UNDERLÅTENHET ATT BESVARA EN SKRIVELSE FRÅN EN PERSON VARS ANSÖKAN OM BIDRAG AVSLAGITS.....	87
FÖRSENING I SAMBAND MED BEHANDLING AV ETT KLAGOMÅL OM ÖVERTRÄDELSE	87
3.4.4 Europaparlamentet och Europeiska kommissionen	88
OMOTIVERAD UPPSÄGNING AV ÖVERSÄTTNINGSKONTRAKT	88
3.4.5 Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal	89
PÅSTÄDD ORÄTTVISA OCH BRIST PÅ ÖPPENHET I ETT UTTAGNINGSFÖRFARANDE.....	89
OTILLRÄCKLIG MOTIVERING AV SPRÅKPOLICY I ALLMÄNT UTTAGNINGSPROV	90
3.4.6 Europol	91
UNDERLÅTENHET ATT RESPEKTERA TJÄNSTFÖRESKRIFTERNA VID REKRYTERING AV EN BITRÄDANDE ASSISTENT.....	91
3.5 FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER SOM ANTAGITS AV INSTITUTIONEN	92
3.5.1 Europeiska kommissionen	92
PRESSAT TIDSSCHEMA LEDDE TILL FEL I FORSKNINGSPROJEKT	92
OTILLBÖRLIG FÖRSENING I BEHANDLINGEN AV ETT ÖVERTRÄDELSEÄRENDE.....	93
3.5.2 Europeiska kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning	94
ANKLAGELSER OM BEDRÄGERI I FALLET "BLUE DRAGON"	94
3.6 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS AV ANDRA ANLEDNINGAR	96
3.6.1 Europeiska unionens råd	96
ETT BARN SOM SAKNAR RÄTT TILL EU:S SJUKFÖRSÄKRING.....	96
3.6.2 Europeiska kommissionen	97
VÄGRAN ATT BETALA FAKTUROR INOM RAMEN FÖR ETT TACIS-KONTRAKT	97
KLASSIFICERING AV BIDRAG TILL DVÄRGÅSNA	98
3.6.3 Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal	99
PÅSTÅTT UTEBLIVET SVAR FRÅN TILLSÄTTNINGSMYNDIGHETEN	99
3.6.4 Regionkommittén	100
MÅLTIDSKOSTNADER FÖR PRAKTIKANTER	100
3.6.5 Europeiska universitetsinstitutet	101
ÅLDERSGRÄNSER I SAMBAND MED REKRYTERING.....	101

3.7	ÄRENDEN SOM AVSLUTATS EFTER EN SÄRSKILD RAPPORT	102
	KLASSIFICERING AV TJÄNSTER SOM PRESSTALESMAN I KOMMISSIONENS DELEGATIONER I TREDJELAND.....	102
3.8	OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGAR PÅ EGET INITIATIV	103
	BRIST PÅ KLAGOMÅLSFÖRFARANDE FÖR UTSÄNDA NATIONELLA EXPERTER.....	103
	KVALITETEN PÅ EUROPASKOLORNAS FÖRVALTNING.....	104
4	FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN	107
4.1	EUROPAPARLAMENTET	108
4.2	EUROPEISKA KOMMISSIONEN	109
4.3	ÖVRIGA INSTITUTIONER OCH ORGAN	109
5	FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNANDE ORGAN	113
5.1	EUROPEISKA UNIONENS NÄTVERK AV OMBUDSMÄN	113
5.2	ANDRA SEMINARIER OCH KONFERENSER MED OMBUDSMÄN	116
5.3	ANDRA EVENEMANG MED OMBUDSMÄN OCH DERAS PERSONAL	120
6	MEDDELANDE	125
6.1	ÅRETS HÖJDPUNKTER	125
6.2	INFORMATIONSBESÖK	128
6.3	ÖVRIGA KONFERENSER OCH MÖTEN	141
6.4	FÖRBINDELSER MED MEDIER	149
6.5	PUBLIKATIONER	154
6.6	ONLINE-KOMMUNIKATION	156
7	BILAGOR	159
A	STATISTIK	159
B	OMBUDSMANNENS BUDGET	168
C	PERSONAL	170
D	REGISTER ÖVER BESLUT	176

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNADE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

INLEDNING

År 2004 blev ett intressant år för EU:s medborgarliga rättigheter. De blev en realitet för ytterligare 75 miljoner människor, vilkas länder blev medlemmar av Europeiska unionen den 1 maj. Ett av de första tillfällena att utöva de rättigheterna kom i början av juni, i och med valet till Europaparlamentet. Och i mitten av juni fick vi bevittna antagandet av fördraget om upprättandet av en konstitution för Europa, som också omfattade stadgan om de grundläggande rättigheterna. Processen när konstitutionen skall ratificeras i samtliga 25 medlemsstater kommer säkerligen att starta en livlig debatt och diskussion om vad det innebär att vara medborgare i unionen.

Ur Europeiska ombudsmannens perspektiv innebar 2004 slutet på institutionens andra mandatperiod. Från att ha börjat som ett team på två personer i Strasbourg i september 1995 har Europeiska ombudsmannen växt till att bli en institution som respekteras av EU:s institutioner och organ och som medborgarna litar på och i allt högre grad vänder sig till. Under året som gick kunde vi bevittna en aldrig tidigare skadad ökning av antalet klagomål: hela 50 procent. Detta är ett tydligt tecken på att man börjar bli mer medveten om rätten att klagatill ombudsmannen om administrativa missförhållanden.

För mig personligen skulle det avgöras under 2004 om jag kunde leva upp till de löften jag ställde ut när jag tillträdde befattningen som europeisk ombudsman. Eftersom mitt mandat sammanföll med senare delen av Europaparlamentets mandatperiod 1999–2004, var det viktigt för mig att kunna leva upp till de prioriteringar jag beskrev den 1 april 2003, nämligen att främja rättsstatens principer, god förvaltningssed och respekt för mänskliga rättigheter, och att nå ut till medborgarna i hela Europa. Unionens utvidgning var central för samtliga dessa tre prioriteringar. Min grundfilosofi när det har gällt att ta itu med dem har varit att agera såväl "reaktivt", dvs. att reagera på klagomål, som "proaktivt", dvs. att nå ut till ombudsmannens olika avnämare via en serie av initiativ som syftar till att maximera ombudsmannens service.

Att leva upp till mina åtaganden

Målet för ombudsmannens kansli måste vara att alla medborgare som vänder sig till det snabbt skall kunna få den hjälp eller de råd de behöver. Mot den bakgrunden arbetade vi hårt under 2004 för att bygga upp en institution som var redo att ge service till medborgarna i 25 medlemsstater på fördragets 21 officiella språk. Den 1 maj hade vi nått så långt att vi var redo att göra detta. Vi rekryterade den rättsliga och administrativa personal vi behövde, och vi såg till att vår nya databas för klagomål i alla avseenden var operativ. Tack vare detta kunde vi hantera en aldrig tidigare skadad ökning när det gällde efterfrågan på våra tjänster.

Och resultaten lät inte vänta på sig! Under 2004 kunde ombudsmannen i nästan 70 procent av fallen hjälpa de klagande, antingen genom att inleda en undersökning, överföra ärendet till ett behörigt organ eller ge råd om vart de klagande kunde vända sig för att finna en snabb och effektiv lösning på sina problem. Men inte bara det! Efter ombudsmannens undersökningar betalade institutionerna sina räkningar, med ränta, lämnade ut handlingar och lämnade förklaringar, åtgärdade orättvisor och bad om ursäkt för sina misstag. EU:s institutioner och organ var med andra ord ivriga att visa sin vilja att arbeta med ombudsmannen till medborgarnas fromma. Denna attityd är avgörande när det gäller att bygga upp förtroende för de tjänster som ombudsmannen tillhandahåller. Medborgarna kommer inte att vända sig till mig med sina problem om de inte litar på att deras klagomål får effekt. Under 2004 fortsatte vi bevisa att så är fallet.

Min andra prioritering gällde att bygga vidare på kontakterna med ombudsmän i hela Europa för att främja rättsstatens principer, god förvaltningssed och respekt för de mänskliga rättigheterna. I det syftet ökade jag takten i min informationsresa, och efter att ha besökt samtliga tio anslutningsländer till den 1 maj fortsatte jag till Rumänien, Nederländerna, Portugal och Frankrike innan året var slut. De besöken visade sig bli nyttiga. Vart och ett omfattade möten med medborgare och potentiella klagande för att förklara ombudsmannens roll, diskutera med offentliga tjänstemän

för att understryka betydelsen av icke-judiciella prövningsförfaranden och diskutera med övriga europeiska ombudsmän för att komma fram till hur vi bäst skall kunna försvara och främja medborgarnas rättigheter. För att ytterligare föra ut ombudsmannens idé reste jag till Turkiet, till Serbien och Montenegro för att hjälpa till när man inrättade institutionen där. Jag höll över 30 föredrag och presentationer och deltog i över 150 möten med ombudsmän, offentliga tjänstemän och andra berörda parter i samband med min informationsresa och andra besök.

Informationsbesöken var också viktiga när det gällde att verkställa min tredje prioritering. Offentliga föredrag, möten och intervjuer i medierna ger goda möjligheter att informera medborgarna om deras rättigheter och hur de bäst skall kunna utnyttja dem. Vi fortsatte att intensifiera våra ansträngningar att rikta information till potentiella brukare av ombudsmannens tjänster genom att vända oss till icke-statliga organisationer, handelskamrar, institutioner som undervisar i juridik och offentlig förvaltning inom den akademiska världen, samt andra intressegrupper under seminarier, möten och konferenser. Vårt utbud av olika publikationer på upp till 25 olika språk gavs stor spridning och ställdes till förfogande i elektronisk form för att hjälpa till att öka kunskaperna om ombudsmannens verksamhet i hela Europa.

Jag vill gärna tro att Europaparlamentets beslut att välja om mig den 11 januari innebär att man stöder dessa aktiviteter. Dessutom, och på ett mer generellt plan, betraktar jag det starka stöd som praktiskt taget samtliga politiska grupper gav min kandidatur som ett påtagligt bevis på den uppskattnings som parlamentet visar denna institution. Ett sådant omfattande stöd över partigränserna är av avgörande betydelse när institutionen nu är på väg in i sitt andra decennium.

En årsrapport med nytt utseende

Parlamentet granskar ombudsmannens arbete till största delen på grundval av den årsrapport som jag lägger fram varje år. Årsrapporten är ombudsmannens viktigaste publikation. Genom att jag tillhandahåller en översikt över min verksamhet när det gäller att behandla klagomål under ett visst år, ökar parlamentets möjligheter att ställa unionens institutioner och organ till svars. Det faktum att rapporten understryker problemområden inom administrationen blir dessutom en värdefull resurs i samband med de europeiska institutionernas och organens självreglering. Men dessutom är ombudsmannens rapport av intresse för ett stort antal grupper och individer på olika nivåer – mina kolleger bland ombudsmännen, politiker, offentliga tjänstemän, experter, akademiker, intressegrupper, icke-statliga organisationer, journalister och medborgare på europeisk, nationell, regional och lokal nivå.

För att på bästa sätt kunna reagera på de olika förväntningarna från dessa olika grupper, har vi stöpt om årsrapporten och lanserat en rad tillhörande publikationer. I själva årsrapporten har de fullständiga besluten ersatts av sammanfattningar som riktar uppmärksamheten på de viktigaste frågorna. I en tematisk analys lyfter vi fram de viktigaste rättsliga och övriga resultaten inom fyra huvudområden. Kapitlen som omfattar kommunikation och förbindelser med andra organ har reviderats för att understryka fördelarna med dessa aktiviteter, något som vi illustrerar med detaljer från de händelser som ägde rum. Resultatet blir, tror vi, ett användarvänligare dokument som ger ett verkligt mervärde. Den som är bekant med ombudsmannens arbete kan omedelbart ta del av den viktigaste utvecklingen, medan den vars första möte med ombudsmannen sker via årsrapporten, snabbt och enkelt bör kunna förstå vad institutionen innebär. Vår önskan att göra ombudsmannens arbete mer lättillgängligt kompletteras av vårt åtagande att utnyttja offentliga resurser på bästa sätt och att respektera miljön. Genom att kraftigt reducera rapportens längd hoppas vi att vi har handlat i medborgarnas intresse. Något som ombudsmannen alltid strävar efter!

Det var av just denna anledning som vi lanserade publikationen *Sammanfattning och statistik 2004*. Sammanfattningen ger en kortfattad översikt över ombudsmannens verksamhet under ett visst år. Som ett komplement till det material som erbjuds, och i första hand som ett stöd åt den som vill studera ombudsmannens arbete grundligare, lanserar vi i år en heltäckande elektronisk publikation som innehåller de fullständiga besluten på engelska, franska och tyska i de fall som ingår i årsrapportens kapitel 3. Texten kommer att ställas till förfogande under andra halvåret 2005 som ett samlat elektroniskt dokument på ombudsmannens webbplats, medan en version på papper eller cd-rom kan beställas från ombudsmannens kansli. Och de beslut som avslutar ärenden kommer naturligtvis även i fortsättningen att offentliggöras på ombudsmannens webbplats på engelska och på den klagandes språk, om det är ett annat. Med denna kompletta uppsättning material hoppas vi kunna uppfylla behoven hos vår publik på bästa sätt.

Framtiden

Det kan inte förnekas att vi står vid ett viktigt vägskäl när det gäller att skapa ett medborgarnas Europa. Konstitutionen, som jag hoppas skall få stöd av medborgare och parlament i de 25 medlemsstaterna, innebär ett viktigt framsteg på ett stort antal områden. Som observatör i Europeiska konventet som utarbetade utkastet till konstitution kämpade jag hårt för att se till att medborgarnas intressen fick en central plats i diskussionerna. Rätten att klaga till ombudsmannen har faktiskt också fått en framträdande plats i texten. Dessutom anser jag att en rättsligt bindande stadga om grundläggande rättigheter utgör ett av de viktigaste framstegen för medborgarna.

För att kunna förverkliga de potentiella möjligheter som ingår i stadgan behövs det proaktiva ingripanden som gör medborgarna medvetna om de nya möjligheter som öppnats för dem och som uppmuntrar och stöder offentliga myndigheter på alla nivåer i unionen, så att stadgans rättigheter och mål blir ett rättesnöre för deras handlingar. Framför allt ankommer det på ombudsmannen att öka kännedomen om stadgan, när diskussionen om konstitutionen blir allt intensivare i unionen. Jag har redan meddelat mina samtalspartner inom EU:s institutioner min villighet och mitt engagemang när det gäller att genomföra den uppgiften. Jag ser detta som en integrerad del av tre utmaningar som ombudsmannen ställs inför under de kommande åren.

Den första utmaningen är att tillse att medborgarnas rättigheter enligt EU:s lagstiftning respekteras på alla nivåer i unionen.

För att detta skall ske måste medborgarna vara medvetna om sina rättigheter. Som europeisk ombudsman kommer jag att fortsätta arbeta för att förbättra kvaliteten på den information som medborgare och potentiella klagande får om sina rättigheter. Den stadiga ökningen när det gäller klagomål och begäran om information från ombudsmannen anger att vi är på väg i rätt riktning, men mycket mer återstår att göra.

Det är minst lika viktigt att de offentliga förvaltningarna på europeisk, nationell, regional och lokal nivå tar full hänsyn till medborgarnas rättigheter i sitt dagliga arbete. Ansvaret för att tillämpa EU:s lagstiftning åligger, trots allt, i första hand förvaltningarna i de enskilda medlemsstaterna. När de offentliga förvaltningarna misslyckas med att uppmärksamma dessa rättigheter fullt ut spelar nationella och regionala ombudsmän en viktig roll, och detta i allt högre grad eftersom stadgan har gjorts rättsligt bindande. Jag tänker ytterligare intensifiera samarbetet med mina kolleger i medlemsstaterna genom att undersöka möjligheterna att genomföra gemensamma utredningar och att inrätta ett gemensamt telefonnummer i hela unionen för de människor som vill kontakta nätverket av ombudsmän. Detta kunde vara speciellt användbart för medborgare som utövar sin rätt att flytta och fritt bosätta sig inom unionen.

När konstitutionen väl har ratificerats skulle jag också, tillsammans med Europaparlamentet, vilja undersöka hur medborgarnas klagomål avseende de rättigheter som ingår i stadgan kan behandlas så snabbt och effektivt som möjligt, och eventuellt föras upp i EG-domstolen, om det inte går att lösa en viktig principfråga på något annat sätt.

Den andra utmaningen är att se till att EU:s institutioner och organ uppfyller de strängaste krav som kan ställas på en förvaltning i allt de gör.

Den ökande beredvilligheten från EU:s institutioner och organ när det gäller att samarbeta med mig för att lösa medborgarnas klagomål är en ständig källa till uppmuntran, inte minst eftersom det sätt på vilket de reagerar på klagomål är ett viktigt mått på hur medborgarcentrerade de är. Ju villigare institutionen är att lösa ett klagomål eller acceptera en vänskaplig förlikning som föreslås av ombudsmannen, desto bättre är det för alla inblandade parter. Därför tänker jag genomföra en omfattande analys av alla de vänskapliga förlikningar som uppnåtts av ombudsmannen sedan institutionen bildades och leta efter gemensamma drag som kan hjälpa oss att identifiera fler klagomål som skulle kunna leda till detta resultat som alla parter vinner på.

Detta är ett led i mina ansträngningar att föra fram ombudsmannens roll som en resurs som kan bidra till en ökad kvalitet på de tjänster som erbjuds av unionens förvaltning. EU:s institutioner och organ kan lära av klagomålen hur man erbjuder bättre tjänster. Resultatet blir att alla de som i något skede har kontakt med institutionerna – inte bara i egenskap av klagande – kan dra nytta

av ombudsmannens arbete, samtidigt som det bör resultera i färre klagomål till institutionerna i framtiden. Jag tänker också inleda fler undersökningar på eget initiativ för att lokalisera problem och uppmuntra till bästa praxis. De positiva resultaten från mina undersökningar på eget initiativ av Europaskolornas förvaltning och inrättandet av ett tvistlösningsförfarande för utsända nationella experter visar vad som kan uppnås i detta avseende. Det var också i avsikt att främja bästa tänkbara nivå på förvaltningen som jag lämnade ett antal ytterligare anmärkningar till institutionerna och organen under 2004. Detta skedde när jag upplevde att det fanns en möjlighet för institutionerna att förbättra sin förvaltning i framtiden, oavsett om det gällde tillgången till handlingar, rekryteringsförfaranden eller upphandling, även om inget administrativt missförhållande kunde upptäckas.

Det fanns ett par fall under 2004 när institutionernas reaktioner på ombudsmannens undersökningar hade kunnat vara bättre. Jag lade fram min första särskilda rapport inför parlamentet sedan kommissionen hade underlåtit att lämna en övertygande förklaring på skillnaderna i lönegrad för presstalesmännen i sina delegationer i tredjeland och tillbakavisat ett förslag till rekommendation för att ompröva de regler som gällde. Detta följde på ett klagomål om diskriminering på grund av nationalitet. Jag hoppas att Europaparlamentet, när det granskar ombudsmannens arbete under 2004, tar hänsyn till det mycket positiva samarbete som kommissionen och de övriga institutionerna har visat i den övervägande majoriteten av fall, och uppmuntrar dem att utsträcka det till samtliga fall i framtiden. På så vis kan vi samarbeta för att främja en förvaltning som håller bästa tänkbara standard.

Den tredje utmaningen är att garantera att ombudsmannens institution tjänar medborgarna så effektivt och med så goda resultat som möjligt.

Europeiska ombudsmannen är den goda förvaltningens väktare. Ett viktigt instrument som står till hans förfogande i det avseendet är Europeiska kodexen för god förvaltningssed. Precis som Europaparlamentet krävde när det godkände texten 2001 använder ombudsmannen kodexen för att undersöka om det föreligger administrativa missförhållanden.

Kodexen fungerar dessutom som en användbar guide och en resurs för tjänstemän. Det är med glädje jag kan konstatera att kodexens effekter inte begränsas till unionens institutioner och organ, och att den har införts i ett antal medlems- och kandidatländer. I ett försök att ytterligare öka kunskaperna om kodexen såg jag till att den översattes till samtliga officiella språk och kandidatländernas språk under 2004. En ny version kommer att offentliggöras under 2005, för att medborgare i hela Europa skall kunna bekanta sig med de rättigheter som kodexen innehåller.

Förutom det positiva inflytande som kodexen har haft är jag fortfarande övertygad om att en lag om god förvaltningssed som gäller samtliga EU:s institutioner och organ medför många fördelar. Genom att anta den skulle man understryka betydelsen av de principer som kodexen innehåller för såväl medborgare som tjänstemän. Det skulle bidra till att undanröja förvirringen som för närvarande uppkommer på grund av att det parallellt förekommer olika kodexar för god förvaltningssed för olika institutioner och organ. Slutligen, och det är kanske det viktigaste av allt, så skulle det kunna bidra till att medborgarnas grundläggande rätt till god förvaltning, så som den rätten beskrivs i artikel 41 i stadgan (artikel II-101 i konstitutionen), blir en realitet. Jag kommer därför att fortsätta mina ansträngningar att uppmuntra Europeiska kommissionen att så snart som möjligt lägga fram förslag till lagstiftning för att främja god förvaltningssed inom unionens institutioner och organ.

Slutsats

Låt mig sammanfatta min vision för de kommande fem åren med institutionen Europeiska ombudsmannen. Min ambition är att alla EU:s medborgare skall ha möjligheter att bevaka sina rättigheter och veta hur de skall se till att deras rättigheter inom EU respekteras fullt ut. Detta mål kan endast uppnås genom ett nära samarbete med såväl EU:s institutioner, framför allt Europaparlamentet, som med nationella och regionala ombudsmän i medlemsstaterna. Jag styrks dessutom av vetskapen om att jag kan lita på mina medarbetares entusiasm och hängivenhet. Väl medveten om det tunga ansvar som Europaparlamentets nya, breda mandat ålägger mig ser jag fram emot att kunna förverkliga den ambitionen, när nu institutionen går in i sitt andra decennium, genom att fortsätta tjäna EU:s medborgare omsorgsfullt, energiskt, effektivt och, framför allt, på ett rättvist och opartiskt sätt.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNAVDE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

---

1 SAMMANFATTNING

Europeiska ombudsmannens tionde årsrapport till Europaparlamentet innehåller en redogörelse för ombudsmannens verksamhet under 2004. Det är den andra årsrapporten som läggs fram av P. Nikiforos Diamandouros, som tillträdde som europeisk ombudsman den 1 april 2003.

RAPPORTENS UPPLÄGGNING

Rapporten består av sex kapitel och fyra bilagor. Den börjar med en personlig inledning av ombudsmannen, i vilken han granskar årets viktigaste aktiviteter och resultat och beskriver sina framtida prioriteringar. Sammanfattningen utgör kapitel 1.

I kapitel 2 beskrivs ombudsmannens förfaranden för att behandla klagomål och genomföra undersökningar. Där redovisas viktiga nyheter, och kapitlet innehåller dessutom en översiktlig redogörelse över de klagomål som behandlats under året, inklusive en tematisk analys av resultaten av de fall som avslutats efter en undersökning. Analysen omfattar de viktigaste resultaten när det gäller rättsliga frågor och faktiska omständigheter i ombudsmannens beslut under 2004.

Kapitel 3 innehåller ett antal sammanfattningar av de besluten. Syftet är att visa bredden av ämnen och institutioner som berörs av klagomål och undersökningar på eget initiativ. I kapitlet ingår sammanfattningar av samtliga beslut som nämnts i den tematiska analysen i kapitel 2. Sammanfattningarna av beslut i klagomål disponeras först per typ av resultat och sedan per institution eller organ som berörs. Sammanfattningar av beslut efter undersökningar på eget initiativ redovisas i slutet av kapitlet.

Kapitel 4 ägnas åt förbindelserna med andra institutioner och organ inom Europeiska unionen. Kapitlet inleds med en redogörelse för värdet i ombudsmannens konstruktiva arbetsrelationer med institutioner och organ. Därefter följer en uppräknings av de olika möten och evenemang som ägde rum i det sammanhanget under 2004.

I kapitel 5 redovisas Europeiska ombudsmannens förbindelser med de nationella, regionala och lokala ombudsmännen i Europa och på andra håll i världen. Verksamheten inom ramen för det europeiska nätverket av ombudsmän beskrivs i detalj. Ombudsmannens deltagande i seminarier, konferenser och möten redovisas också.

I kapitel 6 ges en översikt över ombudsmannens kommunikationsaktiviteter. Kapitlet är indelat i sex avsnitt som omfattar årets höjdpunkter, ombudsmannens informationsbesök, konferenser och möten där ombudsmannen och hans anställda deltagit, kontakter med medier, publikationer och onlinekommunikation.

I bilaga A redovisas statistik över Europeiska ombudsmannens arbete under 2004. I bilagorna B och C redovisas uppgifter om ombudsmannens budget och personal. Bilaga D innehåller en förteckning över de beslut som beskrivs i kapitel 3, ordnade efter ärendenummer, ämne och typ av påstått administrativt missförhållande.

RESUMÉ

Europeiska ombudsmannens uppdrag

Europeiska ombudsmannen upprättades genom Maastrichtfördraget som en del av unionsmedborgarskapet. Europeiska ombudsmannen undersöker klagomål om administrativa missförhållanden i samband med de aktiviteter som bedrivs av gemenskapens institutioner eller

organ, med undantag av EG-domstolen och förstainstansrätten när de agerar i sin dömande roll. Med Europaparlamentets godkännande har ombudsmannen definierat "administrativt missförhållande" på ett sätt som inkluderar respekt för de mänskliga rättigheterna, rättsstatens principer och god förvaltningssed.

Förutom att reagera på klagomål från medborgare, företag och organisationer arbetar ombudsmannen proaktivt genom att inleda undersökningar på eget initiativ och aktivt informera medborgarna om deras rättigheter och om hur de kan utöva sina rättigheter.

Rätten att klaga till ombudsmannen ingår i fördraget om upprättandet av en konstitution för Europa, som för närvarande håller på att ratificeras av EU:s medlemsstater.

Klagomål och undersökningar under 2004

Totalt mottogs 3 726 klagomål under 2004. Detta innebär en ökning med 53 procent jämfört med 2003. Av denna ökning på 53 procent utgjordes 51 procent av klagomål från de 10 nya medlemsstater som gick med i unionen den 1 maj 2004. Återstående 49 procent utgörs av en ökning av antalet klagomål från de 15 gamla medlemsstaterna och från andra håll i världen, vilket speglar en ökad medvetenhet om Europeiska ombudsmannen i EU och på andra håll.

För första gången skickades över hälften av klagomålen till ombudsmannen i elektronisk form, antingen via e-post eller med användning av klagomålsblanketten på ombudsmannens webbplats. Klagomål skickades direkt av individuella medborgare i 3 536 fall, medan 190 klagomål kom från organisationer eller företag.

I nästan 70 procent av fallen kunde ombudsmannen hjälpa de klagande, antingen genom att inleda en undersökning, överföra ärendet till ett behörigt organ eller ge råd om vart de kunde vända sig för att finna en snabb och effektiv lösning på sina problem. Totalt inleddes 351 nya undersökningar under året, inklusive åtta undersökningar på ombudsmannens eget initiativ.

De flesta av de klagomål som ledde till en undersökning, 375 fall, vilket svarar för 69 procent av samtliga undersökningar som inleddes, avsåg Europeiska kommissionen. Eftersom kommissionen är det viktigaste av de gemenskapsorgan som fattar beslut som direkt berör medborgarna är det helt naturligt att det är den som oftast blir föremål för medborgarnas klagomål. Det förekom 58 klagomål mot Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO), 48 klagomål mot Europaparlamentet och 22 mot Europeiska unionens råd.

De vanligaste typerna av påstått administrativt missförhållande var brist på insyn, inklusive vägran att lämna ut handlingar (127 ärenden), diskriminering (106 ärenden), försening som kunnat undvikas (67 ärenden), bristfälligt förfarande (52 ärenden), orättvisa eller maktmissbruk (38 ärenden), underlåtenhet att uppfylla en skyldighet, dvs. underlåtenhet från Europeiska kommissionens sida att fullgöra sin uppgift som "fördragets väktare" gentemot medlemsstaterna (37 ärenden), försummelse (33 ärenden) samt felaktig rättstillämpning (26 ärenden).

Under 2004 fick vi också se den största ökningen någonsin när det gällde förfrågningar om information till ombudsmannen. Över 3 200 individuella förfrågningar mottogs via e-post, jämfört med cirka 2 000 såväl 2003 som 2002.

Resultaten av ombudsmannens undersökningar

Under 2004 avslutade ombudsmannen 251 undersökningar. Av dessa var 247 undersökningar av klagomål och fyra avsåg undersökningar på eget initiativ. Resultaten var som följer:

Inget administrativt missförhållande

I 113 ärenden fann ombudsmannen vid sin undersökning att det inte förelåg något administrativt missförhållande. Ett sådant resultat är inte alltid negativt för den klagande, som åtminstone får en fullständig förklaring från institutionen eller organet i fråga när det gäller dess agerande, eller en ursäkt. Till exempel:

- Europeiska kommissionen agerade snabbt och konstruktivt för att korrigera ett misstag som hade lett till att den avvisade ett preliminärt anbud från en tysk konsult med motiveringen att konsulten missat tidsfristen för inlämning. Det preliminära anbudet valdes ut, och sedan ombudsmannen ingripit fick den klagande samma antal dagar som övriga anbudsgivare för att utarbeta sitt kompletta anbud. (221/2004/GG)
- Kommissionen lämnade en användbar förklaring av det relevanta rättsliga ramverket som svar på anklagelser från ett grekiskt försäkringsbolag om att den inte hade sett till att vissa direktiv på ett korrekt sätt genomfördes i den grekiska nationella lagstiftningen. Företagets styrelseordförande skrev till ombudsmannen och tackade honom för hans undersökning, som hade gjort honom uppmärksam på de möjligheter som stod till buds när det gällde att vidta åtgärder i sakfrågorna. (841/2003/(FA)OV)

Även om ombudsmannen inte finner några administrativa missförhållanden kan han indikera en möjlighet för institutionen eller organet att förbättra kvaliteten på sin förvaltning i framtiden. I sådana fall gör ombudsmannen en ytterligare anmärkning, vilket han till exempel gjorde i följande ärenden:

- Ombudsmannen bekräftade att kommissionen gjorde rätt när den vägrade att lämna ut vissa handlingar som gällde Världshandelsorganisationens (WTO) förhandlingar, mot bakgrund av de undantag som anges i kommissionens regler om allmänhetens tillgång till handlingar. Handlingarna hade begärts av miljöorganisationen "Jordens vänner". Med tanke på de förväntningar som många medborgare har om större öppenhet på detta viktiga policyområde, uppmuntrade ombudsmannen emellertid kommissionen att överväga andra metoder som skulle kunna göra förhandlingarna lättare att följa för medborgarna, och därmed underlätta allmänhetens insyn i diskussionerna som förs mellan olika parter. (1286/2003/JMA)
- Efter ett klagomål till ombudsmannen förklarade Europaparlamentet för en spansk medborgare varför dennes ansökan om praktikplats hade avvisats. I syfte att främja en bättre förvaltning påpekade ombudsmannen att parlamentet kunde överväga att lämna mer detaljerad information om de kriterier enligt vilka ansökningar om praktikplatser bedöms. Han föreslog också Europaparlamentet att se över sina regler för att se till att namnen på de personer som accepterar erbjudandet om en praktikplats blir offentlig handling. (821/2003/JMA)
- Grundaren av entydskdjurrättsorganisation vägrades tillgång till delar av en undersökningsrapport som utarbetats av kommissionens kontor för livsmedels- och veterinärfrågor. Samtidigt som ombudsmannen instämde i kommissionens beslut att vägra tillgång till handlingarna anmärkte han att det skulle vara bra om man kunde se till att icke-konfidentiell information och konfidentiell information hölls åtskilda i så stor utsträckning som möjligt. Detta skulle, enligt ombudsmannen, kunna underlätta möjligheten att bevilja partiell tillgång. Kommissionen bekräftade därefter att dess regler om tillgång till handlingar hade lett till en klarare åtskillnad mellan konfidentiella och icke-konfidentiella dokument. (1304/2003/PB)

Ärenden som lösts av institutionen och vänskapliga förlikningar

Om möjligt försöker ombudsmannen alltid uppnå ett positivt resultat som tillfredsställer såväl den klagande som den institution som klagomålet riktas mot. Samarbete med gemenskapens institutioner och organ är av avgörande betydelse för att uppnå sådana resultat, som hjälper till att stärka relationerna mellan institutionerna och medborgarna och kan undvika behovet av dyra och tidsödande tvister.

Under 2004 avgjordes 65 ärenden av institutionen eller organet i fråga efter ett klagomål till ombudsmannen. Hit hörde bland annat följande ärenden:

- Kommissionen betalade fakturor på totalt 17 437 euro till ett tyskt småföretag, som vände sig till ombudsmannen efter att ha skickat institutionen ett antal påminnelser. Kommissionen

förklarade att förseningen berodde på tekniska förändringar i budgetförfarandet och försäkrade att inrättandet av en finansiell enhet innebar att förhållandena nu hade setts över. Sedan ombudsmannen påpekat att små och medelstora företag var särskilt sårbara när det gäller effekterna av försenade betalningar, gick kommissionen också med på att betala dröjsmålsränta. (435/2004/GG)

- Kort efter att ombudsmannen påbörjat en undersökning lät parlamentet en italiensk polis delta i ett rekryteringsförfarande som gällde allmän säkerhet. Kandidaten i fråga hade två gånger kontaktat parlamentet för att protestera mot dess beslut att avslå hans ansökan och påpekade att hans nästan fyraåriga erfarenhet borde räcka för att uppfylla relevanta kriterier. Han klagade till ombudsmannen sedan parlamentet underlåtit att svara. (1600/2003/ADB)

När ombudsmannen finner att det föreligger ett fall av administrativt missförhållande försöker han alltid om möjligt uppnå en vänskaplig förlikning. I vissa fall kan en vänskaplig förlikning uppnås om institutionen eller organet i fråga erbjuder den klagande ersättning. Alla sådana erbjudanden görs frivilligt: dvs. utan att institutionen medger någon juridiskt bindande skyldighet som kunde vara prejudicerande.

Under 2004 föreslogs tolv vänskapliga förlikningar. Fem ärenden avslutades när en vänskaplig förlikning uppnåddes (inklusive två fall där förslaget framfördes 2003). I slutet av 2004 var elva fall fortfarande under behandling. Bland de vänskapliga förlikningar som uppnåddes under 2004 återfanns följande:

- Ett ärende i vilket kommissionen gav en klagande tillgång till resultatet från ett körprov. Den klagande hade ansökt om en extratjänst som förare vid kommissionen och hade utan framgång begärt att få se sitt resultat sedan han informerats om att han inte klarat körprovet. Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionen inte hade lämnat några skäl till varför den klagande inte skulle få se sina egna resultat. (1320/2003/ELB)
- Ett ärende i vilket kommissionen gav Corporate Europe Observatory, en europeisk forsknings- och opinionsgrupp, tillgång till en förteckning över handlingar rörande Världshandelsorganisationens (WTO) förhandlingar om investeringar. Den klagande, vars förfrågan om handlingar hade varit ganska allmänt hållen, fick därmed den information som krävdes för att kunna göra en mer detaljerad begäran. (415/2003/TN)

Kritiska anmärkningar, förslag till rekommendation och särskilda rapporter

När det inte går att uppnå en vänskaplig förlikning kan ombudsmannen avsluta ärendet med en kritisk anmärkning eller lämna ett förslag till rekommendation.

En kritisk anmärkning anses lämplig i de fall där det administrativa missförhållandet inte längre kan undanröjas av institutionen, eller där det inte tycks ha några allmänna återverkningar och där inga fortsatta åtgärder från ombudsmannens sida förefaller nödvändiga. En kritisk anmärkning bekräftar för den klagande att hans eller hennes klagomål är berättigat och informerar institutionen eller organet i fråga om vad som varit fel, för att bidra till att undvika administrativa missförhållanden i framtiden. Under 2004 avgav ombudsmannen 36 kritiska anmärkningar. Till exempel:

- Ombudsmannen kritiserade parlamentets underlåtenhet att vidta adekvata åtgärder för att främja en effektiv efterlevnad av sina regler om rökning i Europaparlamentets lokaler. Detta följde efter ett klagomål från en dansk tjänsteman som arbetade i parlamentet. Ombudsmannen påpekade att parlamentet borde ägna denna fråga särskild uppmärksamhet med tanke på de negativa hälsoeffekterna på grund av passiv rökning, framför allt eftersom det också fanns risk för rättsligt ansvar. (260/2003/OV)
- Ombudsmannen beklagade den attityd som kommissionen visade prov på när det gällde rekryteringen av en svensk medborgare. Kommissionen vägrade ompröva den klagandes lönegradsplacering, vilket ombudsmannen bedömde som orättvist. Att kommissionen inte

kommenterade en påstådd intern missuppfattning när det gällde tillgängligheten för en viss tjänst överensstämde inte med dess skyldigheter enligt EU:s lagstiftning, tillade ombudsmannen. (1435/2002/GG)

- Ombudsmannen kritiserade Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) för att det underlåtit att på ett godtagbart sätt motivera sitt beslut att enbart skriva på engelska, franska eller tyska när kontoret kommunicerade med kandidaterna i ett allmänt antagningsförfarande. Den klagande hävdade att detta beslut stred mot principen om lika behandling av officiella språk och arbetsspråk som ingår i gällande regler. Eftersom detta var ett klagomål av generell betydelse uppgav ombudsmannen att det inte var lämpligt att försöka nå en vänskaplig förlikning. (2216/2003/MHZ)

Det är viktigt att institutioner och organ följer upp kritiska anmärkningar från ombudsmannen och vidtar åtgärder för att lösa kvarstående problem och undvika administrativa missförhållanden i framtiden. Under 2004 informerade kommissionen ombudsmannen om sin uppföljning av elva kritiska anmärkningar, inklusive följande:

- Kommissionen bad om ursäkt och agerade i ärendet sedan ombudsmannen kritiserat kommissionen för att inte lämna någon övertygande förklaring på varför den inte hade vidtagit några åtgärder under närmare två år. Detta följde på två olika klagomål om statligt stöd från den portugisiska regeringen som, enligt den klagande, kommissionen hade underlåtit att behandla korrekt. (2185/2002/IP)
- Kommissionen beklagade att den klagandes förväntningar inte hade uppfyllts skriftligen på ett adekvat och entydigt vis och bekräftade att dess principer om god förvaltningssed därefter hade fått en klarare utformning. Ombudsmannen hade kritiserat kommissionen för att vägra återbetala kostnader som beräknats till 170 000 euro för sekreterartjänster som tillhandahållits av ett nederländskt institut. (1986/2002/OV)

I ärenden där det administrativa missförhållandet är särskilt allvarligt eller kan få generella konsekvenser, eller om det fortfarande är möjligt för den berörda institutionen att undanröja det administrativa missförhållandet, lämnar ombudsmannen ett förslag till rekommendation. Den institution eller det organ som berörs måste svara ombudsmannen med ett detaljerat yttrande inom tre månader.

Under 2004 lämnades 17 förslag till rekommendation. Dessutom ledde fem förslag till rekommendation från 2003 till beslut under 2004. Sju ärenden avslutades under året när ett förslag till rekommendation accepterades av institutionen. Ett ärende ledde till en särskild rapport till Europaparlamentet. Fem ärenden avslutades av andra skäl. I slutet av 2004 var nio förslag till rekommendation fortfarande under behandling. Följande förslag till rekommendation hörde till dem som accepterades under 2004:

- Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) lämnade en detaljerad förklaring som svar på ombudsmannens uppmaning att enheten borde granska sin undersökning i det så kallade Blue Dragon-ärendet. Ombudsmannens undersökning hade påvisat ett antal punkter som gjorde att man kunde ifrågasätta kvaliteten i OLAF:s utredning av anklagelser som framförts av direktörerna i företaget Blue Dragon. Mot bakgrund av den information som OLAF lämnade om en pågående undersökning som genomfördes av kommissionen ansåg ombudsmannen det vara rimligt att OLAF inte öppnade sin egen undersökning på nytt. (1769/2002/(IJH)ELB)
- Kommissionen beviljade 21 000 euro i ersättning, på rent frivillig grund, till ett litet brittiskt företag sedan ombudsmannen funnit att den gett företaget för kort tid att förbereda ett förslag inom ramen för ett forsknings- och utvecklingskontrakt. Detta ledde i slutändan till att förslaget bedömdes vara otillåtligt på grund av ett fel i förslaget. Kommissionen underströk att den ansträngde sig att inte skada små och medelstora företag och erkände att exceptionella omständigheter hade gjort det svårt för den klagande att genomföra kontraktet korrekt. (1878/2002/GG)

- OLAF lämnade ut tre handlingar till en klagande och förklarade att de övriga handlingar som hon hade efterfrågat inte existerade, sedan ombudsmannen hade ingripit. Den klagande, en tjänsteman som hade arbetet vid Institutet för transuraner (ITU) i Karlsruhe, begärde att få se handlingarna som ett led i undersökningen av hennes anklagelser om allvarliga missförhållanden vid ITU. (220/2004/GG)

Om en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan underlåter att reagera tillfredsställande på ett förslag till rekommendation kan ombudsmannen skicka en särskild rapport till Europaparlamentet. Detta är det sista vapnet i ombudsmannens arsenal, och det är det sista konkreta steg han tar när han behandlar ett ärende, eftersom antagandet av en resolution och utövandet av parlamentets befogenheter är frågor som avgörs genom parlamentets politiska bedömning. En särskild rapport lades fram under 2004:

- Ombudsmannen lade fram en särskild rapport inför parlamentet sedan kommissionen hade underlåtit att lämna en sammanhängande och övertygande förklaring på skillnaderna i lönegrad för presstalesmännen i sina delegationer i tredjeland och tillbakavisat ett förslag till rekommendation om att ompröva reglerna för klassificering av dessa tjänster. En pakistansk tjänsteman som arbetade som press- och informationsansvarig vid kommissionens delegation i Islamabad hävdade att han, genom att placeras i en lägre lönegrad, hade diskriminerats på grund av sin nationalitet. (OI/2/2003/GG)

Undersökningar på eget initiativ

Ombudsmannen utnyttjar sin rätt att genomföra undersökningar på eget initiativ i första hand i två fall. För det första kan han använda den för att undersöka ett tänkbart fall av administrativt missförhållande om ett klagomål har ingetts av en icke-behörig person (till exempel om den klagande inte är medborgare eller bosatt i unionen eller juridisk person med säte i en medlemsstat). Åtta sådana undersökningar på eget initiativ inleddes under 2004, inklusive sex stycken på grundval av klagomål som ingetts före den 1 maj av medborgare i de länder som blev medlemmar av unionen den dagen. Fyra av dessa undersökningar avslutades under året. Ombudsmannen kan också använda sin rätt att genomföra undersökningar på eget initiativ till att ta itu med vad som verkar vara ett systemfel i institutionerna. Två sådana undersökningar på eget initiativ avslutades med positivt resultat under året:

- Kommissionen vidtog åtgärder för att förbättra administrationen av Europaskolorna, och försökte identifiera och ta itu med de viktigaste operativa problemen. Ombudsmannen välkomnade kommissionens reaktioner på hans undersökning av god förvaltningssed på skolorna och framför allt kommissionens åtagande att samarbeta med föräldrar. Han uppmuntrade den dessutom att försöka tillse att skolorna själva, som ett led i sitt kärnuppdrag, erkände behovet av att delegera makt till föräldrar och vinna deras förtroende. Ombudsmannen inledde denna undersökning efter en serie klagomål från föräldrarna till de barn som gick på skolorna som uttryckte en känsla av frustration och maktlöshet. (OI/5/2003/IJH)
- Kommissionen gick med på att införa ett förfarande för interna klagomål från utsända nationella experter efter en undersökning på eget initiativ. Sedan ombudsmannen understrukt att kommissionen inte hade meddelat en slutgiltig tidsplan för när åtgärder skulle vidtas angav kommissionen att klagomålsförfarandet skulle införas i mars 2005. Utsända nationella experter är sådana nationella eller internationella tjänstemän, eller personer anställda inom den privata sektorn, som tillfälligt arbetar för EU-institutionerna. Ombudsmannen inledde sin undersökning sedan han gjorts uppmärksam på att dessa experter kanske inte hade tillgång till ett internt förfarande för klagomål. (OI/1/2003/ELB)

Ytterligare analys

Dessa och andra ärenden granskas ur följande tematiska perspektiv i sista avsnittet av kapitel 2 i årsrapporten: tillgång till handlingar och skydd av personuppgifter, kommissionen som "fördragens

väktare", kontrakt och bidrag, samt frågor som gäller rekrytering och personal. Eftersom nästan 70 procent av ombudsmannens undersökningar avser kommissionen avslutas avsnittet med en bedömning av kommissionens förbindelser med ombudsmannen och med de klagande, så som dessa förbindelser återspeglas i besluten under 2004 och i kommissionens svar under året på ytterligare anmärkningar och kritiska anmärkningar. Ombudsmannen riktar Europaparlamentets uppmärksamhet på ett antal ärenden där kommissionen kunde ha svarat mera positivt och anger att han skulle välkomna initiativ från parlamentet som syftar till att uppmuntra kommissionen att utsträcka det goda samarbete som uppvisades i en överväldigande majoritet av ärendena under 2004 till att gälla samtliga ärenden.

Kapitel 3 i rapporten innehåller sammanfattningar av 59 av de totalt 251 beslut som avslutade ärenden under 2004. Sammanfattningarna återspeglar det stora urvalet ämnen och institutioner som berördes av ombudsmannens undersökningar och de olika typerna av resultat. De ärenden som redovisas har valts eftersom de innehåller rättsliga nyheter, nytt material om ombudsmannens behörighet eller förfaranden eller fakta som kan vara av allmän betydelse eller allmänt intresse.

Samtliga ombudsmannens beslut, med undantag av ett fåtal sekretessbelagda ärenden som inte kunnat göras anonyma på ett tillfredsställande sätt, offentliggörs på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) på engelska och på den klagandes språk om det är något annat än engelska.

Förbindelser med Europeiska unionens institutioner och organ

Konstruktiva arbetsrelationer med Europeiska unionens institutioner och organ är av avgörande betydelse om ombudsmannen skall kunna uppnå positiva resultat för medborgarna. Detta samarbete tar formen av regelbundna möten och gemensamma arrangemang, under vilka ombudsmannen och hans samtalspartner får ökad förståelse för varandras arbete, undersöker hur de bäst kan försvara och främja medborgarnas rättigheter och anger områden där de kan samarbeta i framtiden.

Ombudsmannen träffade parlamentsledamöter och tjänstemän vid institutionerna och organen vid ett 30-tal tillfällen under 2004. Vid dessa tillfällen förekom bland annat presentationer av ombudsmannens arbete, under vilka ombudsmannen redovisade hur man bäst kan reagera på klagomål och hur man kan förbättra förfaranden. Denna verksamhet, som är ytterligare ett exempel på ombudsmannens proaktiva dimension, utgör en del av institutionens dubbla roller både som extern kontrollmekanism och som en resurs för att hjälpa till att förbättra förvaltningens kvalitet. Initiativ granskades i syfte att förstärka det interinstitutionella samarbetet, i första hand för att se till att alla som kunde ha anledning att klaga till ombudsmannen får information om hur det skall gå till. Ytterligare möten ägde rum för att diskutera ombudsmannens prioriteringar och de resurser som krävs för att uppnå dessa prioriteringar, speciellt med tanke på institutionens budget.

Ombudsmannen rapporterar varje år till Europaparlamentet och informerar ledamöterna regelbundet om sina aktiviteter genom att ge dem kopior av sina publikationer under hela året. Åtta publikationer ställdes till ledamöternas förfogande under 2004. Det förekommer ett fruktbart samarbete mellan ombudsmannen och parlamentets utskott för framställningar, inklusive ett ömsesidigt överförande av ärenden i förekommande fall, för att erbjuda de europeiska medborgarna en så effektiv service som möjligt. Ombudsmannen informerar också de klagande som vill se en förändring av EU:s lagar eller policy om möjligheten att inge en framställning till parlamentet. De Rossa-betänkandet om ombudsmannens *årsrapport 2003* innehöll ett förslag om att utskottet skulle bli full medlem i det europeiska nätverket av ombudsmän. Ombudsmannen välkomnade det förslaget och vidtog åtgärder för att det snabbt skulle förverkligas.

Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

Ett nära samarbete med motparterna på nationell, regional och lokal nivå är en viktig prioritet för Europeiska ombudsmannen. Detta bidrar till att medborgarnas klagomål behandlas snabbt och effektivt. Samarbetet är också viktigt för att spåra avgörande utvecklingar i ombudsmännens värld genom att nätverkets medlemmar utbyter information om EU:s lagstiftning och delar på bästa praxis.

Nätverk

Det europeiska nätverket av ombudsmän, som stadigt har utvecklats till ett kraftfullt samarbetsverktyg, är av stor betydelse för Europeiska ombudsmannen. Nätverket omfattar nu 90 kontor i 29 länder, vari ingår kontor på nationell och regional nivå inom Europeiska unionen samt på nationell nivå i ansökarländerna samt i Norge och Island. Det finns effektiva rutiner för samarbete kring behandling av olika ärenden. Detta blir särskilt viktigt, eftersom många av de klagande vänder sig till Europeiska ombudsmannen när de får problem med en nationell, regional eller lokal förvaltning. I många fall kan ombudsmannen i den stat det gäller erbjuda en tillfredsställande lösning. Europeiska ombudsmannen överför ärenden direkt till nationella och regionala ombudsmän när så är möjligt, eller ger den klagande lämpliga råd. Under 2004 uppmanade ombudsmannen 906 klagande att vända sig till en nationell eller regional ombudsman och vidarebefordrade 54 klagomål direkt till den behörige ombudsmannen. Ombudsmännen som ingår i nätverket är dessutom bra placerade för att hjälpa till att informera medborgarna om deras rättigheter enligt EU:s lagar och om hur de skall utöva och försvara sina rättigheter.

Europeiska ombudsmannen kan dessutom bistå nationella och regionala ombudsmän i deras undersökningar, om han uppmanas att göra det, genom att besvara förfrågningar om EU:s lagar eller genom att vidarebefordra frågan till rätt EU-institution eller -organ för svar. Under 2004 mottogs förfrågningar från den regionala ombudsmannen i Veneto (Italien), den irländska ombudsmannen och ombudsmannen för Cypern.

Nätverket är också aktivt när det gäller att sprida erfarenheter och bästa praxis. Detta sker i samband med seminarier och sammanträden, ett regelbundet nyhetsbrev, ett elektroniskt diskussionsforum och en daglig elektronisk nyhetstjänst. Förberedelser för det femte seminariet med nationella ombudsmän i EU:s medlemsstater och kandidatländer påbörjades på allvar 2004. Europeiska ombudsmannen och hans nederländske motsvarighet Roel Fernhout träffades tre gånger för att se till att detta seminarium, som äger rum i Haag i september 2005, blir en stor framgång. *Europeiska ombudsmannens nyhetsbrev* fortsatte att fungera som ett extremt värdefullt verktyg för att utbyta information om EU:s lagar och bästa praxis under 2004. I de båda nummer som offentliggjordes i april och oktober behandlades ämnen som den nya konstitutionen för Europa och dess betydelse för ombudsmän, problem som påträffats av dem som vill utnyttja sin rätt till fri rörlighet och hinder som funktionshindrade personer ställs inför. När det gäller ombudsmannens elektroniska diskussionsforum, så kom dokument- och diskussionsforumet verkligen i gång på allvar under året, något som gav kontoren en möjlighet att utbyta information genom att skicka in frågor och svar. Flera viktiga diskussioner inleddes i så vitt skilda frågor som televisionsbevakning av ombudsmän till ombudsmännens rätt att besöka fängelser. De flesta nationella kontor bidrog till en eller flera av dessa diskussioner. Och ombudsmannens elektroniska nyhetsservice – *ombudsmannens nyheter* – offentliggjordes varje arbetsdag, inklusive artiklar, pressmeddelanden och information från kontor i alla länder som omfattas av nätverket.

Samarbetet inom ramen för nätverket intensifierades ytterligare under 2004 som resultat av ombudsmannens informationsbesök till medlemsstaterna och ansökarländerna. Ombudsmän från hela Europa gav ovärderligt stöd när det gällde att organisera dessa besök, som systematiskt tillhandahöll möjligheter till djupgående diskussioner mellan ombudsmännen för att undersöka nya sätt att samarbeta till medborgarnas fromma. I slutet av 2004 hade ombudsmannen besökt samtliga 25 medlemsstater sedan han tillträdde i april 2003.

Sammanträden

Under året sträckte sig ombudsmannens ansträngningar att samarbeta med sina kolleger bortom aktiviteterna inom ramen för det europeiska nätverket av ombudsmän. Som aktiv medlem av en uppsättning olika ombudsmannaorganisationer deltog han i konferenser och seminarier i Europa och på andra håll, inklusive den åttonde världskonferensen med Internationella ombudsmannainstitutet (IOI) i Québec i Kanada. Han strävade aktivt efter att delta i arrangemang som organiserats av nationella och regionala ombudsmän eller se till att hans kansli var representerat i samband med sådana arrangemang. Inom ramen för sitt arbete för att främja rättsstatens principer, respekt för mänskliga rättigheter och god förvaltningssed deltog ombudsmannen i ett antal arrangemang

under 2004, i första hand i Turkiet, Serbien och Montenegro, som syftade till att upprätta nya ombudsmannainstitutioner. I samma syfte fortsatte ombudsmannen också att göra *Europeiska ombudsmannens nyhetsbrev*, det elektroniska diskussionsforumet och den dagliga nyhetstjänsten tillgänglig för en bredare målgrupp genom Europeiska regionens medlemmar i IOI.

Kommunikationsaktiviteter

Det övergripande målet för ombudsmannens ansträngningar att arbeta konstruktivt med EU:s institutioner och organ och med sina kolleger är att garantera bästa tänkbara service till medborgarna. För att kunna uppnå detta mål är det av avgörande betydelse att öka medborgarnas medvetenhet om deras rättigheter och, framför allt, deras rätt att klaga till ombudsmannen. Mycket gjordes i detta avseende under året.

Ombudsmannen intensifierade sina informationsbesök till medlemsstater, anslutningsländer och kandidatländer under 2004. Under vart och ett av dessa besök sammanträffade han med medborgare, potentiella klagande, administratörer, representanter för de rättsvårdande myndigheterna och höga politiska företrädare. Besöken visade sig vara ett utmärkt sätt att förbättra medborgarnas kännedom om deras rättigheter. Besöken bidrog dessutom till att ge ombudsmannens arbete en tydligare profil bland medlemmar av den dömande, lagstiftande och verkställande makten på nationell och regional nivå och det berikade det värdefulla samarbete som ombudsmannen bedriver med sina kolleger i medlemsstaterna och i ansökarländerna. Stödet från de nationella ombudsmännens kanslier i de berörda länderna, samt från Europaparlamentet och Europeiska kommissionens representationskontor, bidrog i stor utsträckning till att dessa besök blev en framgång.

Förutom de arrangemang som ägde rum under informationsbesöken talade ombudsmannen och hans anställda inför över 70 konferenser, sammanträden och grupper över hela Europa under året för att diskutera frågor såsom EU:s ansträngningar för att kommunicera med medborgarna, konstitutionen för Europa och rättigheterna för personer med funktionshinder. Dessa sammanträden bidrog till att öka medvetenheten om ombudsmannens arbete bland potentiella klagande och intresserade medborgare.

Medieaktiviteterna intensifierades under 2004. Pressmeddelanden släpptes i genomsnitt var elfte dag. Ombudsmannen intervjuades av över 40 journalister från tryckta, utsända och elektroniska medier i Strasbourg och Bryssel och under sina informationsbesök längre bort. Han presenterade dessutom sitt arbete och besvarade frågor under presskonferenser, informationsträffar, möten och arbetsluncher.

Material om Europeiska ombudsmannen distribuerades till många mottagare under året, framför allt under Europaparlamentets dagar med Öppet hus i maj. Dagen med Öppet hus i Bryssel den 1 maj användes till att lansera broschyren *Europeiska ombudsmannen – I korta drag* på 24 språk, samtidigt som hans klagomålsblankett och broschyr ställdes till förfogande på samtliga fördragets språk kort efter utvidgningen. För första gången gjordes ombudsmannens årsrapport tillgänglig på 20 språk, samtidigt som en användarvänlig publikation med titeln *Sammanfattning och statistik* gjorde årsrapporten tillgängligare.

Samtliga dessa publikationer gjordes tillgängliga på ombudsmannens webbplats tillsammans med beslut, pressmeddelanden, statistik och detaljer avseende hans kommunikationsverksamhet, som lades ut regelbundet. Webbplatsen (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) gjordes om ur språklig synpunkt under året, medan webbplatsens hemsida och navigeringssidor, tidigare på 11 språk, gjordes tillgängliga på 10 nya språk – de nio språken i de nya medlemsstaterna, samt iriska.

Förberedelser för tioårsjubileet

Med tanke på institutionens tioårsjubileum under 2005 organiserade ombudsmannen en workshop i Strasbourg som sammanförde personer som hade spelat en viktig roll i dess tillkomst. "Grundarnas workshop" gav upphov till livliga diskussioner, under vilka värdefull information framkom om institutionens ursprung, grundande och tidigare utveckling. En minnesskrift med anledning av tioårsjubileet som inspirerats av resultaten från "Grundarnas workshop" skall framställas under 2005.

Intern utveckling

Under de fyra första månaderna av 2004 byggde ombudsmannen vidare på det arbete som utförts under senare år för att förbereda kansliet för utvidgningen. Tack vare väldiga arbetsinsatser kunde institutionen förberedas på att ta hand om klagomål från medborgare i 25 medlemsstater på 21 officiella språk per den 1 maj.

Antalet tjänster i ombudsmannens tjänsteförteckning steg från 31 under 2003 till 38 under 2004, på det sätt som angavs i den fleråriga budgetplan som antogs av parlamentet 2002. Enligt planen skulle en infasning av nya tjänster ske i anslutning till utvidgningen under 2003–2005. En ökning till 51 tjänster planeras i 2005 års budget som antogs av budgetmyndigheterna i december 2004.

Ombudsmannens nya databas över klagomål blev fullt operativ under året, vilket gjorde det möjligt för kansliet att framgångsrikt bemöta utmaningen från en ökning utan motstycke av antalet klagomål och antalet berörda språk. I kombination med ett förbättrat utnyttjande av mänskliga resurser och en fortsatt uppgradering av kansliets IT-infrastruktur medgav dessa initiativ en förbättrad service åt medborgarna under 2004.

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNAVDE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

En av Europeiska ombudsmannens viktigaste metoder för att främja god förvaltningssed är att undersöka tänkbara fall av administrativa missförhållanden och vid behov rekommendera korrigerande åtgärder. Tänkbara fall av administrativa missförhållanden kommer till ombudsmannens kännedom i första hand genom klagomål. Att behandla sådana klagomål är den viktigaste aspekten av ombudsmannens reaktiva roll.

Rätten att klaga till Europeiska ombudsmannen är en av Europeiska unionens medborgarliga rättigheter (artikel 21 i EG-fördraget) och en rätt som anges i stadgan om de grundläggande rättigheterna (artikel 43).

Ombudsmannen har dessutom en möjlighet att genomföra undersökningar på eget initiativ och därmed spela en proaktiv roll när det gäller att bekämpa administrativa missförhållanden.

2.1 DEN RÄTTSLIGA GRUNDEN FÖR OMBUDSMANNENS ARBETE

Ombudsmannens arbete regleras i artikel 195 i EG-fördraget, ombudsmannens stadgar (som har beslutats av Europaparlamentet¹) och de genomförandebestämmelser som antagits av ombudsmannen enligt artikel 14 i stadgan.

Genomförandebestämmelserna gäller den interna verksamheten inom ombudsmannens kansli. För att de skall vara begripliga och användbara för medborgarna innehåller de emellertid även visst material som avser andra institutioner och organ som redan ingår i stadgan. De nuvarande genomförandebestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 2003. De finns tillgängliga på samtliga officiella språk på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) och kan beställas i papperskopia från ombudsmannens kansli.

Europeiska ombudsmannen och konstitutionen för Europa

Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa undertecknades i Rom den 29 oktober 2004 av medlemsstaternas stats- och regeringschefer och utrikesministrar. Fördraget skall nu ratificeras av medlemsstaterna.

Rätten att klaga till ombudsmannen återfinns i del I av konstitutionen under rubriken grundläggande rättigheter och unionsmedborgarskap (artikel I-10), samt i stadgan om de grundläggande rättigheterna (artikel II-103). I avsnittet om unionens demokratiska liv i konstitutionens del I sägs att ombudsmannen skall väljas av Europaparlamentet och att ombudsmannen skall vara oavhängig (artikel I-49). I artikel III-335, som motsvarar artikel 195 i EG-fördraget, ingår bestämmelser om att ombudsmannens stadga skall antas som europeisk lag av Europaparlamentet.

¹

Europaparlamentets beslut nr 94/262 av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning (EGT L 113, 4.5.1994, s. 15).

2.2 EUROPEISKA OMBUDSMANNENS MANDAT

Enligt artikel 195 i EG-fördraget har ombudsmannen befogenhet att ta emot klagomål om fall av dålig förvaltning, d.v.s. administrativa missförhållanden, när det gäller verksamheten inom gemenskapens institutioner och organ, med undantag för EG-domstolen och förstainstansrätten när de utövar sina domstolsfunktioner, från varje unionsmedborgare och från varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat. Ett klagomål faller därför utanför ombudsmannens ämbetsområde om

- 1 den klagande inte är en person som är behörig att inge klagomål,
- 2 klagomålet inte avser en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan,
- 3 klagomålet avser EG-domstolen eller förstainstansrätten när de utövar sina domstolsfunktioner, eller
- 4 om klagomålet inte avser ett eventuellt administrativt missförhållande.

Punkterna 1, 2 och 4 diskuteras vidare nedan.

2.2.1 Klagomål från obehöriga

Även om rätten att inge klagomål till Europeiska ombudsmannen är förbehållen medborgare, bosatta och juridiska personer med säte i en medlemsstat, har ombudsmannen dessutom befogenhet att inleda undersökningar på eget initiativ. Genom att utnyttja rätten att genomföra undersökningar på eget initiativ kan ombudsmannen undersöka ett tänkbart fall av administrativt missförhållande även om den klagande inte är en behörig person. Åtta sådana undersökningar på eget initiativ inleddes under 2004, inklusive sex stycken på grundval av klagomål som ingetts före den 1 maj 2004 av medborgare i de länder som blev medlemmar av unionen den dagen.

Ombudsmannen avgör om han skall utnyttja rätten att genomföra undersökningar på eget initiativ från fall till fall. Inget klagomål har hittills avvisats enbart på grund av att den klagande inte är behörig.

2.2.2 Gemenskapens institutioner och organ

Ombudsmannens mandat omfattar gemenskapens institutioner och organ. Institutionerna anges i artikel 7 i fördraget, men det finns ingen definition av eller officiell förteckning över vad som avses med "gemenskapens organ". Begreppet omfattar organ som inrättats genom fördragen, till exempel Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska centralbanken, samt byråer som inrättats genom lagstiftning, till exempel Europeiska miljöbyrån och Europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet.

I anslutning till ett klagomål som ingavs 2000 uppmanade ombudsmannen Europeiska universitetsinstitutet (EUI) att kommentera frågan om det kunde betraktas som ett gemenskapsorgan som därmed skulle omfattas av ombudsmannens mandat. EUI begränsade sig i sitt yttrande till klagomålets substans, varför ombudsmannen inte behövde besluta om sin behörighet i frågan.² Under 2004 hävdade EUI i ett yttrande till ett senare klagomål att EUI inte omfattas av ombudsmannens mandat. Efter en noggrann analys drog ombudsmannen slutsatsen att EUI:s uppfattning var korrekt, och avslutade därför undersökningen (ärende 2225/2003/(ADB)PB, sammanfattat i kapitel 3).

Genom den kommande konstitutionen för Europa kommer Europeiska ombudsmannens ämbetsområde att breddas till att omfatta samtliga unionens institutioner, organ, kontor och byråer.

²

Ärende 659/2000, Årsrapport 2000, s. 99.

Exempel på ett klagomål som inte avsåg en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan

KLAGOMÅL MOT DEN POLSKA OMBUDSMANNEN

En polsk medborgare klagade på att den polska kommissionären för skydd av medborgerliga rättigheter inte medger att klagomål skickas in elektroniskt. Klagomålet låg utanför Europeiska ombudsmannens ämbetsområde, eftersom den polska kommissionären för skydd av medborgerliga rättigheter inte är en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan. Europeiska ombudsmannen är dessutom inte hierarkiskt överordnad de nationella ombudsmännen.

Vid ett möte mellan Europeiska ombudsmannen och den polska kommissionären för skydd av medborgerliga rättigheter den 9 februari 2004 informerade kommissionären Europeiska ombudsmannen om att missbelåtna klagande kunde vända sig till det polska parlamentet, inför vilket kommissionären lägger fram sin årsrapport.

Europeiska ombudsmannen rådde den klagande i enlighet med detta.

Ärende 3617/2004/MHZ

2.2.3 "Administrativa missförhållanden"

Efter en uppmaning från Europaparlamentet att ge en tydlig definition av begreppet "administrativt missförhållande" gav ombudsmannen i årsrapporten för 1997 följande definition:

Ett administrativt missförhållande föreligger då en gemenskapsinstitution underlåter att agera i enlighet med de gemenskapsakter som är bindande för denna.

År 1998 antog Europaparlamentet en resolution, i vilken definitionen godtogs. Under 1999 förekom en skriftväxling mellan ombudsmannen och kommissionen, i vilken det klargjordes att även kommissionen godtagit denna definition.

I stadgan om de grundläggande rättigheterna som antogs i december 2000 ingår rätten till god förvaltning som en grundläggande rättighet inom ramen för unionsmedborgarskapet (artikel 41). Enligt ombudsmannen är administrativa missförhållanden och god förvaltning två sidor av samma mynt.

Den 6 september 2001 antog Europaparlamentet en resolution i vilken parlamentet godkände en kodex för god förvaltningssed som Europeiska unionens institutioner och organ, deras förvaltningar och tjänstemän skall följa i sina kontakter med allmänheten. I kodexen tar man hänsyn till principerna i den europeiska förvaltningsrätten, så som de framgår av EG-domstolens rättspraxis. Kodexen har också inspirerats av nationella lagar. Parlamentet uppmanade dessutom ombudsmannen att tillämpa kodexen för god förvaltningssed. Ombudsmannen tar därför hänsyn till de regler och principer som ingår i kodexen när han undersöker klagomål och genomför undersökningar på eget initiativ.

Exempel på klagomål som inte rörde ett tänkbart fall av administrativt missförhållande

KATALANSKA SPRÅKET'S STÄLLNING I KONSTITUTIONEN FÖR EUROPA

En grupp klagande riktade ett öppet brev till Europeiska ombudsmannen i tidningen *El Triangle*, publicerad i Barcelona. De hävdade att det förelåg diskriminering, eftersom katalanska inte erkänns som officiellt språk i konstitutionen för Europa. De klagande framförde ett antal synpunkter gällande katalanska språkets betydelse och det stora antalet personer som använder det i Europa.

Eftersom klagomålet gällde ett förslag till ändring av fördragen ansåg ombudsmannen inte att klagomålet avsåg ett tänkbart fall av administrativt missförhållande och att det därmed låg utanför hans ämbetsområde. Ombudsmannen vidarebefordrade klagomålet till Europaparlamentet för att behandlas som en framställning.

Ärende 2881/2004/JMA

EUROPEISKA CENTRALBANKENS VÄGRAN ATT GE INFORMATION

I april 2004 ingavs ett klagomål till ombudsmannen om Europeiska centralbankens (ECB) vägran att ge information om huruvida banken hade intervenerat på marknaderna för att dämpa kursfallet för den amerikanska dollarn och kursuppgången för euron.

Ombudsmannen ansåg att klagomålet var otillåtligt, eftersom det var omöjligt att fastställa exakt vad den klagande avsåg. Det framgick inte klart om substansen i klagomålet gällde i) att ECB hade underlåtit att förklara varför den vägrade lämna information till den klagande, så att han inte kunde förstå skälen till ECB:s vägran, eller ii) att han hade förstått ECB:s skäl och ansåg dem felaktiga. Ombudsmannen förklarade för den klagande att i det förra fallet kunde han inleda en undersökning, men i det senare fallet protesterade den klagande egentligen mot ECB:s policy när det gäller marknadsingripanden när den uppfyller sina grundläggande skyldigheter inom ramen för Europeiska centralbankssystemet, och protesten skulle därför inte gälla ett tänkbart fall av administrativa missförhållanden.

I oktober 2004 klargjorde den klagande att han hävdade att ECB hade underlåtit att förklara sina motiv, varför han inte kunde förstå varför banken vägrade lämna ut den begärda informationen. Eftersom det förtydligade påståendet gällde ett tänkbart fall av administrativt missförhållande, inledde ombudsmannen en undersökning i ärendet.

Ärende 1106/2004/TN och 3054/2004/TN

2.3 TILLÅTLIGHET OCH GRUND FÖR UNDERSÖKNINGAR

Ett klagomål som faller inom ombudsmannens ämbetsområde måste uppfylla ytterligare krav på tillåtlighet innan ombudsmannen kan inleda en undersökning. De kriterier som anges i ombudsmannens stadga är att

- 1 det skall framgå av klagomålet vem som klagat och över vad (artikel 2.3 i stadgan),
- 2 ombudsmannen inte får ingripa i mål som är anhängiggjorda vid domstol eller ifrågasätta domstolsavgöranden (artikel 1.3),
- 3 klagomålet skall göras inom två år från den dag då omständigheterna på vilka klagomålet grundar sig blev kända av den klagande (artikel 2.4),

- 4 klagomålet måste ha föregåtts av lämpliga hänvänelser till den berörda institutionen eller organet (artikel 2.4),
- 5 alla möjligheter att framföra interna administrativa önskemål och klagomål först måste ha uttömts (artikel 2.8) vid klagomål som gäller arbetsrelationer mellan gemenskapens institutioner och organ och deras tjänstemän och övriga anställda.

Exempel på ett klagomål som inte föregicks av lämpliga hänvänelser

PÅSTÅDDA OEGENTLIGHETER VID EN BYRÅ

En klagande hävdade att det förekom oegentligheter vid en av EU:s byråer. Den klagande arbetar för den byrå det gäller.

Ombudsmannen ansåg att de lämpliga hänvänelser som den klagande borde göra skulle vara de steg som anges i artiklarna 22a och 22b i tjänsteföreskrifterna som trädde i kraft den 1 maj 2004. I de bestämmelserna behandlas offentliggörandet av information som gäller eventuell olaglig verksamhet, inklusive bedrägeri eller korruption, riktade mot gemenskapens intressen eller ett beteende i samband med tjänsteutövning som skulle kunna innebära ett allvarligt misslyckande i att uppfylla en tjänstemans åligganden. Bland annat måste den tjänsteman det gäller informera sina överordnade eller Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

Eftersom den klagande redan hade kontaktat OLAF ansåg ombudsmannen att OLAF, i enlighet med artikel 22b.1 b), skulle beviljas tid att undersöka de frågor som tagits upp och att den klagande kunde kontakta OLAF för information om den tidsperiod som OLAF ansåg sig behöva för att vidta lämpliga åtgärder.

(Konfidentiellt ärende)

Enligt artikel 195 i EG-fördraget har ombudsmannen rätt att "företa de undersökningar som han finner berättigade". I vissa fall kanske det inte föreligger tillräckliga skäl för ombudsmannen att inleda en undersökning, även om klagomålet uppfyller kraven på tillåtlighet. Om till exempel ett klagomål redan har behandlats som en framställning av Europaparlamentets utskott för framställningar anser ombudsmannen vanligen att det inte finns något skäl för honom att inleda en undersökning, om inte nya fakta framkommit.

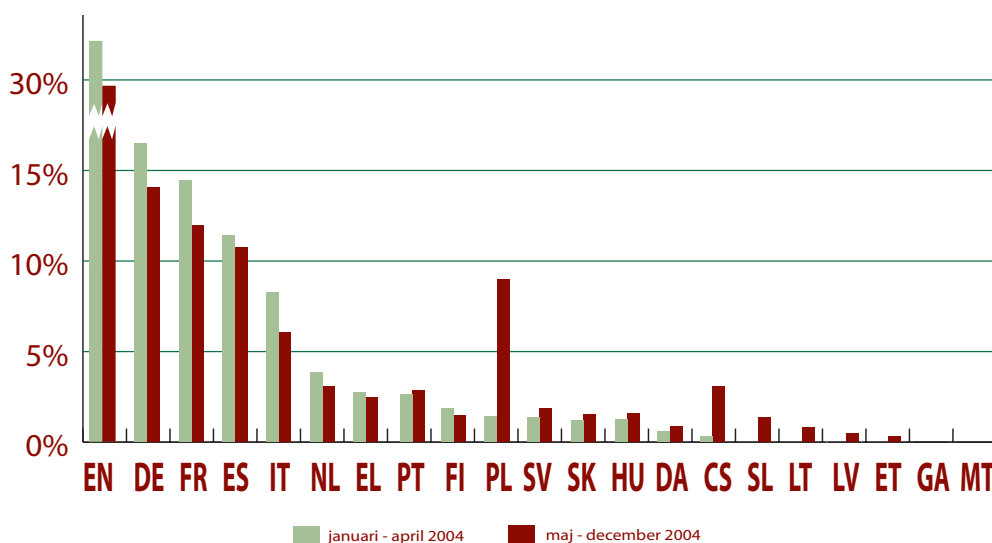
2.4 ANALYS AV KLAGOMÅLEN SOM BEHANDLATS UNDER 2004

Under 2004 mottogs 3 726 nya klagomål, en ökning med 53 procent jämfört med 2003. Av denna ökning på 53 procent utgjordes 51 procent (657 ärenden) av klagomål från de 10 nya medlemsstater som gick med i unionen den 1 maj 2004. Återstående 49 procent utgörs av en ökning av antalet klagomål från de 15 gamla medlemsstaterna och från andra håll i världen. Totalt 310 klagomål och fyra undersökningar på eget initiativ övertogs från 2003.

I följande tabell visas de språkliga effekterna av utvidgningen genom en jämförelse av klagomålen per språk före och efter den 1 maj 2004.

Klagomål skickades direkt av individuella medborgare i 3 536 fall, medan 190 klagomål kom från organisationer eller företag. Ombudsmannen påbörjade dessutom åtta undersökningar på eget initiativ.

Förfarandet med granskning av klagomålen för att fastställa om de faller inom ämbetsområdet, uppfyller villkoren för tillåtlighet och kan berättiga genomförandet av en undersökning genomfördes under 2004 i 95 procent av ärendena. Av de undersökta klagomålen befanns 25 procent ligga inom ombudsmannens ämbetsområde. Av dessa uppfyllde 490 villkoren för tillåtlighet, men i 147 av ärendena saknades det grund för en undersökning. Undersökningar inleddes alltså i 343 ärenden.

Flertalet klagomål som ledde till en undersökning avsåg Europeiska kommissionen (69 procent). Eftersom kommissionen är det viktigaste av de gemenskapsorgan som fattar beslut som direkt berör medborgarna är det helt naturligt att det är den som oftast blir föremål för medborgarnas klagomål. Det förekom 58 klagomål mot EPSO, Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor, 48 klagomål mot Europaparlamentet och 22 mot Europeiska unionens råd.

De vanligaste typerna av påstått administrativt missförhållande var brist på insyn, inklusive vägran att lämna ut handlingar (127 ärenden), diskriminering (106 ärenden), försening som kunnat undvikas (67 ärenden), bristfälligt förfarande (52 ärenden), orättvisa eller maktmissbruk (38 ärenden), underlåtenhet att uppfylla en skyldighet, dvs. underlåtenhet från Europeiska kommissionens sida att fullgöra sin uppgift som "fördragets väktare" gentemot medlemsstaterna (37 ärenden), försummelse (33 ärenden) samt felaktig rättstillämpning (26 ärenden).

2.5 ÖVERLÄMNANDEN OCH RÅDGIVNING

Om ett klagomål ligger utanför ämbetsområdet eller är otillåtligt försöker ombudsmannen alltid styra den klagande till ett annat organ som skulle kunna behandla klagomålet, framför allt om ärendet rör gemenskapsrätten. Om möjligt överlämnar ombudsmannen själv, med den klagandes tillåtelse, klagomålet direkt till någon annan behörig instans, under förutsättning att det verkar finnas grund för klagomålet.

Under 2004 överlämnades 71 klagomål. Av dessa vidarebefordrades 54 till en nationell eller regional ombudsman, 13 till Europaparlamentet för att behandlas som framställningar och fyra till Europeiska kommissionen.

Råd gavs i 2 117 fall. I 906 av dem uppmanades den klagande att vända sig till en nationell eller regional ombudsman och 179 klagande uppmanades att inge en framställning till Europaparlamentet. I 359 ärenden blev rådet att ta kontakt med Europeiska kommissionen. Däri ingår ett antal ärenden där ett klagomål mot kommissionen förklarats otillåtligt på grund av att man inte först hade gjort en administrativ hänvändelse till kommissionen. I 613 fall uppmanades den klagande att kontakta andra organ, i de flesta fall specialiserade ombudsmän eller organ som behandlar klagomål i en viss medlemsstat.

Exempel på ett ärende som överlämnats till annan institution eller annat organ

PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET FRÅN DEN NEDERLÄNDSKA POLISENS SIDA

En medborgare från en annan medlemsstat som var bosatt i Nederländerna hävdade att den nederländska polisen inte hade gjort en korrekt utredning om sexuellt utnyttjande av hennes fyraåriga barn.

Efter att ha kontaktat den klagande för att få hennes tillstånd att överlämna ärendet, vidarebefordrade Europeiska ombudsmannen ärendet till den nederländska ombudsmannen.

(Konfidentiellt ärende)

TREDJELANDSMEDBORGARES RESOR

Ett klagomål ingavs mot den brittiska pass- och säkerhetskontrollen i Calais. Den klagandes föräldrar, tanzaniska medborgare som lagligen var bosatta i Belgien, nekades inresa i Förenade kungariket på grund av att de saknade visum. De klagande kritiserade behandlingen i passkontrollen och det faktum att tanzaniska medborgare, bosatta i Belgien och innehavare av belgiska identitetskort, nekades fri rörlighet inom EU.

De ansåg att de borde få en officiell ursäkt, att personer bofasta i Belgien som är icke-europeiska medborgare borde tillåtas resa fritt inom EU utan hinder och att ett EU-organ borde inrättas för att underlätta resandet inom EU för personer som innehar ett ID-kort från någon av medlemsstaterna.

När det gällde klagomålet mot pass- och säkerhetskontrollen gav Europeiska ombudsmannen de klagande rådet att använda det klagomålsförfarande som tillämpades av den relevanta myndigheten i Förenade kungariket och att vända sig till Förenade kungarikets parlamentariska ombudsman om klagomålsförfarandet inte gav önskat resultat.

Vad gällde de klagandes allmänna påståenden om resor inom EU överlämnade Europeiska ombudsmannen klagomålet till Europaparlamentet för att behandlas som en framställning.

Ärende 3300/2004/AU

2.6 OMBUDSMANNENS FÖRFARANDE

Samtliga klagomål som skickas till ombudsmannen registreras och mottagandet bekräftas, normalt inom en vecka efter mottagandet. I den skriftliga bekräftelsen upplyses klaganden om förfarandet vid behandlingen av hans eller hennes klagomål, och namnet på och telefonnumret till den person som handlägger ärendet anges. Klagomålet analyseras för att avgöra om en undersökning skall inledas, och den klagande informeras om resultatet av analysen, normalt inom en månad.

Om ingen undersökning inleds informeras den klagande om anledningen till det. I de fall det är möjligt överlämnas klagomålet, eller den klagande får lämpliga råd om ett behörigt organ som han eller hon kan vända sig till.

2.6.1 Att påbörja en undersökning

Det första steget i en undersökning är att skicka klagomålet till den institution eller det organ som berörs och uppmana institutionen eller organet att skicka ett yttrande till ombudsmannen, normalt inom tre kalendermånader.

I maj 2004 bad ombudsmannen Europaparlamentet, rådet och kommissionen acceptera en kortare tidsfrist på två månader för klagomål som gällde vägran att lämna ut handlingar. Ombudsmannen påpekade att det är viktigt för medborgarna att få tillgång till handlingar så snart som möjligt och att det ansökningsförfarande i två faser som anges i förordning 1049/2001³ ger institutionerna en möjlighet att grundligt granska rättsliga frågor och sakfrågor innan ett klagomål inges. Europaparlamentet och kommissionen, men inte rådet, accepterade förslaget. Rådet lovade emellertid att fortsätta göra sitt yttersta för att svara på så kort tid som möjligt.

2.6.2 Rättvist förfarande

Enligt principen om rättvist förfarande får ombudsmannens beslut i ett klagomål inte ta hänsyn till information som ingår i handlingar som lämnats av antingen den klagande eller av gemenskapsinstitutionen eller gemenskapsorganet, om inte motparten har haft möjlighet att se handlingarna och kommentera dem.

Ombudsmannen skickar därför yttrandet från gemenskapsinstitutionen eller organet till den klagande med en uppmaning om att lämna synpunkter. Samma förfarande tillämpas om det förekommer ytterligare undersökningar av klagomålet.

Varken i fördraget eller i stadgan anges möjligheten till överklagande eller andra åtgärder mot ombudsmannens beslut när det gäller behandling eller resultat av ett klagomål. I likhet med övriga gemenskapsinstitutioner och organ kan ombudsmannen emellertid bli skadeståndsskyldig i enlighet med artikel 288 i EG-fördraget. Under 2004 fastslog EG-domstolen att det i princip var möjligt att väcka talan mot ombudsmannen på grund av den senares påstått felaktiga behandling av ett ärende. I sakfrågan bekräftade domstolen förstainstansrättens dom att ombudsmannen inte hade åsidosatt sina skyldigheter (mål C-234/02 P, *Europeiska ombudsmannen mot Frank Lamberts*, domstolens dom av den 23 mars 2004).

2.6.3 Tillgång till handlingar och möjlighet att höra vittnen

Enligt artikel 3.2 i ombudsmannens stadga skall gemenskapens institutioner och organ förse ombudsmannen med all information som han begär av dem och ge honom tillgång till relevanta dokument. De får endast vägra om det finns vederbörligen styrkta skäl för sekretess.

Ombudsmannens befogenhet att inspektera dokument gör det möjligt för honom att verifiera att den information som lämnats av gemenskapsinstitutionen eller organet är komplett och korrekt. Den befogenheten är därför en viktig garanti för den klagande och för allmänheten att ombudsmannen kan genomföra en grundlig och komplett undersökning.

³

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

Enligt artikel 3.2 i stadgan skall dessutom tjänstemän och andra anställda inom gemenskapens institutioner och organ avlägga vittnesmål på begäran av ombudsmannen. De skall uttala sig på sin administrations vägnar och enligt instruktioner från denna, och de skall ha fortsatt tystnadsplikt.

Under 2004 utnyttjade ombudsmannen sin befogenhet att inspektera institutionernas dokument i två fall. Rätten att höra vittnen utnyttjades inte under 2004.

2.6.4 Öppet förfarande

Klagomålen till ombudsmannen behandlas offentligt om inte den klagande begär annat.

Enligt artikel 13 i genomförandebestämmelserna skall den klagande få tillgång till ombudsmannens dokument som rör vederbörandes klagomål. Enligt artikel 14 har allmänheten tillgång till dokument som förvaras av ombudsmannen på samma villkor och med samma begränsningar som de som anges i förordning 1049/2001. I de fall där ombudsmannen inspekterar dokument som tillhör viss institution eller visst organ, eller frågar ut ett vittne, har varken den klagande eller allmänheten rätt att få tillgång till konfidentiella dokument eller konfidentiell information som erhållits som resultat av inspektionen eller utfrågningen (artiklarna 13.3 och 14.2). Syftet med detta undantag är att underlätta för ombudsmannen att genomföra undersökningar.

Under ett möte med Loyola De Palacio, Europeiska kommissionens vice ordförande, den 31 mars 2004 förklarade ombudsmannen att han i sina undersökningar inte kan ta hänsyn till dokument som läggs fram av en institution eller ett organ för att bestrida ett påstående om administrativa missförhållanden om inte den klagande får en möjlighet att läsa och därmed kommentera de dokument det gäller. Om en institution eller ett organ är i besittning av konfidentiella dokument som man anser stöder den egna ståndpunkten bör institutionen eller organet skicka in en icke-konfidentiell sammanfattning av de relevanta avsnitten tillsammans med sitt yttrande. Om ombudsmannen anser det vara meningsfullt kan han inspektera de konfidentiella dokumenten för att verifiera att den icke-konfidentiella sammanfattningen är fullständig och korrekt.

2.7 RESULTAT AV UNDERSÖKNINGARNA

Under en undersökning informeras den klagande om varje nytt steg som tas. När ombudsmannen beslutar sig för att avsluta en undersökning informeras den klagande om resultatet av undersökningen och om ombudsmannens slutsatser. Ombudsmannens beslut skapar inga rättsligt bindande rättigheter eller skyldigheter för den klagande eller för den institution eller det organ det gäller.

Under 2004 slutförde ombudsmannen 251 undersökningar. Av dessa var 247 undersökningar av klagomål och fyra avsåg undersökningar på eget initiativ.

Om en undersökning gäller flera olika påståenden eller krav kan de leda till att ombudsmannen kommer fram till olika resultat.

2.7.1 Inget administrativt missförhållande

Under 2004 avslutades 113 ärenden med resultatet att inget administrativt missförhållande förelåg. Detta är inte alltid negativt för den klagande, som åtminstone får en fullständig förklaring från institutionen eller organet i fråga när det gäller dess agerande. Även om ombudsmannen inte finner några administrativa missförhållanden kan han dessutom peka ut en möjlighet för institutionen eller organet att höja kvaliteten på sin förvaltning i framtiden. I sådana fall gör ombudsmannen en ytterligare anmärkning.

2.7.2 Ärenden som lösts av institutionen och vänskapliga förlikningar

Ombudsmannen försöker alltid om möjligt uppnå ett positivt resultat som tillfredsställer såväl den klagande som den institution som klagomålet riktas mot. Samarbete med gemenskapens institutioner och organ är av avgörande betydelse för att uppnå sådana positiva resultat. De hjälper till att stärka förbindelserna mellan institutionerna och medborgarna och kan undvika behovet av dyra och tidsödande tvister.

Under 2004 löstes 65 ärenden av institutionen eller organet i fråga efter ett klagomål till ombudsmannen. Av dessa var 46 ärenden där ombudsmannens ingripande ledde till att man fick ett snabbt svar på obesvarad korrespondens (se avsnitt 2.9 i årsrapporten för 1998 för närmare uppgifter om vilket förfarande som tillämpas i sådana fall).

Om en undersökning leder till att administrativa missförhållanden påträffas försöker ombudsmannen alltid om möjligt uppnå en vänskaplig förlikning. Under 2004 föreslogs tolv vänskapliga förlikningar. Fem ärenden avslutades sedan en vänskaplig förlikning uppnåts (inklusive två fall där förslaget gavs 2003). I slutet av 2004 var elva fall av vänskapliga förlikningar fortfarande under behandling.

I vissa fall kan en uppgörelse i godo uppnås om institutionen eller organet i fråga erbjuder den klagande ersättning. Alla sådana erbjudanden görs frivilligt, dvs. utan att institutionen medger någon juridiskt bindande skyldighet som kunde vara prejudicerande.

2.7.3 Kritiska anmärkningar, förslag till rekommendation och särskilda rapporter

Om en uppgörelse i godo inte är möjlig, eller om försöken att åstadkomma en sådan misslyckas, avslutas ärendet antingen med en kritisk anmärkning från ombudsmannen till institutionen eller organet i fråga eller genom att ombudsmannen lämnar ett förslag till rekommendation.

En kritisk anmärkning anses lämplig i de fall där det administrativa missförhållandet inte längre kan undanröjas av institutionen, eller där det inte tycks ha några allmänna återverkningar och där inga fortsatta åtgärder från ombudsmannens sida förefaller nödvändiga. En kritisk anmärkning görs också om ombudsmannen anser att ett förslag till rekommendation inte skulle tjäna något rimligt syfte, eller om det inte skulle vara lämpligt att lägga fram en särskild rapport i en fråga där institutionen eller organet i fråga inte accepterar ett förslag till rekommendation.

Genom en kritisk anmärkning får den klagande en bekräftelse på att hans eller hennes klagomål är berättigat, och institutionen eller organet i fråga får reda på vad som varit fel, vilket bidrar till att undvika administrativa missförhållanden i framtiden. Under 2004 gjorde ombudsmannen 36 kritiska anmärkningar.

Som svar på ett förslag från Europaparlamentet informerade ombudsmannen institutionerna och organen om sin avsikt att regelbundet begära information om eventuell uppföljning av kritiska anmärkningar. Under 2004 svarade kommissionen på elva kritiska anmärkningar. Svaren behandlas i nästa avsnitt (2.8) i detta kapitel.

I ärenden där det förefaller nödvändigt att ombudsmannen vidtar ytterligare åtgärder (dvs. där det är möjligt för den berörda institutionen att rätta till felet eller i fall där det administrativa missförhållandet är särskilt allvarligt eller har allmänna återverkningar), lämnar ombudsmannen normalt ett förslag till rekommendation till institutionen eller organet i fråga. I enlighet med artikel 3.6 i ombudsmannens stadgar skall institutionen eller organet inom tre månader sända ett detaljerat yttrande till ombudsmannen. Under 2004 lämnades 17 förslag till rekommendation. Dessutom ledde fem förslag till rekommendation från 2003 till beslut under 2004. Sju ärenden avslutades under året när ett förslag till rekommendation godtogs av institutionen. Ett ärende ledde till en särskild rapport

till Europaparlamentet. Fem ärenden avslutades av andra skäl. I slutet av 2004 var nio förslag till rekommendation fortfarande under behandling.

Om en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan inte reagerar tillfredsställande på ett förslag till rekommendation kan ombudsmannen skicka en särskild rapport till Europaparlamentet. Den särskilda rapporten kan innehålla rekommendationer. En särskild rapport till Europaparlamentet är det sista konkreta steg ombudsmannen tar när han behandlar ett ärende, eftersom antagandet av en resolution och utövandet av parlamentets befogenheter är frågor som avgörs genom parlamentets politiska bedömning. Ombudsmannen tillhandahåller naturligtvis all information och hjälp som kan krävas av parlamentet när det skall behandla den särskilda rapporten. En särskild rapport lades fram under 2004 (ärende OI/2/2003: se även nästa avsnitt och kapitel 3).

2.8 BESLUT SOM AVSLUTADE ÄRENDEN UNDER 2004

Beslut som avslutar ärenden offentliggörs normalt på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) på engelska och den klagandes språk, om det är ett annat än engelska.

Kapitel 3 innehåller sammanfattningar av 59 av de totalt 251 beslut som avslutade ärenden under 2004. Sammanfattningarna återspeglar det stora urvalet ämnen och institutioner som berördes av ombudsmannens undersökningar och de olika typerna av resultat. De har sorterats efter diarienummer, allmänt ämnesområde, dvs. vilket område av gemenskapens behörighet som berörs, och vilken typ av administrativt missförhållande som den klagande hävdar har förekommit.

I återstoden av detta avsnitt av kapitel 2 analyseras de viktigaste resultaten vad gäller rättsregler och sakinnehåll i ombudsmannens beslut under 2004. Avsnittets innehåll följer en horisontell klassificeringsprincip. Avsnittet avslutas med en bedömning av kommissionens förbindelser med ombudsmannen och med de klagande, så som de framgår av besluten under 2004 och i kommissionens svar under året på ytterligare anmärkningar och kritiska anmärkningar.

2.8.1 Tillgång till handlingar och skydd av personuppgifter

I förordningen om allmänhetens tillgång till handlingar⁴ erbjuds den som begär tillgång till ett dokument olika sätt att få rättelse: han eller hon kan överklaga en vägran att lämna ut handlingar, antingen i ett domstolsförfarande enligt artikel 230 i EG-fördraget eller i ett klagomål till ombudsmannen.

Under 2004 fattade ombudsmannen beslut i 11 sådana klagomål, av vilka nio avsåg kommissionen och ett vardera OLAF och rådet. Åtta av dessa klagomål hade ingetts av icke-statliga organisationer, ett kom från en branschförening och två kom från enskilda individer. Tre av klagomålen löstes av institutionen: i ett fall genom att besvara en ansökan (2183/2003/TN) och i de övriga två genom att bevilja tillgång till de handlingar det gällde (220/2004/GG; 520/2004/TN). Ett ärende ledde till en uppgörelse i godo i vilken kommissionen försåg den klagande (vars ansökan om att få tillgång till handlingar var ganska generellt utformad) med en förteckning över dokument rörande förhandlingar i Världshandelsorganisationen (WTO). Den klagande fick därmed den information som krävdes för att göra en precisare ansökan (415/2003/TN).

I sex fall fann ombudsmannen inget administrativt missförhållande, eftersom institutionen i fråga hade rätt att vägra tillgång till handlingar på grundval av de undantag som anges i förordningen.

⁴

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

Fyra av dessa ärenden gällde artikel 4.1 i förordningen. I ärendena 900/2003/TN, 1286/2003/JMA och 1304/2003/PB ansåg ombudsmannen att kommissionen hade rätt att åberopa tredje strecksatsen i artikel 4.1 a) (internationella förbindelser) och, när det gällde ärende 1044/2004/GG, fjärde strecksatsen (gemenskapens eller en medlemsstats finansiella, monetära eller ekonomiska politik). I det första av dessa ärenden påpekade ombudsmannen att artikel 4.1 inte ger utrymme för ett eventuellt övervägande allmänintresse av att handlingarna utlämnas och att det därför är särskilt viktigt att institutionerna förklarar sina skäl tydligt när de åberopar denna artikel.

Ombudsmannen fattade två beslut som gällde artikel 4.2 i förordningen. Ärende 2371/2003/GG gällde en ansökan om tillgång till ett yttrande från rådets rättsenhet. Ombudsmannen skickade ett förslag till rekommendation till rådet, men avslutade ärendet med att konstatera att det inte förelåg något administrativt missförhållande sedan förstainstansrätten avkunnat en dom som innebär att rådet hade rätt att vägra lämna ut yttranden från sin rättsenhet.⁵ I ärende 1481/2003/OV ansåg ombudsmannen att kommissionen hade rätt att åberopa artikel 4.2 tredje strecksatsen (syftet med inspektioner, utredningar och revisioner) för att skydda vissa delar av en rapport och att det inte fanns något övergripande allmänintresse av att de delarna offentliggjordes.

Två av ovanstående ärenden ledde dessutom till ytterligare anmärkningar. I ärende 1286/2003/JMA uppmanade ombudsmannen kommissionen att överväga hur man skulle kunna göra förhandlingarna inom WTO öppnare och förbättra insynen. I ärende 1304/2003/PB godtog ombudsmannen att kommissionen hade rätt att vägra lämna ut delar av en undersökningsrapport från sitt kontor för livsmedels- och veterinärfrågor. Ombudsmannen påpekade att det i framtiden kunde vara nyttigt att registrera icke-konfidentiell information separat från konfidentiell information i så stor utsträckning som möjligt, för att underlätta partiell tillgång. Kommissionen lämnade därefter ytterligare information till ombudsmannen om rutinerna vid Kontoret för livsmedels- och veterinärfrågor i detta avseende.

En kritisk anmärkning gjordes i ärende 1874/2003/GG, där kommissionen åberopade såväl artikel 4.1 b) i förordningen (den enskildes privatliv och integritet, särskilt i enlighet med gemenskapslagstiftningen om skydd av personuppgifter) som artikel 4.3 (som är avsedd att medge institutionerna en viss "betänketid") för att motivera en vägran att ge tillgång till e-post som skickats mellan kommissionens enheter och personalen i två organ som ansvarade för ett kontrakt för kommissionens räkning. Ombudsmannen ansåg att blotta faktum att ett dokument innehåller åsikter för internt bruk inte kunde vara tillräckligt för att dra slutsatsen att ett utlämnande skulle orsaka allvarlig skada, eftersom det sägs i artikel 4.3 att det i princip bör vara möjligt att lämna ut sådana handlingar. I beslutet påpekades dessutom att kommissionens resonemang var inkonsekvent. Kommissionen kunde endast åberopa artikel 4.3 med motiveringen att utväxlingen av e-post med anställda vid de båda organen motsvarade interna meddelanden, och kommissionen hade inte hävdats att man skulle vägra lämna ut e-postmeddelanden som skrivits av de egna anställda för att skydda deras namn.

Frågor i samband med skydd av personuppgifter uppkom också i anslutning till två andra ärenden. I ärende 821/2003/JMA protesterade den klagande, på principiella grunder, mot Europaparlamentets vägran att lämna ut en lista över personer som valts ut för praktikplatser. Parlamentet åberopade skyddet av personuppgifter för att rättfärdiga sin vägran. Ombudsmannen uttryckte åsikten att parlamentet kunde besluta att namnen på dem som erbjuds och accepterar en praktikplats vid Europaparlamentet bör vara offentliga och bör informera de personer som söker praktikplatser om detta. Parlamentets befintliga regler om praktikplatser innehåller emellertid inga sådana bestämmelser. Ombudsmannen föreslog därför Europaparlamentet att se över sina regler för att se till att listan med namnen på de personer som accepterar erbjudandet om en praktikplats blir offentlig handling.

I ärende 2046/2003/GG vägrade rådet att låta medlemmarna i sin gemensamma kommitté, som består av företrädare för rekryteringsenheten och personalkommittén, se personakterna för personer vilkas ansökningar om förtidspensionering hade accepterats. Ombudsmannen påpekade att även om utlämnandet av personuppgifter endast kunde ske i enlighet med bestämmelserna i förordning

5

Mål T-84/03, *Turco mot rådet*, dom av den 23 november 2004.

(EG) nr 45/2001⁶, hade alla eventuella hinder mot ett sådant utlämnande skapats av rådet självt, som hade underlåtit att informera de sökande om att deras personuppgifter kunde lämnas ut till den gemensamma kommittén. En kritisk anmärkning gjordes därför om underlåtenheten att samråda med den gemensamma kommittén om ansökningarna om förtidspensionering.

2.8.2 Kommissionens roll som "fördragets väktare"

Rättsstatens principer är grundläggande för Europeiska unionen, och en av kommissionens viktigaste uppgifter är att vara "fördragets väktare".⁷ Kommissionen kan agera på eget initiativ, på grundval av klagomål eller efter en begäran från Europaparlamentet att behandla framställningar. I artikel 226 i fördraget beskrivs ett allmänt förfarande enligt vilket kommissionen kan undersöka eventuella överträdelser av gemenskapsrätten från medlemsstaternas sida och hänvisa dem till EG-domstolen. Det finns olika förfaranden för olika områden, såsom statligt stöd och konkurrenslagstiftning.

I kapitel 3 återfinns sammanfattningar av nio olika beslut som visar hur ombudsmannen hanterar klagomål mot "fördragets väktare". De principfrågor som behandlas är påståenden om underlåtenhet att registrera klagomål, omotiverade förseningar och underlåtenhet att göra en korrekt undersökning.

I två fall (2007/2002/ADB och 701/2003/IP) gjorde ombudsmannen kritiska anmärkningar rörande underlåtenhet att registrera klagomål. Kommissionen reagerade på det senare beslutet genom att utlova tydligare svar på kommande skrivelser med påståenden om medlemsstaters överträdelse av konkurrenslagstiftningen och att redovisa skälen om korrespondensen inte registreras som ett klagomål. I ärende 1769/2002/ELB accepterade kommissionen ett förslag till rekommendation om att den borde registrera en skrivelse som ett klagomål och behandla den i enlighet med förfarandena i kommissionens meddelande till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om förbindelser med den klagande i samband med överträdelser av gemenskapsrätten.⁸

I två fall (2333/2003/GG och 2185/2002/IP) gjorde ombudsmannen kritiska anmärkningar rörande omotiverade dröjsmål när det gällde att behandla klagomål. Ett förslag till rekommendation gjordes i ärende 1963/2002/IP, i vilket kommissionen inte hade lämnat en tillfredsställande förklaring till varför den inte kunde fatta beslut i ärendet efter nästan sju och ett halvt år. I sitt svar lovade kommissionen att fatta ett slutligt beslut i mars 2004.

Tre fall i vilka den klagande hävdade att kommissionen underlåtit att göra en korrekt undersökning ledde fram till slutsatsen att det inte förelåg något fall av administrativt missförhållande (841/2003/OV, 849/2003/JMA och 480/2004/TN). I ärende 841/2003/OV hade det förelegat ett missförstånd när det gällde syftet med kommissionens undersökning, och de klagande tackade ombudsmannen för att ha klargjort situationen. I ärende 480/2004/TN gjorde ombudsmannen en ytterligare anmärkning för att sporra kommissionen att i framtiden förklara sina motiv till att avsluta klagomål enligt artikel 226 på ett så begripligt och okomplicerat sätt som möjligt. I ärende 849/2003/JMA ansåg ombudsmannen att kommissionen hade gett den klagande en rimlig motivering för sitt beslut i sakfrågan. Kommissionen bad dessutom den klagande om ursäkt för att ha underlåtit att ge honom en möjlighet att lämna kommentarer till skälen för kommissionens beslut att det inte förelåg någon överträdelse.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁷ Enligt artikel 211 i EG-fördraget skall kommissionen "övervaka tillämpningen av bestämmelserna i detta fördrag och av bestämmelser som antagits av institutionerna med stöd av fördraget". I artikel I-26 i konstitutionen för Europa bekräftas betydelsen av denna roll.

⁸ EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

Beslutet i ärende 480/2004/TN gällde en fråga av allmän betydelse i samband med förfarandet i enlighet med artikel 226. Ett av den klagandes påståenden i klagomålet till kommissionen var att en medlemsstat inte hade tillämpat direktivet om förvärvade rättigheter på rätt sätt på grund av beslut i nationell domstol. Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade rimliga skäl för sitt beslut att inte driva överträdelseförfarandet vidare med tanke på den grundläggande principen om de rättsvårdande instansernas självständighet: om man vänder sig till en nationell domstol med påståendet att nationella myndigheter inte följer gemenskapsrätten, är ett utnyttjande av de tillgängliga möjligheterna att överklaga till högre instans rätt väg att gå för att försöka ändra ett otillfredsställande domslut.

2.8.3 Kontrakt och bidrag

Gemenskapens institutioner och organ ingår avtal med underleverantörer om de varor och tjänster som behövs för att de skall kunna bedriva sin verksamhet och som instrument för att styra bidrag och stöd genom ett antal olika program.

Ombudsmannen tar emot och behandlar klagomål om såväl tilldelningen av kontrakt som administrationen av dem. Om det emellertid blir fråga om kontraktsbrott begränsar ombudsmannen sin undersökning till att undersöka om gemenskapsinstitutionen eller organet har lämnat en sammanhängande och rimlig redovisning av den rättsliga grunden för sina åtgärder och varför den anser att den egna tolkningen av det kontraktuella förhållandet är motiverad.

I kapitel 3 sammanfattas nio beslut som visar hur ombudsmannen arbetar med klagomål som gäller kontrakt eller bidrag. De principfrågor som uppkom avsåg förkontraktuella förfaranden, orättvisa vid behandling av misstankar mot företag och försenade betalningar.

När det gällde de förkontraktuella förfarandena ansåg ombudsmannen i ärende 1878/2002/GG att kommissionen hade gett ett småföretag för lite tid att utarbeta en ansökan om forsknings- och utvecklingsbidrag. Kommissionen accepterade ett förslag till rekommendation att betala frivillig ersättning. I ärende 1986/2002/OV tillbakavisade kommissionen emellertid ett förslag till rekommendation om att ge ett rimligt anbud till den klagande, för vilken kommissionen hade underlåtit att klargöra att ett kontrakt inte skulle beviljas. I ärende 221/2004/GG feltolkade kommissionen en brevstämpel och avsåg därför ett förslag med motiveringen att det lämnats in efter det att tidsfristen löpt ut. Efter ett klagomål till ombudsmannen agerade kommissionen snabbt och konstruktivt för att korrigera misstaget.

Två fall ledde till kritiska anmärkningar om orättvis behandling av misstankar mot företag eller organisationer. I ärende 278/2003/JMA angav ombudsmannen som allmän princip att kommissionen bör försöka hitta en rimlig balans mellan privatpersoners intressen och det övergripande allmänintresset när man vidtar åtgärder för att skydda gemenskapens finansiella intressen. I beslutet påpekas dessutom att det är svårt att föreställa sig hur kommissionen skulle kunna göra detta om den inte meddelar den som söker ett bidrag de tvivel kommissionen kan ha om den sökandes rättsliga ställning och sedan är beredd att lyssna och reagera på den information som lämnas av den sökande. Ombudsmannen upplyste kommissionen om att den borde utfärda riktlinjer till sina enheter i frågan. I ärende 953/2003/OV sade Europaparlamentet och kommissionen upp sina kontrakt med ett företag och tillämpade därvid en bestämmelse som innebar att de var tvungna att meddela företaget skriftligen om underlåtenhet att fullgöra skyldigheter enligt kontraktet. Ombudsmannen ansåg att enbart hänvisningen till "resultaten av en OLAF-undersökning", utan ytterligare information, inte var tillräcklig information.

Tre klagomål om för sen betalning avgjordes. I ärende 435/2004/GG betalade kommissionen de förfallna fakturorna till det företag det gällde. I en ytterligare anmärkning uppmanade ombudsmannen kommissionen att överväga att betala ränta, vilket den gjorde. De övriga två fallen gällde försenad betalning till tredje part från kommissionens underleverantörer. I ärende 2124/2003/ADB informerade kommissionen ombudsmannen om att den inte förstod varför underleverantören

inte hade utfört betalningen. Kort därefter fick den klagande full betalning. Ärende 1949/2003/TN gällde icke-betalning från *CESD-Communautaire* för arbete som utförts av den klagande efter uppmaning från Eurostat. Kommissionen betalade de belopp det gällde till *CESD-Communautaire*, som i sin tur betalade den klagande.

Ett ärende (1889/2002/GG) fick inget tillfredsställande resultat. Ett företag fick ekonomiskt stöd från kommissionen för två projekt. Kommissionen beslutade att driva in pengar för det ena projektet och företaget överklagade indrivningsbeslutet i förstainstansrätten. Därefter ställde kommissionen in betalningarna för det andra projektet med motiveringen att en bestämmelse i kontraktet gav den rätt att göra det. Efter en grundlig undersökning, som omfattade en inspektion av kommissionens dokumentinsamling i ärendet och efter att ha frågat ut kommissionens enhetschef, drog ombudsmannen slutsatsen att kommissionen inte hade lämnat en sammanhängande och rimlig beskrivning av sin ståndpunkt. Kommissionen tillbakavisade såväl ett försök till uppgörelse i godo som ett förslag till rekommendation. Ombudsmannen avslutade ärendet med en kritisk anmärkning.

2.8.4 Rekryterings- och personalfrågor

I kapitel 3 återfinns sammanfattningar av 15 beslut i klagomål som gäller rekrytering till och arbetsförhållanden med EU:s institutioner och organ. Europaparlamentet avgjorde ett ärende (1600/2003/ADB) och ett annat löstes med en uppgörelse i godo med kommissionen (1320/2003/ELB). I ärende 1196/2003/ELB uppnådde den klagande sitt syfte att klargöra situationen så att hon kunde besluta vilken typ av gottgörelse hon skulle försöka nå.

Fem beslut gällde frågor av allmän betydelse.

I ärende 1571/2003/OV fann ombudsmannen ingen rättslig grund i Europols tjänsteföreskrifter som kunde motivera anställning av tillfälligt anställda på samma villkor som lokalt anställda. Ombudsmannen gjorde en kritisk anmärkning för att rikta Europols uppmärksamhet på behovet av att se över sina rutiner. Europol reagerade positivt.

I sitt beslut i ärende 260/2003/OV kritiserade ombudsmannen parlamentets underlåtenhet att vidta adekvata åtgärder för att främja en effektiv efterlevnad av parlamentets egna regler om rökning i Europaparlamentets lokaler. Ombudsmannen påpekade att Europaparlamentet borde ägna särskild uppmärksamhet åt behovet av att främja en effektiv efterlevnad på grund av de tänkbara negativa hälsoeffekterna av passiv rökning och eftersom de anställdas exponering för rök på arbetsplatsen eventuellt kunde leda till straffrättsligt ansvar.

I ärende 2216/2003/MHZ protesterade den klagande mot ett beslut av Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor att enbart avfatta sin korrespondens med deltagarna i ett uttagningsprov på engelska, franska eller tyska. Ombudsmannen kritiserade EPSO för att man underlåtit att förklara de bakomliggande motiven till sitt beslut och på så sätt möjliggöra en granskning av de motiven.

En undersökning på eget initiativ (OI/1/2003/ELB) resulterade i att kommissionen gick med på att inrätta ett klagomålsförfarande för utsända nationella experter senast i mars 2005.

Efter en annan undersökning på eget initiativ (OI/2/2003/GG) drog ombudsmannen slutsatsen att kommissionen inte hade lämnat en sammanhängande och övertygande förklaring på den låga lönegradsplaceringen för många pressekreterare i sina externa delegationer. Eftersom kommissionen avvisade ett förslag till rekommendation om att på nytt granska sina regler rörande klassificering av sådana befattningar, utarbetade ombudsmannen en särskild rapport för Europaparlamentet i december 2004.

2.8.5 Kommissionens reaktioner på ombudsmannens undersökningar

Samarbetet med EU:s institutioner och organ är av avgörande betydelse för att göra det möjligt för ombudsmannen att snabbt och effektivt ge enskilda personer rättelse och garantera att administrationens kvalitet förbättras systematiskt.

Samarbetet med kommissionen är särskilt viktigt, eftersom nästan 70 procent av ombudsmannens undersökningar gäller kommissionen. Kommissionens reaktioner på ombudsmannens förslag och rekommendationer var på det hela taget positiva under 2004. Bland exemplen på gott samarbete från kommissionens sida när det gäller systematiska förbättringar finns överenskommelsen om att skapa ett klagomålsförfarande för utlånade nationella experter (OI/1/2003/ELB, avsnitt 2.8.4) och en positiv reaktion på ombudsmannens förslag om att förbättra Europaskolornas förvaltning (OI/5/2003).

Kommissionen följde dessutom upp en ytterligare anmärkning i ärende 1876/2002/OV genom att informera ombudsmannen om att ett nyligen infört elektroniskt system för dokumenthantering skulle garantera en effektivare hantering av all stödjande dokumentation som hör till ett visst ärende, vilket kommer att göra det möjligt för kommissionen att bistå ombudsmannen på ett bättre sätt i att behandla medborgarnas klagomål så skyndsamt och effektivt som möjligt.

Å andra sidan reagerade kommissionen inte positivt på den ytterligare anmärkningen i ärende 253/2003/ELB. Ombudsmannen ansåg att det var lämpligt för kommissionen att reglera anställningen av familjemedlemmar inom ramen för projekt såsom Tacis, men framhöll att syftet med en sådan reglering skulle kunna uppnås bättre i framtiden genom att anta och på lämpligt sätt offentliggöra de regler och principer som tillämpades, vilket samtidigt skulle förstärka garantierna för rättvisa och öppenhet. Kommissionens svar antydde att kommissionen föredrog att undersöka anställning av en underleverantörs familjemedlemmar från fall till fall.

När det gällde att ge enskilda personer rättelse visar många av de ärenden som beskrivs i 2.8.1–2.8.3 kommissionens vilja att lösa ärenden, be om ursäkt för misstag och vidta korrigerande åtgärder, inklusive att betala ersättning på frivillig basis.

I två av de fall som redovisas avvisade kommissionen emellertid ombudsmannens förslag till uppgörelse i godo och efterföljande förslag till rekommendationer.

Ett tredje sådant ärende är 1435/2002/GG. Ombudsmannen riktade vid flera tillfällen kommissionens uppmärksamhet på den klagandes påstående att det förelåg ett internt missförstånd vid kommissionens generaldirektorat för informationssamhället och medier rörande tillgängligheten för en viss befattning. Trots detta underlät kommissionen att kommentera denna punkt. I beslutet, där ombudsmannen avslutade ärendet med en kritisk anmärkning, uttryckte ombudsmannen åsikten att kommissionens strategi inte överensstämde med de skyldigheter som EU:s lagar ålägger gemenskapens institutioner när det gäller deras förbindelser med såväl ombudsmannen som de klagande.

För att kunna maximera kvaliteten på de tjänster som Europeiska unionens institutioner och organ erbjuder medborgare och bosatta i unionen och därigenom fullfölja sitt uppdrag, skulle ombudsmannen välkomna initiativ från parlamentet som syftar till att sporra kommissionen till att utsträcka det goda samarbete som kommissionen visat prov på i den överväldigande majoriteten av fall under 2004 till att gälla samtliga framtida ärenden.

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNAVDE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

Hela texten till besluten som redovisas i detta kapitel återfinns i "beslutsregistret" på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/default.htm>). Med hjälp av ärendenumret som anges under rubriken till varje sammanfattning i detta avsnitt kan enskilda beslut identifieras. På webbplatsen återges besluten i sin helhet på engelska och på den klagandes språk, om det är ett annat än engelska. En utskrift av hela beslutstexten, så som den visas på webbplatsen, kan beställas från Europeiska ombudsmannens kansli.

Under andra halvåret 2005 kommer de oavkortade besluten i de ärenden som ingår i detta avsnitt att bli tillgängliga i form av ett gemensamt digitalt dokument på ombudsmannens webbplats på engelska, franska och tyska. Dokumentet kommer att kunna laddas ned från webbplatsens avdelning för årsrapporter (<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/en/default.htm>). Även här kommer man att kunna beställa en version på papper eller cd-rom från Europeiska ombudsmannens kansli.

3.1 ÄRENDEN DÄR INGA ADMINISTRATIVA MISSFÖRHÅLLANDEN FÖRELEGAT

3.1.1 Europaparlamentet

EUROPAPARLAMENTETS REGLER FÖR PRAKTIKPLATSER

Sammanfattning av beslut i klagomål 821/2003/JMA mot Europaparlamentet

En spansk medborgare klagade till ombudsmannen sedan hans ansökan om praktikplats vid Europaparlamentet avslagits. Han hävdade att i) Europaparlamentet inte lämnade tillräckliga motiv för sitt beslut att avslå hans ansökan, att ii) Europaparlamentets förfarande för att välja ut praktikanter var oklart och inte erbjöd möjligheter att överklaga, och att iii) parlamentets vägran att lämna ut listan över utvalda praktikanter, med motivet att man ville skydda deras personuppgifter, inte var rimlig i samband med en öppen uttagning.

När det gällde uttagningsförfarandet konstaterade parlamentet att dess tjänstenheter granskar ansökningarna utifrån meriter, nuvarande behov och tillgänglighet i enlighet med de kriterier som anges i artikel 6.3 i reglerna av den 18 december 2002 för Europaparlamentets praktikplatser och studiebesök. När man väljer ut kandidater försöker varje generaldirektorat matcha de uppgifter som skall utföras mot den sökandes personliga meriter, så att praktikperiodens erfarenheter blir till så stor nytta som möjligt.

Parlamentet framhöll också att bestämmelserna i reglerna för Europaparlamentets praktikplatser och studiebesök omfattade alla aspekter av urvalsprocessen, inklusive möjligheten att överklaga. De allmänna regler som styr antagningen redovisades tydligt i artikel 5 i reglerna, antagningsbestämmelserna återfinns i artikel 6 och reglerna för tvistlösning återfinns i artikel 24. Enligt parlamentet är reglerna tydliga och omöjliga att feltolka.

Parlamentet ansåg dessutom att listan över utvalda praktikanter inte skulle offentliggöras på grund av det undantag som anges i artikel 4.1 b) i förordning (EG) nr 1049/2001⁹, där det sägs att institutionen skall vägra lämna ut en handling om ett utlämnande skulle undergräva skyddet för den enskildes privatliv och integritet.

Mot bakgrund av parlamentets svar på den klagandes skrivelse och de förklaringar som lämnades under undersökningens gång drog ombudsmannen slutsatsen att det inte förelegat något fall av administrativt missförhållande. Han gjorde emellertid följande ytterligare anmärkning:

För att informationen till medborgarna skall bli effektivare bör parlamentet överväga att i sina regler särskilt hänvisa till det faktum att kriterierna vid granskning av ansökningar för praktikplatser omfattar tjänsteenhetens nuvarande behov.

Ombudsmannen anser att Europaparlamentet bör se över sina regler för praktikplatser och studiebesök och eventuellt se till att listan med namnen på de personer som accepterar erbjudandet om en praktikplats blir offentlig handling. En sådan åtgärd skulle ge information till de personer som söker praktikplatser och förtydliga listans rättsliga status inför framtiden.

Ytterligare anmärkning

Eftersom beslutet i detta ärende gällde såväl tillämpningen av förordning (EG) nr 45/2001¹⁰ om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och dess samband med förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, skickade ombudsmannen en kopia av beslutet till den europeiska datatillsynsmannen för information. I sitt svar påpekade datatillsynsmannen att ärendet visade att det fanns risk för konflikt mellan öppenhet och uppgiftsskydd. Han framhöll att han stödde ombudsmannens pragmatiska strategi när det gällde denna typ av ärenden.

PENSIONSSYSTEM FÖR LEDAMÖTER AV EUROPAPARLAMENTET

Sammanfattning av beslut i klagomål 907/2003/ELB mot Europaparlamentet

Den klagande, en fransk medborgare, var ledamot av Europaparlamentet från 1984 till 1989 och berättigad till ålderspension när han uppnådde 55 års ålder. En tidsfrist på sex månader för att ansöka om pension infördes 1995. Den 6 augusti 2002 informerade Europaparlamentet den klagande om den nya bestämmelsen. Den 29 september 2002 ansökte han om att få ingå i pensionssystemet. Han beviljades pension från oktober 2002 och tills vidare.

Den klagande hävdade att Europaparlamentet underlåtit att ge honom korrekt information om pensionssystemets regler och att han borde beviljats pension från november 1998, den månad när han fyllde 55.

I sitt yttrande förklarade parlamentet att samtliga skrivelser det skickat till den klagandes kända adresser returnerats. Franska nationalförsamlingen kunde inte ge information om den klagandes adress och försök att hitta adressen via Internet misslyckades. När parlamentet av en slump fick reda på den klagandes adress kontaktades han, och en skrivelse som innehöll dokument som skulle fyllas i skickades till honom.

Ombudsmannen konstaterade att tre skrivelser som skickats av Europaparlamentet till den klagande var försedda med den adress som den klagande uppgav när han lämnade parlamentet.

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.05.2001, s. 43.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

Av de fakta som presenterades av den klagande och parlamentet drog ombudsmannen slutsatsen att den klagande inte informerat parlamentet om adressändringen sedan han lämnat parlamentet 1989. Ombudsmannen konstaterade att parlamentet informerats om att den klagande fått en dotter och att han ingått äktenskap med en av Europaparlamentets anställda, samt att regelbundna kontakter upprätthölls för att skicka familjebidrag. Ombudsmannen konstaterade emellertid att två olika tjänstenheter inom Europaparlamentet hade ansvar för tjänstemännens familjebidrag och ledamöternas pensioner. Ombudsmannen ansåg inte att det fanns något skäl till varför den enhet som hade ansvar för familjebidrag skulle känna till att information om den klagandens nuvarande adress kunde vara användbar för en annan av parlamentets enheter. Det fanns inte heller något som pekade på att den enhet som hade ansvaret för före detta ledamöters pensioner borde ha känt till att enheten med ansvar för familjebidrag stod i kontakt med den klagande.

Ombudsmannen ansåg att Europaparlamentet hade vidtagit lämpliga åtgärder för att försöka kontakta den klagande med information om pensionssystemet och drog därför slutsatsen att det inte förelåg något fall av administrativt missförhållande i detta ärende.

3.1.2 Europeiska unionens råd

UTNÄMNING AV STYRELSELEDAMÖTER I EUROPEISKA MYNDIGHETEN FÖR LIVSMEDELSSÄKERHET

Sammanfattning av beslut i klagomål 2126/2003/PB mot Europeiska unionens råd

Efter livsmedelsskandalerna under 1990-talet beslutade Europeiska unionen att inrätta Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA), som etablerades genom förordning (EG) nr 178/2002¹¹. Enligt artikel 24 i förordningen skall EFSA ledas av en styrelse bestående av 14 ledamöter som utses av rådet efter samråd med Europaparlamentet, och som väljs från en lista som upprättats av kommissionen. Styrelsens ledamöter skall utses på ett sådant sätt att de högsta normerna för kompetens, tillämplig expertis inom ett brett spektrum och, som en följd därav, största möjliga geografiska spridning inom unionen säkerställs. Den 15 juli 2002 utsåg rådet styrelsens ledamöter.

Klagomålet ingavs av Europeiska konsumentorganisationen, *Bureau Européen des Unions de Consommateurs* (BEUC), som ansåg att rådet hade utsett ett alltför stort antal nationella tjänstemän. Organisationen ansåg också att kandidaterna hade utsetts på grundval av nationalitet, inte på grund av kompetens.

Rådet framhöll att erfarenhet från den offentliga sektorn sannerligen inte var irrelevant när det gällde att ansvara för en europeisk fristående offentlig myndighet, framför allt med tanke på att den skulle samarbeta med medlemsstaterna. Erfarenhet av offentlig förvaltning angavs uttryckligen i förordning (EG) 178/2002 som ett relevant kriterium. Dessutom representerade de utnämnda ledamöterna ett mycket brett spektrum av yrkesmässig expertis. Rådet ansåg därför att den klagande inte hade kunnat påvisa förekomsten av ett administrativt missförhållande.

Ombudsmannen konstaterade att utnämningsförfarandet i det här aktuella fallet gav rådet stora skönsmässiga befogenheter och att ombudsmannens granskning av utövandet av sådana befogenheter med nödvändighet måste begränsas till att avgöra om beslutet kunde ifrågasättas på grund av överträdelse av de regler som gäller eller uppenbara felbedömningar. Ombudsmannen

¹¹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, EGT L 31, 1.2.2002, s. 1.

drog slutsatsen att det inte förelåg några belägg för sådana överträdelser eller felbedömningar i det här aktuella ärendet.

TILLGÅNG TILL RÄTTSLIGA YTTRANDEN

Sammanfattning av beslut i klagomål 2371/2003/GG mot Europeiska unionens råd

Rådet vägrade lämna ut ett yttrande från sin rättstjänst och åberopade undantaget som avser juridisk rådgivning i artikel 4.2 andra strecksatsen i förordning (EG) nr 1049/2001¹². Den klagande, en forskare vid Münchens universitet, ifrågasatte denna vägran. Han hävdade att undantaget inte var tillämpligt.

Enligt rådet kunde yttranden från dess rättstjänst, om de lämnades ut, användas för att väcka talan mot rådets akter. Den resulterande osäkerheten om lagars rättsliga status kunde få konsekvenser som var skadliga för allmänintresset. Enligt rådets åsikt var den enda rimliga tolkningen av undantaget att det omfattade samtliga handlingar som innehöll juridisk rådgivning och att den klagandes akademiska intresse av att få ut handlingarna inte utgjorde ett övervägande allmänintresse.

Ombudsmannen påminde om att han, i en särskild rapport till Europaparlamentet (1542/2000/(PB)SM, 12 december 2002), hävdade åsikten att rättsliga yttranden som avges i samband med ett eventuellt framtida domstolsförfarande kunde jämföras med kommunikationen mellan en advokat och dennes klient. De bör därför normalt sett undantas från kravet på offentlighet enligt artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1049/2001. Yttranden som avser förslag till lagstiftning bör däremot bli tillgängliga för allmänheten när lagstiftningsförfarandet har avslutats. De bör undantas enbart om institutionen kan visa att ett utlämnande allvarligt skulle undergräva beslutsprocessen och att det inte finns något övervägande allmänintresse av ett utlämnande.

När det gäller det här aktuella ärendet konstaterade ombudsmannen att rådet inte hade anfört att det rättsliga yttrandet hade tillkommit i samband med ett tänkbart framtida domstolsförfarande. Inte heller hade rådet anfört att yttrandet tillkommit i samband med lagstiftning. Ombudsmannen gjorde därför ett förslag till rekommendation, i vilket han uppmanade rådet att ompröva sin vägran att lämna ut yttrandet.

I sitt detaljerade yttrande hävdade rådet att ombudsmannens förslag till rekommendation verkade tömma undantaget på allt innehåll. Enligt rådet hade uppdelningen av juridisk rådgivning i olika kategorier inget stöd i lagen. Det var konstlat och bortsåg från syftet med sådan rådgivning.

Den 23 november 2004 avkunnade förstainstansrätten dom i målet T-84/03 (*Turco mot rådet*). I sin dom drog domstolen slutsatsen att rådet hade rätt att vägra lämna ut rättsliga yttranden från sin rättstjänst (se framför allt punkterna 62 och 74 i domen). Mot bakgrund av denna dom, och efter att ha gett den klagande möjlighet att lämna synpunkter, avslutade ombudsmannen ärendet och drog slutsatsen att det inte förekommit något administrativt missförhållande.

¹²

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

3.1.3 Europeiska kommissionen

UTESLUTNING FRÅN ETT IT-PROJEKT

Sammanfattning av beslut i klagomål 1876/2002/OV mot Europeiska kommissionen

Ett nederländskt konsultföretag hade inbjudits att delta i ett konsortium i ett projekt inom ramen för det femte programmet för informationssamhällets teknik som styrdes av kommissionens generaldirektorat för informationssamhället och medier. Efter att först ha fattat ett positivt beslut om företagets deltagande i projektet begärde kommissionen därefter ytterligare finansiella garantier från företaget. Företaget uppfyllde denna begäran, men efter att ha förfogat över företagets finansiella uppgifter under sju och en halv månad beslutade kommissionen slutligen att företag inte fick delta i konsortiet. Detta beslut fattades en arbetsdag före det datum som kommissionen angett för att underteckna kontraktet.

Den 30 oktober 2002 ingav företaget ett klagomål till Europeiska ombudsmannen och hävdade att kommissionen borde betala skadestånd till företaget på 96 000 euro. Den ersättning som företaget krävde motsvarade förlorad inkomst, kostnaden för en flygplansbiljett för ett sammanträde som ställdes in, kurirkkostnader, telefonkostnader och tid som åtgått för att utarbeta anbudet.

I sitt yttrande om klagomålet hävdade kommissionen att alla större förseningar i förhandlingarna i själva verket berodde på förlängningar som beviljats av kommissionen för att konsortiet skulle få tid att skicka in de juridiska dokument som krävdes, inklusive dem som avsåg den klagande. Kommissionen påpekade dessutom att den klagande inte hade skickat in den finansiella dokumentation som krävdes av kontraktssinnehavarna, till exempel balansräkningar och resultaträkningar för vissa år, vilket var nödvändigt för att visa att den klagande förfogade över de resurser som krävdes för att genomföra projektet.

Ombudsmannen genomförde en grundlig granskning av de handlingar som lades fram under undersökningen. Han drog slutsatsen att det faktum att kommissionen uppmanat den klagande att skicka in ytterligare finansiell information när den redan under sju och en halv månad hade varit medveten om exakt vilken information som hade lämnats, utgjorde en oskälighetsförsening och ett administrativt missförhållande. I juni 2003 föreslog ombudsmannen därför kommissionen att göra upp i godo. Han föreslog att kommissionen skulle betala ett lämpligt belopp som kompensation. I sitt andra yttrande redovisade kommissionen inte någon ytterligare dokumentation för att styrka att den hade kontaktat antingen projektets samordnare eller den klagande under den tidsperiod på sju och en halv månad som den klagande nämnt. Ombudsmannen skrev därför ännu en gång till kommissionen i november 2003 för att upprepa sitt förslag till uppgörelse i godo.

I sitt yttrande över det andra förslaget skickade kommissionen ny dokumentation, nämligen två e-postbrev. Det framgick av e-postbreven att kommissionen under perioden på sju och en halv månad faktiskt hade kontaktat projektets samordnare vid två tillfällen med en begäran om ytterligare finansiell information, som behövdes för att underteckna kontraktet. I sitt beslut av den 17 juni 2004 uppgav ombudsmannen att hans tidigare preliminära beslut om administrativt missförhållande inte längre kunde motiveras mot bakgrund av denna nya styrkande dokumentation och att ärendet därför borde avslutas med ett beslut om att inget administrativt missförhållande förelegat.

Ombudsmannen gjorde emellertid ytterligare en anmärkning, i vilken han hoppades att kommissionen i framtiden skulle skicka stödjande dokumentation tillsammans med sitt ursprungliga yttrande om klagomålet.

Ytterligare anmärkning

I en skrivelse av den 31 augusti 2004 informerade kommissionen ombudsmannen om att dess nyligen införda elektroniska system för dokumenthantering skulle garantera en effektivare förvaltning av all stödjande dokumentation i anslutning till ett visst ärende. Framför allt skulle ytterligare funktioner i systemet för registrering av e-post göra det möjligt att samtidigt registrera och protokollföra deras

e-postbrev. Följaktligen skulle kommissionen kunna uppfylla ombudsmannens begäran och ha bättre möjligheter att hjälpa ombudsmannen behandla medborgarnas klagomål i tid och så effektivt som möjligt.

GENOMFÖRANDE AV FÖRSÄKRINGSDIREKTIVEN I DEN GREKISKA LAGSTIFTNINGEN

Sammanfattning av beslut i klagomål 841/2003/(FA)OV mot Europeiska kommissionen

Det grekiska försäkringsbolaget Intersalonika tillhandahöll bland sina övriga tjänster transportmedel för att bistå patienter. Företaget klagade till kommissionen 2001, eftersom dess ambulanser och helikoptrar inte tilläts transportera patienter på grund av att det grekiska centret för nödhjälp (EKAB) hade ensamrätt på att tillhandahålla denna typ av hjälp. Företaget hävdade att de grekiska myndigheterna inte på ett korrekt sätt hade genomfört direktiven 84/641/EEC¹³ ("reseriskdirektivet") och 92/49/EEC¹⁴. Kommissionen informerade den klagande om att ett överträdelseförfarande i enlighet med artikel 226¹⁵ i EG-fördraget hade inletts mot Grekland, men att överträdelseförfarandet skulle avslutas eftersom den grekiska lagstiftningen hade ändrats.

I april 2003 ingav den klagande ett klagomål till Europeiska ombudsmannen. Företaget hävdade att kommissionen hade underlåtit att se till att försäkringsdirektiven genomfördes korrekt i den grekiska lagstiftningen, framför allt med avseende på läget för grekiska försäkringsbolag som är verksamma i Grekland, jämfört med företag från andra medlemsstater. Den klagande påpekade dessutom att kommissionen i ett svar från november 2001 hade bekräftat att inga inskränkningar borde gälla för Air Intersalonika. Kommissionen hade konstaterat att det verkade motiverat att fråga de grekiska myndigheterna varför de inte hade godkänt Air Intersalonikas ansökan om tillstånd.

I sitt yttrande om klagomålet uppgav kommissionen att det inte verkade finnas några ytterligare hinder för bolag som försäkrar reserisker sedan överträdelseförfarandet annullerats i mars 2002. Kommissionen påpekade dessutom att försäkringsdirektiven omfattar ett minimisystem som gör det möjligt för medlemsstaterna att införa striktare bestämmelser för företag som godkänts av de egna myndigheterna.

I sitt beslut drog ombudsmannen slutsatsen att kommissionen hade lämnat en utförlig förklaring av den relevanta rättsliga ramen i sitt svar på den klagandes skrivelse om vägran att bevilja en licens. Vad gäller det avsnitt av svaret som citerades av den klagande konstaterade ombudsmannen att kommissionen tydligen ansåg att den lämnade en upplysning som kunde vara till hjälp. Den hade beskrivit vad den klagande borde göra, snarare än att lova vad kommissionen själv skulle göra, men den klagande verkade ha missuppfattat detta avsnitt och trott att kommissionen själv skulle göra undersökningar. Även om ombudsmannen ansåg det vara beklagligt att kommissionen inte hade använt ett precisare språkbruk kunde inget fall av administrativt missförhållande konstateras.

I maj 2004 skickade den klagande en skrivelse till ombudsmannen och tackade honom för beslutet som hade gjort det möjligt för den klagande att förstå hur kommissionen hade behandlat hans ärende och som hade riktat hans uppmärksamhet på de möjligheter som stod öppna för honom när det gällde att vidta ytterligare åtgärder i sakfrågorna.

¹³ Rådets direktiv 84/641/EEG av den 10 december 1984 om ändring, speciellt med avseende på reserisker, i första direktivet (73/239/EEG) om samordning av lagar och andra författningar om rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring, EGT L 339, 27.12.1984, s. 21.

¹⁴ Rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring), EGT L 228, 11.8.1992, s. 1.

¹⁵ Enligt artikel 226 i EG-fördraget har kommissionen rätt att väcka talan mot en medlemsstat på grund av överträdelse av gemenskapsrätten. Vem som helst kan inge ett klagomål (ett "artikel 226-klagomål") till kommissionen mot en medlemsstat om statliga åtgärder eller administrativa rutiner som vederbörande anser strida mot gemenskapsrätten.

DEN PORTUGISISKA LAGEN OM TJURFÄKTNING

Sammanfattning av beslut i klagomål 849/2003/JMA mot Europeiska kommissionen

I september 2002 ingavs ett formellt klagomål mot de portugisiska myndigheterna till Europeiska kommissionen. Klagomålet gällde den nyligen införda portugisiska lagstiftning som legaliserade den spanska typen av tjurfäktning, där tjuren dödas i slutet av föreställningen.

Den klagande fick därefter ett meddelande från generaldirektoratet för hälsa och konsumentskydd, i vilket den klagande informerades om kommissionens beslut att lägga ned ärendet, eftersom det inte fanns någon rättslig grund för ett överträdelseförfarande mot de portugisiska myndigheterna.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade den klagande att kommissionen i sitt beslut att avsluta hans klagomål inte tog hänsyn till Europeiska unionens gällande regler, framför allt direktiv 93/119/EG¹⁶ om skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning.

Kommissionen hävdade att den hade genomfört en grundlig undersökning av klagomålet. På grundval av sin undersökning drog kommissionen slutsatsen att den klagandes anklagelser inte var tillräckligt välgrundade för att kommissionen skulle kunna inleda ett överträdelseförfarande mot Portugal enligt artikel 226¹⁷ i EG-fördraget. Kommissionen framförde starka tvivel på att protokoll 33 i fördraget, som gällde djurens skydd och välfärd, gäller tjurfäktning, som i sin egenskap av föreställning eller underhållning inte omfattas av den policy som beskrivs i protokollet. Kommissionen konstaterade dessutom att rådets direktiv 93/119/EG inte gäller djur som dödas i kulturella evenemang eller idrottsevenemang.

Ombudsmannen ansåg att kommissionens beslut att inte inleda ett överträdelseförfarande och att avsluta det formella klagomål som ingetts av den klagande verkade rimliga i sak.

Ombudsmannen konstaterade emellertid att skrivelsen från kommissionen till den klagande, i vilken kommissionen meddelade sin avsikt att avsluta ärendet, inte gav honom någon möjlighet att framlägga sina synpunkter. Ombudsmannen nämnde kommissionens meddelande om klagandens ställning vid "artikel 226-klagomål"¹⁸. I meddelandet sägs att kommissionen i förväg skall meddela den klagande skriftligen om den har för avsikt att föreslå att inga ytterligare åtgärder vidtas i ett klagomål. I skrivelsen skall kommissionen ange sina motiv för att avsluta ärendet, och den klagande uppmanas att inkomma med eventuella kommentarer inom fyra veckor. I sitt yttrande beklagade kommissionen att den inte hade gjort detta, bad om ursäkt och uppmanade den klagande att skicka in alla eventuella ytterligare kommentarer som han önskade framföra.

TILLGÅNG TILL FÖRSLAG TILL UTTALANDE FRÅN GEMENSAMMA EES-KOMMITTÉN

Sammanfattning av beslut i klagomål 900/2003/(IJH)TN mot Europeiska kommissionen

En grupp av polyelektrolytproducenter ingav ett klagomål om kommissionens vägran att godkänna en bekräftande ansökan enligt förordning (EG) nr 1049/2001¹⁹ om tillgång till ett förslag till uttalande från Gemensamma EES-kommittén om EES-avtalet.

¹⁶ Rådets direktiv 93/119/EG av den 22 december 1993 om skydd av djur vid tidpunkten för slakt eller avlivning, EGT L 340, 31.12.1993, s. 21.

¹⁷ Enligt artikel 226 i EG-fördraget har kommissionen rätt att väcka talan mot en medlemsstat på grund av överträdelse av gemenskapsrätten. Vem som helst kan inge ett klagomål (ett "artikel 226-klagomål") till kommissionen mot en medlemsstat om statliga åtgärder eller administrativa rutiner som vederbörande anser strida mot gemenskapsrätten.

¹⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten, KOM(2002)0141 av den 20 mars 2002, EGT C 244, 10.10.2002, s.5.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L, 145, 31.5.2001, s. 43.

Den klagande framförde följande anklagelser: kommissionens rättsliga grund för avslaget, dvs. tredje strecksatsen i artikel 4.1 a) i förordningen gällande ett eventuellt undergrävande av skyddet för det allmänna samhällsintresset i fråga om internationella förbindelser, stämde inte överens med Efta-sekretariatets (Europeiska frihandelssammanslutningen) bakomliggande resonemang, som byggde på artikel 4.3 om ett eventuellt undergrävande av institutionens beslutsförfarande; kommissionen hade underlåtit att förklara hur utlämnandet av dokumentet skulle kunna riskera att allvarligt undergräva förhandlingsprocessen och beslutsförfarandet inom ramen för EES-avtalet; kommissionen hade underlåtit att informera den klagande om att han borde begära en kopia av dokumentet från tredje part, dvs. författaren; den hade inte balanserat de olika intressen som stod på spel på rätt sätt och hade kränkt rättigheter; kommissionen hade fel när den hävdade att dokumentet ursprungligen kom från Eftas sekretariat; genom att anta att författaren var Eftas sekretariat förelåg det nu en intressekonflikt när det gällde att besluta om begäran om tillgång eftersom Eftas sekretariat var inblandat i förfaranden som gällde undantag från relaterad gemenskapslagstiftning; och slutligen hade kommissionen överträtt den klagandes rätt till försvar.

Kommissionen gav ombudsmannen ett detaljerat svar på samtliga anklagelser, som ombudsmannen analyserade grundligt. Han konstaterade att även om skälen som framfördes av Eftas sekretariat påminde om utformningen av artikel 4.3, så verkade inte detta strida mot den rättsliga grund som åberopades av kommissionen. Ombudsmannen fann ingen regel eller princip som tvingade en institution att informera den sökande om att han borde vända sig till tredje part, dvs. författaren, för att begära tillgång till handlingar. Han fann inga tecken på överträdelse av rättigheter och konstaterade när det gällde artikel 4.1 att gemenskapens lagstiftare hade beslutat att i ett fall där utlämnandet av ett dokument skulle undergräva det allmänna samhällsintresset i fråga om internationella förbindelser, så skulle det intresset väga tyngre än ett eventuellt allmänintresse av att dokumentet utlämnas. Ombudsmannen ansåg att kommissionens resonemang om upphovsmannen till dokumentet stämde överens med bestämmelserna i EES-avtalet. Han fann inget som antydde att kommissionens beslut skulle brista i opartiskhet och slutligen kunde han inte finna någon regel eller princip som skulle tvinga kommissionen att ge den klagande en möjlighet att framföra sin ståndpunkt i ett beslut som skulle fattas av Gemensamma EES-kommittén.

Ombudsmannen underströk att det är särskilt viktigt att institutionerna tydligt förklarar skälen till att undantaget gäller när de tillämpar denna artikel, eftersom undantagen i artikel 4.1 inte påverkas av något övervägande allmänintresse av utlämnande. Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade gjort detta.

Mot bakgrund av ovanstående analys avslutade ombudsmannen ärendet och beslutade att det inte förelåg något administrativt missförhållande.

TILLGÅNG TILL WTO:S FÖRHANDLINGSDOKUMENT

Sammanfattning av beslut i klagomål 1286/2003/JMA mot Europeiska kommissionen

I februari 2003 skrev "Jordens vänner" till kommissionens generalsekretariat och begärde att få tillgång till ett antal handlingar som rörde de pågående förhandlingarna inom Världshandelsorganisationen (WTO) om handel med tjänster i enlighet med utvecklingsagendan från Doha.

I april 2003 vägrade kommissionen att lämna ut handlingarna med motiveringen att ett utlämnande av de begärda handlingarna skulle undergräva det allmänna samhällsintresset i fråga om internationella förbindelser i enlighet med artikel 4.1 a) i förordning (EG) nr 1049/2001²⁰.

²⁰

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade Jordens vänner att kommissionen underlåtit att i) visa att utlämnandet av handlingarna skulle undergräva skyddet av allmänintresset, ii) visa förhandlingarnas karaktär och iii) avväga de olika intressen som stod på spel.

I sitt yttrande om klagomålet ansåg kommissionen att den hade behandlat den klagandes begäran om tillgång till handlingar korrekt, såväl inledningsvis som när det gällde den bekräftande ansökan. Institutionen ansåg att dess enheter inte gjort fel i sin rättsliga tolkning av begreppet allmänintresse i samband med internationella förbindelser, och att man hade tillämpat den tolkningen på det aktuella ärendet på ett korrekt sätt.

I sitt beslut konstaterade ombudsmannen att WTO:s vedertagna förhandlingsmetod av tradition hade omfattat ett konfidentiellt utbyte av erbjudanden och moterbjudanden mellan förhandlingens olika parter. I detta sammanhang har ett utlämnande av dessa handlingar till tredje part uteslutits, eftersom det skulle kunna störa processen. Ombudsmannen ansåg därför att man inte kunde dra slutsatsen att kommissionen gjorde en orimlig bedömning när den beslutade att ett utlämnande av de aktuella handlingarna kunde undergräva allmänintresset på området för internationella förbindelser. Ombudsmannen konstaterade att gemenskapens lagstiftare har beslutat att om utlämnandet av en viss handling kan undergräva allmänintresset när det gäller internationella förbindelser, så väger det intresset tyngre än ett eventuellt allmänintresse av att lämna ut handlingen. Ombudsmannen ansåg därför inte att den klagandes argument att kommissionen underlåtit att balansera de olika intressen som stod på spel var hållbart.

Även om ombudsmannen inte fann att det förekommit några administrativa missförhållanden inom kommissionen, så gjorde han likaväl en ytterligare anmärkning. Han fann att även om begränsningarna när det gällde allmänhetens tillgång till handlingar som berodde på den typ av förhandlingar som bedrevs inom WTO var rättsligt godtagbara, så borde kommissionen ta hänsyn till förväntningarna från många medborgare om större öppenhet och mer insyn inom detta viktiga politiska område. Detta framstår särskilt tydligt med tanke på att man i WTO:s riktlinjer och rutiner för förhandlingar om handel med tjänster erkänner vikten av öppenhet. Öppenhet kan aldrig uppnås om man helt utesluter allmänhetens tillgång till information. Ombudsmannen konstaterade att det därför skulle vara bäst om kommissionen övervägde ytterligare metoder som kunde göra dessa förhandlingar öppnare och öka insynen för medborgarna, och följaktligen underlätta allmänhetens tillgång till diskussionen mellan parterna.

TILLGÅNG TILL RAPPORT OM LIVSMEDELS- OCH VETERINÄRFRÅGOR I RUMÄNIEN

Sammanfattning av beslut i klagomål 1304/2003/(ADB)PB mot Europeiska kommissionen

Den klagande, grundare av en tysk djurrättsorganisation, ansökte om tillgång till en rapport från ett delegationsbesök i Rumänien av kommissionens kontor för livsmedels- och veterinärfrågor. Kommissionen lämnade ut de delar av rapporten som gällde exportkontroller, men vägrade lämna ut de delar som gällde Rumäniens anslutningsförhandlingar med EU. Kommissionen grundade sin vägran på tredje strecksatsen (internationella förbindelser) i artikel 4.1 a) i förordning (EG) nr 1049/2001²¹.

Den klagande vände sig till ombudsmannen och påstod att kommissionen felaktigt hade vägrat ge henne tillgång till hela besöksrapporten. Hon hävdade att uppdraget i själva verket i första hand hade avsett "exportfrågor" och uppgav att "exportrapporter" alltid hade offentliggjorts.

Kommissionen vidhöll sin vägran att ge tillgång till de delar av rapporten som gällde anslutningsfrågor. Den uppgav att kontrollen i Rumänien hade genomförts på frivillig basis, på

²¹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

villkor att besöksrapporten inte skulle offentliggöras. Ett offentliggörande av resultaten när det gäller Rumäniens framsteg mot att uppfylla EU:s normer för livsmedelssäkerhet och djurskydd skulle störa anslutningsförhandlingarna och allvarligt påverka kommissionens förbindelser med de rumänska myndigheterna. Det skulle äventyra deras vilja att acceptera sådana kontroller och att samarbeta med kommissionen. Ett offentliggörande kunde dessutom motverka sitt syfte, eftersom det skulle försvåra framtida besök av kontoret för livsmedels- och veterinärfrågor i slutfasen av anslutningsförfarandet.

Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade rätt att luta sig mot det undantag den hade åberopat för att vägra ge tillgång till vissa delar av besöksrapporten. Ombudsmannen gjorde också en ytterligare anmärkning. Han uppgav att det i framtiden kunde vara fruktbart att i så stor utsträckning som möjligt registrera icke-konfidentiell och konfidentiell information skilda från varandra. Detta skulle framför allt underlätta för institutionen att uppfylla skyldigheten att bevilja partiell tillgång till handlingar.

Ytterligare anmärkning

Kommissionen informerade därefter ombudsmannen om att tillämpningen av förordning (EG) nr 1049/2001 i själva verket hade lett till att konfidentiella och icke-konfidentiella handlingar skiljs åt i större utsträckning, framför allt inom de enheter som ofta mottar ansökningar om tillgång till deras handlingar. När det gällde kommissionens kontor för livsmedels- och veterinärfrågor uppgav kommissionen att kontoret i regel skiljer på rapporterna från de två typerna av uppdrag som de genomför i kandidatländerna. Rapporter från exportrelaterade kontroller offentliggörs rutinmässigt på Internet, medan rapporter från besök i samband med utvidgningen förblir konfidentiella. Om man emellertid i samband med ett besök som rör utvidgningen identifierar problem som gäller godkända exportsektorer utarbetas en separat rapport om dessa problem som sedan offentliggörs på Internet.

TILLGÅNG TILL EN BESÖKSRAPPORT FRÅN EUROPEISKA SOCIALFONDEN

Sammanfattning av beslut i klagomål 1481/2003/OV mot Europeiska kommissionen

En belgisk ideell organisation ansökte hos kommissionen, på grundval av förordning (EG) nr 1049/2001²², om att få tillgång till samtliga handlingar som avsåg ett kontrollbesök som gällde prioritet 3 i mål 3-programmet inom ramen för Europeiska socialfonden i regionen Flandern. Kommissionen vägrade att lämna ut de begärda handlingarna på grundval av artikel 4.2 tredje strecksatsen i förordningen, eftersom de gällde en inspektionsrapport om användningen av EU-medel som betalats ut för ett projekt där det förelåg en tvist med en medlemsstat. Även den bekräftande ansökan som skickades av den klagande avslogs av kommissionens generalsekretariat, som drog slutsatsen att det inte fanns något övervägande allmänintresse av att de begärda dokumenten lämnades ut, eftersom den klagandes intresse var privat och inte offentligt.

I juli 2003 ingav den klagande ett klagomål till Europeiska ombudsmannen och hävdade att kommissionen borde bevilja tillgång till de begärda dokumenten.

I sitt yttrande om klagomålet påpekade kommissionen att den klagande redan hade erhållit utdrag från inspektionsrapporten som gällde det egna projektet. De delar av rapporten som inte lämnades ut till den klagande var irrelevanta vad gällde det projekt som drevs av den klagande, eftersom de gällde de andra granskade projekten och den flamländska ESF-byråns centrala ledning av projekten. När det gällde skälen till att vägra bevilja full tillgång uppgav kommissionen att ett offentliggörande av rapporten i detta skede skulle undergräva en pågående undersökning, eftersom det skulle

²²

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

innebära att kommissionens inspektörers provisoriska resultat, som de granskade parterna ännu inte hade reagerat på, skulle bli offentliga. Kommissionen upprepade dessutom att det inte förelåg något övervägande allmänintresse av att lämna ut rapporten. Kommissionens yttrande skickades till den klagande, som inte lämnade några kommentarer.

I sitt beslut påpekade ombudsmannen att den begärda rapporten uppenbarligen avsåg inspektioner, utredningar och revisioner på det sätt som anges i artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1049/2001. Han påpekade att kommissionen fortfarande var upptagen med att genomföra den finansiella kontroll av den flamländska ESF-byrån som avses i artikel 38 i förordning (EG) nr 1260/1999²³ vid den tidpunkt när den klagande begärde tillgång till besöksrapporten i mars 2003. Kommissionen skulle, utifrån den flamländska ESF-byråns svar, besluta om den skulle vidta finansiella korrigeringar enligt artikel 4 i förordning (EG) nr 448/2001²⁴. Kommissionen skulle därmed legitimt kunna komma fram till att ett utlämnande av de andra delarna av besöksrapporten skulle kunna undergräva skyddet för syftet med denna undersökning. Under dessa omständigheter hade kommissionen i enlighet med gemenskapsdomstolarnas rättspraxis rätt att vägra tillgång till rapporten på grundval av artikel 4.2 tredje strecksatsen i förordning (EG) nr 1049/2001, om det inte förelåg ett övervägande allmänintresse av utlämnandet. Ombudsmannen ansåg att den klagande inte på ett nöjaktigt sätt hade visat att det skulle föreligga ett sådant intresse av att lämna ut de andra delarna av rapporten rörande de andra projekten. Inget administrativt missförhållande förelåg därför.

LEONARDO DA VINCI-PROGRAMMET

Sammanfattning av beslut i klagomål 221/2004/GG mot Europeiska kommissionen

En tysk konsult svarade på en ansökningsomgång från Europeiska kommissionen avseende Leonardo da Vinci-programmet, ett program som är avsett att främja förnyelse inom området för livslångt lärande. Kommissionen meddelade emellertid konsulten att hans preliminära förslag inte kunde godkännas, eftersom han inte hade uppfyllt tidsfristen för att lämna in förslag. Den klagande protesterade mot detta beslut och hävdade att han hade klarat tidsfristen, eftersom han skickat sitt preliminära förslag med rekommenderat brev en dag innan tidsfristen löpte ut. Han krävde att kommissionen skulle bekräfta att hans projekt hade lämnats in i tid. I annat fall skulle han vända sig till domstol.

Samma dag skickade den klagande en kopia av skrivelsen till ombudsmannen och bad honom undersöka ärendet. Ombudsmannen avvisade hans begäran (klagomål 33/2004/GG), eftersom kommissionen uppenbarligen ännu inte hade haft tillräckligt med tid för att analysera ärendet. Tre veckor senare informerade den klagande ombudsmannen om att han ville förnya sitt klagomål. Denna skrivelse registrerades som ett nytt klagomål, som ombudsmannen ansåg vara tillåtligt, eftersom den klagande inte verkade ha erhållit något svar under tiden.

I sitt yttrande medgav kommissionen att en förnyad granskning av ärendet visat att den klagande hade rätt. Det hade funnits tre poststämplar på brevet, av vilka den ena, på vilken kommissionen hade grundat sitt beslut om icke-tillåtlighet, visade sig vara stämpeln från en regional brevdistributionscentral och inte postkontorets stämpel. Kommissionen hade därför utarbetat en "undantagsrapport" enligt vilken den klagandes preliminära förslag valdes ut för inlämnande av ett fullständigt förslag.

Den klagande accepterade emellertid inte denna strategi, med motiveringen att han inte hade fått lika många dagar på sig som de övriga kandidater som valts ut för att utarbeta förslag.

²³ Rådets förordning (EG) nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna, EGT L 161, 26.6.1999, s. 1.

²⁴ Kommissionens förordning (EG) nr 448/2001 av den 2 mars 2001 om genomförandebestämmelser till rådets förordning (EG) nr 1260/1999 beträffande förfarandet för finansiella korrigeringar av stöd som beviljas inom ramen för strukturfonderna, EGT L 64, 6.3.2001, s. 13.

Kommissionen erkände att detta var ett fall av olika behandling och utarbetade en ny, kompletterande undantagsrapport där den klagande fick samma antal dagar som övriga sökande för att förbereda sitt fullständiga förslag.

Den klagande accepterade detta. Han påpekade emellertid att hans handikapp inte hade avlägsnats förrän han hade klagat en andra gång. Han hävdade dessutom att han inte hade fått lika mycket information som de andra sökande.

Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade handlat snabbt och konstruktivt när det gällde att korrigera det misstag som uppkommit. När det gällde kommissionens påstådda underlåtenhet att förse den klagande med information ansåg ombudsmannen att detta var ett nytt påstående som den klagande ännu inte hade tagit upp med kommissionen. Han konstaterade att den klagande hade rätt att inte ytterligare klagomål om den klagande ansåg att denna brist på information skulle påverka kommissionens beslut om hans fullständiga förslag negativt. När det gällde det ursprungliga klagomålet ansåg ombudsmannen att det inte verkade föreligga något administrativt missförhållande.

URVALSFÖRFARANDET FÖR ETT EUROPEAID-PROJEKT

Sammanfattning av beslut i klagomål 326/2004/IP mot Europeiska kommissionen

Ett konsortium bestående av tre företag deltog i en uppmaning till intresseanmälan som organiserades av Europeiska kommissionen i oktober 2003 för ett EuropeAid-projekt. Konsortiet togs inte med på kommissionens slutliga lista, eftersom det enligt kommissionen inte hade skickat in samtliga de dokument som krävdes i avsnitt 2.3.3 i handledningen. I sitt klagomål till ombudsmannen påstod den klagande att kommissionen på felaktiga grunder underlåtit att ta med konsortiet på listan med sökande och att kommissionen inte hade besvarat en skrivelse från den klagande av den 9 januari 2004. Den klagande hävdade att kommissionen borde ompröva sitt beslut att inte ta med konsortiet på listan av sökande och att den borde förtydliga innehållet i handledningen för att undvika tolkningsproblem i framtiden.

Att döma av den information som ombudsmannen erhöll under undersökningens gång verkade det inte som om den klagande hade skickat till kommissionen samtliga de dokument som krävdes enligt avsnitt 2.3.3 i handledningen. Ombudsmannen gjorde därför bedömningen att kommissionen hade lämnat en rimlig förklaring till varför den beslutat att inte ta med konsortiet på listan. Vad gällde den påstådda underlåtenheten från kommissionens sida att besvara den klagandes skrivelse, erkände institutionen att en försening hade inträffat i behandlingen av skrivelsen och bad om ursäkt för det. Ombudsmannen ansåg att svaret på en skrivelse till kommissionen borde skickas inom två veckor efter det att skrivelsen mottagits, i enlighet med kommissionens kodex för god förvaltningssed²⁵. I det här aktuella fallet hade kommissionen inte handlat i enlighet med sina egna regler. Eftersom det visade sig att kommissionen under tiden hade besvarat den klagandes skrivelse och bitt om ursäkt för förseningen drog emellertid ombudsmannen slutsatsen att inga ytterligare undersökningar behövdes.

När det gällde den klagandes första påstående ansåg ombudsmannen att det inte längre verkade finnas behov av att behandla denna punkt, eftersom kommissionen hade lämnat en rimlig förklaring på skälen till att den hade beslutat att inte ta med konsortiet på listan. När det gällde den klagandes andra påstående drog ombudsmannen slutsatsen att innehållet i avsnitt 2.3.3 i handledningen inte verkade vara oklart, och att kommissionen hade lämnat en rimlig förklaring av sin tolkning av de reglerna.

25

EGT L 308, 8.12.2000, s. 26–34.

PÅSTÅTT FELAKTIG BEHANDLING AV ÖVERTRÄDELSEFÖRFARANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 480/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Organisationen LEAF (Lecturers' Employment Advice and Action Fellowship) klagade till ombudsmannen om ett påstått fall av administrativt missförhållande i samband med kommissionens hantering av två klagomål enligt artikel 226²⁶. LEAF påstod bland annat att kommissionen fullständigt hade nonchalerat allvaret i klagomålet och underlåtit att verkställa det skydd som avses i direktivet om förvärvade rättigheter (77/187/EEC²⁷).

Ombudsmannen konstaterade att LEAF i sitt klagomål enligt artikel 226 till kommissionen hävdade att Förenade kungariket hade underlåtit att korrekt införa direktivet om förvärvade rättigheter i den nationella lagstiftningen. Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade lämnat tydliga och rimliga skäl för sitt beslut att inte inleda ett överträdelseförfarande mot Förenade kungariket.

Som svar på den klagandes specifika påstående i klagomålet till kommissionen om ett beslut i frågan i en nationell domstol i Förenade kungariket noterade ombudsmannen kommissionens argument att syftet med artikel 226-förfarandet inte var att fungera som en ytterligare möjlighet att överklaga eller överpröva domar som avkunnats i nationella domstolar. Ombudsmannen insåg att LEAF hade valt att inte driva ärendet i de nationella domstolarna genom att utnyttja möjligheten att överklaga. Han ansåg därför att kommissionen hade rimliga skäl för sitt beslut att inte inleda ett överträdelseförfarande mot Förenade kungariket på grundval av detta påstående.

Efter att ha analyserat samtliga LEAF:s argument drog ombudsmannen slutsatsen att det inte förekommit något administrativt missförhållande vid kommissionen när den behandlade klagomålet enligt artikel 226. Han tog del av de detaljerade förklaringar som kommissionen lämnat i ärendet. Han fann emellertid att de viktigaste skälen till att avsluta de båda klagomålen enligt artikel 226 kunde ha förklarats för den klagande på ett rakare och begripligare sätt. Han ansåg därför att det var lämpligt att göra följande ytterligare anmärkning:

I syfte att bibehålla goda förbindelser mellan kommissionen och dess medborgare föreslår ombudsmannen att kommissionen i framtiden bör försöka förklara skälet eller skälen till sina beslut att avsluta behandlingen av artikel 226-klagomål på ett så lättbegripligt och enkelt sätt som möjligt.

TILLGÅNG TILL EN BEDÖMNING AV DET TYSKA BUDGETLÄGET

Sammanfattning av beslut i klagomål 1044/2004/GG mot Europeiska kommissionen

En forskare som arbetar för Centrum för europeiska politiska studier (CEPS) i Bryssel begärde tillgång till ett dokument från kommissionen som gällde den europeiska stabilitets- och tillväxtpakten. Det dokument det gällde var kommissionens rekommendation till rådets beslut att uppmana Tyskland att vidta åtgärder för att minska landets alltför stora budgetunderskott. Kommissionen avlog begäran om att få tillgång till dokumentet med motiveringen att ett utlämnande skulle undergräva skyddet för Tysklands ekonomi- och finanspolitik. Kommissionen uteslöt också möjligheten till partiell tillgång.

I sitt klagomål till ombudsmannen protesterade den klagande mot denna vägran och påpekade att eftersom han var forskare och sysslade med ekonomisk och institutionell utveckling på EU-nivå, så behövde han få tillgång till alla viktiga källor. Han uppgav att kommissionen hade offentliggjort innehållet i sin rekommendation i ett pressmeddelande och att han inte förstod varför den inte skulle kunna utlämnas om rekommendationen inte innehöll ytterligare information. Om

26

Enligt artikel 226 i EG-fördraget har kommissionen rätt att väcka talan mot en medlemsstat på grund av överträdelse av gemenskapsrätten. Vem som helst kan inge ett klagomål (ett artikel 226-klagomål) till kommissionen mot en medlemsstat om statliga åtgärder eller administrativa rutiner som vederbörande anser strida mot gemenskapsrätten.

27

Rådets direktiv 77/187/EEG av den 14 februari 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter, EGT L 61, 5.3.1977, s. 26.

rekommendationen däremot skulle innehålla ytterligare – dvs. mer negativ – information om Tysklands offentliga finanser, så dolde kommissionen information som hade allmänintresse och kunde misstänkas för att avsiktligt missleda allmänheten.

I sitt yttrande framhöll kommissionen att samtliga finansiella och ekonomiska data som den hade beaktat i sin rekommendation redan var offentliggjorda via kommissionens pressmeddelande och att den tekniska bedömningen av stabilitets- och konvergensprogrammen fanns tillgängliga på Internet. För att skydda sekretessen i samband med kommissionens resonemang i denna känsliga fråga hade emellertid själva rekommendationen inte offentliggjorts. Motiveringen till rekommendationen innehöll kommissionens egen bedömning av Tysklands budgetläge. Kommissionen hävdade att ett fullständigt utlämnande av rekommendationen skulle kunna skapa en negativ stämning på finansmarknaderna och att det skulle kunna hämma budgetkonsolideringen. Det skulle därmed kunna påverka Tysklands finansiella och ekonomiska politik negativt. Kommissionen tillade att ingen relevant makroekonomisk information hade dolts från allmänheten och att den klagandes vetenskapliga intressen inte hade påverkats.

Ombudsmannen konstaterade att själva faktum att man rekommenderar Tyskland att vidta åtgärder för att minska sitt budgetunderskott med nödvändighet måste påverka hur landet uppfattas av finansmarknaderna. Han ansåg emellertid att kommissionens åsikt att offentliggörandet av resonemangen som låg bakom dess rekommendation ändå kunde skapa en negativ uppfattning inte verkade orimlig. Han konstaterade också att eftersom kommissionen hade uteslutit partiell tillgång till dokumentet och eftersom den klagande inte hade tagit upp denna fråga i sitt klagomål, så behövde frågan om partiell tillgång inte behandlas. På grundval av dessa resonemang drog ombudsmannen slutsatsen att det inte förelåg något administrativt missförhållande vid kommissionen.

3.1.4 Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal

PÅSTÅDD BRIST PÅ MOTIVERAD FÖRKLARING I ETT URVALSFÖRFARANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 1110/2003/ELB mot Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal

Den klagande uteslöts från uttagningsprovet COM/A/3/02 eftersom hon inte fick tillräckligt många poäng på ett preliminärt urvalsprov av flervalstyp. Hon ifrågasatte uttagningskommitténs svar på tre frågor. Hon ansåg att Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) inte hade gett henne en motiverad förklaring till de korrekta svaren på de frågorna.

Enligt EPSO granskade uttagningskommittén den klagandes kommentarer om de ifrågasatta svaren, samt frågornas innehåll och utformning, noggrant och omsorgsfullt innan kommittén beslutade att behålla dem.

Ombudsmannen konstaterade att den klagande hade informerats om vilken poäng hon hade tilldelats, att hon erhållit en kopia av sitt eget rättade prov och att hon informerats om det som uttagningskommittén ansåg vara det korrekta svaret på de tre frågorna. Ombudsmannen konstaterade också att den klagande inte godtog uttagningskommitténs åsikt om de korrekta svaren på de tre frågorna. Ombudsmannen påpekade emellertid att ett meddelande om de poäng som erhållits på de olika proven enligt gällande rättspraxis²⁸ är en tillräcklig redogörelse för motiven

som uttagningskommittén grundar sitt beslut på. Ombudsmannen ansåg dessutom inte att den klagande under undersökningen hade kunnat styrka att uttagningskommittén hade handlat oskäligt, eller i övrigt handlat på ett sätt som överskred gränserna för dess rättsliga behörighet när den avgjorde vad som var rätt svar på de omstridda flervalsfrågorna. Ombudsmannen ansåg därför inte att det förelåg något administrativt missförhållande.

3.2 ÄRENDEN SOM LÖSTS AV INSTITUTIONEN

3.2.1 Europaparlamentet

UTTAGNINGSKOMMITTÉNS BESLUT OM EN ANSÖKAN

Sammanfattning av beslut i klagomål 1600/2003/ADB mot Europaparlamentet

En italiensk polis ansökte om att få delta i det allmänna uttagningsprovet PE/22/D²⁹ för rekrytering av personal med erfarenhet inom området allmän säkerhet. Hans ansökan avslogs, eftersom uttagningskommittén ansåg att han inte hade de tre års erfarenhet inom området offentlig eller privat allmän säkerhet som krävdes. Kandidaten kontaktade därför två gånger parlamentet för att påpeka att hans närmare fem års erfarenhet som polis borde tillfredsställa kriteriet som angavs i meddelandet om uttagningen. Eftersom den klagande inte fick något svar från parlamentet, ingav han ett klagomål till ombudsmannen mot att han utesluts från det allmänna uttagningsprovet.

Parlamentet informerade ombudsmannen om att uttagningskommittén omprövat polismannens ansökan och beslutat att han skulle tillåtas delta i nästa fas av rekryteringsförfarandet kort efter det att ombudsmannen påbörjat sin undersökning.

Ombudsmannens enheter kontaktade den klagande, som förklarade att ärendet hade lösts till hans fulla belåtenhet av parlamentet. Ombudsmannen ansåg därför att parlamentet hade vidtagit de nödvändiga åtgärderna för att lösa ärendet.

3.2.2 Europeiska kommissionen

UNDERLÅTENHET ATT BETALA FÖR TJÄNSTER

Sammanfattning av beslut i klagomål 1949/2003/(TN)(IJH)TN mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gällde en påstådd utebliven betalning för tjänster som utförts på uppdrag av Europeiska gemenskapernas statistikkontor (Eurostat), som är en av kommissionens tjänstenheter. På Eurostats instruktioner hade den klagande genomfört en allmän utvärdering av statistiksystemet i Kazakstan.

Kontrakten hade formellt ingåtts med organisationen *CESD-Communautaire*, men de allmänna villkoren bestämdes av, och all rapportering skedde till, Eurostat. Eurostat godkände den klagandes arbetsrapport i augusti 2003, men den klagande hade ännu inte fått betalt när han ingav sitt klagomål i oktober 2003. Den klagande misstänkte att Eurostats betalningar till *CESD-Communautaire* hade stoppats på grund av problem inom Eurostat. Den klagande hävdade att kommissionen hade underlåtit att garantera betalning för tjänsterna han hade levererat i anslutning till vissa kontrakt. Den klagande krävde att få ut den återstående delen av betalningen för sina tjänster.

I sitt yttrande från i januari 2004 underströk kommissionen att den inte hade några kontraktsmässiga relationer med den klagande. Enligt kommissionen kunde *CESD-Communautaire* vid tidpunkten i fråga fortfarande skicka in fakturor till kommissionen i anslutning till de kontrakt det gällde. De fakturor som lämnats in för den klagandes räkning av *CESD-Communautaire*, till och med det datum när kommissionen avgav sitt yttrande till ombudsmannen, hade betalats in till *CESD-Communautaires* bankkonto den 29 december 2003 utan förseningar.

I april 2004 informerade den klagande ombudsmannens enheter om att han hade fått ut huvuddelen av de pengar som kommissionen var skyldig honom och att resten av betalningen var beroende av att man löste vissa problem mellan honom själv och *CESD-Communautaire*. Den klagande ansåg därför att hans klagomål mot kommissionen hade fått en positiv lösning.

Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade vidtagit de nödvändiga åtgärderna för att klara upp ärendet och att den därigenom hade tillfredsställt den klagande.

UNDERLÅTENHET ATT BETALA UT BIDRAG

Sammanfattning av beslut i klagomål 2124/2003/ADB mot Europeiska kommissionen

En tysk medborgare klagade till ombudsmannen som företrädare för företaget IBC SOLAR AG. Företaget var part i ett samriskföretag med namnet CIESMA (*Centre International d'Energie Solaire Morocco-Allemand*), som erhöll ett bidrag som beviljades i maj 1998 av Europeiska kommissionen inom ramen för ECIP:s program *Facility 4*. Bidraget uppgick till 75 626 euro. CIESMA hade redan mottagit 37 813 euro. Den klagande hävdade att det utestående beloppet fortfarande inte hade betalats till CIESMA i november 2003, trots upprepade kontakter med kommissionen och trots att all stödande dokumentation hade skickats in i augusti 2001.

Den klagande krävde att få ut det återstående beloppet.

Kommissionen informerade ombudsmannen om att ECIP-programmet var ett finansiellt instrument som ställdes till förfogande och som administrerades av kommissionen på ett decentraliserat vis genom ett nätverk av finansiella institutioner. Inom ramen för programmet hade kommissionen ingått ett avtal med en tysk bank, som i sin tur hade ingått ett avtal med CIESMA. Meningen var att banken skulle göra den andra utbetalning som angavs i avtalet med CIESMA sedan kommissionen hade kontrollerat och godkänt projektets slutrapport. I juni 2003, efter att ha godkänt slutrapporten, informerade kommissionen banken om att betalningen skulle göras. Ytterligare kontakter togs i juli 2003 och oktober 2003. I november 2003 informerade banken kommissionen om att slutbetalningen skulle göras. Banken gjorde slututbetalningen den 5 december 2003.

Den klagande förklarade att frågan hade lösts till hans fulla belåtenhet. Ombudsmannen ansåg därför att Europeiska kommissionen hade vidtagit de nödvändiga åtgärderna för att lösa ärendet.

TILLGÅNG TILL HANDLINGAR RÖRANDE ETT JÄRNVÄGSProjekt

Sammanfattning av beslut i klagomål 2183/2003/(TN)(IJH)TN och 520/2004/TN mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gällde en begäran om tillgång till vissa handlingar i samband med kommissionens yttrande till Sverige av den 24 april 2003 om det planerade järnvägsprojektet Botniabanan. Efter en begäran från den klagande om att få tillgång till handlingar blev ärendet föremål för ett klagomål till ombudsmannen (klagomål 2183/2003/(TN)(IJH)TN) och kommissionen skickade därefter den klagande de handlingar den trodde han hade bett om. Den klagande var emellertid inte nöjd med de handlingar som skickats till honom och ingav därför ett nytt klagomål till ombudsmannen. Den klagande hävdade att kommissionen hade underlåtit att skicka honom de dokument som redovisade dess kritiska utvärdering av planen och att den hade underlåtit att besvara ett e-postbrev i vilket han informerade den om sina åsikter i frågan. Den klagande hävdade att kommissionen borde ge honom tillgång till dokumenten som innehöll kommissionens kritiska bedömning av planen.

Kommissionen hävdade att den ursprungligen ansett att den klagandes e-postbrev borde behandlas i samband med ombudsmannens fortsatta behandling av klagomål 2183/2003/(TN)(IJH)TN och att den därför inte hade skickat något direkt svar till den klagande. Efter att ha omprövat sitt beslut skickade kommissionen emellertid den klagande ett ytterligare svar som innehöll de efterfrågade handlingarna.

Efter att ha fått de relevanta dokumenten informerade den klagande ombudsmannens enheter att han ansåg att frågan var löst.

Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade vidtagit de nödvändiga åtgärderna för att klara upp ärendet och därigenom tillfredsställt den klagande.

SEN BETALNING FÖR TJÄNSTER

Sammanfattning av beslut i klagomål 435/2004/GG mot Europeiska kommissionen

Den klagande, verkställande direktör för ett litet tyskt företag som är specialiserat på IT-elektronik, hävdade att kommissionen underlåtit att betala fyra fakturor som den klagande skickade till kommissionen 2003 och som avsåg arbete som utförts för kommissionens räkning. Enligt den klagande var det totala belopp som kommissionen var skyldig företaget 17 437 euro, och sju påminnelser (av vilka några hade skickats med rekommenderade brev) hade inte lett till någon reaktion från kommissionen. Den klagande bad ombudsmannen om hjälp med att få ut de belopp som var utestående för att han skulle slippa avskeda anställda och undvika ytterligare skador på företaget.

I sitt yttrande förklarade kommissionen att det dessvärre inte varit möjligt att slutföra behandlingen av den klagandes fakturor inom den 60-dagarsperiod som är det normala i sådana här sammanhang beroende på tekniska förändringar i kommissionens budgetrutiner på grund av tillämpningen av den nya budgetförordningen. Sedan avdelningen omorganiserats och en finansiell enhet inrättats har frågorna nu granskats på nytt. De fyra fakturorna på totalt 17 437 euro hade betalats i slutet av februari 2004. Enligt kommissionen innebar detta att klagomålet inte längre var relevant.

Den 21 juni 2004 informerade den klagande ombudsmannens enheter om att han ansåg att ärendet hade lösts.

När han avslutade ärendet gjorde ombudsmannen ytterligare anmärkningar, i vilka han påpekade att de första två av de fakturor det gällde hade skickats in till kommissionen 11 och 10 månader innan betalningen skedde. Han uppgav att man bör beakta att små och medelstora företag är särskilt känsliga för försenade betalningar. Ombudsmannen uppmanade därför kommissionen att undersöka möjligheten att betala den klagande dröjsmålsränta.

Ytterligare anmärkning

Den 6 december 2004 informerade kommissionen ombudsmannen om att den hade beslutat betala den klagande en ränta som uppgick till 387 euro.

3.2.3 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

TILLGÅNG TILL HANDLINGAR I ETT ÄRENDE SOM GÄLLDE KÄRNSÄKERHET

Sammanfattning av beslut i klagomål 220/2004/GG mot Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

Den klagande, en tjänsteman inom kommissionen, hade arbetat vid Institutet för transuraner (ITU) i Karlsruhe i Tyskland. ITU ingår i Gemensamma forskningscentret (GFC), ett av kommissionens generaldirektorat. Den klagande hade varit ansvarig för att hantera transporter av radioaktivt material inom ITU:s enhet för kärnsäkerhet och infrastruktur. Enligt den klagande förekom det allvarliga oegentligheter i ITU:s arbete och hon bad därför kommissionen inleda en undersökning rörande strålskydd och transport av radioaktiva material. Hon gjorde ett antal påståenden, bland annat att personalen som hanterade radioaktivt material inte hade genomgått den utbildning som krävdes och att radioaktiva material avsiktligt hade transporterats illegalt. Kommissionen vidarebefordrade ärendet till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF), som hörde den klagande och utförde undersökningar.

I ett senare skede av förfarandet bad den klagande att få ut ett antal dokument som gällde hennes ärende och som fanns hos olika generaldirektorat inom kommissionen och hos OLAF. Dessa ansökningar behandlades emellertid enligt den klagande inte korrekt. Hon vände sig därför till ombudsmannen. Ombudsmannen beslutade att registrera den klagandes anklagelser mot OLAF i ett separat klagomål, eftersom han behandlar OLAF som en egen europeisk institution. Ombudsmannen undersöker fortfarande klagomålet (101/2004/GG) mot Europeiska kommissionen, som också gäller sakfrågan i den klagandes påståenden gällande ITU.

I sitt klagomål mot OLAF hävdade den klagande att OLAF felaktigt hade vägrat ge henne tillgång till dokumenten och att byrån inte hade behandlat hennes ansökan i tid. Hon ansåg att dokumenten antingen skulle utlämnas, eller att OLAF borde förklara att vissa av dem inte existerade. Om inte detta var möjligt borde ombudsmannen, hans anställda eller Europaparlamentets ledamöter inspektera dokumenten.

I sitt yttrande påpekade OLAF att den hade besvarat den klagandes ansökan utförligt. Byrån hade försett den klagande med kopior av tre dokument och hade förklarat att de övriga dokument som hon begärt att få inte existerade. OLAF erkände emellertid att man hade svarat tre arbetsdagar efter det att tidsfristen för att svara hade löpt ut. Byrån förklarade att detta hade berott på att den person som hade ansvarat för ärendet precis hade utnämnts till en annan befattning och hade fått ett antal oförutsedda ärenden att ta hand om. OLAF accepterade att det skulle ha varit bättre om den hade informerat den klagande om att en förlängning av tidsfristen skulle bli nödvändig. Byrån konstaterade att den hade skickat en kopia av sitt svar till den klagande under tiden.

Sedan hon fått en kopia av detta svar och OLAF:s yttrande framförde den klagande åsikten att hon var nöjd med hur hennes klagomål mot OLAF hade besvarats. Hon tackade ombudsmannen för det uppnådda resultatet. Ombudsmannen ansåg att OLAF hade vidtagit åtgärder för att klara upp ärendet och därigenom tillfredsställt den klagande.

3.3 UPPGÖRELSE I GODO SOM ÅSTADKOMMITTS AV OMBUDSMANNEN

TILLGÅNG TILL DOKUMENT SOM GÄLLER HANDELSFÖRHANDLINGAR

Sammanfattning av beslut i klagomål 415/2003/(IJH)TN mot Europeiska kommissionen

Den klagande, som ingav sitt klagomål som företrädare för den europeiska forsknings- och opinionsgruppen Corporate Europe Observatory, ansökte om tillgång till "samtliga handlingar som avser kommissionens förberedelser inför eventuella förhandlingar om en multilateral investeringsram inom Världshandelsorganisationen (WTO)" i enlighet med förordning (EG) nr 1049/2001³⁰. Kommissionen vägrade lämna ut handlingarna, som beskrevs som "interna preliminära utkast till dokument i anslutning till utvecklingsagendan från Doha inom WTO". Som svar på den klagandes bekräftande ansökan, i vilken den klagande förtydligade att ansökan också gällde dokument från tiden före Doha, beskrev kommissionen de begärda handlingarna som preliminära analyser för de strategidokument som kommissionen hade åtagit sig att utarbeta i anslutning till var och en av de sju frågor som nämndes i ministerförklaringen från Doha. Inga handlingar existerade från tiden före ministermötet i Doha, eftersom WTO vid den tidpunkten inte hade något mandat på området för multilaterala investeringar. Kommissionen vägrade lämna ut de förberedande handlingarna på grundval av artikel 4.1 a) och hävdade att offentliggörandet av de dokumenten skulle kunna undergräva manöverutrymmet för förhandlingar med tredjeland.

I sitt klagomål till ombudsmannen var den klagandes huvudanklagelse att kommissionen hade gjort en alltför snäv definition av de dokument som omfattades av hans ansökan om tillgång. Han hävdade att hans ansökan gällde en lång lista av dokument, att den inte var begränsad till dokument i anslutning till strategidokumentet, och att några av de begärda handlingarna härrörde från tiden före Doha, eftersom kommissionen hade bedrivit en kampanj för investeringssamtal inom WTO sedan åtminstone 1999.

Kommissionen hävdade att strategidokumentet var de enda handlingar som gällde tänkbara förhandlingar om multilaterala investeringar.

Ombudsmannen ansåg att institutionen i fråga, i enlighet med artikel 6.2 i förordning (EG) nr 1049/2001, skall uppmana den sökande att förtydliga sin ansökan, och om en ansökan om tillgång till handlingar inte är tillräckligt väl specificerad, hjälpa den sökande att göra det, till exempel genom att tillhandahålla information om hur man använder offentliga dokumentregister. Ombudsmannen konstaterade att kommissionen inte hade reagerat på den klagandes lista över dokumentkategorier, eller hänvisat honom till ett offentligt dokumentregister. Ombudsmannen drog slutsatsen att detta kunde utgöra ett fall av administrativt missförhållande. Han föreslog därför en uppgörelse i godo som innebar att kommissionen skulle förse den klagande med en fullständig förteckning över befintliga handlingar i de kategorier som den klagande angett i sin lista. Förteckningen skulle dessutom omfatta alla befintliga handlingar från perioden före ministerkonferensen i Doha.

I sitt svar förklarade kommissionen att den hade utsträckt sin undersökning och analyserat samtliga handlingar mellan slutet av 1998 och ministerkonferensen i Doha och gjort upp en förteckning över 296 handlingar, som den hoppades skulle uppfylla ombudsmannens krav.

I sina kommentarer förklarade den klagande att han ansåg att en uppgörelse i godo hade uppnåtts och att han skulle göra en ny ansökan om tillgång till handlingar på grundval av den förteckning över dokument som tillhandahållits av kommissionen. Den klagande tackade ombudsmannen för hjälpen.

³⁰

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

TILLGÅNG TILL RESULTATET FRÅN ETT KÖRPROV

Sammanfattning av beslut i klagomål 1320/2003/(ADB)ELB mot Europeiska kommissionen

Den klagande sökte en tjänst som extraanställd förare vid Europeiska kommissionen och inbjöds att delta i ett körprov som organiserades av en körskola. Den klagande upplystes om att han inte klarat provet. Han bad att få se sitt resultat, eftersom han var övertygad om att han hade klarat provet med tanke på sin erfarenhet som förare, sina kvalifikationer och information som han erhållit från en av körskolans anställda, men utan framgång.

Den klagande påstod att han fick motstridiga svar från kommissionen och att han aldrig fick reda på det faktiska resultatet från sitt prov, trots att han informerades om att han inte hörde till de framgångsrika kandidaterna. Den klagande hävdade att kommissionen borde informera honom om hans resultat på de olika delproven, samt om antalet framgångsrika kandidater och deras resultat.

I sitt yttrande förklarade kommissionen att körskolans direktör hade informerat kommissionen om att den klagande och tre andra kandidater inte var godkända. Kommissionen hävdade att den inte hade fått reda på detaljerna i de enskilda bedömningarna, utan bara ett generellt resultat och ett uttalande om vilka kandidater som hade klarat och vilka som inte hade klarat de olika delproven.

I sina kommentarer hänvisade den klagande till bristande överensstämmelse mellan de förklaringar som lämnats av kommissionen i dess yttrande, och den information som han hade fått under ett sammanträde med en ansvarig tjänsteman. Tjänstemannen hade informerat den klagande om att kommissionen hade fått information om resultaten på vart och ett av de fem delprov som tillsammans utgjorde körprovet. Kommissionens tjänsteman hade det dokumentet med sig under sammanträdet. Eftersom det innehöll samtliga kandidaters resultat hade han emellertid vägrat ge den klagande en kopia. Tjänstemannen hade emellertid muntligen informerat honom om hans resultat.

Ombudsmannens enheter inspekterade kommissionens documentsamling i ärendet. Resultatet av inspektionen verkade antyda att kommissionen i själva verket fått information om detaljerna i bedömningen av varje enskild kandidat, tvärtemot den information som kommissionen lämnat i sitt yttrande. Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionen inte angett några skäl för varför den klagande inte skulle få tillgång till sina egna resultat, även om den hade legitima skäl att inte lämna ut de övriga kandidaternas resultat till den klagande.

Ombudsmannen föreslog därför en uppgörelse i godo. Han föreslog att kommissionen skulle ompröva den klagandes ansökan om att få tillgång till sina egna resultat på körprovet.

Kommissionen accepterade förslaget till uppgörelse i godo och skickade ombudsmannen de resultat som den klagande uppnått på de olika delprov som körprovet bestod av. Den klagande informerade ombudsmannen om att han ansåg att en uppgörelse i godo hade uppnåtts.

Ytterligare anmärkning

Den klagande skickade därefter en skrivelse till ombudsmannen, i vilken han framförde åsikten att det är fel att man inte bestraffar personer som arbetar i en EU-institution som är så viktig som kommissionen när de begår ett fel. I sitt svar förklarade ombudsmannen att tjänsteföreskrifterna innehåller specifika förfaranden för disciplinära åtgärder mot tjänstemän och andra personer som arbetar åt EU:s institutioner och organ, och att det inte är ombudsmannens uppgift att ersätta de förfarandena. Ombudsmannen gjorde kommissionens rekryteringsenhet uppmärksam på den klagandes synpunkter.

3.4 ÄRENDET SOM AVSLUTATS MED EN KRITISK ANMÄRKNING FRÅN OMBUDSMANNEN

3.4.1 Europaparlamentet

TILLÄMPNING AV REGLERNA OM RÖKNING

Sammanfattning av beslut i klagomål 260/2003/OV mot Europaparlamentet

En tjänsteman som arbetade för Europaparlamentet i Luxemburg oroades över rökningen i parlamentets byggnader. Enligt tjänstemannen hade förvaltningen fortfarande inte infört och genomdrivit Europaparlamentets interna regler om rökning i parlamentets lokaler (generalsekreterarens beslut av den 12 juli 1994) i samtliga sina lokaler åtta år efter det att reglerna antogs. Hon hade skrivit till administrationen i frågan vid ett flertal tillfällen sedan i februari 1996, men utan något påtagligt resultat.

Den 5 februari 2003 ingav den klagande ett klagomål till Europeiska ombudsmannen och hävdade att parlamentets administration inte tillämpade och genomdrev sina interna regler om rökning i samtliga parlamentets lokaler. Som stöd för sitt påstående hänvisade hon till kommissionens beslut av den 16 juli 2003 om skydd av de anställda mot effekterna av tobaksrökning, och tillade att parlamentet borde följa detta exempel.³¹

I sitt yttrande till den klagande insisterade parlamentet på att dess förvaltning hade vidtagit alla nödvändiga tekniska och administrativa åtgärder för att garantera att reglerna tillämpades. Bland annat hade man satt upp skyltar med "Rökning förbjuden" och skickat ut ett antal meddelanden om reglerna till såväl de anställda som parlamentets ledamöter. Parlamentet tillade emellertid att vissa personer dessvärre inte känner sig bundna av reglerna och bryter mot dem, oavsett administrationens ansträngningar. Parlamentet påpekade att det är upp till varje enskild individ att handla ansvarsfullt och göra det möjligt för rökare och icke-rökare att leva tillsammans. Parlamentet påpekade dessutom att det inte tillämpade regler som i något väsentligt avseende skilde sig från de regler som bestämts av kommissionen.

I sitt beslut påpekade ombudsmannen att parlamentet, genom att anta regler om rökning i de egna lokalerna och genom att informera sina anställda och ledamöterna om dessa regler i diverse olika meddelanden, hade skapat rimliga förväntningar bland icke-rökarna om att det skulle vidta lämpliga åtgärder för att se till att reglerna också efterlevdes i praktiken. Med tanke på de tänkbara negativa hälsoeffekterna av passiv rökning ansåg ombudsmannen dessutom att parlamentet borde ägna särskild uppmärksamhet åt behovet av att se till att dess interna regler om rökning faktiskt efterlevdes. Han påpekade att de anställdas exponering för rök på arbetsplatsen eventuellt kunde bli en fråga om straffrättsligt ansvar. Även om ombudsmannen såg positivt på de åtgärder som parlamentet hade vidtagit, betraktade han inte parlamentets åsikt att det var upp till varje enskild individ att handla ansvarsfullt som en lämplig reaktion på problemet med bristande efterlevnad. Han gjorde därför en kritisk anmärkning.

Ytterligare anmärkning

Den 13 juli 2004 antog Europaparlamentets presidium ett beslut (PE 346.287/BUR) i vilket man införde nya regler om rökning i Europaparlamentets lokaler. I artikel 1 i beslutet, som trädde i kraft den första dagen av mandatperioden 2004–2009, sägs att "målet för institutionen skall vara

31

Kommissionens regler, som innebär att samtliga kommissionens lokaler blir helt rökfria, trädde i kraft den 1 maj 2004.

att uppnå en helt rökfri miljö i de egna lokalerna senast den 1 januari 2007". I beslutet ingår också övergångsbestämmelser till den 1 januari 2007, till exempel att säkerhetspersonalen får behörighet att avlägsna alla personer som vägrar följa dessa regler från parlamentets lokaler.

3.4.2 Europeiska unionens råd

TILLGÅNG TILL PERSONUPPGIFTER I SAMBAND MED FÖRTIDSPENSIONERING

Sammanfattning av beslut i klagomål 2046/2003/GG mot Europeiska unionens råd

En av rådets tjänstemän önskade utnyttja den möjlighet som införts av rådet att erbjuda de egna anställda en särskild förtidspensionering (*dégagement*) i samband med att institutionen moderniserades. Enligt en förordning från rådet skulle rådets generalsekreterare välja ut de tjänstemän som det önskade bevilja förtidspensionering från en förteckning över sökande, efter att ha rådfrågat den gemensamma kommittén. Den gemensamma kommittén består av ett lika stort antal företrädare för tillsättningsmyndigheten och personalkommittén. Enligt ett beslut som genomför förordningen skulle rådets generalsekreterare upprätta en förteckning över kandidater som sedan skulle underställas den gemensamma kommittén för yttrande.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade den klagande att hans ansökan hade avslagits, liksom hans klagomål till rådet. Han kritiserade att den gemensamma kommittén inte hade fått tillgång till de sökandes personakter, vilket enligt den klagande gjorde det omöjligt för den gemensamma kommittén att förse tillsättningsmyndigheten med ett väl underbyggt yttrande. Han hävdade att beslutet som genomförde förordningen borde annulleras. Som stödande dokumentation skickade den klagande in ett icke undertecknat uttalande från ledamöter av den gemensamma kommittén. Enligt uttalandet hade den gemensamma kommitténs ledamöter flera gånger begärt att få tillgång till kandidaternas uppgifter, under förutsättning att de sökande gav sitt tillstånd, men sådan tillgång hade kategoriskt avvisats.

I sitt yttrande hävdade rådet att beslutet helt överensstämde med förordningen. Den gemensamma kommittén hade förfogat över all den information den behövde för att utvärdera förteckningen över kandidater. I enlighet med förordning (EG) nr 45/2001³², fick den information som gavs inte innebära att man lämnade ut personuppgifter.

Ombudsmannen godtog att beslutet överensstämde med rådets förordning, eftersom förteckningen av tjänstemän antogs först *efter* samrådet med den gemensamma kommittén. Han ansåg emellertid att den gemensamma kommittén måste förfoga över all relevant information för att kunna bilda sig en uppfattning och uttrycka den på ett konstruktivt sätt. I annat fall skulle samrådet enbart vara en ren formalitet. Ombudsmannen påpekade att utlämnande av personuppgifter endast kunde ske i enlighet med bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001. Men alla eventuella hinder mot ett sådant utlämnande hade skapats av rådet självt som hade underlåtit att informera de sökande om att deras personuppgifter kunde komma att lämnas ut till den gemensamma kommittén.

Ombudsmannen drog följande slutsats: genom att vägra bevilja den gemensamma kommittén tillgång till uppgifterna, eller genom att inte garantera att ett sådant utlämnande kunde beviljas, hade rådet inte gett den gemensamma kommittén någon möjlighet att göra en användbar bedömning.

³²

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

Rådets underlåtenhet att samråda med den gemensamma kommittén utgjorde därmed ett fall av administrativt missförhållande. Ombudsmannen gjorde därför en kritisk anmärkning.

3.4.3 Europeiska kommissionen

OGYNNSAMMARE LÖNEGRADSPACERING PÅ GRUND AV FÖRSENING I REKRYTERINGSFÖRFARANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 1435/2002/GG mot Europeiska kommissionen

En svensk medborgare deltog och godkändes i ett av kommissionens uttagningsprov för förste handläggare. I juli 1999 placerades hans namn på en reservlista. Fram till slutet av 1999 hade gynnsammare regler tillämpats för rekryteringen av kandidater från de då nya medlemsstaterna (Österrike, Finland och Sverige), framför allt när det gällde deras lönegradsplaceringar.

I december 1999 fick kandidaten muntligt erbjudande om två befattningar inom kommissionen. Han accepterade en befattning i Luxemburg inom generaldirektoratet för informationssamhället och antog att kommissionen skulle tillhandahålla det nödvändiga skriftliga erbjudandet före årets slut. Tjänsten visade sig emellertid vara en forskningstjänst som ännu inte omvandlats till en fast tjänst. Kandidaten antog att detta berodde på ett internt missförstånd. Han informerades om problemet när det enligt honom själv var för sent att acceptera det andra erbjudande han fått. Ett skriftligt erbjudande gjordes till slut i maj 2000, och kandidaten började arbeta för generaldirektoratet för informationssamhället i september 2000. Kommissionen placerade honom emellertid i en lägre lönegrad än vad den skulle ha gjort om de gynnsammare reglerna hade tillämpats.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade kandidaten att personer från samma reservlista borde behandlas på samma sätt. Han ansåg att kommissionen kunde ha lämnat ett villkorat erbjudande om anställning innan de gynnsammare reglerna löpte ut.

Kommissionen ansåg att den klagande hade behandlats på exakt samma sätt som alla andra kandidater i uttagningsproven i samband med utvidgningen som rekryterats efter utgången av 1999. När det gällde möjligheten till ett villkorat erbjudande hävdade kommissionen att ett sådant enbart kunde göras om en tjänst var formellt tillgänglig, vilket inte hade varit fallet i det här aktuella ärendet.

Eftersom kommissionen inte ifrågasatte den klagandes beskrivning av ärendet, ansåg ombudsmannen att den klagande hade bibringats uppfattningen att han skulle komma i åtnjutande av de gynnsammare reglerna i samband med sin rekrytering. Han ansåg dessutom att rekryteringen försenats på grund av ett internt missförstånd, vilket gjorde det omöjligt för den klagande att acceptera ett annat erbjudande om anställning. Ombudsmannen drog därför slutsatsen att kommissionens beslut när det gällde lönegradsplaceringen var orättvis och utgjorde ett fall av administrativt missförhållande. Han föreslog en uppgörelse i godo och uppmanade kommissionen att överväga en omprövning av den klagandes lönegradsplacering. Kommissionen avvisade förslaget, liksom ombudsmannens därpå följande förslag till rekommendation.

Ombudsmannen beklagade den attityd som kommissionen visat prov på. Att kommissionen inte kommenterade det påstådda interna missförståndet stred enligt ombudsmannen mot de skyldigheter gemenskapens institutioner har enligt EU:s lagar i samband med deras förbindelser med såväl ombudsmannen som de klagande. Han gjorde därför en kritisk anmärkning.

BRIST PÅ MOTIVERING FÖR UTEBLIVNA BETALNINGAR

Sammanfattning av beslut i klagomål 1889/2002/GG mot Europeiska kommissionen

Ett belgiskt företag ingick ett avtal med Europeiska kommissionen enligt kommissionens program för forskning, teknisk utveckling och demonstration med inriktning på ett användarvänligt informationssamhälle, det så kallade IST-programmet. Företaget skickade in ett förslag till projekt (IST-projektet), och kommissionen gick med på att lämna ekonomiskt stöd på upp till närmare 450 000 euro. Sedan företaget hade mottagit två delbetalningar vägrade kommissionen göra den tredje och fjärde delbetalningen. Kommissionen uppgav att ett betalningskrav hade utfärdats efter en revision av ett tidigare projekt som företaget hade lämnat in till kommissionen (Esprit-projektet). Företaget hade överklagat beslutet om Esprit-projektet i förstainstansrätten, och kommissionen informerade företaget om att betalningar för det nya kontraktet skulle frysas till dess domstolen hade avkunnat sin dom.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade företaget att kommissionen hade handlat godtyckligt och ensidigt och att den hade missbrukat sin maktställning. Företaget rapporterade att två av kommissionens tjänstemän under ett möte uttryckligen hade uppgett att kommissionen inte skulle försöka driva in medel i anslutning till Esprit-projektet från de betalningar som skulle göras genom IST-projektet.

Kommissionen förnekade inte att betalningarna frysts på grund av skäl som inte hade att göra med IST-kontraktet. Kommissionen hävdade emellertid att den hade rätt att göra detta, eftersom den måste garantera skyddet av gemenskapens ekonomiska intressen. Den hänvisade till en bestämmelse i IST-avtalet som gav den rätt att räkna av belopp som skulle återbetalas till gemenskapen från belopp "av vilket slag som helst".

Ombudsmannen ansåg att administrativa missförhållanden kunde föreligga i samband med uppfyllandet av skyldigheter som uppkommit genom avtal som ingåtts av EU:s institutioner och organ. Men eftersom han dessutom ansåg att frågor som gäller ett påstått kontraktsbrott enbart kan behandlas i domstol, begränsade ombudsmannen sin undersökning till att gälla huruvida kommissionen hade försett honom med en sammanhängande och rimlig beskrivning av den rättsliga grunden för sina åtgärder.

Efter en grundlig undersökning, som omfattade en inspektion av kommissionens documentsamling i ärendet och efter att ha frågat ut kommissionens enhetschef, drog ombudsmannen slutsatsen att kommissionen inte hade lämnat en i alla avseenden sammanhängande och rimlig beskrivning av sina handlingar. Han var inte övertygad om att de belopp "av vilket slag som helst" som angavs i den relevanta bestämmelsen i IST-avtalet kunde avse belopp i samband med ett annat kontrakt. Ännu viktigare var att en avräkning var utesluten enligt den lag som gällde för avtalet, om kravet var föremål för en allvarlig tvist. Ombudsmannen ansåg att detta var fallet i det här aktuella ärendet, eftersom den klagande hela tiden ifrågasatt kommissionens krav avseende Esprit-projektet och till slut hade överlämnat ärendet till förstainstansrätten. Ombudsmannen konstaterade dessutom att de relevanta bestämmelserna i IST-kontraktet enbart gav kommissionen rätt att göra en avräkning under vissa omständigheter. De medgav inte att kommissionen bara höll inne betalningarna.

Kommissionen tillbakavisade såväl ett försök att uppnå en uppgörelse i godo som ett förslag till rekommendation. Eftersom det var oklart vilka åtgärder Europaparlamentet kunde vidta för att hjälpa ombudsmannen och den klagande i det aktuella ärendet, beslutade ombudsmannen att inte lägga fram en särskild rapport till parlamentet. Han gjorde därför en kritisk anmärkning rörande kommissionens underlåtenhet att förklara på vilken grund den hade rätt att innehålla betalningarna.

VÄGRAN ATT ERSÄTTA KOSTNADER FÖR SEKRETERARTJÄNSTER

Sammanfattning av beslut i klagomål 1986/2002/OV mot Europeiska kommissionen

Ett nederländskt institut var ett av forumen i det europeiska nätverket av stadsforum för hållbar utveckling, ett program som administrerades av kommissionens generaldirektorat för utbildning och kultur. Trots att det fått en muntlig försäkran från kommissionen om att de kostnader som institutet ådrog sig genom att tillhandahålla sekreterartjänster åt nätverket skulle ersättas, avslog kommissionen i slutändan dess krav. Institutet vände sig till ombudsmannen i november 2002 och underströk att det hade skrivit upprepade gånger till kommissionen med en begäran om att den skulle ingå ett formellt avtal om de sekreterartjänster som institutet tillhandahöll. Institutet begärde ersättning för kostnader på över 170 000 euro.

Kommissionen hävdade att den alltid avgjorde kontraktsfrågor skriftligen. Den uppgav dessutom att den klagande hade informerats muntligen om att dess förslag inte kunde beaktas. Samtidigt som kommissionen beklagade frånvaron av ett skriftligt svar på den klagandes skrivelser hävdade den att den klagande, mot bakgrund av sina kunskaper om kommissionens normala rutiner, inte kunde ha fått uppfattningen att kommissionen hade gjort några åtaganden.

Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionens avslag på kravet på ersättning verkade orättvist och var grundat på otydlig information. Kommissionens argument om den klagandes antagna kunskaper om kommissionens normala rutiner var enligt ombudsmannen varken legalt eller övertygande. Även om kommissionen hade antytt att den alltid avgjorde kontraktsfrågor skriftligen, så underlät den att lämna ett skriftligt svar på den klagandes skrivelse av den 4 juli och 7 oktober 1997. Ombudsmannen uppmanade kommissionen att ompröva sin ståndpunkt för att parterna skulle kunna uppnå en uppgörelse i godo, och tillade att detta skulle kunna omfatta ett rimligt erbjudande som kunde vara lägre än det belopp som ursprungligen hade begärts. Eftersom kommissionen avvisade förslaget till uppgörelse i godo och ombudsmannens därpå följande förslag till rekommendation att kommissionen borde betala en ersättning till institutet, avslutade ombudsmannen ärendet med en kritisk anmärkning.

Ytterligare anmärkning

Kommissionen reagerade på den kritiska anmärkningen i en skrivelse av den 17 november 2004 och uppgav att den beklagade att den klagandes förväntningar inte framförts skriftligen inom en rimlig tidsfrist och på ett adekvat och otvetydigt sätt. Kommissionen påpekade dessutom att principerna om god förvaltningssed som dess enheter måste följa hade fått en tydligare utformning i en kodex för god förvaltningssed som antagits av kommissionen den 17 oktober 2000.

UNDERLÅTENHET ATT REGISTRERA KLAGOMÅL ENLIGT ARTIKEL 226

Sammanfattning av beslut i klagomål 2007/2002/ADB mot Europeiska kommissionen

Den klagande, en italiensk organisation som bevakar italienska arbetstagares rättigheter, hade noggrant följt de åtgärder som vidtagits av Italien för att uppfylla kraven i en dom om social trygghet för gränsarbetare³³ som avkunnats av Europeiska gemenskapernas domstol. Den klagande oroades över hur italienska myndigheter beräknade de pensioner som betalades ut till pensionärer som tillbringat en del av sitt arbetsliv i Italien men som var bosatta utomlands.

Den klagande ingav ett klagomål till ombudsmannen och påstod att i) kommissionen hade underlåtit att behandla hans klagomål mot Italien på ett korrekt sätt, ii) kommissionen hade avgett felaktiga svar på en skriftlig fråga från en ledamot av Europaparlamentet.

³³

Mål C-132/96, Antonio Stinco och Ciro Panfilo mot italienska försäkringskassan, *Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, [1998] REG I-5225.

Kommissionen erkände att inget svar som gällde själva sakfrågan hade skickats för att besvara den klagandes skrivelser förrän i februari 2003, även om man skickat bekräftelser vid flera tillfällen. Kommissionen uppgav dessutom att det kunde ha förelegat en viss osäkerhet om nödvändigheten av att registrera den klagandes skrivelser som klagomål. Med tanke på kommissionens meddelande om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten³⁴, hade kommissionen uppgett att sådana tvivel inte längre borde föreligga. Kommissionen förklarade att tolkningen av domen hade gett upphov till omfattande diskussioner inom kommissionen och med medlemsstaterna. Den ansåg att dess enheter och den klagande gjorde olika tolkningar av gemenskapsrätten, framför allt vad gällde situationen för de pensionärer som var bosatta i en annan medlemsstat än Italien och som hade rätt till pension från Italien. I sin skrivelse till den klagande avvisade kommissionen den klagandes påstående att kommissionen borde ingripa mot Italien. Slutligen uppgav kommissionen att den inte instämde i den klagandes åsikt att kommissionens svar till en parlamentsledamot hade varit felaktigt.

Ombudsmannen fann inget administrativt missförhållande vad gällde den andra och tredje anklagelsen från den klagande, som byggde på en annan tolkning av en dom. När det gällde underlåtenheten att följa upp den klagandes skrivelser på ett riktigt sätt konstaterade ombudsmannen att kommissionens normala förfarande, även innan kommissionen antog ovannämnda meddelande, var att registrera samtliga klagomål utan undantag. Underlåtenheten att göra det i den klagandes fall utgjorde ett fall av administrativt missförhållande. Med tanke på att denna aspekt av ärendet avser förfaranden i samband med händelser i det förflutna var det inte lämpligt att försöka nå en uppgörelse i godo i ärendet. Ombudsmannen riktade därför en kritisk anmärkning till kommissionen.

BEHANDLING AV ETT KLAGOMÅL RÖRANDE STATLIGT STÖD

Sammanfattning av beslut i klagomål 2185/2002/IP mot Europeiska kommissionen

Den klagande ingav två klagomål mot kommissionen, den 17 april 2000 och den 22 maj 2002, rörande det statliga stöd som den portugisiska regeringen gav portugisiska företag som producerade livsmedelsförpackningar. I sitt klagomål till ombudsmannen påstod den klagande att kommissionen inte hade behandlat hans klagomål av den 17 april 2000 korrekt och att den hade underlåtit att erkänna mottagandet av hans klagomål av den 22 maj 2002.

När det gällde det första klagomålet förklarade kommissionen att dess tjänstenheter hade kontaktat de portugisiska myndigheterna och bett om klargöranden i frågan. Efter ett svar från de portugisiska myndigheterna hade en undersökning om statligt stöd inletts i januari 2001. I juli 2001 hade kommissionen begärt ytterligare information från de portugisiska myndigheterna. Vad gällde det andra klagomålet hade kommissionen inletts en undersökning i september 2002 och hade begärt ytterligare information från de portugisiska myndigheterna i november 2002. Inget svar hade emellertid lämnats. Kommissionen bad om ursäkt för att den underlåtit att erkänna mottagandet av den klagandes skrivelse av den 22 maj 2002.

I juli 2003 skrev ombudsmannen till kommissionen. Han bad kommissionen informera honom om den nu hade fått svar från de portugisiska myndigheterna på sina skrivelser med begäran om information från juli 2001 och november 2002. Om sådana svar inte hade mottagits bad han också kommissionen förklara vilka åtgärder den vidtagit eller tänkte vidta för att erhålla den begärda informationen.

Vad gällde det första klagomålet svarade kommissionen att de portugisiska myndigheterna hade informerat den om att den portugisiska pressen hade offentliggjort information om att den regionala regeringen i Azorerna eventuellt tänkte sälja sin andel av företaget i fråga. De portugisiska myndigheterna skulle följa utvecklingen i detta ärende och hålla kommissionen informerad.

³⁴

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten, KOM(2002)0141 av den 20 mars 2002, EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

När det gällde det andra klagomålet hade de portugisiska myndigheterna skickat ytterligare information till kommissionen i juni 2003. På grundval av den informationen ansåg kommissionen att det var nödvändigt att begära ytterligare information från de portugisiska myndigheterna den 18 juli 2003.

Den 24 november 2003 skrev ombudsmannen ytterligare en gång till kommissionen. I skrivelsen bad han kommissionen förklara vilka åtgärder den vidtagit för att erhålla informationen från de portugisiska myndigheterna. Han bad också kommissionen kommentera den klagandes påstående att institutionen borde ha inlett ett överträdelseförfarande mot Portugal.

Kommissionen svarade att den undersökte det första klagomålet på grundval av den senaste information som de portugisiska myndigheterna hade skickat. Vad gällde det andra klagomålet hade kommissionen begärt ytterligare information från de portugisiska myndigheterna i juli 2003. Institutionen påpekade dessutom att båda ärendena behandlades i enlighet med de förfaranden som gäller för frågor om statligt stöd. Den fråga som tagits upp av den klagande rörande möjligheten att inleda ett förfarande mot Polen enligt artikel 226³⁵ i EG-fördraget var därför irrelevant.

Den klagande konstaterade att kommissionens enheter hade vidtagit åtgärder i fråga om hans klagomål som en följd av ombudsmannens ingripande.

I sitt beslut riktade ombudsmannen en kritisk anmärkning till kommissionen. Han ansåg att kommissionen inte hade lämnat någon övertygande förklaring om varför den under nästan två års tid inte hade vidtagit åtgärder med avseende på de portugisiska myndigheternas underlåtenhet att lämna den efterfrågade informationen, trots en direkt fråga om det från ombudsmannen.

Ytterligare anmärkning

I en skrivelse av den 15 juni 2004 reagerade kommissionen på den kritiska anmärkningen. Den bad om ursäkt för förseningen som hade uppkommit när den behandlade den klagandes klagomål, och den uppgav att de portugisiska myndigheterna hade ombetts att lämna ytterligare information till institutionen före slutet av juni 2004.

UNDERLÅTENHET ATT SE TILL ATT SPRÅKLÄRARE BETRAKTAS SOM HELTIDSARBETANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 2204/2002/MF mot Europeiska kommissionen

Den klagande är en portugisisk språklärare som arbetade för Europeiska kommissionen. Han pensionerades den 1 november 2003. Från och med 1986 hade den klagande haft ett fast anställningskontrakt enligt belgisk lag och brukade arbeta 20 timmar per vecka. Det belgiska ministeriet för sysselsättning och pensioner hade vid flera tillfällen uppgett att ett kontrakt som gällde 20 timmar per vecka kunde betraktas som heltidsanställning för en lärare under förutsättning att arbetsgivaren bekräftade detta i sin deklaration till de behöriga belgiska myndigheterna. Kommissionen lämnade emellertid en sådan deklaration till de belgiska myndigheterna för endast en del av perioden mellan 1986 och 2002. Detta fick allvarliga återverkningar för beräkningen av pensionen för de lärare det gällde. De skulle få ut så lite som hälften av de pensioner de annars skulle haft rätt till för de år för vilka deklarationerna inte var korrekt gjorda.

Den 13 december 2002 ingav den klagande ett klagomål till Europeiska ombudsmannen. Han påstod att kommissionen hade underlåtit att deklarera 20-timmarsanställningen som en hel lärartjänst till de belgiska myndigheterna. Han hävdade dessutom att kommissionen hade underlåtit att lämna

35

Enligt artikel 226 i EG-fördraget har kommissionen rätt att väcka talan mot en medlemsstat på grund av överträdelse av gemenskapsrätten. Vem som helst kan inge ett klagomål (ett artikel 226-klagomål) till kommissionen mot en medlemsstat om statliga åtgärder eller administrativa rutiner som vederbörande anser strida mot gemenskapsrätten.

ett definitivt svar på frågan om deklARATIONER till de belgiska myndigheterna från språklärarnas företrädare.

I sitt yttrande om klagomålet uppgav kommissionen att den skickat en deklARATION till det belgiska ministeriet för sysselsättning den 9 mars 2000, i vilken den hade begärt att tjugotimmarskontraktet skulle betraktas som en hel lärartjänst. I november 2001 hade kommissionen och språklärarna utarbetat en deklARATION som godkänts av kommissionens rättstjänst, i vilken kommissionen hade förklarat för det belgiska ministeriet för sysselsättning att anställningskontrakt som omfattade 20 timmar per vecka skulle betraktas som en heltidstjänst för en lärare. Kommissionen hade i slutändan inte ansett det vara lämpligt att skicka deklARATIONEN till de belgiska myndigheterna, med motiveringen att den kunde innehålla felaktig eller ofullständig information i förteckningen över antalet timmar som lärarna arbetade. Den 7 mars 2003 hade kommissionen kontaktat de belgiska myndigheterna för att få ett svar på sin skrivelse av den 9 mars 2000. Vid den tidpunkt när den skickade sitt yttrande om klagomålet hade kommissionen fortfarande inte fått något svar.

I september 2003 bad ombudsmannen kommissionen förklara varför den ansåg att den hade fullgjort samtliga sina skyldigheter i ärendet. Han bad också kommissionen ange vilka steg den hade tagit för att få ett svar från de belgiska myndigheterna på sin skrivelse av den 9 mars 2000 och om den hade följt upp förslaget till gemensam deklARATION från 2001.

Kommissionen uppgav att ett sammanträde hade ägt rum med de belgiska myndigheterna den 30 mars 2000. Den 7 mars 2003 hade kommissionen kontaktat de belgiska myndigheterna för att få ett svar på sin skrivelse av den 9 mars 2000. Ett ytterligare sammanträde hade hållits den 17 juli 2003, under vilket ett gemensamt förfarande hade överenskommits. Kommissionen ansåg att den hade fullgjort samtliga sina skyldigheter genom att skicka skrivelserna av den 3 och 29 oktober 2003, som innehöll all tillgänglig dokumentation, till de belgiska myndigheterna. Den hade lämnat ytterligare en deklARATION för perioden före 1992 i en skrivelse som skickades till de belgiska myndigheterna den 11 november 2003.

Den klagande accepterade att kommissionen, under mötet mellan kommissionen och de belgiska myndigheterna den 17 juli 2003, hade förklarat att ett kontrakt som omfattade 20 veckotimmar motsvarade en heltidstjänst som lärare, dvs. 660 timmar per år.

I sitt beslut ansåg ombudsmannen att kommissionen verkade ha följt den klagandes önskan. Han konstaterade emellertid att även om antagandet att de kontakter som beskrevs av kommissionen kunde betraktas som tillräckliga i detta sammanhang, så återstod faktum att kommissionen inte hade lämnat någon förklaring på sin brist på agerande mellan maj 2001 och mars 2003. Ombudsmannen riktade därför en kritisk anmärkning till kommissionen och uppgav att principerna om god förvaltningssed krävde att kommissionen skulle behandla förfrågningar av denna typ med vederbörlig omsorg och inom en rimlig tidsperiod.

Eftersom det inte hade förekommit någon korrespondens mellan företrädarna för språklärarna och kommissionen under första halvåret 2002 drog ombudsmannen slutsatsen att det inte fanns någon anledning att ytterligare undersöka den klagandes påstående att kommissionen inte hade gett företrädarna något slutligt svar avseende deklARATIONEN till de belgiska myndigheterna.

Kommentar

Ombudsmannen drog en liknande slutsats i ärende 2137/2002/MF.

ORÄTTVIS BEHANDLING AV MILJÖORGANISATION

Sammanfattning av beslut i klagomål 278/2003/JMA (konfidentiellt) mot Europeiska kommissionen

Enspansk miljöorganisation hade ansökt om ekonomiskt stöd enligt gemenskapens handlingsprogram för främjande av icke-statliga miljöorganisationer. Ansökan hade avslagits av kommissionen med

motiveringen att ett rättsligt förfarande pågick mot organisationen inför spansk domstol vid den aktuella tidpunkten. I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade organisationen att kommissionens beslut att avslå ansökan inte hade grundats på bestämmelserna i förslagsinfordran och begärde att dess ansökan om ekonomiskt stöd skulle omprövas.

Kommissionen hävdade att den, som ett led i en sund finansiell förvaltning, måste kontrollera bidragsmottagarens juridiska och finansiella ställning samt hans totala integritet när den ingår ett juridiskt bindande avtal. Kommissionen ansåg att det fanns goda skäl att anta att dessa allmänna villkor inte var uppfyllda.

Ombudsmannen konstaterade att en spansk allmän åklagare av allt att döma bedrev en preliminär undersökning om påstått bedrägeri från organisationens sida vid den tidpunkt när kommissionen granskade den klagandes ansökan. Kommissionens urvalsförfarande hade dessutom slutförts innan den ansvarige domaren hade frikänt organisationen.

Ombudsmannen anser det vara rimligt att kommissionen undersöker om potentiella bidragsmottagares rättsliga och finansiella ställning och totala integritet verkar stabila eller inte. Han anser emellertid att kommissionen bör försöka hitta en rimlig balans mellan privatpersoners intressen och det övervägande allmänintresset när den vidtar åtgärder för att skydda gemenskapens finansiella intressen. På så sätt behandlas potentiella mottagare av dess finansiella bidrag såväl rättvist som med vederbörlig respekt för kravet på att de skall betraktas som oskyldiga tills motsatsen bevisats. Ombudsmannen anser att det är svårt att föreställa sig hur kommissionen skall kunna upprätthålla en rimlig balans om den inte kommunicerar de eventuella tvivel den kan tänkas ha om den sökandes rättsliga ställning till den sökande. Den måste sedan vara beredd att lyssna och svara på information som lämnas av den sökande.

I det här aktuella fallet konstaterade ombudsmannen att institutionen nöjde sig med att konstatera att det rent formellt pågick en rättslig prövning och att det framförts vissa anklagelser i sammanhanget, utan att försöka verifiera informationen.

Ombudsmannen konstaterade dessutom att kommissionen visserligen uppmanat den klagande att styrka sin organisations rättsliga status, men att den inte verkade ha reagerat på de styrkande handlingarna när de väl fanns tillgängliga.

Ombudsmannen ansåg därför att kommissionen inte hade kunnat visa att den hade upprätthållit en rimlig balans mellan behovet av att bedriva en sund ekonomisk förvaltning av sina medel och den klagandes rätt att behandlas såväl rättvist som med vederbörlig respekt för antagandet att han är oskyldig till dess motsatsen bevisats. Han drog slutsatsen att kommissionen inte hade behandlat den klagande rättvist, utan brutit mot artikel 6.2 i EU:s kodex för god förvaltningssed.

Ombudsmannen riktade också kommissionens uppmärksamhet på att liknande problem kunde undvikas om institutionen utfärdade instruktioner till sina enheter om hur man iakttar en rimlig balans mellan privatpersoners intressen och allmänintresset i liknande ärenden.

Ombudsmannen tog dessutom del av kommissionens uttalande att dess budget för 2002 nu var avslutad och att den klagandes ansökan om bidrag därför inte kunde godkännas. Han påpekade emellertid att inget kunde hindra den klagande från att lämna in en ny ansökan om finansiering i anslutning till något annat förfarande som fortfarande var öppet.

TILLTRÄDE TILL ADVOKATYRKET I ITALIEN

Sammanfattning av beslut i klagomål 701/2003/IP mot Europeiska kommissionen

Den klagande, en italiensk advokat, klagade till kommissionen på att systemet för att få tillträde till advokatyrburet i Italien strider mot de konkurrensregler som anges i EU-fördraget. Enligt den klagande hade han efter nästan två år fortfarande bara mottagit en bekräftande skrivelse från kommissionen.

Kommissionen hade underlåtit att göra en grundlig undersökning av hans klagomål. Han hävdade att institutionen borde ompröva hans klagomål.

Kommissionen hävdade att den inte ansåg det vara nödvändigt att skicka ett formellt avslag av den klagandes klagomål, eftersom den redan hade informerat honom om att tillträde till advokatyrket i Italien regleras i lagen och generellt sett inte omfattas av konkurrensreglerna.

När det gällde ärendets formella sida ansåg ombudsmannen att kommissionen hade underlåtit att uppfylla de procedurtekniska skyddsregler som institutionen själv hade infört för att garantera ett korrekt förfarande genom att inte registrera skrivelsen som skickades av den klagande som ett klagomål.

Ytterligare anmärkning

Den 2 augusti 2004 skickade kommissionen kommentarer till ombudsmannens kritiska anmärkning. Den underströk att i vissa fall "skall skrivelser inte handläggas som klagomål av kommissionens tjänsteavdelningar, och inte heller diarieföras i det centrala klagomålsregistret"³⁶. Efter den kritiska anmärkningen skulle kommissionen emellertid i framtiden i sina svar på korrespondens om påstådda överträdelse av gemenskapens konkurrenslagstiftning från medlemsstaternas sida sträva efter att ange tydligare om korrespondensen skulle registreras som ett klagomål eller inte, och om så inte var fallet, skälen för det.

OTILLRÄCKLIG INFORMATION OM TÄNKBAR FINANSIERING TILL EN RIDSKOLA

Sammanfattning av beslut i klagomål 753/2003/GG mot Europeiska kommissionen

En tysk medborgare oroades över att en ridskola för funktionshindrade och socialt missgynnade barn och ungdomar i Berlin stod inför ekonomiska svårigheter. Enligt honom berodde problemen på sänkta delstatliga bidrag. Han skrev till kommissionens generaldirektorat för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter och frågade om EU skulle kunna bevilja ekonomiskt stöd till ridskolan och vilka villkor som måste uppfyllas för att erhålla sådant stöd.

Den 21 april 2003 vände sig den klagande till ombudsmannen och hävdade att han inte hade fått något svar på sin skrivelse eller på de två påminnelser han skickat till kommissionen. I maj 2003 fick han svar från kommissionen, men informerade ombudsmannen om att han inte ansåg det vara tillfredsställande. Kommissionen hade uppmanat honom att vända sig till Berlinregionens regering, eftersom alla medel som kunde vara tillgängliga för ridskolan enligt kommissionen administrerades av medlemsstaterna. Den klagande ansåg inte att detta besvarade hans begäran om information, eftersom medlemsstaterna inte alltid hanterar EU:s medel korrekt. I september 2003 bad den klagande ombudsmannen utsträcka sin undersökning till att även omfatta kommissionens underlåtenhet att besvara en annan skrivelse han skickat i augusti. På grundval av den information han hade fått från en tysk ledamot av Europaparlamentet under tiden verkade det som om medel kunde ha ställts till förfogande för ridskolan, men att tidsfristen för att ansöka om sådana medel nu hade löpt ut.

Kommissionen medgav att den klagandes förstaskrivelse hade tappats bort och beklagade förseningen när det gällde att behandla hans ytterligare skrivelser. Den medgav att detta uppenbarligen var ett brott mot kommissionens egen kodex för god förvaltningssed och uppgav att den skulle göra sitt bästa för att se till att sådana incidenter inträffade så sällan som möjligt i framtiden. Den erkände dessutom att det kunde bli svårt att erhålla information om EU:s finansieringsprogram och hävdade att den gjorde sitt bästa för att hjälpa till vid förfrågningar. Kommissionen ansåg emellertid att det inte skulle ha varit rätt att ge den klagande en lång lista över finansieringsprogram och de exakta

³⁶

Artikel 3 i bilagan till meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelse av gemenskapsrätten (KOM(2002)0141) av den 20 mars 2002, EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

villkoren för att ansöka till vart och ett av dem, eftersom det inte kunde råda något tvivel om att ridskolan inte skulle vara behörig för något av dem. Kommissionen hade emellertid i sin senaste skrivelse – som skickades i oktober 2003 – angett adressen till euroinfocentret i Berlin, där den klagande själv kunde undersöka tänkbara finansieringsprogram.

I sitt beslut kritiserade ombudsmannen att kommissionen inte varit medveten om behovet av att svara snabbt på åtminstone den klagandes senaste skrivelse från augusti 2003, även om den hade uttryckt sitt beklagande över förseningarna. En kritisk anmärkning gjordes. Ombudsmannen underströk att man borde ha lagt ned särskild omsorg på att besvara sådana ansökningar om information som den klagande hade framställt, eftersom 2003 var Europeiska handikappåret. Han accepterade inte kommissionens påstående att det skulle ha varit fel att skicka den klagande en lång lista över program. Parterna i undersökningen hade bara nämnt tre olika program, men behovet av en tydlig och grundlig information hade varit ännu större om det faktiskt hade funnits ett stort urval av olika finansieringsprogram som kunde ha varit relevanta. Oavsett om ridskolan skulle ha varit framgångsrik i sina ansökningar om bidrag enligt det program som nämndes av den tyska ledamoten av Europaparlamentet eller inte, så ansåg ombudsmannen att kommissionen borde ha informerat den klagande om den uppmaning att skicka in förslag som gällde programmet. Uppmaningen hade offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning samma dag som kommissionen först skrev till den klagande. Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade underlåtit att ge den klagande tillräcklig information, och gjorde därför också en kritisk anmärkning i denna del av ärendet.

TIDSPLAN FÖR ATT UTARBETA PERSONALRAPPORTER

Sammanfattning av beslut i klagomål 1319/2003/ADB mot Europeiska kommissionen

Den klagande är en tjänsteman vid kommissionen som skickade femton skrivelser eller meddelanden till kommissionen, inklusive ett antal krav eller klagomål baserade på artikel 90 i tjänsteföreskrifterna. Delar av denna korrespondens gällde utarbetandet av den klagandes personalrapport. Enligt artikel 43 i tjänsteföreskrifterna skall tjänstemän bli föremål för en sådan rapport minst en gång vartannat år.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade den klagande att alla hennes förfrågningar eller klagomål, på mycket få undantag när, hade behandlats på ett sätt som inte var tillfredsställande. Hon hävdade dessutom att det förekom förseningar när det gällde att utarbeta hennes bedömningsrapport, som enligt henne själv borde ha legat klar den 31 december 2001.

Kommissionen ansåg att den hade besvarat all korrespondens från den klagande inom den obligatoriska tidsfristen och att det inte fanns några tecken på systematiska förseningar eller bristande kompetens. När det gällde upprättandet av bedömningsrapporten medgav kommissionen att det hade förekommit en viss försening. Enligt förstainstansrättens dom i målet *Liao mot rådet*³⁷ kunde emellertid inte tillsättningsmyndigheten ställas till svars för de eventuella ytterligare förseningar när det gällde att utarbeta en bedömningsrapport som kunde uppkomma på grund av att tjänstemannen vände sig till den partssammansatta betygskommittén. I det här aktuella fallet hade den klagande utnyttjat den möjligheten.

Ombudsmannen konstaterade, enligt de dokument som stod till hans förfogande, att kommissionen hade underlåtit att besvara flera skrivelser och besvarat andra med betydande förseningar. Detta utgjorde ett fall av administrativt missförhållande. Ombudsmannen konstaterade dessutom att bedömningsrapporten hade färdigställts närmare sju månader efter den tidsgräns som angetts i tillämpningsföreskrifterna. I enlighet med förstainstansrättens dom av den 7 maj 2003 i målet *Lavagnoli mot kommissionen*³⁸ var kommissionen skyldig att följa den precisa tidsplan som anges i tillämpningsbestämmelserna. Domen som nämndes av kommissionen, *Liao mot rådet*, kunde enbart

³⁷ Mål T-15/96, *Liao mot rådet* [1995] REG – SC, IA-329; II-897.

³⁸ Mål T-327/01, *Luciano Lavagnoli mot kommissionen* [2003] REG - SC, IA-143; II-691.

tillämpas i fall där ingen tidsplan hade bestämts. Kommissionens underlåtenhet att följa det noggrant angivna tidsschema som bestämts utgjorde därför ett fall av administrativt missförhållande.

När ombudsmannen finner att det föreligger ett administrativt missförhållande skall han så långt det är möjligt försöka finna en lösning tillsammans med institutionen eller organet i fråga som undanröjer missförhållandet. I det här aktuella fallet uteslöt den klagande emellertid uttryckligen denna möjlighet. Ombudsmannen avslutade därför ärendet med två kritiska anmärkningar till kommissionen.

Ytterligare anmärkning

Som en reaktion på de båda kritiska anmärkningarna informerade kommissionen ombudsmannen om att den tagit del av hans beslut. I framtiden skulle den inte behandla sina anställda på annat sätt än andra medborgare och skulle respektera de tidsplaner som gäller för att upprätta bedömningsrapporter.

ÖVERTRÄDELSE AV PRINCIPEN OM ICKE-DISKRIMINERING I SAMBAND MED REKRYTERING

Sammanfattning av beslut i klagomål 1367/2003/OV mot Europeiska kommissionen

En medborgare med dubbelt franskt och bulgariskt medborgarskap hade i maj 2003 sökt en tjänst som lokalanställd med rubriken "rådgivare för föranslutnings- och policyrapportering" som var vakant i kommissionens delegation i Sofia i Bulgarien. Den klagandes ansökan avslogs emellertid på grund av hans dubbla nationalitet. Kommissionens delegation motiverade avslaget med att åberopa artikel 37.2 i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961. Den klagande skrev till kommissionen och bad om förtydliganden, men fick inget svar.

I juli 2003 ingav den klagande ett klagomål till Europeiska ombudsmannen och hävdade att rekryteringsförfarandet hade brustit i öppenhet. Han hävdade att kommissionen hade överträtt principen om icke-diskriminering genom att avslå hans ansökan på grund av det dubbla medborgarskapet och genom att åberopa Wienkonventionen från 1961.

I sitt yttrande till den klagande påpekade kommissionen att den aktuella lediga tjänsten avsåg en projektledare, en s.k. ALAT (*agent local d'assistance administrative et technique*, lokalt anställd teknisk stödpersonal), vars status kräver tillämpning av artikel 37.2 i 1961 års Wienkonvention. ALAT-kontrakten reserveras för kandidater som inte är medborgare i det land där de skall utföra sina åligganden och som inte är fast bosatta i det landet. I sina kommentarer vidhöll den klagande att kommissionen hade överträtt principen om icke-diskriminering, inklusive principen om icke-diskriminering på grund av nationalitet.

I sitt beslut påpekade ombudsmannen först att den klagandes ansökan hade avslagits på grund av hans bulgariska medborgarskap och inte på grund av hans franska medborgarskap. Principen om icke-diskriminering på grund av nationalitet som ingår i artikel 12 i EG-fördraget verkade därför vara irrelevant i detta ärende, eftersom det inte förekom någon diskriminering mellan medborgare i EU:s medlemsstater. Ombudsmannen påpekade emellertid att ingen av de texter som gäller för lokalanställda nämner kategorin ALAT, eller innehåller några bestämmelser enligt vilka personer med bulgariskt medborgarskap kan uteslutas från lokala anställningskontrakt. Dessutom kunde ombudsmannen inte förstå hur artikel 37.2 i Wienkonventionen kunde anses motivera att man utesluter bulgariska medborgare från att vara behöriga för den aktuella tjänsten. Tvärtom verkar den stödjande uppfattningen att administrativ och teknisk personal kan vara medborgare i värdlandet, i detta fall Bulgarien. Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionen hade underlåtit att tillhandahålla en objektiv motivering för sitt beslut att avslå den klagandes ansökan på grund av hans bulgariska medborgarskap, och att den därmed hade överträtt principen om icke-diskriminering. Han ansåg dessutom att platsannonsen för den lediga tjänsten inte hade gett kandidaterna all nödvändig information om rekryteringsförfarandet. Eftersom tjänsten i fråga hade tillsatts under tiden som

ombudsmannen behandlade ärendet var det inte lämpligt för ombudsmannen att försöka uppnå en uppgörelse i godo. Han riktade därför två kritiska anmärkningar till kommissionen.

UTEBLIVET FÖRNYANDE AV EXPERTKONTRAKT

Sammanfattning av beslut i klagomål 1624/2003/ELB mot Europeiska kommissionen

Kommissionen anställde den klagande för att arbeta som expert i Niger under ett år. Kommissionen förlängde inte hans anställning. Nigers nationella utanordnare begärde officiellt att kommissionen skulle förlänga den klagandes anställningskontrakt. När svar uteblev begärde den nationella utanordnaren att kontraktet skulle förlängas automatiskt enligt artikel 314 i Lomékonventionen.

Den klagande menade att kommissionens beslut att inte förlänga hans anställningskontrakt borde ha meddelats honom officiellt inom den tidsfrist som anges i villkoren för tjänstekontrakt som finansieras genom Europeiska utvecklingsfonden (EUF). Han uppgav dessutom att kommissionen borde ha besvarat de officiella skrivelser som skickades av myndigheterna i Niger. Han hävdade att hans kontrakt borde förlängas och att han borde få ersättning för den period under vilken han var arbetslös, eller för de totala förluster han drabbats av. Den klagande hävdade dessutom att det riktiga skälet till att anställningskontraktet inte förlängdes var att kommissionen ville undvika risken för kritik från revisionsrätten angående användningen av EUF:s medel för att finansiera kommissionens verksamhet, och göra det möjligt för kommissionen att rekrytera någon annan.

Kommissionen svarade att den hade ingått ett ettårigt privat anställningskontrakt med den klagande för de nigeriska myndigheternas räkning. Kontraktet omfattades av belgisk lag och hänvisningen till villkoren för tjänsteavtal som finansieras av EUF var därför olämplig. Enligt belgisk lag hade kommissionen ingen skyldighet att förlänga den klagandes anställningskontrakt. Den klagandes position hade definierats som en kontaktperson mellan ministeriet och delegationen. Den klagande accepterade detta arrangemang. Kommissionen hävdade att den klagandes tjänst fortfarande var vakant och att delegationen inte behövde denna tjänst för att rekrytera någon annan.

Ombudsmannen tog del av kommissionens kommentarer rörande vilken jurisdiktion som gällde för anställningskontraktet. Efter att ha undersökt gällande belgisk lag kunde ombudsmannen konstatera att det inte verkade finnas några bestämmelser som krävde att en anställd med ett tidsbegränsat anställningskontrakt informerades i förväg. Ombudsmannen kunde inte acceptera den klagandes argument att hans anställningskontrakt, som löd under belgisk lag, samtidigt skulle vara ett tjänsteavtal för vilket Lomékonventionens bestämmelser gällde. Enligt ombudsmannen verkar tjänsteavtal och anställningskontrakt vara skilda och ömsesidigt exkluderande juridiska kategorier.

Ombudsmannen konstaterade att påståendet att den klagandes anställning hos delegationen stred mot gällande regler eventuellt kunde leda till komplicerade rättsliga problem avseende kopplingen mellan Europeiska utvecklingsfonden och gemenskapens budgetbestämmelser. Ombudsmannen ansåg inte att det skulle vara lämpligt för honom att göra ytterligare undersökningar i frågan inom ramen för detta klagomål. Ombudsmannen begärde emellertid in information från revisionsrätten angående dess aktiviteter i anslutning till den allmänna bakomliggande frågan om anställning av EUF:s experter i delegationerna.

OMOTIVERAD VÄGRAN ATT GE TILLGÅNG TILL DOKUMENTATION RÖRANDE EN ICKE-STATLIG ORGANISATION

Sammanfattning av beslut i klagomål 1874/2003/GG mot Europeiska kommissionen

En icke-statlig organisation som arbetade med humanitärt bistånd genomförde ett projekt i Kazakstan som medfinansierades av kommissionen. Efter ett kontrollbesök beslutade emellertid

kommissionen att säga upp kontraktet och uppmanade den icke-statliga organisationen att betala tillbaka närmare 38 000 euro.

Förutom att klaga mot beslutet att säga upp kontraktet (klagomål 49/2004/GG, under behandling) ingav den klagande dessutom ett klagomål rörande kommissionens vägran att bevilja full tillgång till dokumentationen i ärendet. Den klagande hävdade att denna vägran var godtycklig och innebar en överträdelse av förordning (EG) nr 1049/2001³⁹ om allmänhetens tillgång till handlingar.

Kommissionen hävdade att den hade försett den klagande med en förteckning över dokumentationen i ärendet och att den klagande hade granskat de dokument som kommissionen hade beslutat att utlämna. Kommissionen hävdade att ett utlämnande av de övriga handlingarna, som i första hand innehöll yttranden för intern användning som underlag för diskussioner och preliminära samråd, allvarligt skulle undergräva kommissionens beslutsprocess.

Efter att ha kontrollerat dokumentationen i ärendet konstaterade ombudsmannen att kommissionens resonemang var otillfredsställande. Den hade inte förklarat varför vissa handlingar hade släppts fria, medan andra, liknande handlingar inte hade utlämnats. Inte heller verkade kommissionen ha tagit hänsyn till den tid som gått sedan kontraktet sades upp. Ombudsmannen riktade ett förslag till rekommendation till kommissionen och bad den ompröva den klagandes ansökan.

Isitt detaljerade yttrande skickade kommissionen in reviderade förteckningar över dokumentationen och förklarade varför den ansåg att inga av de handlingar som den hade vägrat ge tillgång till (med undantag av fem dokument som bilagts yttrandet) kunde utlämnas. Kommissionen åberopade artikel 4.3 andra stycket⁴⁰ i förordning (EG) nr 1049/2001 för att motivera sin vägran att lämna ut dokument som utarbetats av de två organ som kommissionen utnyttjat för att administrera kontraktet. Kommissionen ansåg dessutom att vägran att lämna ut e-postmeddelanden som skickats av anställda i de båda organen var berättigad enligt förordningens artikel 4.1 b) (den enskildes privatliv och integritet, särskilt i enlighet med gemenskapslagstiftningen om skydd av personuppgifter). Denna åsikt byggde på tanken att ett utlämnande skulle innebära att personuppgifter (de anställdas namn) inte behandlades i överensstämmelse med gemenskapens bestämmelser om skydd av personuppgifter, dvs. förordning (EG) nr 45/2001⁴¹.

Ombudsmannen insåg att kommissionen hade genomfört ett betydande arbete i samband med sitt svar på ombudsmannens förslag till rekommendation. Han påpekade emellertid att förordningen om allmänhetens tillgång till handlingar syftar till att garantera största möjliga tillgång och att undantagen måste tolkas restriktivt. Han ansåg att kommissionens åsikt att artikel 4.3 gällde dokument som utarbetats av de båda organ som den utnyttjade för att administrera kontraktet var rimlig. Han påpekade emellertid att den allvarliga skada som måste konstateras för att kunna vägra utlämna handlingar inte enbart kan bygga på det faktum att de berörda handlingarna innehöll yttranden för internt bruk, eftersom det i princip bör vara möjligt att lämna ut sådana dokument enligt artikel 4.3.

När det gällde att offentliggöra namn ansåg ombudsmannen att kommissionens ståndpunkt inte var konsekvent, eftersom den inte hävdade att de e-postmeddelanden som skrivits av den egna personalen inte fick utlämnas för att skydda deras namn. Eftersom kommissionen själv ansåg att e-postmeddelanden från de två organ som administrerade kontrakten var av samma art som e-postmeddelanden från de egna anställda, kunde ombudsmannen inte förstå hur artikel 4.1 b) i förordning (EG) nr 1049/2001 kunde vara tillämplig.

³⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁴⁰ "Tillgång till en handling som innehåller yttranden för internt bruk och som är en del av överläggningar och inledande samråd inom den berörda institutionen skall vägras även efter det att beslutet fattats, om utlämnande av handlingen allvarligt skulle undergräva institutionens beslutsförfarande, om det inte föreligger ett övervägande allmänintresse av utlämnandet."

⁴¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionen hade underlåtit att redovisa giltiga skäl till att vägra ge tillgång till över etthundra dokument, vilket utgjorde ett administrativt missförhållande. Han gjorde därför en kritisk anmärkning.

UNDERLÅTENHET ATT BESVARA EN SKRIVELSE FRÅN EN PERSON VARS ANSÖKAN OM BIDRAG AVSLAGITS

Sammanfattning av beslut i klagomål 2239/2003/(AJ)TN mot Europeiska kommissionen

Klagomålet gällde en ansökan från motorcykelfederationen FEMA (Federation of European Motorcyclists Associations), om bidrag från kommissionen för ett projekt som kallades "körutbildning för nybörjare i Europa". Enligt FEMA uppgav kommissionen i sitt svar på ansökan att FEMA inte hade valts ut för bidrag eftersom "ett annat förslag av liknande natur" hade fått högre poäng. I samband med informella kontakter med kommissionens tjänstemän hade den klagande emellertid fått uppfattningen att det inte fanns några andra ansökningar som gällde motorcyklar och deras förare. FEMA skrev till kommissionen och bad om förtydliganden, men fick inget svar. I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade FEMA därför att kommissionen hade underlåtit att besvara dess begäran om att få information om kommissionens beslut att inte finansiera dess förslag och om den framgångsrika kandidaten.

I sitt yttrande hävdade kommissionen att FEMA hade fått tillräcklig information om samtliga relevanta aspekter av tilldelningsförfarandet inom ramen för FEMA:s regelbundna informella kontakter med kommissionen. Kommissionen ansåg därför inte att det var nödvändigt att lämna ett formellt skriftligt svar.

I sina kommentarer medgav FEMA att man varit i regelbunden kontakt med kommissionens tjänstemän, men organisationen hävdade att dessa tjänstemän inte hade direkt tillgång till information om FEMA:s ansökan. Enligt FEMA måste tjänstemännen göra förfrågningar för FEMA:s räkning, vilket ibland ledde till ofullständig och missledande information, trots att dessa tjänstemän alltid gjorde sitt bästa för att hjälpa till.

Ombudsmannen drog slutsatsen att det framgick klart av innehållet och strukturen i FEMA:s skrivelse att det krävdes ett skriftligt svar, även om man tar hänsyn till de informella kontakterna mellan kommissionen och den klagande. Om kommissionen ansåg att FEMA redan hade fått den begärda informationen informellt, så kunde det ha nämnts i kommissionens skriftliga svar. Kommissionens underlåtenhet att besvara FEMA:s skrivelse i enlighet med sin egen kodex för god förvaltningssed utgjorde ett fall av administrativt missförhållande. Ombudsmannen avslutade därför ärendet med en kritisk anmärkning.

Ytterligare anmärkning

Efter ombudsmannens kritiska anmärkning skrev kommissionen till ombudsmannen och medgav att den inte hade svarat FEMA skriftligen och att den inte hade respekterat sin egen kodex för god förvaltningssed fullt ut. Kommissionen bad om ursäkt för denna underlåtenhet.

FÖRSENING I SAMBAND MED BEHANDLING AV ETT KLAGOMÅL OM ÖVERTRÄDELSE

Sammanfattning av beslut i klagomål 2333/2003/GG mot Europeiska kommissionen

I november 2001 begärde en tysk läkare att Europeiska kommissionen skulle inleda ett överträdelseförfarande mot Tyskland. Han ansåg att Tyskland inte följde ett av rådets direktiv om arbetstidens organisering när det gällde att planera läkarnas arbetstid i sjukhusen. EG-domstolen hade beslutat att de perioder när läkare hade jour inom primärvårdens sjukvårdsteam skulle betraktas

som arbetstid. Enligt de tyska myndigheternas tolkning omfattades läkarnas jourtjänstgöring inte av direktivets begrepp "arbetstid".

I sitt klagomål till ombudsmannen, som ingavs i december 2003, uppgav den klagande att han dittills bara hade mottagit bekräftelser på att kommissionen mottagit hans klagomål och meddelanden om att ytterligare undersökningar pågick, men inga svar i sakfrågan. Han hävdade att kommissionen hade underlåtit att behandla hans klagomål inom en rimlig tidsperiod.

Kommissionen hävdade att förseningarna när det gällde behandling av klagomålet berodde på att frågan var tekniskt och juridiskt komplicerad. Den hade registrerat den klagandes skrivelse som ett formellt klagomål i april 2002. I februari 2003 hade kommissionen skrivit till de tyska myndigheterna, som hade svarat i mars 2003. Kommissionen hade i mars 2003 beslutat att beställa en undersökning av effekterna av EG-domstolens dom. Kommissionen påpekade att den ville avvakta utgången av denna undersökning innan den fattade beslut om fortsättningen. Kommissionen förklarade att domstolens tolkning stred mot den tolkning som föreslagits av kommissionen och medlemsstaterna. En ny tysk lag som antagits för att anpassa den nationella lagstiftningen till direktivet som det tolkats av domstolen hade trätt i kraft i januari 2004. En undersökning av den lagens överensstämmelse med gemenskapsrätten pågick. När undersökningen slutförts skulle kommissionen informera den klagande om resultatet av hans klagomål.

Ombudsmannen pekade på ett meddelande från kommissionen om klagandens ställning i ärenden om överträdelse av gemenskapsrätten⁴², i vilket anges som en allmän regel att kommissionen bör sträva efter att fatta beslut inom ett år. Även om meddelandet utkom efter det att den klagande hade ingett sitt klagomål, så ansåg ombudsmannen att det utgjorde en användbar måttstock.

Ombudsmannen lät sig inte övertygas om att förseningen var motiverad med tanke på ärendets komplicerade tekniska och juridiska karaktär. Kommissionen hade själv påpekat att domstolens dom stred mot kommissionens tolkning av direktivet. Kommissionen verkade därför ha accepterat att den rättsliga positionen redan hade klarlagts. Under alla omständigheter kunde frågans påstådda juridiska och tekniska komplexitet inte förklara varför nästan 15 månader hade gått innan kommissionen vidtog åtgärder för att bringa klarhet i frågan. Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionen hade underlåtit att behandla den klagandes klagomål om överträdelse inom en rimlig tidsperiod. Han gjorde därför en kritisk anmärkning.

3.4.4 Europaparlamentet och Europeiska kommissionen

OMOTIVERAD UPPSÄGNING AV ÖVERSÄTTNINGSKONTRAKT

Sammanfattning av beslut i klagomål 953/2003/(FA)OV mot Europaparlamentet och Europeiska kommissionen

En grekisk översättningsbyrå, som består av två separata företag, hade ingått ett antal översättningskontrakt med Europaparlamentet och kommissionen. I juni och juli 2002 informerade emellertid båda institutionerna företaget att dess kontrakt hade sagts upp eller annullerats med omedelbar verkan eftersom en undersökning av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) hade visat att översättningsföretaget anlitat tre tjänstemän från en EU-institution för att utföra översättningsarbete. Den klagande hävdade att han var omedveten om detta.

⁴²

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelse av gemenskapsrätten, KOM(2002)0141 av den 20 mars 2002, EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

I maj 2003 ingav den klagande ett klagomål till ombudsmannen och hävdade att båda institutionernas beslut att avbryta och säga upp kontrakten var olagliga och felaktiga. Den klagande påpekade att parlamentet och kommissionen inte hade hänvisat till några artiklar i kontraktet som rättslig grund för sina beslut. Mot samma bakgrund framförde den klagande även andra påståenden om utebliven förlängning av ett av företagets kontrakt med parlamentet och uteslutning från en anbudsinfordran som organiserats av parlamentet.

I sina yttranden om klagomålet hävdade båda institutionerna att den klagandes företag var föremål för en bedrägeriutredning från OLAF, som även hade kontaktat grekiska rättsliga myndigheter. Båda institutionerna hade informerats om detta av Översättningscentrum för Europeiska unionens organ. Parlamentet påpekade att OLAF hade uppmanat parlamentet att inte röja de verkliga skälen till dess beslut till den klagande, för att inte avslöja att det pågick en utredning.

I sitt beslut påpekade ombudsmannen att institutionerna var tvungna att meddela företaget skriftligen om underlåtenhet att fullgöra kontraktsskyldigheter enligt regler för uppsägning av de aktuella kontrakten. Han ansåg att institutionerna inte hade lämnat ett sådant meddelande genom att enbart hänvisa till "resultaten av OLAF:s utredning", utan någon ytterligare information. Ombudsmannen drog därför slutsatsen att parlamentet och kommissionen inte hade lämnat en sammanhängande och rimlig redovisning av den rättsliga grunden för sina beslut att säga upp kontrakten med översättningsbyrån. Han riktade därför en kritisk anmärkning till båda institutionerna.

Eftersom klagomålet gällde kontraktstvister informerade ombudsmannen den klagande om att det enligt kontraktsvillkoren finns en möjlighet att inleda rättsliga åtgärder beträffande tvisterna.

3.4.5 Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal

PÅSTÅDD ORÄTTVISA OCH BRIST PÅ ÖPPENHET I ETT UTTAGNINGSFÖRFARANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 378/2003/MF mot Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal

Den klagande deltog i ett uttagningsförfarande efter en uppmaning till intresseanmälan från Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) 2002. Syftet var att inrätta en databas som skulle vara tillgänglig för samtliga Europeiska unionens institutioner för rekrytering av extraanställd personal inför utvidgningen av Europeiska unionen.

EPSO avslog den klagandes ansökan med motiveringen att han hade angett att hans kunskaper i ett av anslutningsländernas språk var "mycket goda", medan intresseförfrågan uttryckligen krävde "grundliga" kunskaper i ett av dessa språk.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade den klagande att förurvalsförfarandet hade varit orättvist, eftersom det hade baserats på en subjektiv bedömning av kandidaterna själva av de egna språkkunskaperna. Han ansåg att det förelåg en risk för att goda kandidater med en realistisk uppfattning av de egna kunskaperna kunde avvisas, medan andra klarade förurvalstestet på grundval av sin egen orealistiska bedömning. Den klagande hävdade dessutom att urvalsförfarandet inte hade varit öppet. Han hävdade att hans egen ansökan borde ha beaktats och att hans namn borde ha förekommit på den förteckning som gjordes upp av generaldirektoratet och kommissionen.

I sitt yttrande om klagomålet hänvisade EPSO till den handledning för ansökande som offentliggjorts på EPSO:s webbplats, där det sades att det var de ansökande som skulle välja de språk de önskade

ange sina kunskaper i samt ange nivån på sina kunskaper. EPSO påpekade dessutom att de ansökande måste ha grundliga kunskaper i minst ett av de tio anslutningsländernas språk och goda kunskaper i engelska, franska eller tyska. Granskningsjuryn hade tolkat uttrycket "grundliga kunskaper" som en synonym till huvud- eller modersmål, eller "utmärkta" kunskaper. I sin ansökan hade kandidaten uppgett att franska var hans modersmål och att hans kunskaper i slovenska var "mycket goda". Han uppfyllde därmed inte de sorteringskriterier som bestämts av granskningsjuryn.

I sitt beslut hävdade ombudsmannen att han inte kunde hitta något administrativt missförhållande från EPSO vad gällde den påstådda orättvisan i det preliminära sorteringsförfarandet på grund av de ansökandes subjektiva bedömning av de egna språkkunskaperna. Han ansåg att intresseinfordran tydligt krävde att kandidaterna skulle välja sitt eget modersmål/huvudspråk och sedan ange kunskapsnivån för annat språk eller andra språk, vilket innebar att kandidaterna själva skulle göra en bedömning av de egna språkkunskaperna. Men även om ombudsmannen ansåg att granskningsjuryns beslut att inte ta med den klagandes ansökan i databasen verkade ha fattats i enlighet med dess etablerade sorteringskriterier, drog han slutsatsen att EPSO hade underlåtit att lämna en tillfredsställande förklaring på vilka språkliga kriterier kontoret förväntade sig att de ansökande skulle uppfylla. Han upprepade därför den kritiska anmärkning han redan riktat till EPSO i klagomål 411/2003/GG.

OTILLRÄCKLIG MOTIVERING AV SPRÅKPOLICY I ALLMÄNT UTTAGNINGSPROV

Sammanfattning av beslut i klagomål 2216/2003(BB)/MHZ mot Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal

Ombudsmannen mottog ett klagomål mot Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) beslut att enbart skriva på engelska, franska eller tyska när kontoret kommunicerade med de ansökande i samband med ett allmänt uttagningsprov. Den klagande deltog inte själv i uttagningsprovet. EPSO påpekade detta i sitt yttrande till ombudsmannen, som hänvisade till att varken artikel 195 i EG-fördraget eller ombudsmannens stadgar kräver att den klagande påverkas personligen av det påstådda administrativa missförhållandet.

Den klagande hävdade att EPSO:s beslut kränkte principen om likställdhet mellan officiella språk och arbetsspråk som anges i rådets förordning (EEG) nr 1/1958⁴³, samt principen att alla skall ha rätt att skriva till gemenskapens institutioner på något av fördragsspråken och få svar på samma språk (artikel 21 i EG-fördraget, artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna). Han påpekade att de ansökande inte behövde ha kunskaper i något av dessa tre språk som ett villkor för att delta i det aktuella uttagningsprovet.

I sitt svar hävdade EPSO att i) EU-institutionerna behövde införa ett antal lingua franca för att garantera effektiv kommunikation och kunna arbeta inom rimliga tidsfrister, ii) med tanke på de ansökandes situation som tänkbara tjänstemän i EU:s institutioner behövde institutionerna inte nödvändigtvis, enligt rättspraxis, besvara en förfrågan eller ett klagomål från en potentiell tjänsteman på den personens språk och iii) enligt EG-domstolens rättspraxis var det lämpligt och proportionellt att begränsa användningen av språk till de språk som oftast används i unionen.

Ombudsmannen ansåg att principerna om god förvaltning kräver att beslut som påverkar enskilda individers rättigheter eller intressen skall vara grundade i lagen och att de skall följa lagen (artikel 4 i EU:s kodex för god förvaltningssed). Han drog slutsatsen att EPSO:s förklaring av sitt beslut var otillräcklig, eftersom den inte omfattade de bakomliggande motiven, så att dessa kunde granskas. När det gäller EPSO:s första argument kunde han inte acceptera att det var relevant när det gällde att motivera det omstridda beslutet, eftersom de ansökande kunde vara behöriga att delta i

43

EEC Council: Regulation No 1 determining the languages to be used by the European Economic Community, EGT B 17, 1958, s. 385 (svenska versionen finns ej tillgänglig).

uttagningsprovet utan att ha kunskaper i något av de tre språken. När det gällde det andra argumentet påpekade ombudsmannen att EPSO inte förklarade de bakomliggande motiven till det omtvistade beslutet, utan enbart lämnade en förklaring på varför den ansåg att de ansökande inte hade rätt att protestera mot beslutet. För det tredje påpekade ombudsmannen att domstolen i det aktuella fallet hade funnit att bestämmelserna i rådets förordning var tillräckliga för att ange de bakomliggande motiven och göra det möjligt att granska dem. Som redan påpekats ansåg ombudsmannen inte att EPSO hade redovisat de bakomliggande motiven till det omtvistade beslutet i det här aktuella ärendet på ett tydligt sätt.

Eftersom detta var ett klagomål av allmänt intresse ansåg ombudsmannen inte att det var lämpligt att försöka nå en uppgörelse i godo. Han avslutade därför ärendet med en kritisk anmärkning. I ljuset av detta resultat ansåg han inte det var nödvändigt att ta ställning till den klagandes synpunkter på rådets förordning (EEG) nr 1/1958, artikel 21 i EG-fördraget och artikel 41 i stadgan. Han konstaterade emellertid att EPSO inte är en gemenskapsinstitution och att de tre bestämmelser som angavs därför inte verkade vara direkt tillämplbara på EPSO. Han konstaterade också att EG-domstolen hade angett att hänvisningarna i fördraget till språkanvändningen inom unionen inte kunde betraktas som bevis på en generell princip i gemenskapsrätten som ger varje enskild medborgare rätt att under alla omständigheter få alla dokument som kan påverka hans eller hennes intressen i en version på det egna språket.

3.4.6 Europol

UNDERLÅTENHET ATT RESPEKTERA TJÄNSTEFÖRESKRIFTERNA VID REKRYTERING AV EN BITRÄDANDE ASSISTENT

Sammanfattning av beslut i klagomål 1571/2003/OV mot Europol

Den klagande arbetade för Europol som biträdande assistent från den 1 maj 2001 till den 1 april 2003. Efter att ha rekryterats upptäckte hon att hon hade rekryterats som lokalanställd och inte som anställd av Europol, så som anges i Europols tjänsteföreskrifter. Den klagande, som fann att hon anställdes på mindre gynnsamma villkor, skrev till Europols chef och krävde rättelse och ersättning, men kravet, liksom en senare vädjan, avslogs.

I augusti 2003 ingav den klagande ett klagomål till ombudsmannen och hävdade att Europol inte hade respekterat sina egna tjänsteföreskrifter (artiklarna 1, 2 och 3 samt bilaga 1) genom att rekrytera henne som lokalanställd och inte som medlem av Europols egen personal till befattningen som biträdande assistent. Den klagande krävde dessutom ersättning.

I sitt yttrande om klagomålet uppgav Europol att i de situationer där bemanningsplanen inte föreskrev Europoltjänster och arbetsbelastningen var sådan att tillfällig hjälp behövdes, hade byrån varit tvungen att anställa tillfällig personal på de villkor som gäller för lokalanställda på grund av bristen på flexibilitet i rekryteringsförfarandet. Även om det var sant att denna policy innebar att man anställde personer som lokalanställda på andra befattningar än dem som formellt anges i bilaga 1 i Europols tjänsteföreskrifter, så hade Europol rätt att göra detta så länge byrån höll sig inom gränserna för sin personalbudget. Europol bestred också att den klagande skulle ha drabbats av några ekonomiska avbräck. Byrån påpekade att det enda alternativet för Europol skulle ha varit att över huvud taget inte anställa den klagande.

I sitt beslut påpekade ombudsmannen att bilaga 1 till Europols tjänsteföreskrifter tydligt anger att en tjänst som biträdande assistent "skall vara" en Europoltjänst. Dessutom kunde ombudsmannen inte hitta någon rättslig grund i Europols tjänsteföreskrifter som kunde rättfärdiga Europols metod att anställa tillfällig personal på villkor som gällde för lokalanställda i situationer där bemanningsplanen inte angav någon möjlighet att tillsätta Europoltjänster. Ombudsmannen drog slutsatsen att Europol

inte hade respekterat sina egna tjänsteföreskrifter genom att rekrytera den klagande som biträdande assistent och erbjuda henne kontrakt som lokalanställd. Han gjorde därför en kritisk anmärkning. När det gällde kravet på ersättning ansåg ombudsmannen emellertid att den klagande inte hade lyckats visa att hon drabbats av någon förlust som en följd av det administrativa missförhållandet, eftersom Europols argument att det enda alternativet till att anställa henne som lokalanställd skulle ha varit att över huvud taget inte anställa henne inte verkade orimligt. Ombudsmannen ansåg att den kritiska anmärkningen var tillräcklig för att rikta Europols uppmärksamhet på behovet av att se över sina rutiner i samband med rekrytering av anställda.

Ytterligare anmärkning

I en skrivelse av den 10 januari 2005 reagerade Europol på den kritiska anmärkningen. Europols verkställande generaldirektör ansåg att den kritiska anmärkningen var nyttig för Europol och tackade ombudsmannen för hans undersökning. Han uppgav att de enheter det gällde redan hade fått instruktioner att revidera Europols rutiner när det gällde rekryteringen av anställda.

3.5 FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER SOM ANTAGITS AV INSTITUTIONEN

3.5.1 Europeiska kommissionen

PRESSAT TIDSSCHEMA LEDDE TILL FEL I FORSKNINGSPROJEKT

Sammanfattning av beslut i klagomål 1878/2002/GG mot Europeiska kommissionen

Den klagande, ett småföretag från Förenade kungariket, ingick ett kontrakt om bidrag till förstudier med kommissionen. Syftet var att utarbeta ett CRAFT-förslag inom ramen för det särskilda programmet för forskning och teknisk utveckling, Konkurrens och hållbar utveckling. En preliminär kontroll av förslagets tillåtlighet gjordes för de förslag som kommissionen hade mottagit den 7 februari 2002. Den klagandes förslag lämnades in den 12 februari 2002, kort efter det att den klagande mottagit sitt kontrakt undertecknat av kommissionen den 4 februari 2002. I sin slutliga bedömning avvisade kommissionen den klagandes förslag som otillåtligt.

Den klagande vände sig till ombudsmannen och hävdade att ett "löjligt pressat tidsschema" enligt den klagande hade skapat förhållanden under vilka fel kunde uppkomma. Enligt den klagande hade företaget enbart fått ett par dagar på sig för att utarbeta sitt förslag och skicka in det till den preliminära tillåtlighetskontroll som erbjöds av kommissionen. Den klagande hävdade att han hade gjort allt som stod i hans makt för att förbereda sig för kontraktet på egen risk och själv svarat för kostnaderna i tid och pengar. Den klagande tillade att förslaget hade underkänts utifrån ett kriterium som inte hade förklarats på ett tillfredsställande sätt av Förenade kungarikets nationella kontaktpunkt för sådana förslag, Beta Technology Ltd.

Kommissionen hävdade att det hade funnits tillräckligt med tid för företaget att utarbeta ett bra förslag. Kommissionen beskrev dessutom det urval av verktyg och tjänster som hade ställts till företagets förfogande för det skulle kunna göra en tillåtlighetskontroll av sitt förslag.

Ombudsmannen ansåg att kommissionen inte hade gett företaget rimlig tid för att lämna in sitt förslag för den preliminära tillåtlighetskontrollen. Detta ledde i slutändan till att förslaget bedömdes

vara otillåtligt på grund av ett fel i själva förslaget. Ombudsmannen gjorde därför ett förslag till rekommendation och uppmanade kommissionen att eventuellt ersätta företaget för den förlust det hade drabbats av på grund av det administrativa missförhållandet inom kommissionen.

I sitt detaljerade yttrande till förslaget till rekommendation erkände kommissionen att exceptionella omständigheter hade gjort det svårt för den klagande att utforma kontraktet korrekt. Den underströk att den ansträngde sig för att inte skada små och medelstora företag. Mot bakgrund av de uppgifter som presenterats av ombudsmannen, och utan att nödvändigtvis instämma i hans slutsatser, ansåg kommissionen att ärendets exceptionella natur motiverade att kommissionen beviljade en ersättning, på rent frivillig basis, för en del av de kostnader som företaget ådragit sig.

I sina kommentarer informerade ombudsmannen den klagande om att en överenskommelse hade ingåtts om ett ersättningsbelopp på 21 000 euro. Den klagande tackade ombudsmannen för hans hjälp och engagemang.

OTILLBÖRLIG FÖRSENING I BEHANDLINGEN AV ETT ÖVERTRÄDELSEÄRENDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 1963/2002/IP mot Europeiska kommissionen

År 1995 ingick K., ägare av ett österrikiskt företag för uthyrning av lastbilar, ett avtal om inköp av 99 lastbilar från B., en italiensk lastbilsförsäljare. B. informerade emellertid K. om att han inte kunde leverera lastbilarna såsom överenskommit, eftersom den italienska importören hade vägrat leverera dem då lastbilarna var ämnade för en österrikisk kund med säte utanför det italienska importerande företags distrikt. Enligt K. var det verkliga skälet för vägran att priset för lastbilarna var 25–30 procent lägre i Italien än i Österrike när överenskommelsen ingicks. År 1996 klagade K. till kommissionen och bad den undersöka om det importerande företags beteende hade inneburit ett brott mot principerna i konkurrenslagen.

Den klagande, som ingav klagomålet för K:s räkning, hävdade att kommissionen gjort sig skyldig till otillbörlig försening och försummelse när det gällde att behandla klagomålet som han hade ingett 1996.

Kommissionen förklarade att den strategi man valt i ärendet hade stämt överens med de principer som stöddes av förstainstansrätten, enligt vilka institutionen har rätt att göra en prioritering av de ärenden som lämnas in till den utifrån en bedömning av de gemenskapsintressen som berörs. Kommissionen hade vidtagit alla nödvändiga åtgärder för att undersöka ärendet och hade dragit slutsatsen att ärendet inte hörde till de prioriterade ärendena.

Den 5 september 2003 riktade ombudsmannen ett förslag till rekommendation till kommissionen, i vilket han rekommenderade att institutionen skulle slutföra behandlingen av ärendet senast den 30 november 2003. Han hävdade att det var god förvaltningssed att fatta beslut inom en rimlig tidsperiod. Ombudsmannen ansåg också att kommissionen inte hade lämnat en tillfredsställande förklaring till varför den inte hade kunnat fatta beslut i ärendet, trots att nästan sju och ett halvt år hade gått. Han konstaterade också att det senaste meddelandet från kommissionen om K:s ärende var daterat den 8 mars 2001, och att kommissionen inte hade lämnat några skäl till sin tystnad under de två följande åren. Utan att detta skulle påverka kommissionens diskretionära befogenhet när det gällde att hantera de klagomål som ingavs till den, ansåg ombudsmannen att sju och ett halvt år inte kunde betraktas som en rimlig tid för att behandla ett ärende.

I sitt detaljerade yttrande uppgav kommissionen att den hade dragit slutsatsen att det inte fanns tillräckliga bevis för att kunna konstatera en överträdelse av EU:s konkurrensregler och att ärendet inte var av tillräckligt stort gemenskapsintresse för att motivera ytterligare undersökningar. Efter ombudsmannens förslag till rekommendation följde kommissionen sina normala rutiner för att avslå klagomål. Den skickade en skrivelse till K. med en förklaring av sin ståndpunkt i ärendet.

Efter eventuella kommentarer från K. tänkte kommissionen fatta ett definitivt beslut i klagomålet senast i mars 2004.

Trots att kommissionen inte hade fattat ett slutligt beslut i ärendet det datum som angavs i ombudsmannens förslag till rekommendation, hade ombudsmannen ingen anledning att anta att kommissionen inte skulle agera i enlighet med sina åtaganden. Ombudsmannen ansåg att sakinnehållet i förslaget till rekommendation hade respekterats av institutionen och avslutade därför ärendet.

3.5.2 Europeiska kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

ANKLAGELSER OM BEDRÄGERI I FALLET "BLUE DRAGON"

Sammanfattning av beslut i klagomål 1769/2002/(IJH)ELB mot Europeiska kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

I oktober 2002 ingav direktörerna i ett företag med namnet "Blue Dragon 2000" ett klagomål till kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

Enligt de klagande hade de drabbats av ett bedrägeri som gällde gemenskapsbidrag från programmet Leader II. Förvaltningen av programmet sköttes av såväl de regionala myndigheterna i Katalonien som en "lokal aktionsgrupp" från den privata sektorn. Under hösten 2000 informerade de klagande OLAF och de regionala myndigheterna om sina misstankar och kontaktade OLAF:s utredare. Senare fick de klagande höra att de utredare på OLAF som haft hand om deras ärende hade förflyttats till andra uppgifter. De fick också en rapport från en kontroll som gjorts av de regionala myndigheterna i Katalonien. I rapporten rekommenderades att gemenskapens finansiering till Blue Dragon-projektet skulle krävas tillbaka. De klagande ingav ett klagomål till Europeiska kommissionen mot Spanien, men kommissionens svar visade att deras klagomål hade behandlats som normal korrespondens.

I klagomålet till ombudsmannen hävdades att kommissionen och OLAF hade underlåtit att behandla anklagelserna om bedrägeri korrekt och att systemet för distribution av medel från Leader II genom organ i den privata sektorn, samt otillräckliga kontroller från kommissionens sida, hade underlättat bedrägeriet. De klagande krävde offentlig upprättelse, att få tillbaka det som stulits från dem samt ersättning.

Klagomålet innehöll också svepande anklagelser om konspirationer. Ombudsmannen informerade de klagande om att hans mandat var begränsat till gemenskapens institutioner och organ och att han därför enbart kunde behandla deras anklagelser mot kommissionen och OLAF.

De klagande begärde ursprungligen att ärendet skulle sekretessbeläggas, men i april 2003 informerade de ombudsmannen om att de inte längre önskade att ärendet skulle behandlas konfidentiellt.

Undersökningen om kommissionen

Kommissionen hade ansett det onödigt att registrera den klagandes skrivelse som ett klagomål på grund av problemets art och på grund av att gemenskapens finansiella intressen hade skyddats.

Ombudsmannen ansåg att kommissionen borde ha registrerat skrivelsen som ett klagomål. Han riktade ett förslag till rekommendation till kommissionen om att ompröva den klagandes

skrivelse och behandla den i enlighet med kommissionens meddelande till Europaparlamentet och ombudsmannens om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten⁴⁴.

Kommissionen accepterade förslaget till rekommendation, och ombudsmannen avslutade därför den del av ärendet som gällde kommissionen i mars 2004.

Ombudsmannen påpekade att de klagande kunde inge ett nytt klagomål till ombudsmannen i framtiden om de ansåg att kommissionens undersökning gav ett otillfredsställande resultat.

Undersökningen om OLAF

OLAF förklarade att byrån hade inlett en utredning i februari 2001. En planerad kontroll på platsen hade ställts in av OLAF sedan det spanska jordbruksministeriet angett att de regionala myndigheterna planerade att kontrollera den lokala aktionsgruppens samtliga aktiviteter. OLAF fick rapporterna från de spanska myndigheterna i juli 2001 och ansåg att det inte fanns någon anledning att ifrågasätta deras resultat och beslutade därför att inte utföra någon ytterligare kontroll. OLAF:s styrelse godkände slutrapporten i ärendet i december 2002. Enligt denna rapport gav de spanska myndigheternas resultat inte byrån någon grund för att bekräfta anklagelserna att oegentligheter skulle ha begåtts av den lokala aktionsgruppen. Däremot hade oegentligheter påträffats i Blue Dragon-projektet. I rapporten rekommenderades att ärendet skulle avslutas med en finansiell uppföljning för att driva in de medel som tilldelats Blue Dragon-projektet.

Ombudsmannen ansåg att principerna för god förvaltningssed kräver att administrativa utredningar som utförs av OLAF skall utföras noggrant, opartiskt och objektivt. En granskning av bevisen avslöjade ett antal frågetecken när det gällde OLAF:s utredning, inklusive en uppenbar skillnad mellan generaldirektörens namnteckning på beslutet att inleda en utredning och hans namnteckning på andra handlingar. (OLAF hade inte tidigare tillfrågats om detta). Ombudsmannen redogjorde för dessa olika punkter i ett förslag till rekommendation som gjordes i februari 2004 om att OLAF borde överväga att återuppta sin utredning eller genomföra en ny utredning.

OLAF svarade på samtliga punkter i förslaget till rekommendation och drog slutsatsen att det inte fanns någon grund för att återuppta utredningen eller inleda en ny utredning. När han granskade OLAF:s detaljerade yttrande tog ombudsmannen hänsyn till att kommissionens undersökningar av de klagandes påståenden om överträdelse av gemenskapsrätten från Spaniens sida fortfarande pågick. Han ansåg att OLAF:s slutsats att det inte fanns grund för att återuppta den egna utredningen eller inleda en ny utredning verkade rimlig i det nuvarande skedet av kommissionens undersökningar.

Ombudsmannen avslutade därför den del av ärendet som avsåg OLAF i juli 2004.

I sitt slutliga beslut konstaterade ombudsmannen att kommissionen hade lagt fram ett förslag om att ändra förordningen som reglerar OLAF:s utredningar. Lagstiftaren hade därför en möjlighet att överväga eventuella ändringar i OLAF:s sätt att bedriva sina interna och externa utredningar och sitt samarbete med medlemsstaternas myndigheter. Ombudsmannen kommenterade dessutom OLAF:s förklaring att OLAF:s generaldirektör vid ett tillfälle hade ändrat sin namnteckning för att göra den läsligare. Ombudsmannen påpekade att det hade överensstämt med principerna för god förvaltningssed om OLAF hade utarbetat ett officiellt dokument som intygade denna förändring i det ögonblick den ägde rum.

⁴⁴

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten, KOM(2002)0141 av den 20 mars 2002, EGT C 244, 10.10.2002, s. 5.

3.6 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS AV ANDRA ANLEDNINGAR

3.6.1 Europeiska unionens råd

ETT BARN SOM SAKNAR RÄTT TILL EU:S SJUKFÖRSÄKRING

Sammanfattning av beslut i klagomål 2210/2003/MHZ mot Europeiska unionens råd

I november 2001 mottog den klagande en personligt utformad skrivelse med nummer SN 3736/01 från chefen för sjukförsäkringskontoret. I meddelandet informerades hon om att hennes barn från och med den 31 december 2001 skulle omfattas av det belgiska systemet för social trygghet och att gemenskapernas sjukförsäkringssystem enbart skulle erbjuda ett kompletterande stöd.

Den 14 december 2001 skrev den klagande och ytterligare två av rådets tjänstemän ett gemensamt brev till den vice generaldirektören för personal och administration. I skrivelsen framförde den klagande synpunkter på meddelandets diskriminerande natur och ifrågasatte dess juridiska giltighet. I sitt svar tog vice generaldirektören inte upp den klagandes krav på ett rådgivande yttrande från rådets rättstjänst, utan råde henne i stället att kontakta chefen för sjukförsäkringskontoret. Den klagande kontaktade därför personalkommittén, som utan framgång försökte arrangera ett möte mellan den klagande och vice generaldirektören. Eftersom den klagande inte ansåg sig bunden av meddelande SN 3736/01 fortsatte hon att skicka in ansökningar om ersättning för sitt barns sjukvårdskostnader. Den 28 mars 2003 avslogs den klagandes ansökan om ersättning för första gången.

Den 7 november 2003 ingav den klagande ett klagomål till Europeiska ombudsmannen. Eftersom de ovan nämnda två tjänstemännen från rådet också ingav klagomål samma dag gällande samma fråga, behandlades de tre klagomålen gemensamt. I sitt klagomål till ombudsmannen uppgav den klagande att meddelandet SN 3736/01 stred mot tjänsteföreskrifterna, att det var diskriminerande och att det saknade rättslig verkan. Hon hävdade att hennes barn borde ha rätt till samma primärsjukvård som barnen till andra anställda inom EU.

I sitt yttrande om klagomålet förklarade rådet sin handläggning av ärendet. Det uppgav att den klagande inte formellt hade överklagat beslutet i meddelande SN 3736/01. Inte heller hade hon inom den obligatoriska tidsfristen bestridit sjukförsäkringskontorets beslut att vägra ge ersättning.

Rådet åberopade artikel 72.1 i tjänsteföreskrifterna och artikel 6 i sjukförsäkringsreglerna för Europeiska gemenskapernas tjänstemän, enligt vilka sjukvårdskostnaderna för tjänstemännens barn endast kan ersättas om tjänstemannen i fråga inte har erhållit eller kan kräva ersättning från annat sjukförsäkringssystem. Som bilaga till yttrandet skickade rådet med en kopia av ett yttrande från det belgiska nationella sjukvårds- och invaliditetsförsäkringsinstitutet. I yttrandet förklarades att den belgiska sjukförsäkringen är obligatorisk för barn med en förälder som täcks av denna försäkring, även om den andra föräldern är EU-tjänsteman.

Slutligen ifrågasatte rådet tillåtligheten för klagomålet till ombudsmannen, eftersom den klagande inte hade ingett ett internt administrativt klagomål till tillsättningsmyndigheten enligt artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna. Den klagandes hänvänelser till vice generaldirektören och till personalkommittén kunde inte betraktas som likvärdiga med ett administrativt klagomål.

Den klagande reagerade på rådets yttrande och uppgav att skrivelsen som skickats till vice generaldirektör den 14 december 2001 borde betraktas som en begäran om information och inte som ett klagomål.

Ombudsmannen undersökte därför klagomålets tillåtlighet på nytt. Även om ombudsmannen hade gjort en tolkning till förmån för den klagande när han inledde sin undersökning, och dragit slutsatsen att skrivelsen till vice generaldirektören faktiskt utgjorde ett klagomål, så var detta inte längre möjligt efter den klagandes påstående i frågan. Ombudsmannen drog därför slutsatsen att klagomålet faktiskt var otillåtligt och att den klagande inte hade uttömt alla de möjligheter som erbjöds genom artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna. Ombudsmannen ansåg därför att den klagande hade lagt ned ärendet och fortsatte inte sina undersökningar av den klagandes påståenden och krav.

3.6.2 Europeiska kommissionen

VÄGRAN ATT BETALA FAKTUROR INOM RAMEN FÖR ETT TACIS-KONTRAKT

*Sammanfattning av beslut i klagomål 253/2003/ELB (konfidentiellt)
mot Europeiska kommissionen*

Den klagande var ordförande och VD för ett företag som tilldelades ett tjänstekontrakt under Tacis. Efter genomfört uppdrag skickade den klagande in återstående fakturor till kommissionen, men kommissionen vägrade betala. Fakturorna gällde avgifter och dagarvoden för en tolk, utgifter för användning av eget fordon, extra utgifter i budgeten för utbildning och studiebesök, extra dagar för kringåtgärder (så kallad *backstopping*⁴⁵) och förseningar i godkännandet av förfrågningar om individuell utbildning.

Den klagande hävdade att kommissionen inte hade rätt att vägra betala fakturorna, eftersom utgifterna det gällde var tillåtliga enligt Tacis-kontraktet. Han hävdade att kommissionen borde betala de återstående fakturorna samt dröjsmålsränta.

Kommissionen hävdade att det inte fanns någon rättslig grund för att betala de belopp som den klagande krävde. Den ansåg att anställningen av en tolk inte kunde motiveras, eftersom tolken var projektledarens hustru. Den vägrade betala för användning av fordonet, eftersom fakturan som ingetts gällde utgifter för användning av egen bil, medan ett tidigare lämnat tillstånd hade gällt hyra av fordon. Under alla omständigheter stämde kilometertaxan i den klagandes faktura inte, som han hävdade, med den officiella taxa som angetts av de franska skattemyndigheterna. Kommissionen gick inte med på att betala de extra beloppen i budgeten för utbildning och studiebesök, eftersom kontraktssinnehavaren hade överskridit de godkända beloppen utan att begära ett ändrad budget godkändes. När det gällde ersättningen för individuell utbildning ansåg inte kommissionen att det hade förekommit oskäligen förseningar.

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och den klagandes kommentarer skrev ombudsmannen till kommissionen för att föreslå en uppgörelse i godo. Ombudsmannen föreslog att kommissionen skulle överväga att åter granska sitt beslut att inte betala de fakturor som lämnats in av den klagande, inklusive lämplig ränta.

Som svar på förslaget till uppgörelse i godo bekräftade kommissionen att den inte hade antagit en regel som förbjuder att de anställda i Tacis-projekt i väst rekryterar sina familjemedlemmar till samma projekt, och inte heller hade den offentliggjort information om några rutiner i det avseendet. Ombudsmannen ansåg att det var lämpligt för kommissionen att reglera anställningen av familjemedlemmar inom ramen för projekt såsom Tacis, men framhöll att syftet med en sådan

⁴⁵

Dvs. tid som projektledaren tillbringat i Europeiska unionen, snarare än i de bidragsmottagande länderna.

reglering bättre skulle kunna uppnås i framtiden om man antar och på lämpligt sätt offentliggör de regler och principer som tillämpas, samtidigt som man förstärker garantierna för rättvisa och öppenhet.

När det gällde betalning av utgifterna för användning av egen bil gick kommissionen med på att ersätta kostnaden under förutsättning att den baserades på den officiella kilometertaxa som bestämts av de franska skattemyndigheterna. Den klagande instämde inte i kommissionens förslag. Ombudsmannen drog slutsatsen att ingen uppgörelse i godo skulle kunna uppnås i denna del av ärendet.

När det gällde den tid som det tagit att godkänna en begäran om personlig utbildning ansåg ombudsmannen att kommissionen hade lämnat honom en följdriktig redovisning av den rättsliga grunden för sina handlingar och varför den ansåg att dess tolkning av kontraktsläget var berättigad. Han ansåg också att kommissionen hade gjort rätt när den vägrade betala de belopp i budgeten för utbildning och studiebesök som hade överskridit de godkända taken.

Ytterligare anmärkning

Den 18 november 2004 skickade kommissionen kommentarer till ombudsmannens ytterligare anmärkning. Den förklarade att anställning av en kontraktstagares familjemedlemmar inte uttryckligen regleras i den praktiska handledningen för kontraktsförfaranden som finansieras över Europeiska gemenskapernas allmänna budget i samband med samarbete med tredjeland, som hade gällt sedan i maj 2003. Enda undantaget var tjänstemän från eller företrädare för den offentliga förvaltningen i den bidragsmottagande staten som inte får anställas. I artikel 94 i budgetförordningen regleras eventuella intressekonflikter under ett upphandlingsförfarande. Liknande bestämmelser ingår i ovannämnda handledning. Intressekonflikter kan också uppkomma när ett kontrakt läggs ut på underentreprenad. Kommissionen ansåg att anställning av en kontraktsinnehavares familjemedlemmar borde undersökas från fall till fall och i enlighet med budgetförordningen och den praktiska handledningen.

KLASSIFICERING AV BIDRAG TILL DVÄRGÅSNA

Sammanfattning av beslut i klagomål 1219/2003/GG och 760/2004/GG mot Europeiska kommissionen

I en av rådets förordningar som gällde främjandet av miljövänlig jordbruksproduktion föreslogs ett bidragssystem för att främja extensivering av jordbruket. Jordbrukarna kunde få bidrag om deras LSU (dvs. antalet kreatursenheter) per hektar inte överskred siffran 1,4. "Hästdjur över sex månaders ålder" räknades som 1,0 LSU, tackor och getter som 0,15 LSU.

En tysk jordbrukare i Karlsruheområdet hade fyra hästar och en dvärgåсна på sina tre hektar mark. Bonden ansåg att åsnan var ungefär lika stor som en tacka. Han beräknade därför en total LSU på 4,15 och alltså en LSU per hektar som låg strax under 1,4. Den behöriga myndigheten i området ansåg att en LSU på 0,16 var lämplig för dvärgåsnan, vilket innebar att tröskelvärdet fortfarande respekterades.

När emellertid kommissionen blev medveten om ärendet under en stickprovskontroll, drog den slutsatsen att åsnan hörde till de "hästdjur" för vilka en LSU på 1,0 skulle beräknas. Bidraget på 240 D-mark (120 euro) krävdes därför tillbaka. Kommissionen ansåg dessutom att felet var ett "slumpfel" som reproducerades proportionellt i samtliga transaktioner från vilka exemplet hämtades. Den beslutade därför (med hänsyn taget till övriga småfel som annars inte hade visat sig i en avräkning) att utesluta kostnader på 927 401 euro som Tyskland ådragit sig, från gemenskapens finansiering.

I sitt klagomål till ombudsmannen (1219/2003/GG) ansåg ordföranden för *Regierungspräsidium Karlsruhe* att detta beslut var orättvist och oproportionerligt.

I sitt yttrande hänvisade kommissionen till en utfrågning under vilken de tyska myndigheterna i strid mot sina ursprungliga uttalanden hade angett att felet inte hade varit en isolerad företeelse, utan att ett antal liknande fall hade upptäckts. Enligt kommissionen bekräftade detta felets "slumpmässiga" natur.

På grund av ett missförstånd beslutade den klagande att lägga ned ärendet. När emellertid den missuppfattningen hade klarats upp, togs ärendet upp på nytt av ombudsmannen och registrerades som ett nytt klagomål (760/2004/GG). Ombudsmannen ansåg att kommissionens beslut vid ett första påseende verkade strida mot vanligt sunt förnuft. Han konstaterade däremot också att EG-domstolen alltid hävdade att kommissionen endast behöver lämna bevis på allvarliga och rimliga tvivel för att styrka en överträdelse av reglerna om den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna. De tyska myndigheterna hade dessutom accepterat att felet inte hade varit en engångsföreteelse. Ombudsmannen drog därför slutsatsen att kommissionens strategi inte utgjorde ett fall av administrativt missförhållande.

Han tillade emellertid att problemet hade kunnat undvikas om man i den relevanta förordningen hade tagit hänsyn till möjligheten att de bidragssökande ägde dvärgåsnor. Han uttryckte sin förhoppning om att kommissionen skulle ha detta i åtanke i samband med kommande förslag på området.

3.6.3 Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal

PÅSTÅTT UTEBLIVET SVAR FRÅN TILLSÄTTNINGSMYNDIGHETEN

Sammanfattning av beslut i klagomål 1196/2003/ELB mot Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal

Den klagande ansökte om att få delta i uttagningsprovet COM/C/1/02, som syftade till att upprätta en reservlista över fransktalande sekreterare (C4/C5). Hennes ansökan avslogs, eftersom hennes yrkeserfarenhet var otillräcklig. Hon skickade en första begäran om förtydligande. Uttagningskommittén bekräftade sitt beslut att inte låta henne delta i uttagningsprovet. Hon skickade en andra begäran om förtydligande och inbjöds till de prov som skulle äga rum nästföljande dag. Den klagande genomförde proven men hennes resultat var för dåligt och hon uteslöts ur uttagningen. Hon ingav därför ett klagomål baserat på artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade den klagande att tillsättningsmyndigheten inte besvarat några av de frågor som framfördes i hennes klagomål baserat på artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna.

Kommissionen skickade ett yttrande till den klagande, som ombudsmannen uppfattade som den gemensamma ståndpunkten från Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO) och kommissionen. Kommissionen och EPSO förklarade att de hade besvarat samtliga den klagandes förfrågningar om förtydligande/omprövning. Den klagande mottog dessutom ett svar på sitt klagomål enligt artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna.

Ombudsmannen konstaterade att svaret på den klagandes klagomål enligt artikel 90.2 var mycket detaljerat. Ombudsmannen konstaterade dessutom att kommissionen och EPSO inom ramen för hans egen undersökning lämnat ytterligare förklaringar till den klagande om de handlingar som skulle biläggas ansökningsblanketten, hennes sena inbjudan att delta i provet, provets innehåll, överklagandena och uttagningskommitténs förfaranden. När det gällde den klagandes första ansökan och att hennes första begäran om förtydligande avslagits medan hennes andra ansökan accepterades, påpekade ombudsmannen att den förklaring som gavs av kommissionen och EPSO till den klagande i deras yttrande om klagomålet verkade skilja sig från den som lämnats

av tillsättningsmyndigheten i dess svar till den klagande enligt artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna. Framför allt ansåg ombudsmannen att man av den förklaring som lämnats av kommissionen och EPSO i deras yttrande kunde dra slutsatsen att uttagningskommittén slutligen medgett att den klagande deltog i de skriftliga proven på grundval av styrkande dokumentation som bilagts hennes ursprungliga ansökan till uttagningsprovet.

Ombudsmannen påpekade att den klagande önskade få förtydliganden och att hon utifrån de förtydligandena skulle överväga om hon skulle driva ärendet i domstol eller inge ett nytt klagomål till ombudsmannen. Ombudsmannen ansåg att de frågor som den klagande tagit upp i sitt ursprungliga klagomål hade klarlagts tillräckligt och att inga ytterligare undersökningar därför behövdes.

3.6.4 Regionkommittén

MÅLTIDSKOSTNADER FÖR PRAKTIKANTER

Sammanfattning av beslut i klagomål 32/2004/GG mot Regionkommittén

En praktikant som arbetade för Regionkommittén kände sig diskriminerad eftersom kommitténs praktikanter inte erbjöds några rabatter på måltidspriserna i kommitténs personalmatsal i Bryssel. Praktikanter som arbetar för kommissionen, rådet, parlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén kunde däremot köpa minst ett mål om dagen till rabatterat pris (normalt 50 procent av det normala priset).

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade den klagande att praktikanterna inte har råd att äta lunch varje dag till en kostnad av minst 4,50 euro med en lön på mindre än 740 euro per månad. Han hävdade att praktikanterna som arbetade för Regionkommittén borde behandlas på samma sätt som praktikanter som arbetade för gemenskapens övriga institutioner och organ.

I sitt yttrande hävdade Regionkommittén att dess personalmatsal drevs av ett privat företag. I kontraktet med det företaget fanns inga bestämmelser om specialrabatter. Kontraktsmässiga och rättsliga skyldigheter gjorde det därför omöjligt för kommittén att tvinga den som drev personalmatsalen att tillämpa differentierade priser. Driftföretaget hade emellertid skriftligen bekräftat att praktikanter skulle erbjudas förmånliga priser så snart Regionkommittén hade flyttat till en ny byggnad i Bryssel. Kommittén skulle under alla förhållanden försöka få med en klausul som medgav sänkta priser för praktikanter när ett nytt kontrakt skulle förhandlas i framtiden. Kommitténs generalsekreterare hade dessutom beslutat att öka ersättningen för praktikanter från 735 euro till 1 000 euro i månaden.

I sitt beslut uppgav ombudsmannen att han inte ansåg att Regionkommitténs argumentering var övertygande. Även om det befintliga kontraktet inte medgav att kommittén tvingade det privata driftföretaget att erbjuda rabatterade priser i personalmatsalen, så fanns det inget som hindrade att kommittén framförde ett sådant förslag till företaget. Ombudsmannen ansåg dessutom att kommitténs ståndpunkt var svår att förena med det faktum att det befintliga kontraktet skulle fortsätta gälla efter det att kommittén flyttat till den nya byggnaden, men att företaget trots allt hade bekräftat att det skulle erbjuda förmånliga priser efter flyttningen. Ombudsmannen konstaterade dessutom att det nuvarande kontraktet hade ingåtts efter det att frågan om sänkta priser för praktikanter hade tagits upp första gången. Han ansåg därför att de argument som framförts av kommittén inte gjorde det möjligt för honom att avgöra om den klagandes påståenden var välgrundade.

Ombudsmannen konstaterade däremot att praktikanternas finansiella situation hade förbättrats avsevärt sedan deras ersättning höjts. Det extra beloppet borde vara mer än tillräckligt för att praktikanterna skulle ha råd med dagliga måltider till normala priser. Under dessa omständigheter ansåg ombudsmannen att det inte fanns någon grund för att fortsätta undersökningen.

3.6.5 Europeiska universitetsinstitutet

ÅLDERSGRÄNSER I SAMBAND MED REKRYTERING

*Sammanfattning av beslut i klagomål 2225/2003/(ADB)PB
mot Europeiska universitetsinstitutet*

Den klagandes ansökan om en ledig tjänst vid Europeiska universitetsinstitutet (EUI) hade avslagits eftersom hon inte uppfyllde det ålderskrav som fastställts för den aktuella tjänsten. Den klagande hävdade att hon var utsatt för diskriminering på grund av ålder. Hon krävde att åldersdiskrimineringen i samband med rekrytering skulle avskaffas.

Ombudsmannens mandat är begränsat till "gemenskapens institutioner och organ", ett begrepp som varken definieras i fördraget eller i ombudsmannens stadgar. I en tidigare undersökning (659/2000/GG) hade ombudsmannen ansett att det inte kunde uteslutas att EUI kunde betraktas som ett gemenskapsorgan enligt ombudsmannens mandat. I den undersökningen skickade EUI inte in något yttrande i ärendet. I det här aktuella ärendet informerade EUI ombudsmannen om att det hade kommit till slutsatsen att det inte hörde till ombudsmannens behörighetsområde. Institutet hänvisade framför allt till att EUI upprättats genom en "klassisk" internationell konvention och inte på grundval av gemenskapens fördrag.

När det gällde den klagandes påstående om diskriminering konstaterade EUI att dess användning av en åldersgräns i detta fall avsåg en överlappning av "arbetsrätt och pensionsrättigheter". Ett förslag skulle därför riktas till EUI:s styrelse om att skilja på dessa båda aspekter i EUI:s bestämmelser. Under tiden hade EUI gett instruktioner om att inte ange någon åldersgräns i annonserna om uttagningsprov för den aktuella kategorin.

Efter en noggrann granskning av EUI:s yttrande och relevanta lagtexter drog ombudsmannen slutsatsen att EUI:s ståndpunkt att det inte var ett "gemenskapsorgan" i enlighet med ombudsmannens mandat verkade rimlig. Med tanke på att begreppet "gemenskapsorgan", så som detta begrepp används i ovanstående fördragsbestämmelse, inte är exakt definierat i gemenskapsrätten, ansåg ombudsmannen att framtida rättsliga utvecklingar kunde göra det relevant att igen ta upp frågan om EUI borde betraktas som ett "gemenskapsorgan" inom ombudsmannen behörighetsområde.

Mot bakgrund av ovanstående slutsats ansåg ombudsmannen inte att han var behörig att på nytt granska anklagelserna från den klagande. Ombudsmannen välkomnade emellertid EUI:s beslut att föreslå sin styrelse att vidta åtgärder för att göra det möjligt att lösa frågor som gällde pensionsrättigheter på andra sätt än genom åldersgränser vid rekrytering och att instruktioner under tiden hade getts om att inte ha några åldersgränser i annonserna om uttagningsprov för den aktuella tjänstekategorin.

3.7 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS EFTER EN SÄRSKILD RAPPORT

KLASSIFICERING AV TJÄNSTER SOM PRESSTALESMAN I KOMMISSIONENS DELEGATIONER I TREDJELAND

Sammanfattning av beslut i undersökning på eget initiativ OI/2/2003/GG (konfidentiellt)

Den 6 oktober 2003 mottog ombudsmannen ett klagomål från B., presstalesman och informationsansvarig vid Europeiska kommissionens delegation i Islamabad. I sitt klagomål hävdade B. att hans lönegradsplacering stred mot kommissionens regler och att han hade diskriminerats på grund av nationalitet.

I Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen anges att Europeiska ombudsmannen skall ta emot klagomål från "varje unionsmedborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat".

Eftersom B. inte verkade hamna i någon av dessa båda kategorier informerade ombudsmannen honom den 21 oktober 2003 om att han inte var behörig att behandla B:s klagomål.

Med beaktande av det allvarliga i de frågor som den klagande tog upp ansåg emellertid ombudsmannen att de borde granskas. Han beslutade därför att inleda en undersökning på eget initiativ i ärendet.

I sitt yttrande påpekade kommissionen att tjänsterna som presstalesman och informationsansvarig i dess delegationer i tredjeland tillhörde antingen grupp II eller grupp I, beroende på vilka funktioner som skulle utföras och i enlighet med de allmänna villkor för kommissionens lokalanställda personal som tjänstgör i tredjeland som hade offentliggjorts i kommissionens administrativa meddelanden den 22 juni 1990. Majoriteten (två tredjedelar) av tjänsterna var faktiskt placerade i grupp I, men över hälften av dessa presstalesmän eller informationsansvariga var direkt underställda delegationschefen. Kommissionen hävdade att Pakistan inte var det enda större land där tjänsten som presstalesman hade grupp II-status. Påståendet om diskriminering på grundval av nationalitet kunde därför inte godtas enligt kommissionens ståndpunkt.

Ombudsmannen konstaterade att tjänsterna som presstalesman hör till de "administrativa, rådgivande och övervakande tjänster" som placeras i grupp I i bilaga I i de allmänna villkoren. Mot bakgrund av detta ansåg ombudsmannen att det var upp till kommissionen att visa på vilken rättslig grund och med tillämpning av vilka kriterier som den trots det skulle ha rätt att placera vissa presstalesmän (och framför allt B.) i grupp II.

Ombudsmannen konstaterade emellertid att kommissionen inte hade kunnat klargöra denna rättsliga grund och dessa kriterier, trots att ombudsmannen flera gånger begärt att få den informationen.

Under dessa omständigheter ansåg ombudsmannen att kommissionen inte hade kunnat lämna en foljdriktig och övertygande förklaring på varför den hade placerat B:s (och andra presstalesmäns) tjänster i grupp II, trots att presstalesmän nämns som exempel på "administrativa, rådgivande och övervakande tjänster" som skall tillhöra grupp I i kommissionens egna allmänna villkor. Ombudsmannen ansåg att detta var ett administrativt missförhållande.

När det gällde B:s påstående att han dessutom hade varit utsatt för diskriminering på grundval av nationalitet, ansåg ombudsmannen att de bevis som stod till hans förfogande inte medgav slutsatsen att detta påstående var motiverat.

Den 19 juli 2004 riktade ombudsmannen ett förslag till rekommendation till kommissionen, i vilket ombudsmannen uppmanade kommissionen att ompröva sina regler när det gällde tjänsterna som presstalesmän i delegationerna i tredjeland i allmänhet, och placeringen av B:s tjänst i synnerhet.

Eftersom ombudsmannen ansåg att kommissionens svar på hans förslag till rekommendation inte var tillfredsställande lade han fram en särskild rapport inför parlamentet i vilken han upprepade sitt förslag till rekommendation som en rekommendation till kommissionen.

3.8 OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGAR PÅ EGET INITIATIV

BRIST PÅ KLAGOMÅLSFÖRFARANDEN FÖR UTSÄNDA NATIONELLA EXPERTER

Sammanfattning av beslut i undersökningen på eget initiativ OI/1/2003/ELB rörande Europeiska kommissionen

Utsända nationella experter är sådana nationella eller internationella tjänstemän, eller personer anställda inom den privata sektorn, som tillfälligt arbetar för EU-institutionerna. Enligt de regler som antagits av kommissionen för utsända nationella experter skall de förbli i sin arbetsgivares tjänst under hela den tid de är utsända och skall fortsätta att få lön från den arbetsgivaren. Trots detta får de bidrag från kommissionen för att täcka sina utgifter utomlands.

Ombudsmannen kände inte till att det existerade ett internt förfarande, nämligen artikel 90 i tjänsteföreskrifterna, för att lösa eventuella tvister mellan utsända nationella experter och kommissionen. Han begärde därför att kommissionen skulle informera honom om den hade mottagit klagomål från utsända nationella experter i frågor som gällde deras tjänst och hur sådana klagomål behandlades. Han frågade dessutom kommissionen om den skulle vara villig att införa en lämplig bestämmelse om behandling av eventuella klagomål i de regler som gäller för utsända nationella experter.

Kommissionen bekräftade att artikel 90 i tjänsteföreskrifterna inte gäller för utsända nationella experter, eftersom tjänsteföreskrifterna inte är tillämpliga på dem och eftersom de bidrag de får inte baseras på tjänsteföreskrifterna. Enligt kommissionen hade dess tjänstenheter tillämpat informella metoder för att avgöra eventuella tvister och besvara förfrågningar, i syfte att undvika att potentiella tvister utvidgades och förvärrades. Kommissionen erkände att det juridiska läget när det gällde räckvidden, åtgärder och kanaler för att lösa tvister inte är alldeles klart, framför allt eftersom kommissionens beslut i frågan inte omfattar ett klagomålsförfarande. Kommissionen uppgav att den var villig att införa en lämplig bestämmelse om hantering av eventuella tvister i samband med nästa revision av ovannämnda regler.

Ombudsmannen välkomnade kommissionens positiva reaktion, men konstaterade att den inte hade bestämt en slutlig tidsplan för åtgärderna. Ombudsmannen påpekade att underlåtenhet att handla inom rimlig tid är ett administrativt missförhållande och riktade ett förslag till rekommendation till kommissionen. I förslaget till rekommendation angav han att kommissionen borde anta ett klagomålsförfarande för att lösa eventuella tvister mellan utsända nationella experter och kommissionen.

Kommissionen informerade ombudsmannen om att den godtog hans förslag till rekommendation och uppgav att ett klagomålsförfarande för utsända nationella experter skulle införas i mars 2005.

På grundval av sina undersökningar drog ombudsmannen slutsatsen att kommissionen hade godtagit ombudsmannens förslag till rekommendation och att de åtgärder som vidtagits av kommissionen för att genomföra det var tillfredsställande, eftersom kommissionen nu hade infört en rimlig tidsplan för sina åtgärder.

KVALITETEN PÅ EUROPASKOLORNAS FÖRVALTNING

Sammanfattning av beslut i undersökningen på eget initiativ OI/5/2003/IJH rörande Europeiska kommissionen

Europaskolorna inrättades 1957 för att utbilda barnen till anställda inom EU:s institutioner. De ingår inte direkt i ombudsmannens behörighetsområde, men kommissionen är företrädad i skolornas styrelser och tillhandahåller en stor del av deras finansiering. När ombudsmannen mottar klagomål om skolorna ber han därför kommissionen avge ett yttrande. I många sådana klagomål, inklusive ett gruppklagomål under 2002 (845/2002/IJH) som resulterade i ett förslag till rekommendation till kommissionen, hade föräldrarna uttryckt en känsla av frustration och maktlöshet.

I december 2003 inledde ombudsmannen en undersökning på eget initiativ om kommissionens planer på att främja god förvaltningssed på skolorna. I undersökningen framkom behovet av att hjälpa skolorna skapa ett bättre långsiktigt förtroende bland de grupper vilkas intressen skolorna skulle tillvarata (barnen, föräldrarna, institutionerna och allmänheten i stort), samt att öka effektiviteten i framtiden.

I sitt svar instämde kommissionen i behovet av att vidta åtgärder och framhöll att den insåg betydelsen av att samarbeta med föräldrarna. Kommissionen meddelade att den snart skulle lägga fram ett meddelande för att understryka behovet av bättre styrelseformer och större öppenhet. Kommissionen förklarade att den redan hade uppmanat skolorna att vidta omedelbara åtgärder, inklusive åtgärder som gällde artikel 42 i stadgan om de grundläggande rättigheterna om tillgången till handlingar. Kommissionen påpekade emellertid att den hade begränsade möjligheter att påverka styrelsen, som handlar långsamt när det gäller att fatta beslut och som är motvillig när det gäller att genomföra reformer.

Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade försökt identifiera och ta itu med de viktigaste operativa svagheter som hade lett till klagomål. Dess förslag till ett kommande meddelande innebar dessutom en viktig möjlighet att förbättra kvaliteten på skolornas förvaltning. Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionen till fullo insåg sitt allmänna ansvar att främja god förvaltningssed på skolorna i enlighet med samma värderingar, principer och standarder som gäller för gemenskapens institutioner och organ. Han avslutade därför undersökningen med att konstatera att det inte förelåg några administrativa missförhållanden vid kommissionen.

Ombudsmannen föreslog dessutom att kommissionen skulle informera styrelsen om EU:s kodex för god förvaltningssed och uppmuntra den att tillämpa den i skolorna och försöka se till att skolorna själva insåg behovet av att delegera makt till föräldrarna och vinna deras förtroende som en del av sitt kärnuppdrag.

Slutligen uttryckte ombudsmannen sin villighet att hjälpa till i granskningen av framtida framsteg när det gällde att höja kvaliteten på Europaskolornas förvaltning och öka deras öppenhet och effektivitet.

Ytterligare anmärkning

Den 15 september 2004 reagerade kommissionen positivt på ombudsmannens förslag. Den skickade dessutom med en kopia av sitt meddelande till rådet och Europaparlamentet om samråd om utvecklingsalternativ för systemet med Europaskolor (KOM(2004)0519).

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNAVDE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

Under 2004 blev såväl Europeiska ombudsmannen som Europeiska unionens institutioner och organ allt mer proaktiva i sina strävanden att öka samarbetet. Förutom att uppfylla sina respektive institutionella skyldigheter tog ombudsmannen och hans samtalspartner alla möjligheter till vara att samarbeta till medborgarnas fromma. Detta avsnitt innehåller en översikt över de sammanträden och arrangemang som genomförts med ledamöter och tjänstemän inom EU:s institutioner och organ under 2004. I inledningen understryks värdet av att ombudsmannen har ett konstruktivt samarbete med institutioner och organ. Sådant samarbete är av vital betydelse för att garantera en förvaltning av högsta kvalitet, öka medborgarnas medvetenhet om rätten att inge klagomål och göra det möjligt för ombudsmannens kansli att arbeta effektivt. Ombudsmannens särskilda förhållande till Europaparlamentet, som väljer honom och till vilket han rapporterar varje år, ägnas särskild uppmärksamhet.

Värdet av samarbete – en situation som alla parter vinner på

Att garantera en förvaltning av högsta tänkbara kvalitet: Ombudsmannen utnyttjar de möjligheter som erbjuds i möten med ledamöter och tjänstemän för att förklara tanken bakom sitt arbete, hur man bäst skall besvara de klagomål som han uppmärksammar dem på och hur man kan förbättra sina rutiner. Detta hjälper honom att fullgöra sin dubbla roll som såväl extern kontrollmekanism som en resurs för att förbättra förvaltningens kvalitet. Ombudsmannen inser också betydelsen av att hålla sin egen personal uppdaterad när det gäller utvecklingen inom EU:s institutioner och organ. Talare från ett antal institutioner inbjöds därför att tala inför ombudsmannens anställda under 2004.

Att informera medborgarna om deras rättigheter: Ombudsmannen får värdefullt stöd från institutionerna i sina ansträngningar att nå ut till medborgarna. Arrangemang som genomfördes under 2004 syftade till att undersöka ytterligare områden för gemensamma åtgärder, inklusive initiativ för att ställa in siktet på potentiella klagande, garantera en bred spridning av ombudsmannens publikationer och öka kunskaperna om hans arbete via Internet.

Att göra det möjligt för ombudsmannens kansli att arbeta effektivt: Ombudsmannen anser att det interinstitutionella samarbetet är av avgörande betydelse för att utnyttja de resurser som tilldelas hans kansli på bästa sätt. Detta gäller framför allt i ett antal budgetmässiga och administrativa frågor där ombudsmannen i första hand samarbetar med parlamentet (se bilaga B). Detta hjälper till att undvika dubbling av personal i ombudsmannens kansli och om möjligt säkra skalekonomiska fördelar. För att se till att institutionen själv tilldelas resurser som motsvarar de uppgifter den är satt att utföra samarbetar ombudsmannen intensivt med EU:s budgetmyndighet och träffar alla relevanta företrädare för institutionen för att förklara och försvara institutionens prioriteringar. Ett stort antal sammanträden genomfördes i detta syfte under 2004.

Ombudsmannen och parlamentet – en särskild relation

Ombudsmannen väljs av och rapporterar till Europaparlamentet. Han bedriver ett fruktbart samarbete med parlamentets utskott för framställningar, som är ansvarigt för förbindelserna med ombudsmannen och bland annat utarbetar betänkandet om hans årsrapport. Parlamentets årliga debatt i kammaren om ombudsmannens verksamhet är en huvudpunkt på ombudsmannens kalender, eftersom den ger möjlighet till en grundlig diskussion om hans tidigare arbete och framtida initiativ.

Ombudsmannens förbindelser med utskottet för framställningar förstärktes ytterligare under 2004, när ombudsmannen bekräftade att han skulle bli fullvärdig medlem av det europeiska nätverket av ombudsmän och liknande organ. Detta kom efter en rekommendation i De Rossa-betänkandet om ombudsmannens *Årsrapport 2003*, och det torde ytterligare förbättra de tjänster som erbjuds Europas medborgare.

Förutom årsrapporten ställer ombudsmannen hela sitt sortiment av publikationer till förfogande för ledamöterna av Europaparlamentet i syfte att ge dem en komplett överblick över ombudsmannens samtliga aktiviteter. Åtta publikationer, på upp till 25 olika språk, distribuerades till Europaparlamentets ledamöter under 2004. Dessa publikationer beskrivs i avsnitt 6.5 i årsrapporten.

Ombudsmannen genomförde ett antal sammanträden och arrangemang med ledamöter och tjänstemän från EU:s institutioner och organ under 2004.⁴⁶ De redovisas i avsnitten 4.1–4.3.

4.1 EUROPAPARLAMENTET

Den 13 januari: Sammanträde med Joan Colom i Naval, parlamentsledamot, Europaparlamentets vice talman.

Den 2 februari: Föredragning inför personalen vid Europaparlamentets rättstjänst. Vård för arrangemanget var parlamentets juridiske rådgivare Gregorio Garzon Clariana.

Den 11 februari: Sammanträde med Julian Priestley, Europaparlamentets generalsekreterare.

Den 11 mars: Sammanträde med Malcolm Harbour, parlamentsledamot.

Den 30 mars: Sammanträde med Wilfried Kuckelkorn, parlamentsledamot, föredragande för budgeten.

Den 26 april: Redogörelse för ombudsmannens *Årsrapport 2003* inför Europaparlamentets utskott för framställningar.

Den 4 maj: Sammanträde med Roy Perry, parlamentsledamot.

Den 4 maj: Redogörelse för ombudsmannens *Årsrapport 2003* inför gruppen för Europeiska folkpartiet (kristdemokrater) och Europademokrater i Europaparlamentet.

Den 7 maj: Sammanträde med Pat Cox, Europaparlamentets talman.

Den 7 juni: Föredragning inför Europaparlamentets högre tjänstemän. Över 35 högre tjänstemän deltog i sammanträdet som leddes av Julian Priestley.

Den 20 juli: Sammanträden med parlamentsledamöterna Esko Seppänen och Jan Mulder för att diskutera ombudsmannens budget för 2005.

Den 21 juli: Sammanträden med parlamentsledamöterna Kathalijne Maria Buitenweg, Reimer Böge, Den Dover, Herbert Bösch, Antonis Samaras och Anne Elisabet Jensen för att diskutera ombudsmannens budget för 2005.

Den 22 juli: Sammanträden med parlamentsledamöterna Ralf Walter, Kyösti Tapio Virrankoski och Markus Ferber för att diskutera ombudsmannens budget för 2005.

46

Sammanträdena och arrangemangen ägde rum i Bryssel, Luxemburg och Strasbourg.

Den 2 september: Presentation av ombudsmannens prioriteringar inför budgeten 2005 vid ett sammanträde med Europaparlamentets budgetutskott.

Den 13 september: Sammanträden med Anne Elisabeth Jensen, parlamentsledamot och budgetföredragande.

Den 14 september: Sammanträde med parlamentsledamöterna Bárbara Dührkop Dührkop och Neena Gill för att diskutera ombudsmannens budget för 2005.

Den 14 september: Redogörelse för ombudsmannens arbete inför de estländska parlamentsledamöterna Toomas Ilves, Marianne Mikko och Siiri Oviir.

Den 14 september: Middag med Europeiska ombudsmannen som värd för det nya presidiet och de nya samordnarna i utskottet för framställningar. Marcin Libicki, parlamentsledamot och utskottets ordförande, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, parlamentsledamot och utskottets vice ordförande samt parlamentsledamöterna Proinsias De Rossa, Alexandra Dobolyi och David Hammerstein Mintz deltog i middagen.

Den 27 oktober: Sammanträde med Sir Robert Atkins, parlamentsledamot.

Den 16 november: Redogörelse inför cheferna för Europaparlamentets informationskontor i medlemsstaterna. Över 30 företrädare för kontoren närvarade under sammanträdet, som leddes av Francesca Ratti, Europaparlamentets generaldirektör för information.

Den 18 november: Redogörelse för ombudsmannens *Årsrapport 2003* inför Europaparlamentets kammare (se avsnitt 6.1).

4.2 EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Den 20 januari: Redogörelse inför cheferna för Europeiska kommissionens representationskontor i medlemsstaterna. Sammanträdet leddes av Jorge de Oliveira e Sousa, generaldirektör för kommissionens generaldirektorat för press och kommunikation.

Den 10 februari: Sammanträde med generaldirektören för Europeiska kommissionens rättstjänst, Michel Petite. Vid sammanträdet kom ombudsmannen och generaldirektören överens om att ta med information om varandras aktiviteter i personalens utbildningsprogram.

Den 30 mars: Redogörelse av Michel Petite, generaldirektör för Europeiska kommissionens rättstjänst, inför ombudsmannens jurister.

Den 31 mars: Sammanträde med Loyola De Palacio, Europeiska kommissionens vice ordförande.

Den 13 juli: Föredrag av Nikiforos Diamandouros inför kommissionens rättstjänst med titeln "Ombudsmannens dubbla roller".

4.3 ÖVRIGA INSTITUTIONER OCH ORGAN

Den 11 februari: Sammanträde i Strasbourg med Dick Roche, irländsk minister för Europafrågor och rådets tjänstgörande ordförande.

Den 23 februari: Sammanträde med Erik Halskov, (tillförordnad) generaldirektör för Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (EPSO).

Den 8 mars: Sammanträde med Franz-Hermann Brüner, generaldirektör för Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

Den 10 mars: Sammanträde med europeiska datatillsynsmannen Peter Hustinx och hans ställföreträdare Joaquín Bayo Delgado.

Den 16 juni: Arbetslunch med Europeiska revisionsrätten, under ledning av revisionsrättens ordförande Juan Manuel Fabra Valles.

Den 26 november: Redogörelse av EG-domstolens ordförande Vasilios Skouris för Europeiska ombudsmannens personal. Vasilios Skouris föreläsning gällde skyddet av grundläggande rättigheter i EU när den framtida konstitutionen för Europa träder i kraft.

EG-domstolens ordförande Vasilios Skouris talar
till Europeiska ombudsmannens personal. Strasbourg,
Frankrike, den 26 november 2004.

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNADE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNANDE ORGAN

Ett nära samarbete med kollegerna på nationell, regional och kommunal nivå är en huvudprioritering för Europeiska ombudsmannen. Tack vare det kan medborgarnas klagomål hanteras skyndsamt och effektivt, och det utgör därmed en central del av ombudsmannens reaktiva roll. Men samarbetet är minst lika viktigt för Europeiska ombudsmannens proaktiva roll, eftersom det möjliggör övervakning av viktiga nyheter i ombudsmännens värld, utbyte av information om EU-rätten och utbyte av bästa praxis.

Detta kapitel ger en överblick över ett antal av de aktiviteter som ombudsmannen deltog i under 2004 för att vidareutveckla sitt samarbete med ombudsmän inom och utom Europeiska unionen. Med tanke på aktiviteternas betydelse för ombudsmannens dagliga arbete med medborgarnas klagomål börjar kapitlet med en beskrivning av Europeiska unionens nätverk av ombudsmän och en genomgång av det som ägde rum inom nätverket under året.

5.1 EUROPEISKA UNIONENS NÄTVERK AV OMBUDSMÄN

Europeiska unionens nätverk av ombudsmän växte fram ur ett initiativ av den första Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman, som bjöd in ombudsmän och liknande EU-organ till ett seminarium i Strasbourg i september 1996. Deltagarna kom överens om att inrätta en fortsatt samarbetsprocess för att främja ett fritt informationsflöde om gemenskapens lagar och deras genomförande och göra det möjligt att överlåta klagomål till de organ som är bäst lämpade att hantera dem.

Nätverket består för närvarande av cirka 90 kanslier i 29 europeiska stater. Inom Europeiska unionen omfattar det ombudsmännen och liknande organ på EU-nivå, samt på nationell och regional nivå. På nationell nivå ingår även Norge, Island och kandidatländerna. De nationella ombudsmännen och liknande organ i EU:s medlemsstater, liksom i Norge och Island, har utsett en sambandsansvarig som fungerar som kontaktperson för de andra medlemmarna i nätverket.

Nätverket har stadigt utvecklats till ett kraftfullt samarbetsverktyg för ombudsmännen och deras personal och fungerar som en effektiv samarbetsmekanism vid behandling av ärenden. Erfarenheter och bästa praxis utbyts via seminarier och möten, ett regelbundet nyhetsbrev, ett elektroniskt diskussionsforum och en daglig elektronisk nyhetstjänst. Aktiviteterna kommer att beskrivas i detta avsnitt, som också ger en överblick över samarbetet kring behandlingen av ärenden under 2004.

Ombudsmannens informationsbesök till de olika medlemsstaterna samt kandidatländerna har visat sig mycket effektiva för att utveckla nätverket och var en utmärkt åtgärd för att öka medvetenheten om de kommunikationsverktyg det ställer till förfogande. Sektion 5.1 avslutas därför med en förteckning över ombudsmannens informationsbesök under 2004.

Seminarier för de nationella ombudsmännen

Seminarier för de nationella ombudsmännen hålls vartannat år och organiseras av Europeiska ombudsmannen och en nationell motsvarighet. Nästa seminarium för de nationella ombudsmännen i EU:s medlemsstater och kandidatländerna kommer att äga rum i Haag den 10–14 september 2005. Det kommer att fokusera på "ombudsmannens institutioner och liknande organs roll i genomförandet av EU-rätten". Det blir det femte seminariet för de nationella ombudsmännen, och det kommer att sammanfalla med tioårsjubileet för Europeiska ombudsmannens ämbete. Dessutom kommer det att vara det första

seminariet efter Europeiska unionens utvidgning, och det kommer därför att bli den första möjligheten för ombudsmännen från alla 25 medlemsstaterna att träffas och diskutera frågor av gemensamt intresse. Alla dessa aspekter kommer att ge temat för 2005 års seminarium en speciell dimension.

Förberedelserna inför seminariet började på allvar 2004 med tre möten mellan Europeiska ombudsmannen och hans nederländska kollega Roel Fernhout. Båda ombudsmännen och delar av deras personal träffades i Bryssel den 20 januari, i Strasbourg den 21 juni och i Haag den 15 oktober.

Seminariets allmänna föredragande Rick Lawson från Leidenuniversitetet var närvarande vid det andra av dessa möten, då deltagarna diskuterade förslag till seminariets frågeformulär. Målet med frågeformuläret är att få en inblick i de olika typerna av "EU-ärenden" som ombudsmännen möter under sitt dagliga arbete, att kartlägga frekvens och betydelse för dessa fall och att identifiera bästa praxis. Det distribuerades till samtliga deltagande ombudsmannakontor i Europeiska unionen, Norge och Island i oktober 2004. Kontoren ombads besvara formuläret före den 31 december. Informationen från frågeformuläret kommer att ligga till grund för en allmän rapport som skall presenteras och diskuteras under seminariet.

Förberedelserna inför seminariet kommer att fortsätta under 2005 för att göra det femte mötet till en stor framgång.

Samarbete kring behandling av ärenden

Nationella och regionala ombudsmän i medlemsstaterna har kompetens att behandla flera av klagomålen som ligger utanför Europeiska ombudsmannens ämbetsområde eftersom de inte avser gemenskapens institutioner eller organ. Under 2004 vidarebefordrade Europeiska ombudsmannen 906 klagomål till en nationell eller regional ombudsman, och 54 klagomål överfördes direkt till behörig ombudsman. Exempel på dessa klagomål finns i avsnitt 2.5 i denna rapport.

Vid behov kan Europeiska ombudsmannen även hjälpa nationella och regionala ombudsmän med deras förfrågningar genom att svara på frågor om EU-rätten, eller genom att skicka frågan vidare till lämplig EU-institution eller lämpligt organ för svar. Under 2004 kom det förfrågningar från den regionala ombudsmannen i Veneto (Italien), den irländska ombudsmannen och Cyperns ombudsman.

Europeiska ombudsmännens nyhetsbrev

I *Europeiska ombudsmännens nyhetsbrev* redovisas arbetet som utförs av medlemmarna i Europeiska unionens nätverk av ombudsmän och i den bredare europeiska regionen av Internationella ombudsmannainstitutet (IOI). Utgivet på engelska, franska, tyska, italienska och spanska vänder det sig till över 400 kontor på EU-nivå samt på nationell, regional och kommunal nivå. Nyhetsbrevet publiceras två gånger per år, i april och oktober.

Nyhetsbrevet innehåller bidrag från ombudsmannakontor från hela Europeiska unionen. De ligger till grund för avsnitten om nyheter, EU-rätten, arbetet bland ombudsmän och liknande organ, seminarier, möten och meddelanden. Europeiska ombudsmannen ansvarar för utgivning av nyhetsbrevet och använder ledaren för att uppmärksamma för nätverket relevanta frågor och analysera deras betydelse. Avsnitt 2, "IOI-meddelanden", skrivs av IOI:s regionala vice ordförande för Europa och är avsett att informera medlemmar i IOI Europa om ny utveckling, kommande händelser och andra initiativ av intresse.

Nyhetsbrevet har visat sig vara ett extremt värdefullt forum för informationsutbyte om EU-rätten och bästa praxis. Bland de frågor som bevakades 2004 återfanns Europeiska unionens nya konstitution och dess betydelse för ombudsmännen, problem som uppstår för den som vill använda sig av sin rätt till fri rörlighet, fängelserelaterade problem i ett antal av medlemsstaterna, barns och pensionärers rättigheter samt de problem som personer med funktionshinder ställs inför.

Elektroniska kommunikationsverktyg

I november 2000 lanserade ombudsmannen ett diskussionsforum på Internet och en hemsida för ombudsmännen och deras personal i Europa. Nästan 90 kontor i 29 europeiska länder har för

närvarande egna användarnamn och lösenord för att få tillgång till diskussionsforumet. Dessutom har medlemmar i IOI Europa som inte är medlemmar i Europeiska unionens nätverk av ombudsmän tillgång till diskussionsforumet via ett allmänt användarnamn och lösenord. Diskussionsforumet erbjuder möjligheter till ett dagligt informationsutbyte och samarbete mellan kanslierna.

Den populäraste delen av diskussionsforumet är tjänsten *Ombudsmannens nyheter*, som publiceras varje arbetsdag och innehåller nyheter från ombudsmannakontoren. Nationella och regionala ombudsmannakontor runtom i Europa bidrar till och konsulterar *Nyheter*na.

År 2004 kom diskussionsforumet i gång på allvar när kontoren fick möjlighet att utbyta information genom att lägga ut frågor och svar. Flera stora diskussioner, som omfattade allt från TV-bevakning av ombudsmän till ombudsmännens rättigheter att besöka fängelser, initierades 2004, och de flesta nationella kontoren bidrog till en eller flera av dessa diskussioner.

Diskussionsforumet innehåller bland annat en pålitlig förteckning över nationella och regionala ombudsmän i EU:s medlemsstater, Norge, Island och kandidatländerna. Förteckningen uppdateras varje gång kontaktuppgifterna för ett ombudsmannakansli ändras och är därmed en oumbärlig resurs för ombudsmän runtom i Europa.

Informationsbesök

Ombudsmannens informationsbesök har två syften: att öka medvetenheten hos medborgarna om deras rättighet att inge klagomål till ombudsmannen och att förstärka samarbetet mellan Europeiska ombudsmannen och hans kolleger inom ramen för Europeiska unionens nätverk av ombudsmän.

Frågan om informationsbesökens effekt när det gäller att höja det allmänna medvetandet kommer att diskuteras i avsnitt 6.2 i denna rapport, men det är viktigt att nämna det ovärderliga stöd som ombudsmannen får från sina kolleger runtom i Europa. Ombudsmannen litar mycket till sina kolleger i medlemsstaterna och kandidatländerna under sina informationsbesök. Deras marktkontakter gör det möjligt för honom att nå ut till medborgare, administratörer och statstjänstemän och därmed maximera effektiviteten av sina resor.

I förhoppning om att ytterligare utveckla arbetsförhållandena inom Europeiska unionens nätverk av ombudsmän omfattar Europeiska ombudsmannens besök systematiskt djuplodande möten med ombudsmännen och deras personal. Dessa möten är av stor betydelse i fråga om ömsesidigt lärande. De erbjuder en möjlighet att uppmuntra till ett aktivare deltagande i nätverket och att utforska nya sätt att samarbeta till medborgarnas fromma. Dessa ansträngningar bar frukt 2004 då många kanslier visade större intresse tack vare antalet verktyg som gjordes tillgängliga via nätverket efter besöken.

Ombudsmannens informationsbesök under 2004 tog honom till följande länder, här listade i kronologisk ordning:

- Slovenien den 24–27 januari, där han träffade ombudsmannen för de mänskliga rättigheterna, Matjaž Hanžek, och hans vice ombudsmän Aleš Butala, France Jamnik och Jernej Rovšek.
- Slovakien den 18–19 februari, där han togs emot av Pavel Kandráč, offentlig människorättsförsvarare.
- Cypern den 29 februari–3 mars, där han träffade förvaltningens kommissionär Eliana Nicolaou.
- Tjeckien den 21–24 mars, där han träffade den offentliga människorättsförsvararen Otakar Motejl.
- Lettland den 14–17 april, där han besökte Olafs Brūvers, chef för Lettlands nationella kontor för de mänskliga rättigheterna.
- Litauen den 17–21 april, där han togs emot av sina kolleger på Seimas ombudsmannakansli – kanslichefen Romas Valentukevičius och ombudsmännen Elvyra Baltutytė, Rimantė Šalaševičiūtė, Kęstutis Virbickas och Zita Zamžickienė.
- Polen den 28 april–2 maj, där han besökte Andrzej Zoll, kommissionär för skydd av medborgerliga rättigheter.

- Österrike den 24–25 maj, där han träffade medlemmar av ombudsmannastyrelsen, dvs. styrelsens ordförande Rosemarie Bauer och Peter Kostelka.
- Rumänien den 26–28 maj, där han togs emot av folkets advokat Ioan Muraru.
- Grekland den 30 juni–2 juli, där han togs emot av ombudsmannen Yorgos Kaminis.
- Nederländerna den 15–19 september, där han träffade sin nationella kollega Roel Fernhout.
- Portugal den 21–22 oktober, där han besökte ombudsmannen Henrique Nascimento Rodrigues.
- Frankrike den 1–2 december, där han togs emot av sin nationella kollega Jean-Paul Delevoye.

5.2 ANDRA SEMINARIER OCH KONFERENSER MED OMBUDSMÄN

Europeiska ombudsmannens ansträngningar att samarbeta med sina kolleger bland ombudsmännen sträcker sig utanför aktiviteterna i Europeiska unionens nätverk av ombudsmän. Som aktiv medlem i ett antal ombudsmannaorganisationer deltar han i konferenser och seminarier inom och utom Europa. Han är angelägen om att närvara vid evenemang som organiseras av nationella och regionala ombudsmän eller se till att hans institution är representerad vid sådana tillfällen. Inom ramen för hans arbete att främja rättsstatsprincipen, respekten för de mänskliga rättigheterna och god förvaltningssed inom och utom Europeiska unionen deltar ombudsmannen även i arrangemang vars mål är att etablera nya ombudsmannainstitutioner. Detta avsnitt ger en överblick över Europeiska ombudsmannens och hans personals deltagande i sådana händelser under 2004.

Offentligt seminarium om Parlamentarisk kontroll och justitieombudsmännens ämbete, Stockholm, Sverige

Den 12 februari deltog Nikiforos Diamandouros i ett offentligt seminarium i Stockholm om parlamentarisk kontroll och justitieombudsmännens ämbete. Seminariet organiserades av Sveriges riksdags konstitutionsutskott för att uppmärksamma Claes Eklundhs avgång från posten som chef för Sveriges justitieombudsmän.

Nikiforos Diamandouros höll ett anförande under sessionen om ombudsmannens roll i olika system – erfarenheter och framtidsutsikter i vilket han analyserade ombudsmannaämbetets internationella utveckling. Efter seminariet mötte Nikiforos Diamandouros informellt de fyra svenska justitieombudsmännen och Mats Melin, Claes Eklundhs efterträdare som chef för justitieombudsmännen.

Konferensen med anledning av femtonårsjubileet för ombudsmannen i Schleswig-Holstein i Kiel, Tyskland

Den 24 april deltog Gerhard Grill, juridisk chefsrådgivare, i en konferens i Schleswig-Holsteins regionala parlament i Kiel för att uppmärksamma femtonårsjubileet för ombudsmannaämbetet i Schleswig-Holstein. Konferensen organiserades av ombudsmannen för socialpolitik i Schleswig-Holstein, Birgit Wille-Handels. Cirka 70 personer deltog i evenemanget, som bland annat omfattade en paneldebatt med Birgit Wille-Handels, Gerhard Poppendiecker, ordförande i utskottet för framställningar i Schleswig-Holsteins regionala parlament, Ulrich Lorenz, biträdande statssekreterare i inrikesministeriet i Schleswig-Holstein och Ursula Pepper, staden Ahrensburgs borgmästare.

Seminarium om ombudsmannens roll i en stat styrd av rättsstatsprincipen – Nevşehir, Turkiet

Den 9–10 maj deltog ombudsmannen i ett seminarium med rubriken Ombudsmannens roll i en stat styrd av rättsstatsprincipen i Nevşehir, Turkiet. Seminariet organiserades av Alvaro Gil-Robles, Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna, och Mehmet Elkatmis, ordförande för övervakningskommittén för mänskliga rättigheter i Turkiets nationalförsamling, och fokuserade på de turkiska tankarna om att upprätta en nationell ombudsman.

Nikiforos Diamandouros talar på ett seminarium med temat "Ombudsmannens roll i en stat styrd av rättsstatsprincipen". Nevşehir, Turkiet, den 9 maj 2004.

Nationella deltagare på seminariet var bland annat ledamöter och högre tjänstemän från Turkiets nationalförsamling (i första hand ledamöter av övervakningskommittén för mänskliga rättigheter i Turkiets nationalförsamling), medlemmar från rättsvårdande myndigheter, representanter för lokala och nationella myndigheter och för civilsamhället. Vid sidan av Alvaro Gil-Robles företrädde Europarådet av Caroline Ravaud, administrativ chef vid utskottet för Europarådets medlemsstaters uppfyllande av skyldigheter och åtaganden. Bland representanterna för ombudsmän och liknande institutioner återfanns Ermir Dobjani, Albaniens ombudsman, Pierre-Yves Monette, den federala belgiska ombudsmannen, Safet Pasic, ombudsmannen för mänskliga rättigheter i Bosnien och Hercegovina, Morten Engberg, avdelningschef för det danska ombudsmannakansliet, Yorgos Kaminis, den grekiska ombudsmannen, Albert Takacs, ungersk vice kommissionär för medborgerliga rättigheter, Branko Naumovski, ombudsman i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Roel Fernhout, den nederländska ombudsmannen, Matjaž Hanžek, ombudsmannen för mänskliga rättigheter i Slovenien, och Kjell Swanström, chef för Sveriges justitieombudsmans kansli.

Den 10–11 maj fortsatte Nikiforos Diamandouros till Ankara för att möta regeringsledamöter, offentliga tjänstemän och representanter för det turkiska civilsamhället. Bland annat samtalade han med Abdullah Gül, Turkiets biträdande premiärminister och utrikesminister, Emin Murat Sungar, generalsekreteraren för EU-frågor, Mustafa Bumin, ordförande i den turkiska författningsdomstolen, Ender Çetinkaya, ordförande för det turkiska statsrådet, Cemil Çiçek, justitieminister, samt Zafer Ali Yavan, Derya Sevinc och Eray Akdag från den turkiska industri- och handelsorganisationen. Nikiforos Diamandouros träffade även Hansjörg Kretschmer, chef för Europeiska kommissionens delegation i Turkiet.

De brittiska och irländska ombudsmannaorganisationernas årsmöte, London, Förenade kungariket

Den 28 maj deltog chefen för ombudsmannens rättsavdelning, Ian Harden, i de brittiska och irländska ombudsmannaorganisationernas (BIOA) årsmöte i London. Temat för mötet var Ombudsmannens tjänster: deras plats i landskapet. Bland talarna fanns Walter Merricks, ordförande i BIOA och chef för finansombudsmännen, Charlie McCreevy, ledamot av det irländska parlamentets andra kammare och irländsk finansminister, och Lord Evans, talesman för den brittiska regeringen i konstitutionella frågor och i frågor om handel och industri i överhuset. Under mötet påpekade Lord Evans att man i framtiden skulle undersöka om titeln "ombudsman" borde ha rättsligt skydd i Förenade kungariket.

Första rundabordskonferensen för Europeiska unionens regionala ombudsmän, Barcelona, Spanien

Den 2–3 juli 2004 organiserade Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna Alvaro Gil-Robles och den regionala ombudsmannen i Katalonien, Rafael Ribó (som den 1 juli efterträdde Antón

Cañellas) den första rundabordskonferensen för Europeiska unionens regionala ombudsmän i Barcelona. Mötet hölls inom ramen för stadens kulturforum 2004. José Martínez Aragón, juridisk chefsrådgivare vid Europeiska ombudsmannens kansli, deltog i arrangemanget som formellt invigdes av Ernest Benach, kataloniska parlamentets ordförande, Alvaro Gil-Robles och Rafael Ribó. Tre ämnen diskuterades vid rundabordskonferensen: i) uppgifter och behörigheter för regionala och nationella ombudsmän, ii) regionala ombudsmän och bostadsrättigheter, iii) regionala ombudsmän och rätten till en hälsosam miljö. Vid konferensens slut åtog sig Alvaro Gil-Robles att fortsätta detta initiativ och organisera en liknande sammankomst vartannat år med regionala ombudsmän från stater som hör till Europarådet.

Den åttonde världskonferensen med Internationella ombudsmannainstitutet, Québec, Kanada

Den 7–10 september deltog *Nikiforos Diamandouros* i Internationella ombudsmannainstitutets (IOI) åttonde världskonferens i Québec, Kanada. Konferensen hade rubriken Att balansera medborgerliga plikter och erkännandet av individuella rättigheter och skyldigheter – ombudsmannens roll och som värd stod Québecks ombudsman, Pauline Champoux-Lesage. Totalt deltog 430 delegater från 77 länder i denna internationella konferens, där även ett antal officiella IOI-möten ägde rum.

Konferensens huvudtema var behovet av att hitta en balans mellan individuella rättigheter och kollektiv säkerhet i en tid av globalisering och privatisering. Den 9 september höll ombudsmannen inledningsanförandet i det tredje plenarsammanträdet under rubriken Kan erkännandet av individens rättigheter och friheter överleva trycket att öka säkerheten? Ombudsmannen identifierade de faror som kan uppstå när man försöker balansera behovet av offentlig säkerhet med individuella rättigheter och friheter. Ett permanent rättsligt, institutionellt och politiskt ramverk som är kapabelt att på ett rättvist och rimligt sätt balansera de båda behoven bör vara möjligt, framhöll han, och underströk att ombudsmännen kan och bör vara aktiva inom detta område på ett sådant sätt att rättsstatsprincipen bevaras och förstärks, vilket också stärker medborgarna.

Andra nyckeltalare vid konferensen var Adrienne Clarkson, Kanadas generalguvernör, och domaren Louis Lebel vid Kanadas högsta domstol.

På eftermiddagen den 9 september höll IOI-regionerna (Afrika, Asien, Australasien och Stillahavsområdet, Europa, Latinamerika, Karibien och Nordamerika) sina respektive möten, där de nya IOI-direktörerna och regionala viceordförandena valdes. Tom Frawley (Nordirlands justitieombudsman), Peter Kostelka (ordförande i österrikiska ombudsmannastyrelsen) och Riitta-Leena Paunio (finska riksdagens justitieombudsman) valdes till direktörer för IOI Region Europa. Den slovenska ombudsmannen för mänskliga rättigheter, Matjaž Hanžek, som har två år kvar av sitt ämbete som direktör, ställde inte upp till omval. Efter valet beslutade medlemmarna i IOI:s europeiska regionstyrelse att Peter Kostelka skulle väljas till IOI:s vice ordförande för Europa.

På morgonen den 10 september ägde IOI:s allmänna möte rum, där IOI:s avgående ordförande och Ontarios ombudsman, Clare Lewis, presenterade sin rapport för 2000–2004, vilket följdes av rapporter från sekreteraren, kassören och regionala vice ordförande. IOI:s nya styrelse sammanträdde på eftermiddagen.

Förutom det formella programmet som sammanfattats ovan erbjöd konferensen även många möjligheter att knyta kontakter och träffas för informella åsiktsutbyten. På kvällen den 7 september var Québecks ombudsman värd för en middag, där bland annat Europeiska ombudsmannen och hans fru återfanns bland hedersgästerna tillsammans med Monique Gagnon-Tremblay, Québecks vice premiärminister, inrikesminister och minister med ansvar för franskspråkiga frågor. En galamiddag hölls på kvällen den 9 september som gav deltagarna möjligheten att återigen träffa kolleger ifrån hela världen.

Konferens om ombudsmannen i sydöstra Europa: att öka det regionala samarbetet, Belgrad, Serbien och Montenegro

Den 28–29 september deltog ombudsmannen i en konferens med rubriken Ombudsmannen i sydöstra Europa: att öka det regionala samarbetet som hölls i Serbien och Montenegros parlament i Belgrad. Konferensen hade organiserats under gemensamt överinseende av Europarådets Eunomiaprojekt, den grekiske ombudsmannen, stabilitetspakten för sydöstra Europa och ministeriet för lokalt självstyre i Serbien och Montenegro.

Deltagare på en konferens om ombudsmannen i sydöstra Europa: att öka det regionala samarbetet. Belgrad, Serbien och Montenegro, den 29 september 2004.

I konferensen deltog bland andra Zoran Sami, ordförande i Serbien och Montenegros parlament, Zoran Loncar, minister för offentlig förvaltning och lokalt självstyre i Serbien och Montenegro, ambassadören Maurizio Massari, chefen för OSSE:s mission i Serbien och Montenegro, Elisabeth Rehn, ordförande för arbetsgrupp I i stabilitetspakten för sydöstra Europa, Dragan Milkov från Novi Sad-universitetet, Jorgen Grunnet, chef för Europarådets kontor i Belgrad och Markus Jaeger, ställföreträdande direktör för Europarådets kommission för de mänskliga rättigheterna. Deltog gjorde också ombudsmännen för Albanien, Bosnien och Hercegovina, Katalonien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Grekland, Kosovo, Montenegro, Republika Srpska och den grekiske ställföreträdande ombudsmannen för barnens rättigheter.

Europeiska ombudsmannen höll ett anförande om ombudsmannen i sydöstra Europa: dagens utmaningar och framtidsutsikter som följdes av en rundabordskonferens.

Konferens med anledning av tjugotaårsjubileet för det irländska ombudsmannaämbetet, Dublin, Irland

Den 15 oktober deltog chefen för ombudsmannens rättsavdelning, Ian Harden och hans press- och kommunikationsansvariga, Rosita Agnew, i en konferens i Dublin under rubriken "Ansvarsskyldighet, goda styrelseformer och ombudsmannen". I konferensen som hölls för att fira tjugotaårsjubileet av det irländska ombudsmannaämbetet deltog över 100 personer inklusive ombudsmän, statstjänstemän och representanter från civilsamhället. Emily O'Reilly, irländsk ombudsman och informationskommissionär, höll öppnings- och avslutningsanförandena, medan ett antal intressanta föredragningar gjordes av Dick Roche, Irlands minister för miljö, kultur och lokal förvaltning, Ann Abraham, Förenade kungarikets justitieombudsman och hälsovårdsombudsman för England, Tom Frawley, kommissionär för klagomål och församlingens ombudsman i Nordirland, Eddie Sullivan, generalsekreterare för förvaltning och utveckling av offentliga tjänster i finansministeriet och Donncha O'Connell, lektor i juridik vid Irlands nationella universitet (Galway).

Konferens om upprättandet av en ombudsmannainstitution, Istanbul, Turkiet

Den 10–11 december deltog Nikiforos Diamandouros som nyckeltalare i konferensen om upprättandet av en ombudsmannainstitution i Istanbul, Turkiet. Konferensen organiserades av Turkiets nationalförsamling och den grekiska ombudsmannen i samarbete med Bilgiuniversitet i Istanbul. Den finansierades av Europarådets Eunomiaprojekt och den grekiska ombudsmannen.

Huvudmålet med konferensen var att diskutera ett andra lagförslag om upprättandet av en nationell ombudsman i Turkiet. Det första lagförslaget från 1997 hade diskuterats på seminariet rubricerat Ombudsmannens roll i en stat styrd av rättsstatsprincipen som ägde rum i Nevşehir den 9–10 maj 2004 (se tidigare i detta avsnitt).

De nationella deltagarna var bland andra justitieministern Cemil Çiçek, chefen för juridiska institutionen vid Bilgiuniversitetet Turgut Tarhanlı, det turkiska statsrådets ordförande Ender Çetinkaya och Selçuk Hondu, chefen för juridiska institutionen vid Selçukuniversitetet Zehra Odyakmaz, ledamöter och högre tjänstemän från Turkiets nationalförsamling, medlemmar från rättsvårdande myndigheter och representanter för civilsamhället.

De utländska deltagarna förutom *Nikiforos Diamandouros* och hans grekiska nationella kollega Yorgos Kaminis var Jean-Paul Delevoye, den franske ombudsmannen, Markus Jaeger, vice direktör för Europarådets kommission för de mänskliga rättigheterna, Allar Jöks, estnisk justitieminister, Peter Kostelka, ordförande i den österrikiska ombudsmannastyrelsen och regional vice ordförande för Europa i Internationella ombudsmannainstitutet, Mats Melin, chef för justitieombudsmannaämbetet i Sverige, Rafael Ribó, ombudsman i Katalonien, Stephan Sjouke från nederländska ombudsmannens kansli, Pat Whelan, direktör från den irländska ombudsmannens kansli, Herman Wuyts, den federala belgiska ombudsmannen och Andrzej Zoll, Polens ombudsman.

5.3 ANDRA EVENEMANG MED OMBUDSMÄN OCH DERAS PERSONAL

Bilaterala möten med ombudsmän

Utöver seminarierna och konferenserna där ombudsmannen och hans personal närvarade eller bilaterala möten som hölls som del av ombudsmannens informationsbesök förekom flera kontakter under 2004 mellan ombudsmän från Europeiska unionen och utanför:

Den 27–29 januari besökte Europeiska ombudsmannen italienska regionen Friuli Venezia-Giulias ombudsman, Caterina Dolcher, i Trieste.

Den 9 februari träffade *Nikiforos Diamandouros* Kazakstans ombudsman *Bolat Baikadamov* i Strasbourg.

Polens ombudsman Andrzej Zoll (tvåa från vänster) talar till Europeiska ombudsmannens personal. Strasbourg, Frankrike, den 9 februari 2004.

Den 9 februari höll Andrzej Zoll, Polens ombudsman, en presentation för Europeiska ombudsmannens personal i Strasbourg. Den 10 februari hade de två ombudsmännen ett bilateralt möte som sedan följdes av möten med Pat Cox, Europaparlamentets talman och Neil Kinnock, Europeiska kommissionens vice ordförande. Samma dag höll Andrzej Zoll och *Nikiforos Diamandouros* även presentationer för polska observatörer vid Europaparlamentet och polska praktikanter i EU-institutionerna.

Den 13 februari hade *Nikiforos Diamandouros* ett möte med Yorgos Kaminis, den grekiske ombudsmannen och Alvaro Gil-Robles, Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna, i Strasbourg för att diskutera Eunomiaprojektet, som under överinseende av Europarådet och den grekiske ombudsmannen syftar till att hjälpa ombudsmän och andra statliga institutioner i sydöstra Europa.

Den 10 mars besökte Sayora Rashidova, Uzbekistans ombudsman, *Nikiforos Diamandouros* i Strasbourg.

Den 25–28 mars besökte Europeiska ombudsmannen italienska regionen Liguriens ombudsman Antonio di Giovine i Genua.

Den 7 juni hade *Nikiforos Diamandouros* ett möte med det belgiska kollegiet av federala ombudsmän, Herman Wuyts och Pierre-Yves Monette i Bryssel.

Den 9 juni hade *Nikiforos Diamandouros* ett möte med Enrique Múgica Herzog, den spanska ombudsmannen, i Madrid.

Den 15 juni besökte den nyligen tillträdde franska ombudsmannen Jean-Paul Delevoye Europeiska ombudsmannen i Strasbourg för att diskutera ett samarbete mellan deras institutioner.

Frankrikes ombudsman Jean-Paul Delevoye och *Nikiforos Diamandouros*.
Strasbourg, Frankrike, den 15 juni 2004.

Den 16 juni reste *Nikiforos Diamandouros* till Luxemburg för att träffa Marc Fischbach, som precis hade tillträtt sitt ämbete som den första ombudsmannen i Luxemburg.

Den 20 september hade *Nikiforos Diamandouros* möjlighet att träffa Mats Melin, chef för justitieombudsmännen i Sverige, vid en lunch hos den svenska ständiga representanten till Europarådet i Strasbourg.

Den 27 september besökte Arne Fliflet, Norges ombudsman, *Nikiforos Diamandouros* i Strasbourg.

Den 29 november träffade *Nikiforos Diamandouros* den första Europeiska ombudsmannen, Jacob Söderman, i Bryssel.

Evenemang med anställda

Det ägde även rum ett antal evenemang för anställda vid Europeiska ombudsmannens kontor:

Den 26 maj höll Olivier Verheecke, juridisk chefsrådgivare, och Rosita Agnew, press- och kommunikationsansvarig, en presentation för en grupp på 11 anställda från Estlands justitiekanslers kansli, som var på studiebesök hos EU:s institutioner i Bryssel. Presentationen handlade om Europeiska ombudsmannens roll och arbetet inom Europeiska unionens nätverk av ombudsmän.

Den 3 juni presenterade Olivier Verheecke ombudsmannens arbete vid en konferens som organiserats av *Association des Juristes Namurois* rubricerad Medling inom den allmänna förvaltningen: ett alternativt konfliktlösningssystem. Frédéric Bovesse, vallonsk ombudsman, Bernard Hubeau, flamländsk ombudsman, Marianne de Boeck, ombudsman för Belgiens franskspråkiga befolkning och Philippe van de Castele, direktör i den belgiska federala ombudsmannens kansli, deltog alla i debatten vid denna rundabordskonferens.

Den 23 juni besökte Erwin Janssens från den flamländska ombudsmannens kontor Europeiska ombudsmannens kontor i Bryssel. Olivier Verheecke förklarade Europeiska ombudsmannens förfaranden i samband med undersökningar på eget initiativ för honom genom att informera om de viktigaste exemplen.

Den 7 juli höll Gerhard Grill, juridisk chefsrådgivare, en föreläsning om ombudsmannens roll och arbete för en grupp bestående av tio medlemmar från utskottet för framställningar vid regionparlamentet i Nordrhein-Westfalen. Gruppen leddes av Barbara Wischermann, utskottets ordförande, som beledsagades av Johannes Wahlenberg från regionparlamentets förvaltning som organiserade besöket.

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNAVDE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

---

6 MEDDELANDEN

6.1 ÅRETS HÖJDPUNKTER

HÖGTIDLIGT FIRANDE AV UTVIDGNINGEN I POLEN

Europeiska ombudsmannen var i Warszawa och besökte sin polska kollega Andrzej Zoll för att högtidlighålla Europeiska unionens historiska utvidgning den 1 maj. Ombudsmännen deltog i firandet på Pilsudski-torget vid midnatt den 30 april tillsammans med Polens president Aleksander Kwasniewski och talmännen i det polska parlamentets båda kamrar. Den 1 maj började dagen med ett möte med Polens president, som följdes av ett arrangemang i det kungliga slottet i Warszawa med anledning av utvidgningen. Värddar för arrangemanget var presidenten och Polens kulturminister.

Nikiforos Diamandouros och Polens president Aleksander Kwasniewski följer hissandet av den europeiska flaggan på Pilsudski-torget. Warszawa, Polen, den 1 maj 2004.

Ombudsmannens besök i Polen var sista etappen på hans informationsresa till anslutningsländerna, som hade startat i Estland i september 2003. Hans intensiva ansträngningar att informera medborgarna om deras rätt att från den 1 maj 2004 inge klagomål om administrativa missförhållanden inom EU:s institutioner och organ blev till största delen framgångsrika. I slutet av 2004 svarade klagomålen från anslutningsländerna redan för 18 procent av samtliga mottagna klagomål.

"GRUNDARNAS WORKSHOP"

Den 25–26 juni arrangerade ombudsmannen en workshop i Strasbourg där han sammanförde personer som hade spelat en viktig roll i institutionens grundande. Syftet var att diskutera institutionens ursprung, inrättande och tidiga utveckling. Workshopen var det första i en serie arrangemang för att fira Europeiska ombudsmannens tioårsjubileum 2005.

Deltagare i workshopen om Europeiska ombudsmannens grundare.
Strasbourg, Frankrike, den 26 juni 2004.

Syftet med workshopen var tvåfaldigt: för det första att dokumentera och diskutera omständigheterna som ledde fram till inrättandet av Europeiska ombudsmannen, och för det andra att skapa ett institutionellt minne som kan fungera som grund för framtida initiativ för att bidra till kunskap om institutionen, högtidlighålla dess första decennium och identifiera strategiska alternativ inför framtiden. Workshopen bestod av fyra delar: I – Fördragsbestämmelsernas ursprung, II – Ombudsmannens stadgar, III – Kansliets inrättande, IV – Avslutning.

Grundarnas workshop gav upphov till livliga diskussioner bland mycket väl förberedda och kunniga deltagare. Tack vare arrangemanget framkom viktig information om institutionens inrättande och utveckling, information som hittills hade varit till största delen okänd. Ombudsmannen kommer att publicera en minnesskrift för att fira institutionens tioårsjubileum 2005. Diskussionerna under workshopen torde bli en utmärkt utgångspunkt för arbetet med denna skrift.

STORKOMMENDÖR AV FENIXORDEN

Som ett tecken på uppskattning av hans arbete som europeisk ombudsman tilldelades Nikiforos Diamandouros den grekiska utmärkelsen storkommendör av Fenixorden av Greklands president Kostis Stefanopoulos i samband med nyårsfirandet 2004. Detta var den högsta graden av Fenixorden som delades ut under 2003. Orden tilldelades också EG-domstolens ordförande Vassilios Skouris. Nikiforos Diamandouros mottog utmärkelsen i Strasbourg den 26 februari av Greklands ständiga representant till Europarådet, ambassadör Constantine Gerokostopoulos.

Fenixorden tilldelas grekiska medborgare som har utmärkt sig på områdena offentlig förvaltning, vetenskap, humaniora, handel, industri och skeppsfart. Storkommendör är Fenixordens näst högsta klass.

Ambassadör Constantine Gerokostopoulos, Greklands ständiga representant i Europarådet, ger Nikiforos Diamandouros utmärkelsen storkommendör av Fenixorden.
Strasbourg, Frankrike, den 26 februari 2004.

ÅRSRAPPORTEN 2003

Årsrapporten är ombudsmannens viktigaste publikation. I den redovisas ombudsmannens arbete under året i en detaljerad redovisning av de resultat som uppnåts för olika klagande och, mer generellt, för unionens medborgare och andra. Därför är det särskilt viktigt att rapporten är så allmänt tillgänglig som möjligt. Två händelser under 2004 ökade i stor utsträckning tillgängligheten för ombudsmannens rapport.

För det första ökade antalet officiella språk i unionen från 11 till 20. Rapporten offentliggjordes därför för första gången på 20 olika språk, vilket gjorde det möjligt för medborgarna i den utvidgade unionen att få information om den tjänst som ombudsmannen erbjuder. För det andra innehöll rapporten för 2003 en sammanfattning. Sammanfattningen innehöll ett representativt urval av ärenden som behandlats under 2003 och belyste ombudsmannens förbindelser med medborgarna, EU:s institutioner och organ och ombudsmän i Europa och på andra håll i världen. Sammanfattningen, tillsammans med statistik som presenterades i ett lättläst, koncist format, publicerades separat och var avsedd att få en bredare distribution.

Ombudsmannen lade fram sin rapport för 2003 inför Europaparlamentets utskott för framställningar den 26 april. Detta gav honom en möjlighet att redovisa det arbete och resultat som hade uppnåtts under hans första år som ombudsman och att rapportera om de mål som han hade ställt upp när han för första gången stod framför utskottet som Europas ombudsman.

Proinsias De Rossa, ledamot av Europaparlamentet, utarbetade utskottets betänkande om ombudsmannens verksamhet under 2003. Den 18 november antog kammaren betänkandet med 530 röster för, 9 röster mot och 20 nedlagda röster, och gratulerade ombudsmannen till hans arbete och de goda förbindelserna med utskottet för framställningar.

ÖPPET HUS

Bryssel

Den 1 maj organiserade Europaparlamentet ett öppet hus för att fira unionens utvidgning. Ombudsmannens kansli deltog i firandet och använde tillfället till att lansera den nya broschyren *Europeiska ombudsmannen – I korta drag* som delades ut till besökarna på 24 språk. Personal från ombudsmannens kansli besvarade frågor från allmänheten hela dagen, och man beräknar att upp till 30 000 personer deltog.

Medborgare besöker ombudsmannens monter under öppet hus-dagen i Strasbourg, Frankrike, den 9 maj 2004.

Strasbourg

Den 9 maj deltog ombudsmannens kansli i ett öppet hus som arrangerades av Europaparlamentet i Strasbourg. Material om ombudsmannens arbete, inklusive den nya broschyren *Europeiska ombudsmannen – I korta drag* distribuerades till besökarna på 24 språk. En tävling organiserades i montern, baserad på en videofilm från ombudsmannens informationsbesök i Finland. Representanter för de anställda fanns närvarande hela dagen för att besvara frågor. Över 32 000 personer besökte Europaparlamentet under öppet hus-dagarna.

6.2 INFORMATIONSBESÖK

Isyfte att öka medborgarnas medvetande om rätten att inge klagomål till Europeiska ombudsmannen och för att ytterligare förstärka samarbetet med sina kolleger bland ombudsmännen, intensifierade Europeiska ombudsmannen sina informationsbesök till medlemsstaterna, anslutningsländerna och kandidatländerna under 2004. Den 1 maj hade ombudsmannen besökt samtliga tio anslutningsländer, och han begav sig därefter på besök till ytterligare fem länder före årets slut i vad som förmodligen var den tydligast profilerade delen av hans proaktiva arbete för att nå ut till

medborgarna. Under alla dessa besök träffade ombudsmannen medborgare, potentiella klagande, administratörer, medlemmar av de rättsvårdande myndigheterna och höga politiska företrädare. Han åtföljdes under sina resor av en tjänsteman från sin rättsavdelning och en tjänsteman från kommunikationsavdelningen.

Syftet med ombudsmannens informationsbesök är att bidra till en bättre förståelse av de tjänster han kan erbjuda medborgarna. I sina många möten med allmänheten under 2004 illustrerade ombudsmannen sitt arbete genom att ge exempel på de olika typer av klagomål han får. Men ombudsmannens arbete är mer än bara behandling av klagomål. I sina många möten var han därför medveten om behovet av att öka kunskaperna om denna sin bredare roll. I sina tal och föredragningar beskrev Nikiforos Diamandouros hur viktig ombudsmannainstitutionen är för att främja rättsstatens principer, demokrati och mänskliga rättigheter. I samband med förberedelserna till regeringskonferensen i juni 2004 arbetade ombudsmannen intensivt under sina sammanträden med regeringsföreträdare för att understryka betydelsen av att inkludera tillgången till icke-judiciella prövningsförfaranden i utkastet till konstitution för Europa. Sedan utkastet antagits underströk ombudsmannen sin beredvillighet när det gällde att samarbeta med nationella och regionala myndigheter för att främja medvetenheten om konstitutionen och de fördelar den medför för medborgarna. I bilaterala möten med andra ombudsmän undersökte deltagarna olika idéer för framtida samarbete, samtidigt som de lärde av varandras erfarenheter och delade med sig av bästa praxis.

Ombudsmannens kolleger i de andra medlemsstaterna och kandidatländerna arrangerade seriösa program med aktiviteter och sammanträden för ombudsmannen under hans olika besök och följde ofta med honom under besöken. I följande avsnitt redovisas det stora urval av olika sammanträden som ägde rum med uppgifter om de viktigaste deltagarna och de många föredragningar som gjorts i universitet, offentliga bibliotek, Europeiska unionens externa kontor och på andra håll. Medieaktiviteterna i samband med informationsbesöken redovisas i avsnitt 6.4 i rapporten.

SLOVENIEN

Ombudsmannen besökte Slovenien den 24–27 januari.

Matjaž Hanžek, ombudsman för de mänskliga rättigheterna i Slovenien, och Nikiforos Diamandouros. Ljubljana, Slovenien, den 26 januari 2004.

Hans besök började med en diskussion med människorättsombudsmannen Matjaž Hanžek och hans vice ombudsmän Aleš Butala, France Jamnik och Jernej Rovšek, som följdes av en presentation inför den slovenska ombudsmannens anställda. Nikiforos Diamandouros genomförde därefter en serie sammanträden med bland andra Sloveniens premiärminister Anton Rop, Sloveniens president Janez Drnovšek, parlamentets talman Borut Pahor, företrädare för nationalförsamlingens vice talmän och ministern för Europafrågor Janez Potočnik. Ombudsmannen träffade också Alojz Peterle, före detta medlem av Europeiska konventets presidium, och Mihael Brejc, suppleant vid konventet. Bland övriga möten på hög nivå kan nämnas ett sammanträde med ordföranden för författningsdomstolen Dragica Wedam Lukič, domarna Ciril Ribičič, Marija Krisper Kramberger och Mirjam Škrk samt generalsekreteraren Jandranka Soudat. Nikiforos Diamandouros träffade också Ljubljanas borgmästare Danica Simšič under sin vistelse i staden.

Nikiforos Diamandouros, Matjaž Hanžek (tvåa från höger), ombudsman för de mänskliga rättigheterna i Slovenien, och Janez Potočnik, Sloveniens minister för Europafrågor. Ljubljana, Slovenien, den 26 januari 2004.

För att nå ut till medborgarna och informera dem om sitt arbete höll ombudsmannen ett anförande med rubriken "Europeiska unionen: rättigheter, rättsmedel och Europeiska ombudsmannen" på Centre Europa där Europeiska kommissionens delegation i Ljubljana har sitt kontor. Icke-statliga organisationer, föreningar som är intresserade av EU-frågor och journalister var inbjudna till sammanträdet. Nikiforos Diamandouros höll också ett föredrag om ombudsmannens roll för att förbättra demokratins kvalitet inför ett 20-tal studenter vid institutionen för statsvetenskap på Ljubljanas universitet, där han hälsades välkommen av dekanus Anuška Ferligoj och Drago Zajc. Chefen för Europaparlamentets informationskontor i Ljubljana, Paolo Rizzo, organiserade en middag under ombudsmannens besök. Middagen gav honom möjlighet att diskutera med den slovenska ombudsmannen Matjaž Hanžek, hans vice ombudsmän Aleš Butala och Jernej Rovšek, ministern för Europafrågor Janez Potočnik, en domare från författningsdomstolen, Mirjam Škrk och Kaufmann från Europeiska kommissionens delegation.

SLOVAKIEN

Den 18–19 februari genomförde Europeiska ombudsmannen en serie sammanträden, föreläsningar och mediearrangemang i Slovakien. Under sitt besök i Bratislava diskuterade ombudsmannen med Pavol Hrušovský, ordförande för Slovakiens nationalråd, med ledamöter från utskottet för mänskliga rättigheter, nationaliteter och kvinnans ställning och med Ján Figel', ordförande för Slovakiska nationalrådets utskott för utrikesfrågor. Ombudsmannen träffade också Dobroslav Trnka, Slovakiens allmänne åklagare och hans vice åklagare Martin Lauko, Milan Karabin, högsta domstolens ordförande och Marián Vrabko, dekan för juridiska institutionen vid Comeniusuniversitetet.

När han var i Bratislava höll Nikiforos Diamandouros en föreläsning om Demokrati, rättsstatens principer och ombudsmannen vid juridiska institutionen på Comeniusuniversitetet. Han träffade också Azelio Fulmini, chef för Europaparlamentets kontor i Slovakien och, med anledning av det irländska ordförandeskapet för EU, ambassadör Thomas Lyons, chef för den irländska delegationen i Slovakien. Ombudsmannen gjorde dessutom en föredragning inför ett sammanträde med EU-ambassadörer på slovakiska nationalrådets kansli.

Nikiforos Diamandouros och Pavel Kandrác, offentlig försvarare av rättigheter i Slovakien. Bratislava, Slovakien, den 18 februari 2004.

CYPERN

Den 29 februari–3 mars genomförde Europeiska ombudsmannen en serie sammanträden, föreläsningar och mediearrangemang i Cypern.

Nikiforos Diamandouros besök i Nicosia gav honom en möjlighet att diskutera med Tassos Papadopoulos, Cyperns president, inrikesministern Andreas Christou, justitieministern Solon Nikitas och Cyperns före detta ambassadör till Europeiska unionen och den cypriotiska regeringens företrädare vid Europeiska konventet Mihalis Attalidis. Ombudsmannen träffade också Dimitris Christofias, representanhusets talman och ledare för det progressiva arbetarpartiet (AKEL), Nicos Anastasiades, ledare för demokratiska samlingspartiet (DISY), Glafcos Clerides, Cyperns före detta president och före detta ledare för demokratiska samlingspartiet (DISY). På andra dagen av sitt besök träffade Nikiforos Diamandouros Yiannakis Omirou, ledare för socialdemokratiska rörelsen (KISOS-EDEK), George Vassiliou, Cyperns före detta president och ledare för förenade demokratiska partiet (EDI) och Nicos Cleanthous, vice ordförande för demokratiska partiet (DIKO). Nikiforos Diamandouros utnyttjade också sitt besök i Nicosia till att träffa Adriaan van der Meer, chef för Europeiska kommissionens delegation i Cypern, och Anthony Comfort, chef för Europaparlamentets kontor i Cypern.

Under sitt besök höll Nikiforos Diamandouros en föreläsning i konferenshallen på Cyperns centralbank under en konferens med rubriken "Den offentliga förvaltningens ansvarighet som en faktor för att stärka demokratin – Europeiska ombudsmannens roll". Arrangemanget organiserades av forumet för modernisering av samhället (OPEK) och Strovolos kommun. Under konferensen talade bland andra Eliana Nicolaou, Cyperns ombudsman, Andreas Christou, inrikesminister, Savvas Iliofotou, Strovolos borgmästare, och Larkos Larkou, OPEK:s ordförande. Den livliga diskussion med publiken som följde dessa anföranden samordnades av journalisten Pavlos Pavlou.

Medan han befann sig i Nicosia höll ombudsmannen dessutom den årliga offentliga föreläsningen vid institutionen för ekonomi och förvaltningskunskap på Cyperns universitet. Föreläsningen hade rubriken "Rättsstatens principer, demokrati och ombudsmannainstitutionen i Öst-, Central och Sydosteuropa".

Eliana Nicolaou, Cyperns ombudsman, Nikiforos Diamandouros och den cypriotiske inrikesministern Andreas Christou. Nicosia, Cypern, den 2 mars 2004.

Slutligen höll Nikiforos Diamandouros en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll under ett sammanträde med grekcyprioter och turkcyprioter som organiserades gemensamt av forumet för modernisering av samhället (OPEK) och den turkcypriotiska plattformen av icke-statliga organisationer "Det här är vårt land". Föreläsningen ägde rum i FN:s högkvarter på Cypern i Ledra-palatset i den neutrala zonen i Nicosia.

TJECKIEN

Den 21–24 mars besökte ombudsmannen Brno och Prag i Tjeckien.

Nikiforos Diamandouros föreläser för studenter på juridiska fakulteten vid Masaryk-universitetet i Brno, Tjeckien, den 22 mars 2004.

Den 22 mars, efter ett sammanträde med den tjeckiska ombudsmannen Otakar Motejl i Brno, träffade Nikiforos Diamandouros ledamöter från författningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen under en lunch. Under eftermiddagen begav sig Nikiforos Diamandouros till institutionen för juridik vid Masarykuniversitetet i Brno, där han höll en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete. Cirka 140 studenter bevistade föreläsningen.

Den 23 mars togs ombudsmannen emot av Zuzka Rujbrová, ordförande för utskottet för framställningar vid Tjeckiens deputeradekammare, hennes vice ordförande och chefen för utskottets kansli. Under eftermiddagen togs Nikiforos Diamandouros emot av Jan Ruml, vice talman i senaten i Tjeckiens parlament, Jaroslava Moserová (senatens ålderspresident) och ledamöterna av senaten Helena Rögnerová och Josef Járab. Under eftermiddagen höll Nikiforos Diamandouros en offentlig föreläsning om sin roll och sitt arbete för ett 40-tal medborgare i Europeiska unionens informationscentrum (EUIC) i Prag. Ombudsmannen var därefter inbjuden till middag hos Tjeckiens vice justitieminister.

Tjeckiens ombudsman Otakar Motejl, Nikiforos Diamandouros och Tjeckiens utrikesminister Pavel Vošalík. Prag, Tjeckien, den 24 mars 2004.

På förmiddagen den 24 mars togs ombudsmannen emot av Lubomír Zaorálek, talman för deputeradekammaren i Tjeckiens parlament. Senare samma förmiddag togs Nikiforos Diamandouros emot av Pavel Vošalík, Tjeckiens utrikesminister.

LETTLAND

Ombudsmannen besökte Riga den 14–17 april.

Nikiforos Diamandouros träffade sin nationella kollega Olafs Brūvers, chef för lettiska nationella kontoret för mänskliga rättigheter, som hade hjälpt till att organisera Nikiforos Diamandouros besök till Lettland och som åtföljde ombudsmannen på flera av hans besök hos lettiska offentliga tjänstemän. Bland dem kan nämnas Nils Muižnieks, minister för särskilda uppdrag för samhällsintegrationsfrågor, Ina Druviete, ordförande för utskottet för mänskliga rättigheter och allmänna frågor vid Lettlands parlament, och andra ledamöter av utskottet, Rihards Pīks, Lettlands utrikesminister och Aivars Endziņš, ordförande för Lettlands författningsdomstol. Nikiforos Diamandouros besökte också Andrew Rasbash, chef för Europeiska kommissionens delegation till Lettland, under sitt besök i Riga.

För att öka medvetenheten om ombudsmannens arbete bland Lettlands medborgare höll Nikiforos Diamandouros en offentlig föreläsning vid Rigas juridiska högskola med rubriken "Medborgerliga

rättigheter, provningsmöjligheter och Europeiska ombudsmannen” , som bevistades av skolans studenter och företrädare för det lettiska civilsamhället.

Nikiforos Diamandouros, Olafs Brūvers, chef för lettiska nationella kontoret för mänskliga rättigheter, och Aivars Endziņš, ordförande i Lettlands författningsdomstol. Riga, Lettland, den 16 april 2004.

LITAUEN

Efter sitt besök i Lettland fortsatte ombudsmannen till Vilnius, där han stannade den 17–21 april.

Nikiforos Diamandouros inledde sitt besök med ett sammanträde med sina nationella kolleger på Seimas ombudskansli – chefen för ombudsmannens kansli Romas Valentukevičius och de övriga ombudsmännen Elvyra Baltutytė, Rimantė Šalaševičiūtė, Kęstutis Virbickas och Zita Zamžickienė. Han fortsatte med att träffa ett stort antal höga tjänstemän, inklusive Česlovas Juršėnas, Seimas verkställande talman, Petras Auštrevičius, vice minister för EU-frågor, Gediminas Dalinkevičius, ordförande för Seimas utskott för mänskliga rättigheter, Vytenis Andriukaitis, Seimas vice talman och ordförande för utskottet för Europafrågor och Gintaras Steponavičius, ledamot av utskottet för Europafrågor. Ombudsmannen fick dessutom en möjlighet att diskutera med Gražina Imbrasienė, ombudsman för skydd av barnens rättigheter och en företrädare för Aušrinė Burneikienė, litauisk ombudsman för lika möjligheter. Han träffade också Zenonas Namavičius och Vytautas Sinkevičius, domare i Litauens författningsdomstol.

Under sitt besök höll Nikiforos Diamandouros en offentlig föreläsning på Litauens nationella Martynas Mažvydas-bibliotek med rubriken ”Att bygga ett medborgarcentrerat Europa – Europeiska ombudsmannens roll”. Över 50 medborgare och företrädare för det litauiska civilsamhället bevistade föreläsningen. Nikiforos Diamandouros höll också en föreläsning på Litauens juridiska universitet med rubriken ”Demokrati, ansvarighet och ombudsmannainstitutionen” som bevistades av nästan 200 studenter och forskare. Detta arrangemang gav ombudsmannen en möjlighet att träffa Alvydas Pumputis, dekan för Litauens juridiska universitet och övriga företrädare för universitetet. Under sitt besök i Vilnius träffade Nikiforos Diamandouros även Michael Graham, chef för Europeiska kommissionens representationskontor i Litauen.

Česlovas Juršėnas, tjänstgörande talman i Litauens parlament Seimas, Romas Valentukevičius, chef för Seimas ombudsmannakansli i Litauen, och Nikiforos Diamandouros. Vilnius, Litauen, den 19 april 2004.

POLEN

Mellan den 28 april och den 2 maj genomförde Europeiska ombudsmannen en serie sammanträden, föreläsningar och mediearrangemang i Polen.

Besöket inleddes med en middag i Krakow. Värd var Polens kommissionär för skydd av medborgarliga rättigheter Andrzej Zoll. Bland deltagarna vid middagen återfanns Maria Nowakowska, vice ordförande för Jagielloniauniversitetet för forskning och internationella förbindelser, och Fryderyk Zoll, biträdande professor vid Jagielloniauniversitetets juridiska institution.

Nikiforos Diamandouros och Polens ombudsman Andrzej Zoll. Warszawa, Polen, den 30 april 2004.

Den 29 april träffade Nikiforos Diamandouros Krakows borgmästare Jacek Majchrowski. Han fortsatte därefter till Jagielloniauniversitetet för forskning och internationella förbindelser, där han hälsades välkommen av vice ordföranden Maria Nowakowska. Nikiforos Diamandouros offentliga föreläsning på universitetet, med rubriken "Rättsstatens principer, demokrati och ombudsmannainstitutionen – ett europeiskt perspektiv" hölls på juridiska institutionen. Vård för arrangemanget var Fryderyk Zoll, institutionens biträdande professor. Över 60 studenter bevisade föreläsningen.

Den 30 april i Warszawa träffade Nikiforos Diamandouros först ambassadören Bruno Dethomas, chef för Europeiska kommissionens delegation till Polen, och Toon Streppel, chef för Europaparlamentets informationskontor. Nikiforos Diamandouros träffade därefter kommissionären för skydd av de medborgerliga rättigheterna och enhets- och sektionschefer vid kommissionärens kansli. Efter lunch ledde Fryderyk Zoll ett sammanträde med företrädare för ett stort antal olika icke-statliga organisationer. Nikiforos Diamandouros, åtföljd av den vice kommissionären för skydd av de medborgerliga rättigheterna Jerzy Świątkiewicz, träffade därefter Marek Safjan, ordförande för konstitutionstribunalen, Roman Hauser, ordförande för den högsta förvaltningsdomstolen, och senatens talman Longin Pastusiak.

Nikiforos Diamandouros föreläser för studenter i Europeiskt forum i Europagymnasiets Natolin-campus. Natolin, Polen, den 30 april 2004.

Senare under eftermiddagen höll Nikiforos Diamandouros en offentlig föreläsning om "Medborgerliga rättigheter, möjligheter till tvistlösning och Europeiska ombudsmannen" i Europeiskt forum i Europagymnasiets Natolin-campus. Över 60 nuvarande och före detta studenter bevisade föreläsningen som introducerades av Piotr Nowina-Konopka, skolans vicerektor. Ombudsmannen följde därefter med Andrzej Zoll till firandet av EU:s utvidgning på Pilsudski-torget, där han träffade Polens president Aleksander Kwasniewski och talmännen för parlamentets båda kamrar.

Den 1 maj började dagen med ett möte med Polens president Aleksander Kwasniewski, som följdes av en brunch i det kungliga slottet i Warszawa med anledning av utvidgningen. Vård för arrangemanget var presidenten och Polens kulturminister.

ÖSTERRIKE

Den 24–25 maj besökte ombudsmannen Österrike.

Den 24 maj genomförde Nikiforos Diamandouros en serie sammanträden i Wien med Heinz Fischer, Österrikes president, Andreas Khol, talman för parlamentets andra kammare och Franz Fiedler, revisionsrättens ordförande. Justitieminister Dieter Böhmdorfer gav en lunch för Nikiforos Diamandouros.

Dagen därpå genomförde ombudsmannen möten med Beate Winkler, direktör vid Europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet, och med Michael Reinprecht, chef för Europaparlamentets informationskontor i Österrike. Nikiforos Diamandouros besök avslutades med en offentlig föreläsning om rättsstatens principer, demokrati och ombudsmannen vid Wiens diplomatiska akademi, som organiserades gemensamt av akademien och Europeiska kommissionens representationskontor i Österrike.

Peter Kostelka, ordförande i den österrikiska ombudsmannastyrelsen, Nikiforos Diamandouros och Österrikes president Heinz Fischer. Wien, Österrike, den 24 maj 2004.

RUMÄNIEN

Den 26–28 maj besökte ombudsmannen Rumänien.

Rumäniens ombudsman Ioan Muraru, Nikiforos Diamandouros och Nicolae Popa, ordförande i Rumäniens förvaltningsdomstol. Bukarest, Rumänien, den 28 maj 2004.

Nikiforos Diamandouros hälsades välkommen av den rumänska ombudsmannen Ioan Muraru, hans ställföreträdare Gheorghe Iancu, institutionens generalsekreterare Niculae Lapa och Andreea Abrudan, expert på utrikesförbindelser. Senare under eftermiddagen besökte Nikiforos Diamandouros Europeiska kommissionens delegation i Bukarest, där han träffade Anne de Ligne, chef för Phare-sektionen, Raluca Prună och Camelia Suică, handläggare respektive gruppansvarig för rättsliga och inrikesfrågor.

Den 27 maj besökte Nikiforos Diamandouros ombudsmannens kansli, där han träffade ombudsmannen och högre tjänstemän. Ett besök till Rumäniens justitieministerium ägde rum under eftermiddagen, där Nikiforos Diamandouros träffade Simona-Maya Teodoroiu, statssekreterare vid justitiedepartementet. Den 28 maj besökte Nikiforos Diamandouros Rumäniens förvaltningsdomstol, där han hälsades välkommen av institutionens generalsekreterare Ruxandra Sabăreanu. Besöket avslutades med ett sammanträde med förvaltningsdomstolens ordförande Nicolae Popa.

GREKLAND

Mellan den 30 juni och den 2 juli genomförde Europeiska ombudsmannen en serie sammanträden, föreläsningar och mediearrangemang i Grekland. Den grekiska ombudsmannen Yorgos Kaminis följde med honom till samtliga arrangemang.

Den 30 juni på förmiddagen träffade Nikiforos Diamandouros inrikesminister Prokopis Pavlopoulos, även minister för offentlig förvaltning och decentralisering. Därefter träffade han Costas Simitis, före detta premiärminister, och Nicos Constantopoulos, ledare för Synaspismos-partiet. Under eftermiddagen togs Nikiforos Diamandouros emot av Anna Benaki-Psarouda, det grekiska parlamentets talman, och därefter av Aleka Paparigha, generalsekreterare för Greklands kommunistiska parti och George Karatzaferis, ledare för det folkliga ortodoxa samlingspartiet (LAOS).

Greklands ombudsman Yorgos Kaminis, Greklands premiärminister Kostas Karamanlis och Nikiforos Diamandouros. Aten, Grekland, den 2 juli 2004.

Under eftermiddagen höll Nikiforos Diamandouros en offentlig föreläsning i Nationella forskningsstiftelsen. Föreläsningen hade rubriken "Europeiska ombudsmannen som en mekanism för att försvara de europeiska medborgarnas grundläggande rättigheter". Värddar var de icke-statliga organisationerna OPEK, Paremvassi och Medborgarrörelsen. Nästa dag höll Nikiforos Diamandouros en offentlig föreläsning på Esperia Palace Hotel. Föreläsningen, som organiserades av ELIAMEP

(Hellenska stiftelsen för Europa- och utrikespolitik), hade rubriken "Europeiska ombudsmannen, den europeiska offentliga förvaltningen och Europas medborgare: en relation i utveckling".

Senare samma dag träffade Nikiforos Diamandouros ledaren för Panhelleniska socialistpartiet (PASOK) George Papandreou. Under eftermiddagen träffade han Kostis Stefanopoulos, Greklands president, i presidentpalatset.

Den 2 juli träffade Nikiforos Diamandouros Greklands premiärminister Kostas Karamanlis. Samma dag träffade han också det grekiska statsrådets ordförande Christos Geraris och cheferna för Europaparlamentets representationskontor och Europeiska kommissionens representationskontor i Aten, George Kasimatis och George Markopoulitis.

NEDERLÄNDERNA

Nikiforos Diamandouros besökte Nederländerna (Rotterdam, Haag, Leiden och Nijmegen) den 15–19 september.

I Haag träffade Nikiforos Diamandouros sin nationella kollega Roel Fernhout, Nederländernas ombudsman, som följde med honom på hans möten med Atzo Nicolaï, Nederländernas minister för Europafrågor, och Pieter van Dijk, ledamot av det nederländska statsrådet och före detta domare vid Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Medan han var i Haag träffade Nikiforos Diamandouros också ledamöterna av Europaparlamentet Lambert van Nistelrooij, Hans Blokland och Corien Wortmann-Kool samt Nico Wegter, direktör för Europeiska kommissionens representationskontor i Nederländerna, Sjerp van der Vaart, direktör vid Europaparlamentets informationskontor och Marion van Emden, direktör för Europarörelsen i Nederländerna.

Nikiforos Diamandouros och Nederländernas ombudsman Roel Fernhout.
Haag, Nederländerna, den 17 september 2004.

Under sin vistelse i Rotterdam gav ombudsmannen två offentliga föreläsningar: den ena om ombudsmannens dubbla roller vid den tredje kvalitetskonferensen för offentliga förvaltningar i EU och en om, Europeiska ombudsmannen: den goda förvaltningens väktare på Erasmusuniversitetets juridiska institution. Han talade dessutom inför juridiska institutionen vid universitetet i Leiden om Europeiska unionens konstitution och Europeiska ombudsmannens roll. Medan han var i Rotterdam träffade Nikiforos Diamandouros stadens ombudsman Migiel van Kinderen.

Söndagen den 19 september deltog Nikiforos Diamandouros och Roel Fernhout i högtidligheterna med anledning av 60-årsminnet av operation "Market Garden" i Nijmegen. Minneshögtiden omfattade ett välkomsttal av Nijmegens borgmästare i stadshuset, en parad av allierade veteraner och en kransnedläggning vid krigsmonumentet, där både Nikiforos Diamandouros och Roel Fernhout lade ned kransar som företrädare för sina respektive institutioner.

PORTUGAL

Den 21–22 oktober besökte ombudsmannen Portugal.

Under sitt tvådagarsbesök i Lissabon fick ombudsmannen tillfälle att träffa premiärministern Pedro Santana Lopes, ministern för utrikesfrågor António Monteiro och justitieministern José Aguiar Branco. Han hälsades också välkommen av församlingens talman João Mota Amaral som gav en lunch för höga företrädare för praktiskt taget samtliga politiska partier i parlamentet. Ombudsmannen genomförde en informell diskussion med kommissionsledamoten med ansvar för rättsliga och inrikes frågor, António Vitorino, och han deltog i en middag som gavs av den portugisiska ombudsmannen och som bevistades av ordföranden för den högsta förvaltningsdomstolen Manuel Fernando dos Santos Serra, författningsdomstolens ordförande Moura Ramos och den före detta utrikesministern och nuvarande parlamentsledamoten Jaime Gama, tillsammans med Jorge Miranda från Lissabonuniversitetet. Under ombudsmannens besök gav chefen för Europaparlamentets kontor Paulo Sande en arbetslunch för de portugisiska ledamöterna av Europaparlamentet, bland andra Assunção Esteves från PPE-gruppen, Luís Manuel Capoulas Santos, Fausto Correia, António Costa, Edite Estrela, Emanuel Jardim Fernandes, Elisa Ferreira, Ana Maria Gomes och Jamila Madeira från PSE-gruppen och Ilda Figueiredo och Sérgio Ribeiro från UEN-gruppen.

Nikiforos Diamandouros, Portugals ombudsman Henrique Nascimento Rodrigues (tvåa från vänster) och medlemmar av personalen. Lissabon, Portugal, den 21 oktober 2004.

För att nå ut till medborgarna talade ombudsmannen vid ett arrangemang som organiserats av chefen för Europeiska kommissionens representationskontor i Portugal, Margarida Marques. Ombudsmannens tal hade rubriken "Att bygga ett medborgarcentrerat Europa: Europeiska ombudsmannen och Europeiska konstitutionen". Över 30 personer deltog i mötet och i den livliga frågestunden som omfattade frågor om invandring, diskriminering, tillgången till hälsovårdstjänster och god förvaltningssed. Sammanträdet följdes av en mottagning, under vilken ombudsmannen diskuterade sitt arbete med representanter för allmänheten. Under andra dagen av sitt besök talade ombudsmannen inför juridiska institutionen vid Lissabonuniversitetet om "Grundläggande

rättigheter i Europeiska unionen och Europeiska ombudsmannen". Jorge Miranda presenterade ombudsmannen för en publik på cirka 50 studenter och fakultetsmedlemmar.

FRANKRIKE

Den 1–2 december besökte ombudsmannen Paris.

Efter ett kort bilateralt sammanträde med den franska ombudsmannen Jean-Paul Delevoye deltog Europeiska ombudsmannen i en diskussion med de olika enhetscheferna i den franska ombudsmannens kansli, som leddes av direktör Bernard Dreyfus. Han åt därefter lunch med den före detta franska ombudsmannen Bernard Stasi. Under lunchen diskuterades Stasis nuvarande uppdrag att upprätta en myndighet för att bekämpa diskriminering och främja jämlikhet i Frankrike. Ombudsmannen träffade därefter statssekreteraren med ansvar för reformer, Eric Woerth, följd av premiärministerns rådgivare i Europafrågor Pascale Andreani. Under andra dagen av sitt besök träffade ombudsmannen Renaud Denoix de Saint-Marc, det franska statsrådets vice ordförande, Jean-Claude Colliard, medlem av konstitutionella rådet, och Claudie Haigneré, minister för Europafrågor.

Under sitt tvådagarsbesök i Paris höll ombudsmannen ett anförande inför 35 studenter på institutet för statsvetenskap om ämnet "Europeiska ombudsmannen och det europeiska medborgarskapet". Renaud Dehousse introducerade ombudsmannen, medan Florence Deloche-Gaudez, generalsekreterare för statsvetenskapliga fakultetens Europaforum, stod värd för arrangemanget. Under sitt besök fick ombudsmannen också tillfälle att träffa Jean-Guy Giraud, chef för Europaparlamentets informationskontor i Paris, och Yves Gazzo, chef för Europeiska kommissionens representantkontor.

6.3 ÖVRIGA KONFERENSER OCH MÖTEN

Ombudsmannen blir allt oftare inbjuden att delta i konferenser och seminarier på olika håll i Europa. De frågor som diskuteras spänner över allt från EU:s ansträngningar att kommunicera med medborgarna till konstitutionen för Europa, och från förslaget om en ny byrå för grundläggande rättigheter i unionen till möjligheten av en rättsakt om god förvaltningssed för EU:s institutioner och organ. Ombudsmannen deltar gärna aktivt i dessa sammankomster som hjälper till att öka medvetenheten om hans arbete bland olika aktörer. Om han inte kan delta personligen låter han institutionen företräddas av en medarbetare som är insatt i den fråga det gäller.

Ombudsmannen ökar medvetenheten om sitt arbete och det breda urval av olika frågor som han har att hantera under möten med politiska företrädare, medlemmar av icke-statliga organisationer, intressegrupper, studenter och medborgare, för att bara nämna ett fåtal. Ombudsmannens medarbetare är lika aktiva i detta avseende. I följande avsnitt lämnas en redovisning för hela skalan av sådana aktiviteter under 2004.

AKTIVITETER SOM RÖRDE OMBUDSMANNEN

Informell ministerkonferens med rubriken "Förmedla Europa till medborgarna", Wicklow, Irland

Den 6–7 april deltog ombudsmannen i den informella ministerkonferens som organiserats av den irländska ministern för Europafrågor, Dick Roche, i grevskapet Wicklow i Irland. Konferensen hade rubriken "Förmedla Europa till medborgarna", och bland deltagarna återfanns ministrar och statssekreterare för Europafrågor från nuvarande medlemsstater, anslutningsländer och kandidatländer, delegationer från Västra Balkan och företrädare för EU:s institutioner. Nikiforos Diamandouros talade vid konferensen efter det formella öppningsanförandet av minister Roche

och tal av Pat Cox, Europaparlamentets talman, och António Vitorino, kommissionsledamot. Han underströk den viktiga roll som ombudsmannen spelar när det gäller att ge medborgarna mer ansvar och informera dem om deras rättigheter. På det viset kan ombudsmannen hjälpa till att ta itu med utmaningen att "Förmedla Europa till medborgarna" i den utvidgade unionen, framhöll han. Nikiforos Diamandouros lyfte därefter fram behovet av att leverera konkreta resultat till medborgarna, genom att göra det möjligt för dem att utnyttja sina EU-relaterade rättigheter fullt ut.

Internationell konferens om "Författningsdomstolarnas roll efter integreringen i Europeiska unionen", Bled, Slovenien

Ombudsmannen deltog i en internationell konferens med rubriken "Författningsdomstolarnas roll efter integreringen i Europeiska unionen" i Bled i Slovenien från den 30 september till den 2 oktober. Konferensen öppnades av ordföranden för Sloveniens författningsdomstol Dragica Wedam Lukić. Inledningsanföranden hölls av Erwan Fouéré, chef för Europeiska kommissionens delegation till Slovenien, Christos Artemides, ordförande för internationella konferensen av europeiska författningsdomstolar, Didier Maus, domare vid författningstribunalen i Andorra, Luzius Wildhaber, ordförande för Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, Vassilios Skouris, ordförande för EG-domstolen, och Nikiforos Diamandouros.

© Författnings-domstolarnas roll, internationell konferens

Nikiforos Diamandouros talar på den internationella konferensen om författningsdomstolarnas roll efter integreringen i Europeiska unionen. Bled, Slovenien, den 30 september 2004.

Detta följdes av en redogörelse för erfarenheterna av EU:s rättssystem från författningsdomstolarna i vissa av EU:s medlemsstater. Bidrag kom från företrädare från författningsdomstolarna i Österrike, Tyskland och Italien.

Den 1 oktober redogjorde företrädare för författningsdomstolarna i Tjeckien, Ungern, Lettland, Litauen, Polen och Slovenien, samt för högsta domstolen i Cypern och Estland, för fördragsändringar i samband med anslutningen till EU och författningsdomstolarnas roll efter integrationen med EU. De gjorde dessutom en bedömning av i vilken utsträckning de var redo för nya utmaningar.

Dragica Wedam Lukić höll avslutningsanförandet.

34:e Asserseminariet om europeisk rätt, Haag, Nederländerna

Den 15 oktober deltog Nikiforos Diamandouros i det 34:e Asserseminariet om europeisk rätt med rubriken "EU:s konstitution: bästa sättet att gå vidare?". Nikiforos Diamandouros deltog i parallellaktiviteten III A med rubriken "Europeiska unionens demokratiska liv" med en föreläsning om Europeiska ombudsmannen och europeiska konstitutionen. Seminariet leddes av Deirdre Curtin, professor vid Utrechts förvaltningshögskola.

Föreläsning vid Atens universitet, Grekland

Den 22 december höll ombudsmannen en föreläsning på institutionen för statsvetenskap och offentlig förvaltning vid Atens universitet. Föreläsningen utgjorde en del av institutionens doktorandprogram i europeiska och internationella studier. Rubriken på ombudsmannens föreläsning var "Rättssamhällets principer, demokrati, ansvarighet och ombudsmannainstitutionen".

Övrigt

Den 19 januari träffade Nikiforos Diamandouros den franska ministern för Europafrågor, Noelle Lenoir, i Paris för att diskutera ett antal administrativa spørsmål som gällde Europeiska ombudsmannens kansli.

Den 28 januari gav ombudsmannen en offentlig föreläsning vid juridiska fakulteten på Udineuniversitetet i Italien. Nikiforos Diamandouros hälsades välkommen av universitetets rektor Furio Honsell. Ett 100-tal personer bevistade föreläsningen, inklusive Maurizio Maresca, professor i internationell rätt, och den regionala ombudsmannen för Friuli Venezia-Giulia, Caterina Dolcher.

Nikiforos Diamandouros med studenter från juridiska fakulteten på universitetet i Udine, Italien, den 28 januari 2004.

Samma dag träffade ombudsmannen presidenten för den italienska regionen Friuli Venezia-Giulia, Riccardo Illy. Under detta sammanträde presenterade ombudsmannen den europeiska kodexen för god förvaltningssed, som presidenten blev mycket intresserad av. Presidenten föreslog därefter att den skulle antas av den regionala förvaltningen i Friuli Venezia-Giulia.

Senare samma dag redogjorde ombudsmannen för sitt arbete inför medlemmar av handelskammaren i Trieste. Även Triestes ombudsman, Alessandro Zanmarchi, deltog i sammanträdet.

Den 29 januari gav ombudsmannen en offentlig föreläsning vid juridiska fakulteten på Triestes universitet i Italien. Han introducerades av Sergio Bartole, direktör vid institutionen för juridisk vetenskap.

Den 11 februari besökte García Valledor, minister för yttre förbindelser i Asturiens regionala regering (Spanien), Europeiska ombudsmannen i Strasbourg. Han åtföljdes av sin kabinetschef Jorge Prado, Maria Luisa Bergaz, ledamot av Europaparlamentet, och Dionisio Fernández, politisk rådgivare åt gruppen Europeiska enade vänstern i Europaparlamentet. García Valledor framförde den asturiska regeringens villighet att lägga fram lagförslag i regionalparlamentet om att tillsätta en ombudsman. Nikiforos Diamandouros välkomnade initiativet och erbjöd sin egen och sina medarbetares hjälp.

Den 9 mars träffade Nikiforos Diamandouros flera företrädare för Europaparlamentets stödgrupp för funktionshindrade (EPDSG), inklusive Marie Luijten, Saija Järventausta, Helge Poulsen och Philip Scott. EPDSG, som består av ett antal tjänstemän från parlamentet som arbetar med handikappfrågor, uttryckte sitt stöd för ombudsmannens arbete för att integrera funktionshindrade personer. Gruppens företrädare välkomnade ombudsmannens undersökning på eget initiativ om integrering av personer med funktionshinder och hans ståndpunkt i samband med olika klagomål om integrering av barn med funktionshinder i Europaskolorna. Nikiforos Diamandouros redovisade sina åtgärder inom detta område och uppmuntrade EPDSG att lämna ytterligare information som kunde hjälpa ombudsmannen i hans undersökningar.

Den 12 mars besökte Péter Bárándy, ungersk justitieminister, åtföljd av Judit Demeter, Lipót Holztz och István Somogyvári, samt Zoltán Taubner, ungersk ambassadör till Europarådet, Nikiforos Diamandouros i Strasbourg. Ett antal frågor diskuterades, inklusive samarbetet mellan de ungerska parlamentariska kommissionärerna och Europeiska ombudsmannen i samband med Ungerns inträde i EU.

Den 25 mars gav Europeiska ombudsmannen en offentlig föreläsning vid samhällsvetenskapliga fakulteten på Genuas universitet i Italien. Nikiforos Diamandouros introducerades av Adriano Giovannelli, fakultetens dekan. Föreläsningen bevistades av ett 70-tal personer.

Samma dag var Nikiforos Diamandouros huvudtalare vid en konferens organiserad av *Società di letture e conversazioni scientifiche* i Genua. Han hälsades välkommen, på föreningens vägnar, av dess ordförande Umberto Costa och Gianpaolo Gandolfo. Nikiforos Diamandouros talade om rättsstatens principer, demokrati och ombudsmannainstitutionen: ett europeiskt perspektiv.

Den 26 mars träffade Nikiforos Diamandouros ordföranden för Liguriens regionala råd, Francesco Buzzone, i Genua och diskuterade Europeiska ombudsmannens roll.

Den 27 mars träffade Nikiforos Diamandouros Lericis borgmästare Emanuele Fresco i Leric i Italien, för att fira invigningen av kontoret med ansvar för förbindelser med allmänheten.

Den 14 september träffade Nikiforos Diamandouros Taro Nakayama, Yoshito Sengoku, Yukio Edano, Okiharu Yasuoka och Motohiko Kondo, japanska parlamentsledamöter, i Strasbourg. Parlamentsledamöterna, ledamöter i forskningsutskottet för Japans konstitution, åtföljdes av Ryuichi Shoji, Japans generalkonsul i Strasbourg. Frågor som gällde Europeiska unionens konstitutionella ram och Europeiska ombudsmannens roll och arbete diskuterades.

Den 16 november talade Nikiforos Diamandouros inför över 100 italienska studenter, som var i Strasbourg som en del av ett tvådagarsbesök till Europaparlamentet. Studenterna hade vunnit en tävling som organiserades av parlamentet och som syftade till att öka medvetenheten om EU. Ombudsmannen förklarade sin roll för studenterna och besvarade ett antal frågor om sitt arbete.

Den 10 december, i samband med sitt deltagande i en konferens i Istanbul i Turkiet, besökte Nikiforos Diamandouros Hans Helighet Bartolomeos, Konstantinopels och det nya Roms ärkebiskop, samt ekumenisk patriark för den ortodoxa kristna kyrkan.

AKTIVITETER SOM RÖRDE OMBUDSMANNENS MEDARBETARE

Arrangemang och möten

Den 24 februari träffade Olivier Verheecke, juridisk chefsrådgivare, Anar Cahangirli och Anar Karimov från Azerbajdzjans delegation till EU, för att diskutera ett eventuellt samarbete mellan den nyligen tillsatta ombudsmannen i Azerbajdzjan och Europeiska ombudsmannen.

Den 13 maj besökte Kostas Kourtikakis, en doktorand från Pittsburghs universitet i USA, Europeiska ombudsmannens kansli i Bryssel för att intervjua ombudsmannens Internet- och kommunikationsansvariga tjänsteman Ben Hagard och hans press- och kommunikationsansvariga tjänsteman Rosita Agnew, om det europeiska nätverket av ombudsmän. Kostas Kourtikakis reste därefter till Strasbourg, där han intervjuade ombudsmannen, chefen för rättsavdelningen, Ian Harden, och en handläggare, Peter Bonnor. Intervjuerna fokuserade den roll som europeiska nätverket av ombudsmän spelar för att bidra till en korrekt tillämpning av EU-rätten på medlemsstatsnivå.

Den 1 oktober svarade Olivier Verheecke på frågor om ombudsmannens arbete från Alexandros Tsadiras, en före detta praktikant vid ombudsmannens kansli och doktorand vid universitetet i Oxford. Den 8 oktober träffade Verheecke en student från Amsterdams universitet, Neeltje Smitskamp, för en liknande intervju.

Den 5 oktober reste Ian Harden och Rosita Agnew till Amsterdam för en informell ministerkonferens med rubriken "Förmedla Europa till medborgarna". Detta sammanträde var en uppföljning på det första sammanträdet i ämnet som hölls i Wicklow i Irland i april 2004. Konferensen hade sammankallats av den nederländska ministern för Europafrågor, Atzo Nicolaï, och syftet var att diskutera frågan hur man kan få medborgarna att känna större engagemang för Europa, framför allt mot bakgrund av de kommande folkomröstningarna om Europas konstitution. Ministrar eller offentliga tjänstemän från samtliga 25 medlemsstater, samt från kandidatländerna, deltog i konferensen tillsammans med kommissionsledamöterna António Vitorino och Margot Wallström samt Europaparlamentets talman Josep Borrell. Europaparlamentets förre talman Pat Cox var moderator under konferensen. Även om ombudsmannen själv var förhindrad att delta i konferensen distribuerades hans föredrag med rubriken "Förmedla Europa till medborgarna – de möjligheter som konstitutionen erbjuder" till samtliga deltagare och till journalister. Mötet var offentligt.

Den 23 november fick Olivier Verheecke besök på kansliet i Bryssel av Sinisa Rodin, professor i författningsrätt och europeisk rätt vid universitetet i Zagreb. Professor Rodin besökte EU:s institutioner inom ramen för Europeiska unionens besöksprogram.

Den 6–7 december organiserade det svenska statskontoret ett informellt expertmöte för att diskutera möjligheterna till en förvaltningslag för EU och till ett framtida europeiskt förvaltningsområde. Över 50 personer deltog i mötet, inklusive offentliga tjänstemän och akademiker från hela Europa. Ian Harden och Rosita Agnew företrädde ombudsmannens kansli. Under den första dagens sammanträde, som hade rubriken "Att skapa regler för god förvaltning inom EU:s institutioner: erfarenheterna hittills och de potentiella möjligheterna med artikel III-398", talade Ian Harden om den europeiska kodexen för god förvaltningssed. Den andra dagen hade rubriken "Att integrera medlemsstaternas förvaltningar: kan man skapa en vägkarta för ett europeiskt förvaltningsområde?"

Den 9 december tog Olivier Verheecke emot Lodewijk Bos, handelssekreterare vid Nederländernas ständiga representation till EU, i kansliet i Bryssel, och gav honom information om möjligheterna för företag att inge klagomål till ombudsmannen.

Den 15 december deltog Olivier Verheecke i en paneldebatt på hög nivå om förslaget till en byrå för mänskliga rättigheter i EU: en möjlighet till en sammanhängande politik för mänskliga rättigheter, som organiserades av expertgruppen The Centre i Bryssel. Diskussionen leddes av Walter van Gerven, före detta generaladvokat vid EG-domstolen och professor vid Leuvens katolska universitet. Panelens talare var Jonathan Faull, generaldirektör för Europeiska kommissionens generaldirektorat för rättvisa, frihet och säkerhet, Jorg Polakiewicz från Europarådet och Alpha Connelly, chef för

irländska kommissionen för mänskliga rättigheter. De olika föredragningarna följdes av en livlig diskussion.

Grupp föredragningar

Under 2004 förklarade Nikiforos Diamandouros och hans medarbetare ombudsmannens roll och arbete för följande:

januari

- en grupp studenter från *Hochschule Magdenburg-Stendal*, Tyskland,
- en grupp studenter från *Institut des Hautes Etudes Européennes* i Robert Schuman-universitetet i Strasbourg, Frankrike,

februari

- 50 studenter, åtföljda av Willem Bonekamp, från Twentes universitet, Nederländerna,
- 10 företrädare för icke-statliga organisationer från Lettland;
- 40 studenter, under ledning Michael McKeever från Trinity School i Nottingham, Förenade kungariket,
- tjänstemän från tyska federala akademien för offentlig förvaltning; den gruppen ledsagades av seminariets ledare Christiane Bödding,

mars

- 10 högre tjänstemän som deltog i ett seminarium som organiserats av den franska *Ecole Nationale d'Administration* (ENA), Strasbourg, Frankrike,
- 7 tjänstemän från danska parlamentets avdelning för EU-frågor,
- 50 studenter från *European Law Students' Association* (ELSA), från Padova, Italien,
- medlemmar av *Club des médiateurs du service public* i Paris; detta sammanträde organiserades av ombudsmannen för RATP (staden Paris transportmyndighet), Cyrille De la Faye,
- en grupp studenter från universitetet i södra Danmark, Odense,
- 45 studenter från *Technische Universität Chemnitz*, Tyskland, inom ramen för en resa till Strasbourg organiserad av *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.*; deltagarna åtföljdes av Elke Feiler från *Bildungswerk*,

april

- 45 studenter, åtföljda av sin lärare, Graf, från *Staatliche Berufsschule Landsberg am Lech*, Bayern, Tyskland,
- 50 studenter från *Europa-Institut* vid Saarbrückens universitet, Tyskland; studenterna åtföljdes av Hörrmann och Elsner från *Europa-Institut*,
- 17 elever från den regionala provinsen Agrigento, Italien; elevernas resa till Strasbourg var ett pris till vinnarna av en tävling med rubriken "Den europeiska identiteten",
- 27 rumänska praktikanter som deltog i ett seminarium om offentlig förvaltning vid *Nationale d'Administration* (ENA), Strasbourg, Frankrike,

- 50 deltagare vid den årliga konferensen med Europeiska informationsföreningen i Edinburgh, Skottland; konferensen hade rubriken "Ett Europa i förändring: utmaningar och möjligheter för informationsarbetare",
- 50 deltagare i internationella Kolpingföreningens Europaseminarium; seminariet leddes av Anton Salesny,

maj

- 20 studenter från Eberhard Karls-universitetet i Tübingen, Tyskland; besöket arrangerades av Rudolf Hrbek,
- en grupp på 16 tjänstemän från olika länder i Asien som deltog i en utbildning som organiserats av *Centre des Etudes Européennes de Strasbourg*; gruppen beledsagades av Felix Müller,
- 35 studenter från Central- och Östeuropa, inom ramen för ett besök som organiserats av Elke Feiler från *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.*; Elke Feiler organiserade dessutom ett besök med 35 företrädare för fackföreningar och affärsmän från Sachsen för att få information om ombudsmannens arbete,
- 34 medlemmar av socialdemokratiska partiet från Köpenhamn, Danmark,
- 30 studenter från Viadrina-universitetet, Frankfurt an der Oder, Tyskland,
- 30 elever från vårdskolan i Herne, Tyskland, inom ramen för ett seminarium som organiserats av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter,
- deltagare vid tvådagarsevenemanget med rubriken "Seminarium om EU-medborgarnas framställningar och rättigheter" som organiserades av Europeiska kommissionens generaldirektorat för utvidgning (TAIEX-kontoret) för ledamöter av Europaparlamentet från de nya medlemsstaterna, samt Rumänien, Bulgarien och Turkiet,
- 30 besökare från svenska krisberedskapsmyndigheten, åtföljda av Ing-Marie Persson från myndigheten,
- 30 tjänstemän från regionen Aragonien, Spanien, som deltog i ett seminarium som organiserats av Europeiska institutet för offentlig förvaltning (EIPA),

juni

- deltagarna i tvådagarseminariet "Att backa upp konkurrenskraften med en offentlig förvaltning av hög kvalitet", organiserat av Europeiska institutet för offentlig förvaltning (EIPA),
- 50 studenter från Potsdams universitet, åtföljda av Eckart Klein,
- en grupp studenter som studerade statsvetenskap, åtföljda av professor Francesca Vassallo från University of Southern Maine, Förenta staterna,
- en grupp på 23 personer som var ledamöter i styrelsen för *Volksbank Bühl*, Tyskland; gruppen beledsagades av Klaus Gras,
- deltagare i seminariet om EU-medborgarnas framställningar och rättigheter, organiserades av Europeiska kommissionens generaldirektorat för utvidgning (TAIEX-kontoret) för ledamöter i Bulgariens parlament och bulgariska experter i kommissionen,
- deltagare i seminariet "Mänskliga rättigheter och Europeiska unionen" som organiserats i London av *Justice* i samarbete med Monckton Chambers och Doughty Street Chambers,
- 30 medlemmar från Kiwanis Club från Offenburg, Tyskland,
- 50 elever från Baden, Österrike,

juli

- 30 franska advokater som deltog i en studiedag med rubriken *Entretiens communautaires*; evenemanget hade organiserats av *Délégation des Barreaux de France* i Bryssel,
- 35 företrädare för skoldepartementet i regionen Mittelfranken, Tyskland,

september

- 40 studenter som deltog i ett seminarium organiserat av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter, Tyskland; studenterna beledsagades av Benjamin Wittekind,
- en grupp besökare från Statliga byrån för skrivelser och samtal, från Folkrepubliken Kina,
- 30 statstjänstemän från olika tyska ministerier i samband med ett besök som organiserats av *Bundesakademie für Öffentliche Verwaltung*,
- 30 sekreterare från skolor i Nordrhein-Westfalen, inom ramen för ett seminarium som organiserats av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter,

oktober

- studenter som deltog i det 19:e sammanträdet med EIPAL (European Institute of Public Affairs and Lobbying) i Bryssel,
- 30 deltagare vid ett seminarium som organiserats av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter,
- 20 medlemmar av en grupp från *Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit*, Tyskland,
- en grupp besökare från det grekiska Info Point-nätverket,
- 25 personer som arbetade för CDU i Tyskland, inom ramen för ett seminarium som organiserats av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter,

november

- deltagare från en konferens i Budapest med rubriken "Informationsfrihet i dag och i morgon"; konferensen organiserades av Open Society Archive och den ungerska kommissionären för dataskydd och informationsfrihet Attila Péterfalvi,
- 60 medlemmar av *Club Europe* under ledning av Pascal Mangin, Strasbourgs borgmästares attaché för europeiska och internationella frågor, Frankrike,
- 120 deltagare i ett seminarium med AKEL-partiet i Nicosia, Cypern,
- 30 statstjänstemän och journalister från Grekland, inbjudna av ledamoten av Europaparlamentet Maria Matsouka, vice ordförande för utskottet för framställningar,
- 25 personer som arbetade för CDU i Tyskland, inom ramen för ett seminarium som organiserats av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter,
- en grupp höga kroatiska statstjänstemän, inom ramen för ett seminarium som organiserats av *Ecole Nationale d'Administration* (ENA), Strasbourg, Frankrike,

december

- personer som forskar i europeisk förvaltningsrätt, vid ett seminarium organiserat av Jacques Ziller från institutionen för juridik vid Europeiska universitetsinstitutet, Florens, Italien.

6.4 FÖRBINDELSER MED MEDIER

Medierna spelar en viktig roll när det gäller att förstärka effekten av ombudsmannens reaktiva och proaktiva arbete. Genom att bevakad hans behandling av klagomål och hans kommunikationsaktiviteter hjälper de olika medierna till att informera medborgarna om de tjänster som ombudsmannen tillhandahåller. Minst lika viktigt är att medierna riktar uppmärksamheten på fall där ett visst mått av publicitet kan vara motiverat, framför allt i ärenden där ombudsmannen finner det nödvändigt att göra en kritisk anmärkning, ett förslag till rekommendation eller en särskild rapport till parlamentet. I sådana fall kan medierna hjälpa till att understryka ärendets betydelse, vilket sporrar institutionen eller organet att finna en lösning för medborgaren. Slutligen måste ombudsmannen ibland redogöra för sina prioriteringar och ståndpunkter i medierna, samt de bakomliggande motiven.

Ombudsmannens medieaktiviteter sträcker sig från intervjuer till presskonferenser och från skrivna artiklar till pressmeddelanden. Dessa initiativ kan vara kopplade till viktiga händelser, till exempel framläggandet av årsrapporten inför Europaparlamentets utskott för framställningar, eller ha direkt anknytning till ombudsmannens undersökningar. Varje kontakt ger ombudsmannen en möjlighet att besvara frågor om ombudsmannens roll, förklara sin ståndpunkt i viktiga frågor, stryka under sina prioriteringar och beskriva sina strävanden.

Ombudsmannen utfärdade 34 pressmeddelanden under 2004, dvs. ett var elfte dag. Pressmeddelandena delades ut till journalister och berörda parter i hela Europa, och de bidrog till att öka medvetenheten om de viktigaste ärenden som behandlats under året. Hit hörde, bland annat, problem i samband med hanteringen av radioaktivt material vid kommissionens institut för transuraner i Tyskland, Europeiska kommissionens integrering av personer med funktionshinder och eventuella brister i en OLAF-utredning om påstådda bedrägerier.

Under 2004 beviljade ombudsmannen över 40 intervjuer åt journalister från radio och TV samt från tryckta och elektroniska medier i Strasbourg, i Bryssel och under sina informationsbesök längre bort. Han presenterade dessutom sitt arbete och besvarade frågor under presskonferenser, informationsträffar, möten och arbetsluncher. I följande avsnitt redovisas de intervjuer som ombudsmannen och hans medarbetare gav under 2004 och ett antal mediearrangemang som organiserades under året.

- Den 8 januari intervjuades ombudsmannen av Cai Rienäcker, journalist från den tyska statliga radiostationen *ARD*. Frågorna som behandlades rörde ombudsmannens prioriteringar, ärenden från Tyskland som lösts och samarbetet med nationella och regionala ombudsmän och liknande organ.
- Den 13 januari intervjuades ombudsmannen av Lise Lancon för *Strasbourg Magazine*. Journalisten ställde allmänna frågor om ombudsmannens arbete, till exempel antal och typ för de klagomål som behandlas och de insatser som görs för att öka kunskaperna om ombudsmannen.
- Den 14 januari intervjuades Nikiforos Diamandouros av en italiensk journalist, Paolo Magagnotti, för en kort dokumentärfilm om Europeiska ombudsmannens roll som skall sändas i Italien och på annat håll.
- Den 15 januari intervjuades ombudsmannen per telefon av Tina Spilioti från den cypriotiska veckotidningen *Neos Typos*. Tina Spilioti frågade ombudsmannen om hans arbete, framför allt i anslutningsländerna.
- Den 26 januari, i anslutning till ombudsmannens besök i Slovenien, intervjuades ombudsmannen av den slovenska statliga televisionen. Nikiforos Diamandouros besvarade frågor om Europeiska ombudsmannens roll och sina förbindelser med den slovenska ombudsmannen för mänskliga rättigheter Matjaž Hanžek.
- Den 27 januari organiserade den slovenska ombudsmannens kansli en presskonferens som avslutning på Europeiska ombudsmannens besök. Cirka 15 journalister deltog och ställde frågor

om EU-förvaltningens kvalitet och förvaltningens reaktion på ombudsmannens undersökningar. De ville också gärna få exempel på klagomål som Europeiska ombudsmannen behandlat.

- Senare samma dag intervjuades ombudsmannen av Urška Mlinarič från den slovenska nationella dagstidningen *Večer*, Barbara Kužnik från den statliga radion och Tanja Taštanoska från veckotidningen *Žurnal*.
- Den 29 januari deltog Europeiska ombudsmannen och den regionala ombudsmannen för Friuli Venezia-Giulia, Caterina Dolcher, i en presskonferens som organiserades av regionrådet i Trieste, Italien. Under presskonferensen besvarade Nikiforos Diamandouros frågor från Pietro Comelli, *Il Piccolo*, Luciano Santin, *Messaggero Veneto*, Sonia Sicco, *ANSA*, Alvis Sforza, *Antenna 3*, Duccio Pugliese, *LUXA TV* och Pierpaolo Dobrilla, *CENTRO TV Friuli Venezia-Giulia*.
- Den 11 februari intervjuades Olivier Verheeecke, juridisk chefsrådgivare, i direktsändning av Simonot från Bryssels radio *BFM* om ombudsmannens beslut i fråga om Europaparlamentets policy när det gäller rökning i parlamentets lokaler.
- Den 19 februari, inom ramen för sitt informationsbesök till Slovakien, deltog ombudsmannen och Pavel Kandrác, offentlig försvarare av rättigheter, i en presskonferens i det slovakiska nationella rådets kansli. Presskonferensen leddes av Azelio Fulmini, chef för Europaparlamentets kontor i Slovakien.
- Den 1 mars höll Nikiforos Diamandouros en presskonferens hos Cyperns ombudsman, Eliana Nicolaou. Cirka 15 journalister deltog i konferensen.

Nikiforos Diamandouros och Eliana Nicolaou, Cyperns ombudsman, talar på en presskonferens. Nicosia, Cypern, den 1 mars 2004.

- Samma dag intervjuades Nikiforos Diamandouros under 35 minuter i TV av journalisten Kyriakos Pierides från *Cyprus Broadcasting Corporation (CYBC)*. CYBC rapporterade dessutom från Nikiforos Diamandouros föreläsning den 3 mars vid mötet mellan grekcyprioter och turkcyprioter som organiserades gemensamt av forumet för modernisering av samhället (OPEK) och den turkcypriotiska plattformen av icke-statliga organisationer "Det här är vårt land". Båda evenemangen sändes i ett gemensamt program som ägnades Europeiska ombudsmannens roll.
- Den 2 mars intervjuades Nikiforos Diamandouros av olika TV- och radiostationer på den cypriotiska inrikesministern Andreas Christous kontor.
- Den 9 mars intervjuade Cristina Carpinelli, journalist vid italienska *Radio 24*, Nikiforos Diamandouros för ett program om EU-frågor som sänds varje vecka.

- Den 11 mars intervjuades ombudsmannen av Miguel Adrover, producent för *Europa 2004* för den spanska statliga televisionen *TVE*. Syftet med intervjun var att informera de spanska medborgarna om hans roll.
- Den 11 mars intervjuades Rosita Agnew, press- och kommunikationsansvarig, av Christophe Nonnenmacher för *Strasbourg Magazine*. Journalisten frågade om ombudsmannens kommunikationsverksamhet.
- Den 24 mars avslutades ombudsmannens besök till Tjeckien med en presskonferens på Europeiska unionens informationscenter (EUIIC) i Prag. Ett 15-tal personer deltog, och presskonferensen följdes av ett antal bilaterala intervjuer med ombudsmannen.
- Den 27 mars presenterade ombudsmannen sitt arbete för journalister vid ett möte som organiserades av ordförandeskapets lokalkontor i Ligurien i Italien.
- Den 31 mars intervjuades Nikiforos Diamandouros av Luísa Godinho från den portugisiska statliga televisionen *RTP2* som en del i en serie av intervjuer som skulle sändas i anslutning till valet till Europaparlamentet 2004. Luísa Godinho bad Nikiforos Diamandouros beskriva värdet av hans arbete för medborgarna, att räkna upp de viktigaste utmaningarna som ombudsmannen står inför och att förklara sin vision för institutionens framtid.
- Den 16 april gav ombudsmannen en presskonferens vid det lettiska kontoret för mänskliga rättigheter i Riga. Ombudsmannens redogörelse för sitt mandat och arbete följdes av en lång och livlig utfrågning, där över ett dussin representanter för pressen ställde ett antal frågor i vitt skilda ämnen. Frågorna gällde bland annat ombudsmannens arbetsbelastning, samarbetet med nationella och regionala ombudsmän, undersökningar av överträdelser av gemenskapsrätten på nationell nivå, korruption och språkpolicy.
- Efter presskonferensen intervjuades ombudsmannen av tidningen *Lauku Avīze* och det ryskspråkiga magasinet *YAC*.
- Den 19 april intervjuades ombudsmannen av Danutė Jokubėnienė från den litauiska veckotidningen *Ekstra*.
- Den 20 april intervjuades ombudsmannen i Vilnius av Austė Stoškutė för veckotidningen *Euro-Integration News*.
- Den 21 april gav ombudsmannen en presskonferens i Litauens *Seimas* (parlament). Efter en kort redovisning av sitt besök i Litauen besvarade ombudsmannen frågor om sina ärenden, klagomålens typ, samarbetet med Litauens ombudsmän och sina förväntningar när det gällde klagomål från Litauen efter anslutningen.
- Efter presskonferensen intervjuades ombudsmannen av Jūratė Nedveckaitė från den litauiska veckotidningen *Laikas*.
- Den 26 april gav ombudsmannen en presskonferens för journalister i samband med offentliggörandet av hans *Årsrapport 2003*. Åtta journalister deltog i presskonferensen, nämligen Aine Gallagher, *Reuters*, Johanna Vesikallio, *Finska pressbyrån*, Tobias Buck, *Financial Times*, Brandon Mitchener, *The Wall Street Journal Europe*, Hans-Martin Tillack, *Stern*, Marcello Faraggi, *Media/ARTE*, Brian Beary, *European Report* och Triadafilos Stangos från grekiska televisionskanalen *ERT*. Nikiforos Diamandouros underströk de viktigaste händelserna för ombudsmannen och för medborgarna under 2003 och besvarade frågor om sin årsrapport.
- Kort före presskonferensen intervjuades ombudsmannen av Charlotte Hjorth från *Europe-By-Satellite*, EU:s TV-nyhetsbyrå. Charlotte Hjorths frågor fokuserade institutionens värde för medborgarna.
- Den 26 april intervjuades ombudsmannen dessutom av Triadafilos Stangos, en journalist från den grekiska TV-kanalen *ERT* och det europeiska programmet *Eurocentrics*. Intervjun fokuserade ombudsmannens arbete under 2003 och Nikiforos Diamandouros prioriteringar.

- Senare samma dag gav ombudsmannen en annan TV-intervju – denna gång för estnisk TV. Journalisten, Indrek Treufeldt, frågade honom vad de estniska medborgarna kunde förvänta sig av hans kansli och hur de kunde inge klagomål till honom.

Nikiforos Diamandouros talar på en presskonferens. Vilnius, Litauen, den 21 april 2004.

- Den 30 april gav Nikiforos Diamandouros en presskonferens i Warszawa, som leddes av Andrzej Zoll, Polens kommissionär för skydd av de medborgerliga rättigheterna. Över ett dussin journalister var närvarande, med företrädare för de stora tidningarna, veckotidningarna, TV och radio. Nikiforos Diamandouros redogjorde för sitt arbete och skälen för sitt besök till Polen. De frågor som togs upp avsåg de olika typerna av klagomål som inges till ombudsmannen, den genomsnittliga tid det tar att behandla ett klagomål, kodex för god förvaltningssed och Europeiska ombudsmannens diskretionära befogenheter när det gäller att avgöra vad som utgör ett administrativt missförhållande.
- Presskonferensen följdes av intervjuer med Małgorzata Borkowska från veckotidningen *Trybuna* och Marzena Kawa från TV-kanalen *TVP3*.
- Den 6 maj intervjuades ombudsmannen av Leo Linder från *Leo Linder Filmproduktion* för en utbildningsfilm för tyska studenter med titeln "Bruksanvisning för Europa". Intervjun fokuserade Europeiska ombudsmannens bidrag till att föra unionen närmare medborgarna. Leo Linder filmade dessutom ombudsmannens medarbetare i arbete och redogjorde för fallet med en tysk medborgare som vägrats uppehållstillstånd i Luxemburg.
- Den 6 maj höll José Martínez Aragón, juridisk chefsrådgivare, en föreläsning om ombudsmannens roll inför en grupp på 20 journalister från olika länder som deltog i Europeiska kommunikationsveckorna som organiserats av Lyons katolska universitet.
- Under sitt besök till Ankara i Turkiet den 11–12 maj höll Nikiforos Diamandouros presskonferenser för journalister från TV-stationen *NTV*, den statliga radiokanalen *TRT*, dagstidningen *Yani Sefek* och nyhetsbyråerna *Anadolu*, *Anka* och *Cihan*. Nikiforos Diamandouros besvarade frågor om ombudsmannens behörighet, vilka egenskaper som krävs av en person som skall väljas till ombudsman och kopplingen mellan förslaget att tillsätta en ombudsman i Turkiet och Turkiets ansökan om EU-medlemskap.
- Den 27 maj deltog en journalist från tidningen *România Liberă* i en presentation som Nikiforos Diamandouros gav för en grupp tjänstemän från Rumäniens folkadvokats kansli om Europeiska

ombudsmannens roll och viktigaste resultat. Efter Nikiforos Diamandouros anförande ställde journalisterna ett antal frågor om Europeiska ombudsmannens befogenheter och de rumänska medborgarnas rättigheter i EU.

- Den 30 juni, inom ramen för hans officiella besök i Grekland, höll Nikiforos Diamandouros och Nicos Constantopoulos, Synaspismos-partiets ledare, en gemensam presskonferens.
- Senare samma dag höll Nikiforos Diamandouros en presskonferens för en grupp på 15 journalister från föreningen för utländska journalister i Aten.
- Den 1 juli gav Nikiforos Diamandouros en presskonferens på grekiska ombudsmannens kansli i Aten, där han också intervjuades av Ilias Benekos, journalist vid den grekiska tidningen *Imerisia*.
- Samma dag gav Nikiforos Diamandouros och George Papandreou, ledare för panhelleniska socialistpartiet (PASOK) en gemensam presskonferens i grekiska parlamentet.
- Den 19 juli intervjuades ombudsmannen av Toivo Tänavsuu, journalist från *Eesti Päevaleht*, en estnisk nationell dagstidning. Toivo Tänavsuu frågade Nikiforos Diamandouros om hur Europeiska ombudsmannen kan påverka medborgarnas liv, hans förbindelser med sina nationella motsvarigheter och klagomålen som han hittills hade fått från Estland.
- Den 9 september intervjuade Marie Caouette från den kanadensiska dagstidningen *Le Soleil* ombudsmannen i Québec City. Intervjun ägde rum efter det att ombudsmannen hade hållit sitt huvudanförande inför åttonde världskonferensen med Internationella ombudsmannainstitutet, där han tog upp följande fråga: "Kan erkännandet av individuella rättigheter och friheter överleva trycket att öka säkerheten?"
- Den 16 september intervjuades Nikiforos Diamandouros i Rotterdam av Frits Baltesen för den nederländska dagstidningen *NRC Handelsblad*.
- Den 14 oktober redogjorde Europeiska ombudsmannen för sitt arbete för 17 journalister från Finland, Sverige, Island och Norge. Presentationen utgjorde ett led i ett utbildningsseminarium som organiserats av det Århus-baserade Nordiskt centrum för journalism. Under mötet besvarade ombudsmannen frågor som sin reaktiva roll, dvs. behandlingen av klagomål, och sin proaktiva roll, i första hand hans kommunikationsverksamhet.
- Den 20 oktober intervjuades Nikiforos Diamandouros av Anja Vogel för programmet "*L'Europe au quotidien*" på fransk radio, *France Info*.
- Den 21 oktober intervjuades ombudsmannen av Joana Ferreira da Costa för den portugisiska dagstidningen *O Público*. Journalisten var intresserad av den vanligaste typen av klagomål som ombudsmannen behandlade, anledningen till att medborgarna borde utnyttja ombudsmannens tjänster i stället för att gå till domstol och graden av inflytande som ombudsmannen har över EU:s institutioner. Ombudsmannen illustrerade sitt arbete med ett antal klagomål han mottagit från Portugal.
- Senare samma dag intervjuades ombudsmannen av journalisterna Martin Cabral och Nuno Rogeiro från den portugisiska dygnetrunt-nyhetskanalen *SIC Notícias* för ett program med rubriken "Ett samhälle av nationer". Ombudsmannen gjorde en livlig presentation av sitt arbete, argumenterade för vikten av att försvara medborgarnas rättigheter och underströk sitt stöd för konstitutionen för Europa.
- Den 22 oktober började ombudsmannen sin dag med att intervjuas av Paulo Pena från nyhetsmagasinet *Visão*. Journalisten fokuserade ombudsmannens synpunkter på den känsliga frågan om att balansera behovet av offentlig säkerhet och skyddet av den individuella friheten.
- Samma dag gav ombudsmannen en kort intervju åt en journalist från den portugisiska radiostationen *Radio Renascença*, som var särskilt intresserad av ombudsmannens arbete på området för diskriminering.

- Den 16 november deltog ombudsmannen i en arbetslunch som organiserade av journalistklubben i Strasbourg. Huvudtalare vid evenemanget var den franska ministern för Europafrågor Claudie Haignere. Ministern bad ombudsmannen redogöra för sina åsikter om konstitutionen för Europa. Ombudsmannen koncentrerade sig på betydelsen av stadgan om de grundläggande rättigheterna och underströk att han skulle arbeta hårt med att öka medvetenheten om stadgan bland medborgarna. Cirka 40 personer deltog i lunchen, inklusive journalister, konsulter och forskare. Daniel Riot, Europaansvarig redaktör vid *France 3*, var värd.
- Också den 16 november talade ombudsmannen inför tio journalister från *Radio France* under ett utbildningsseminarium som organiserades av Quentin Dickinson, radiostationens chef för Europafrågor. Journalisterna kom från hela Frankrike och tillbringade en vecka i Strasbourg för att lära sig hur EU-institutionerna arbetar. Ombudsmannen förklarade sin roll och lämnade exempel på klagomål som ingetts av franska medborgare och organisationer.
- Den 17 november intervjuades ombudsmannen av Alex Taylor för ett TV-program med rubriken *Vivre en Europe*. Det programmet, som tar upp specifika EU-frågor varje månad, sänds på den franska nationalförsamlingens TV-kanal. Alex Taylor bad ombudsmannen förklara sitt arbete för medborgarna och ge exempel på franska fall han behandlat.
- Den 22 november, i samband med att ombudsmannens årsrapport för 2003 lades fram i Europaparlamentet, intervjuades Olivier Verheecke i direktsändning av François Kirch från radiostationen *BFM* i Bryssel inom ramen för ett program som hette *12-13 Europe*.
- Den 1 december intervjuades ombudsmannen i TV av Caroline de Camaret från kanalen *Public Sénat* för ett program med titeln "*Paroles d'Europe*". Journalisten bad ombudsmannen förklara sitt arbete och ge konkreta exempel på fall han behandlat. Hon frågade om europeiska konstitutionens konsekvenser för ombudsmannen och för medborgarna i allmänhet.
- Den 2 december intervjuades Nikiforos Diamandouros och den franska ombudsmannen Jean-Paul Delevoye av redaktören för *Les Annonces de la Seine*, Jean-René Tancrede. Journalisten frågade Europeiska ombudsmannen om hans institutions resultat under det senaste decenniet, hans ansträngningar att samarbeta intensivt med sina nationella kolleger och hans prioriteringar inför framtiden.
- Senare samma dag intervjuades Nikiforos Diamandouros per telefon av Dominique de Courcelles på *Radio France Internationale*. Syftet med intervjun var att förklara för de franska medborgarna när, varför och hur de skulle klaga till ombudsmannen.
- Denna intervju följdes av en presskonferens som organiserades gemensamt av Europeiska kommissionens representantkontor och Europaparlamentets informationskontor i Paris. Efter ett anförande med rubriken "Europeiska unionen: medborgarnas rättigheter och ombudsmannen" besvarade Nikiforos Diamandouros frågor som gällde stadgan om de grundläggande rättigheterna, miljöklagomål och möjligheten att öppna lokalkontor för Europeiska ombudsmannen i varje medlemsstat. Cirka 15 journalister deltog i evenemanget som leddes av Yves Gazzo, chef för kommissionens representationskontor. Pressmeddelandet från den franska ombudsmannen med anledning av Europeiska ombudsmannens besök i Paris distribuerades till de närvarande journalisterna.

6.5 PUBLIKATIONER

Ombudsmannen strävar aktivt efter att nå ut till så många som möjligt för att öka medborgarnas medvetenhet om deras rättigheter och framför allt deras rätt att inge klagomål. Institutionen utnyttjar i stor utsträckning papperskopior av sina publikationer för att informera viktiga aktörer

och allmänheten. Under 2004 framställdes följande publikationer som distribuerades till berörda parter:

Årsrapport 2003; fotokopierad version (11 språk)

En fotokopierad version av ombudsmannens Årsrapport 2003 distribuerades till ledamöterna i Europaparlamentets utskott för framställningar i april för att utskottet skulle kunna behandla ombudsmannens arbete före plenardebatten senare under året.

Årsrapport 2003 – Sammanfattning och statistik; fotokopierad version (20 språk)

I april ställdes också en fotokopierad version av den nya Årsrapport 2003: Sammanfattning och statistik till ledamöternas förfogande i utskottet för framställningar på de elva officiella EU-språken och anslutningsländernas nio språk.

European Ombudsmen – Newsletter; nummer 2 och 3 (5 språk)

Nummer 2 och 3 av nyhetsbrevet från europeiska nätverket av ombudsmän och europeiska regionen av Internationella ombudsmannainstitutet som utkommer vartannat år distribuerades i april respektive oktober till nationella, regionala och lokala ombudsmän i Europa, samt till ledamöterna i Europaparlamentets utskott för framställningar.

Europeiska ombudsmannen – I korta drag, broschyr (25 språk)

För att öka medvetenheten om sitt arbete bland allmänheten producerade ombudsmannen en kort broschyr som förklarade vad han kan och inte kan göra och gav exempel på klagomål som han löst. Broschyren ges ut på de officiella språken samt anslutningsländernas och kandidatländernas språk och ger svar på frågor som "Vilka klagomål kan han behandla?", "Men om han inte kan behandla mitt klagomål?", "Vad kan jag uppnå genom att klaga?" och "Vem kan annars hjälpa mig?". Broschyren trycktes i en upplaga av över 650 000 exemplar, lanserades den 1 maj och fick en vid spridning. Senare under året framställdes den på kroatiska.

Vad kan Europeiska ombudsmannen göra för dig? – broschyr och klagomålsformulär (21 språk)

Kort efter det att de nya medlemsstaterna anslutits publicerades broschyren *Vad kan Europeiska ombudsmannen göra för dig?* med klagomålsformulär på de 21 fördragsspråken. I broschyren beskrivs ombudsmannens roll, vem som kan inge ett klagomål och hur. Den fungerar därför som en användbar guide för dem som vill utnyttja ombudsmannens tjänster. Broschyren distribuerades i september till ombudsmän, ledamöter av Europaparlamentet, institutionernas representationskontor och informationskontor samt Europeiska kommissionens centra och nätverk.

Årsrapport 2003; version i färg (20 språk)

Ombudsmannens Årsrapport 2003, med ett helt nytt utseende och på de 20 officiella EU-språken, distribuerades i oktober till ledamöterna av Europaparlamentet, EU:s övriga institutioner och organ, ombudsmän och Europeiska kommissionens centra och nätverk. I en ansträngning att utnyttja allmänna medel så effektivt som möjligt och av omsorg om miljön valde ombudsmannen att trycka en begränsad upplaga av den kompletta årsrapporten (10 000 exemplar), medan *Sammanfattning och statistik* gjordes tillgänglig för en betydligt bredare allmänhet (24 000 exemplar).

Årsrapport 2003 – Sammanfattning och statistik; version i färg (20 språk)

Versionen av *Sammanfattning och statistik* på 20 språk som utkom i november distribuerades till mottagarna av den kompletta årsrapporten samt till icke-statliga organisationer, konsumentorganisationer, yrkessammanslutningar och universitet.

6.6 ONLINE-KOMMUNIKATION

E-post

I april 2001 tillkom en elektronisk version av klagomålsformuläret på tolv olika språk på webbplatsen. Efter Europeiska unionens utvidgning den 1 maj 2004 gjordes formuläret tillgängligt på ytterligare nio språk. Hela 55 procent av alla klagomål som mottogs av ombudsmannen under 2004 ingavs via Internet, och en stor del av dem via det elektroniska klagomålsformuläret.

Under 2004 ökade de förfrågningar om information som kom till Europeiska ombudsmannens e-postbrevlåda rekordartat. Totalt inkom och besvarades 8 010 sådana e-postmeddelanden. Av dem var 4 809 massutskick från medborgare som ett led i olika kampanjer. Bland de frågor som togs upp i dessa massutskick återfanns dödshjälp, den israeliska skyddsmuren, djurförsök, sälungar och den så kallade Buttiglioneaffären. Samtliga e-postbrev fick svar med en förklaring av Europeiska ombudsmannens mandat och, om möjligt, med information om vem man kunde vända sig till i den fråga det gällde.

Över 3 200 enskilda förfrågningar om information mottogs via e-post under 2004, jämfört med cirka 2 000 såväl 2003 som 2002. Samtliga fick individuella svar från en lämplig medarbetare på ombudsmannens kansli.

Utveckling av webbplatsen

År 2004 ändrades ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) i språkligt hänseende. I slutet av april ställdes webbplatsens hemsidor och navigationssidor, som tidigare funnits på elva språk, till förfogande på ytterligare tio språk – de nio språken i EU:s nya medlemsstater och iriska.

Samma månad presenterade ombudsmannen sin årsrapport för 2003 för Europaparlamentets utskott för framställningar. För första gången framställdes en separat sammanfattning av rapporten. Årsrapporten och sammanfattningen lades ut på webbplatsen på 20 språk.

För att kunna förbättra informationen till allmänheten om sitt arbete publicerade ombudsmannen en ny broschyr med titeln *Europeiska ombudsmannen – I korta drag* för första gången under 2004 och på 25 språk (de 21 fördragsspråken och ansökarländernas fyra språk). Dessutom trycktes broschyren *Vad kan Europeiska ombudsmannen göra för dig?*, vari ingår ett klagomålsformulär, på nytt under 2004 och broschyren ställdes för första gången till förfogande på 21 olika språk. Båda dessa publikationer, samt en elektronisk version av klagomålsformuläret, ställdes till förfogande via webbplatsen i samtliga språkversioner.

Från den 1 maj till den 31 december 2004 (efter Europeiska unionens utvidgning) besöktes hemsidorna på Europeiska ombudsmannens webbplats 195 228 gånger. Den engelska versionen var den mest besökta (45 566 besök), varefter följde de franska, italienska, spanska, tyska och polska versionerna. Geografiskt kom det största antalet besök från Italien (16 950 besök), följt av Belgien, Spanien, Frankrike, Tyskland och Polen.

För att garantera att Europeiska ombudsmannens webbplats fortsätter att höra till de bästa inom EU har Europeiska ombudsmannens kansli under hela 2004 varit företrätt i arbetet i den interinstitutionella redaktionskommittén för Internet (CEiii). CEiii leds av Europeiska kommissionens generaldirektorat för press och kommunikation, och organisationen sammanför företrädare med ansvar för Internetfrågor inom EU:s institutioner och organ. Kommittén sammanträdde fem gånger under 2004 för att diskutera och samordna frågor som bland annat hade att göra med EU:s utvidgning, flerspråkighet, domännamn, upphovsrätt, interinstitutionella webbplatser och samarbete kring upphandling och tjänster.

INLEDNING

---

1 SAMMANFATTNING

---

2 KLAGOMÅL OCH UNDERSÖKNINGAR

---

3 BESLUT EFTER EN UNDERSÖKNING

---

4 FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH ORGAN

---

5 FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN OCH LIKNAVDE ORGAN

---

6 MEDDELANDEN

---

7 BILAGOR

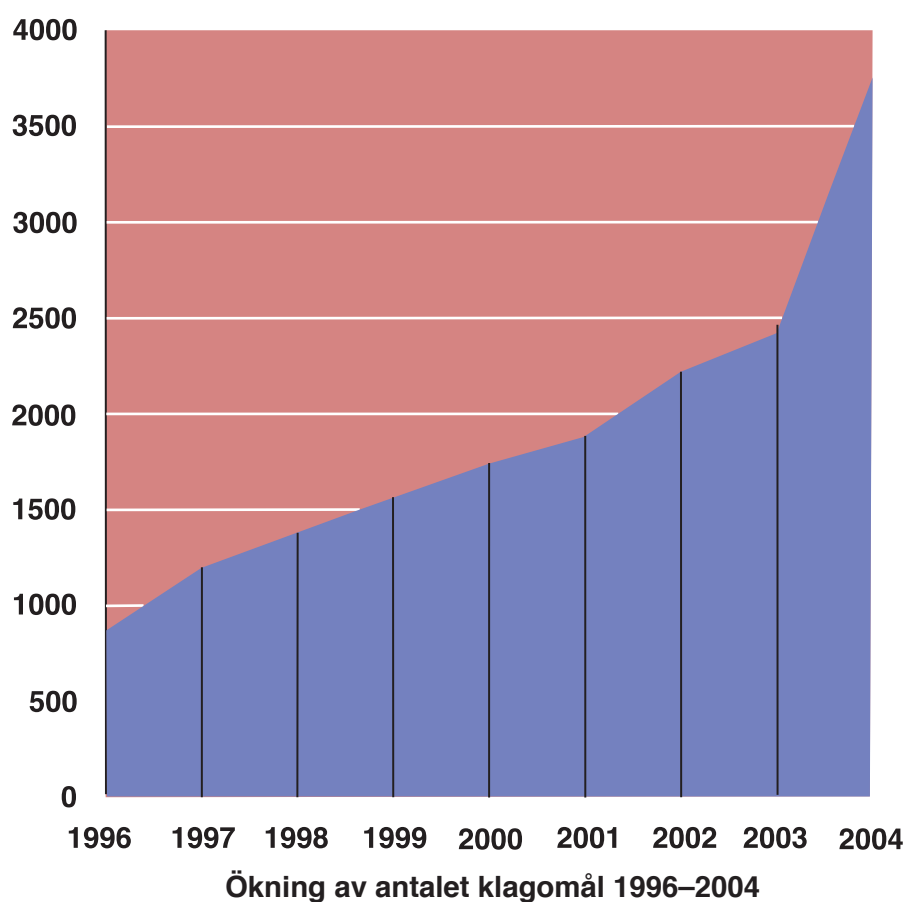

A STATISTIK

1 ÄRENDEN SOM BEHANDLADES UNDER 2004

1.1 TOTALT ANTAL ÄRENDEN UNDER 2004	4≈048
– undersökningar som inte avslutats den 31 december 2003.....	183 ¹
– klagomål som avvaktade beslut om tillåtlighet den 31 december 2003	131
– klagomål mottagna under 2004	3 726
– undersökningar på eget initiativ	8

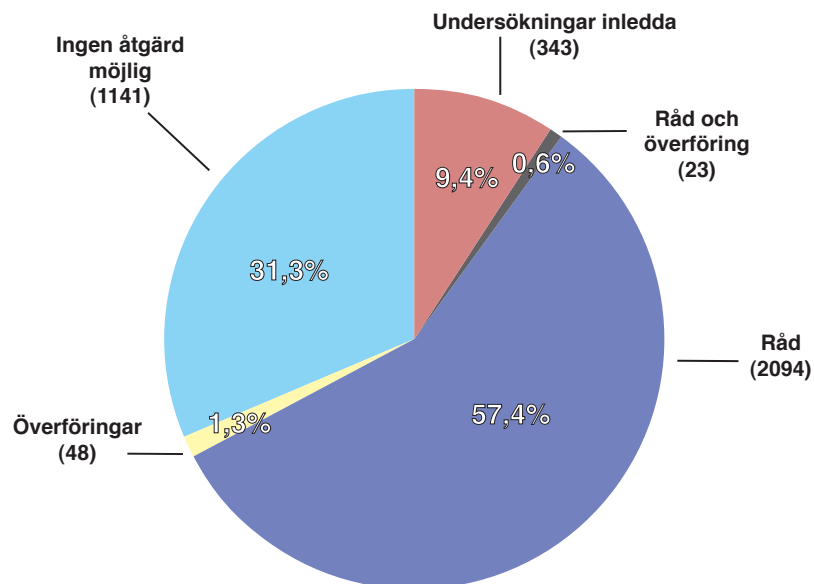
¹ Av vilka fyra var undersökningar på Europeiska ombudsmannens eget initiativ och 179 undersökningar på grund av klagomål.

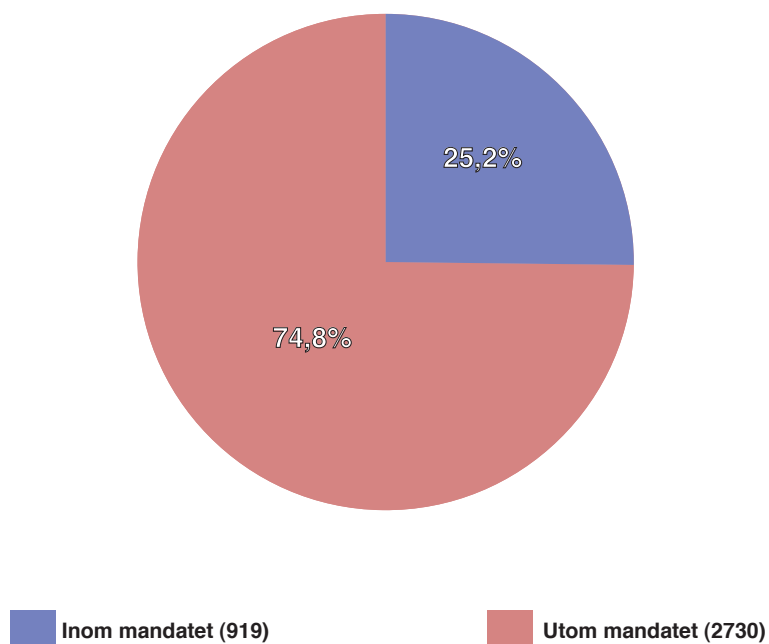
1.2 UNDERSÖKNING AV TILLÅTLIGHET/OTILLÅTLIGHET SLUTFÖRD..... 94,6 %

1.3 KLASSIFICERING AV KLAGOMÅLEN

1.3.1 Enligt typ av åtgärd som vidtagits av Europeiska ombudsmannen för att hjälpa klaganden

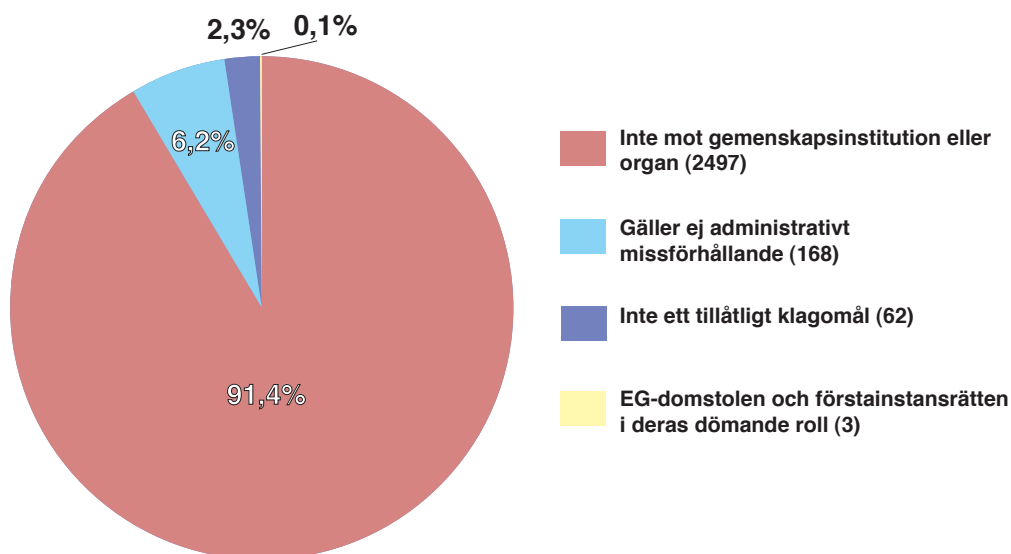
1.3.2 Enligt Europeiska ombudsmannens mandat

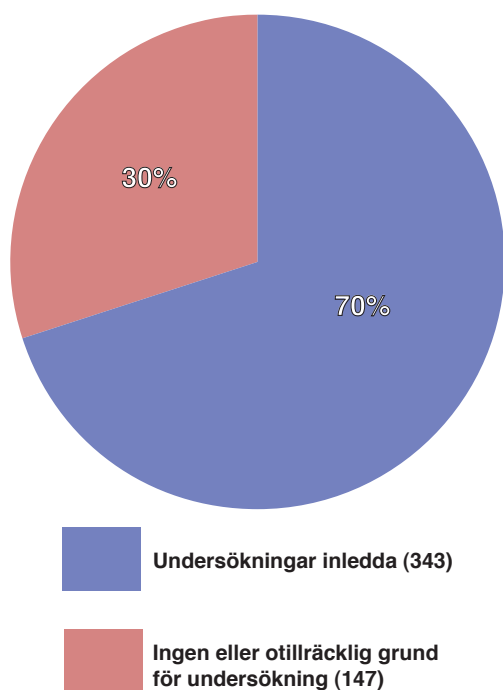

UTOM MANDATET

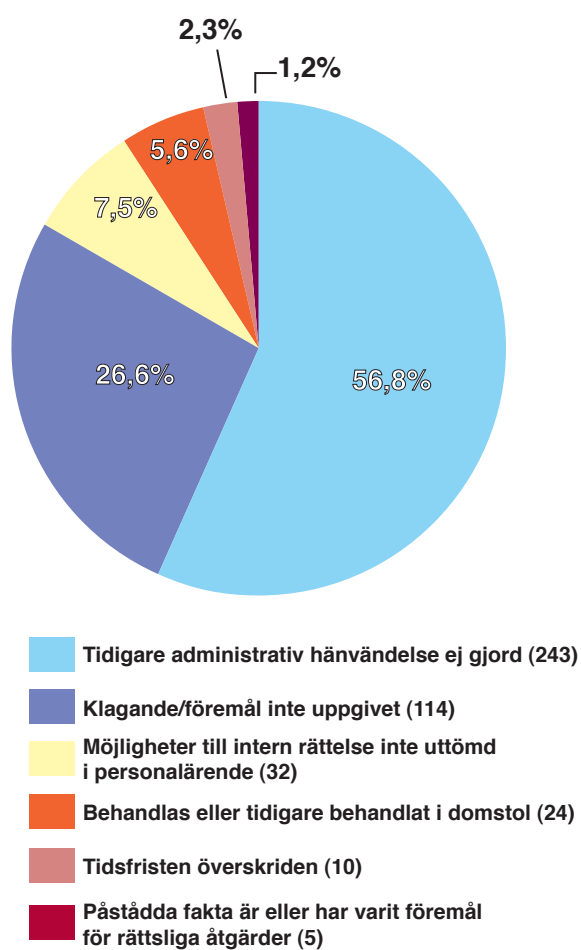

INOM MANDATET

Tillåtliga klagomål

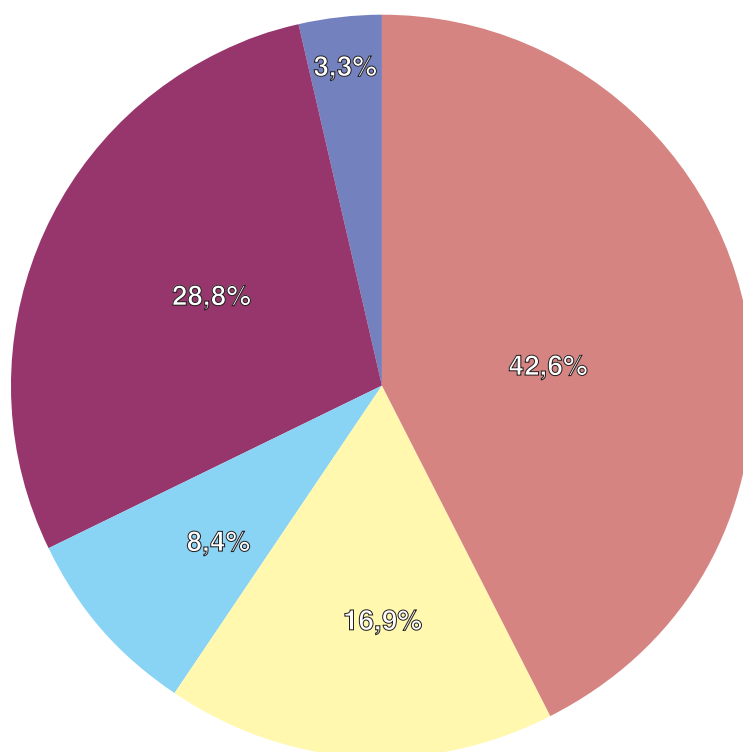

Otillåtliga klagomål

2 ÖVERFÖRINGAR OCH RÅD

■ Råd att kontakta annan ombudsman eller inge framställning till regionalt eller nationellt parlament (906)

■ Råd att kontakta kommissionen (359)

■ Råd att inge framställning till Europaparlamentet (179)

■ Råd att kontakta andra organ (613)

■ Överföringar (71)

Till Europaparlamentet (13)

Till Europeiska kommissionen (4)

Till nationell eller regional ombudsman (54)

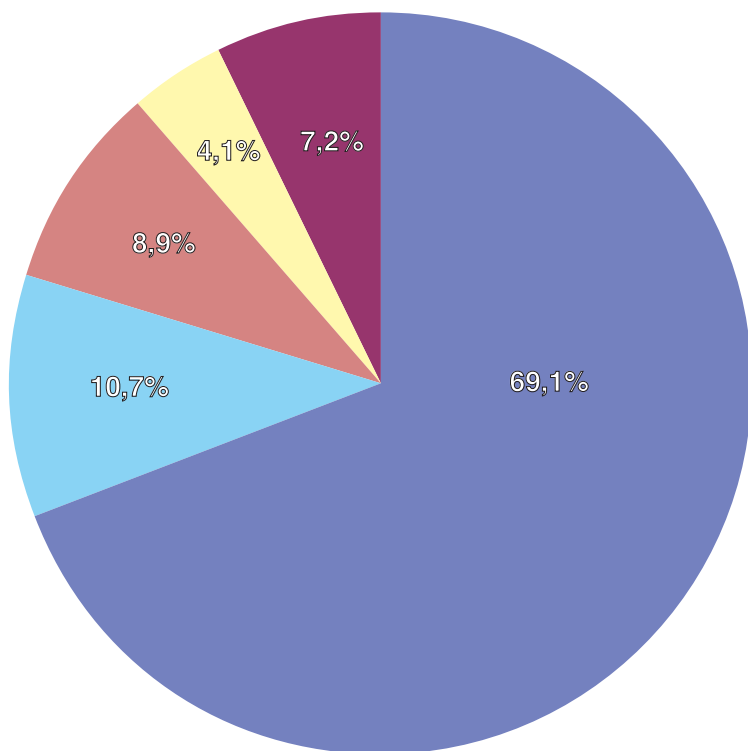

3 UNDERSÖKNINGAR SOM GENOMFÖRDES UNDER 2004..... 534

Under 2004 genomförde Europeiska ombudsmannen 534 undersökningar, 351 undersökningar inleddes 2004 (av vilka åtta på eget initiativ), och 183 undersökningar var inte avslutade den 31 december 2003.

3.1 INSTITUTIONER OCH ORGAN SOM VARIT FÖREMÅL FÖR UNDERSÖKNINGAR

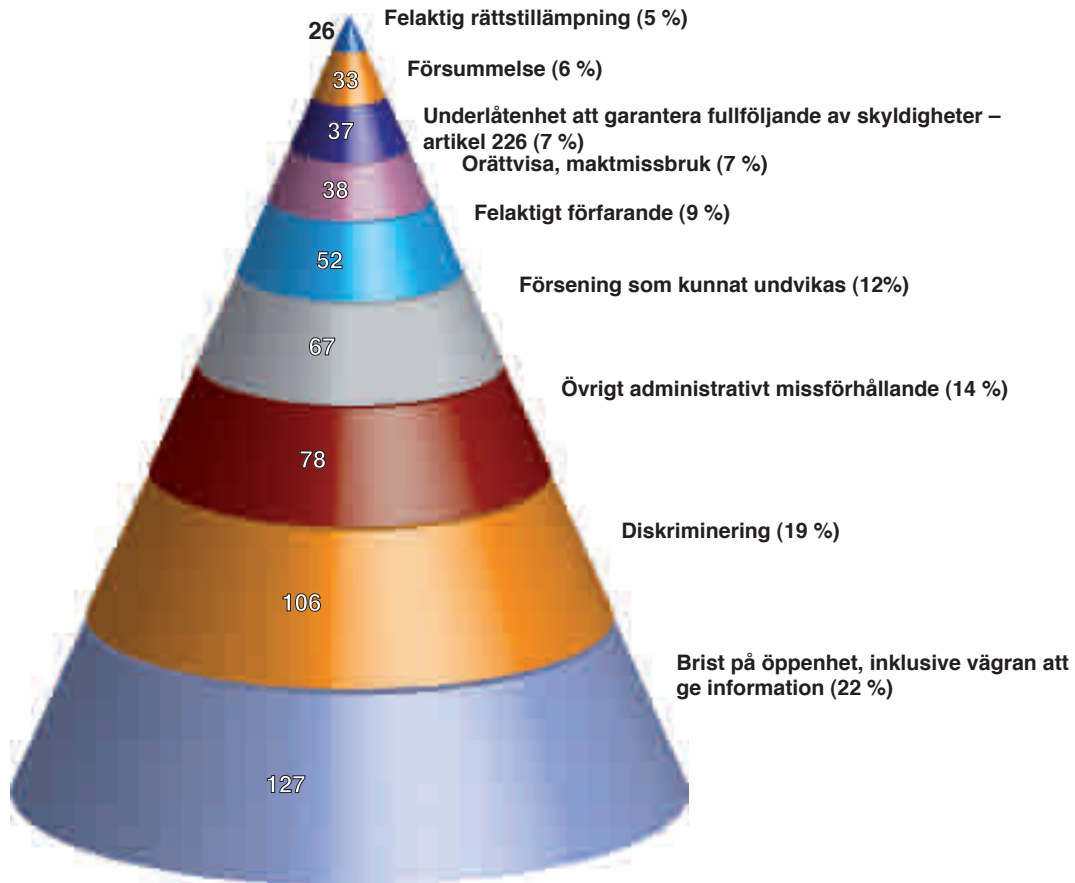
(I vissa fall berörs två institutioner eller fler av undersökningen)

Europeiska kommissionen	(375)
Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal	(58)
Europaparlamentet	(48)
Europeiska unionens råd	(22)
Övriga (39):	
Europeiska investeringsbanken	(7)
Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån (OLAF)	(5)
Europeiska unionens regionkommitté	(5)
Europeiska centralbanken	(4)
EG-domstolen	(3)
Revisionsrätten	(3)
Europeiska ekonomiska och sociala kommittén	(3)
Europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet	(2)
Europeiska livsmedelsmyndigheten	(1)
Europeiska unionens polismission i Bosnien-Herzegovina	(1)
Eurojust	(1)
Europol	(1)
Europeiska gemenskapernas publikationskontor	(1)
Europeiska universitetsinstitutet	(1)
Europeiska miljöbyrån	(1)

3.2 TYP AV PÅSTÅTT ADMINISTRATIVT MISSFÖRHÅLLANDE

(I vissa fall hävdades två typer av administrativt missförhållande)

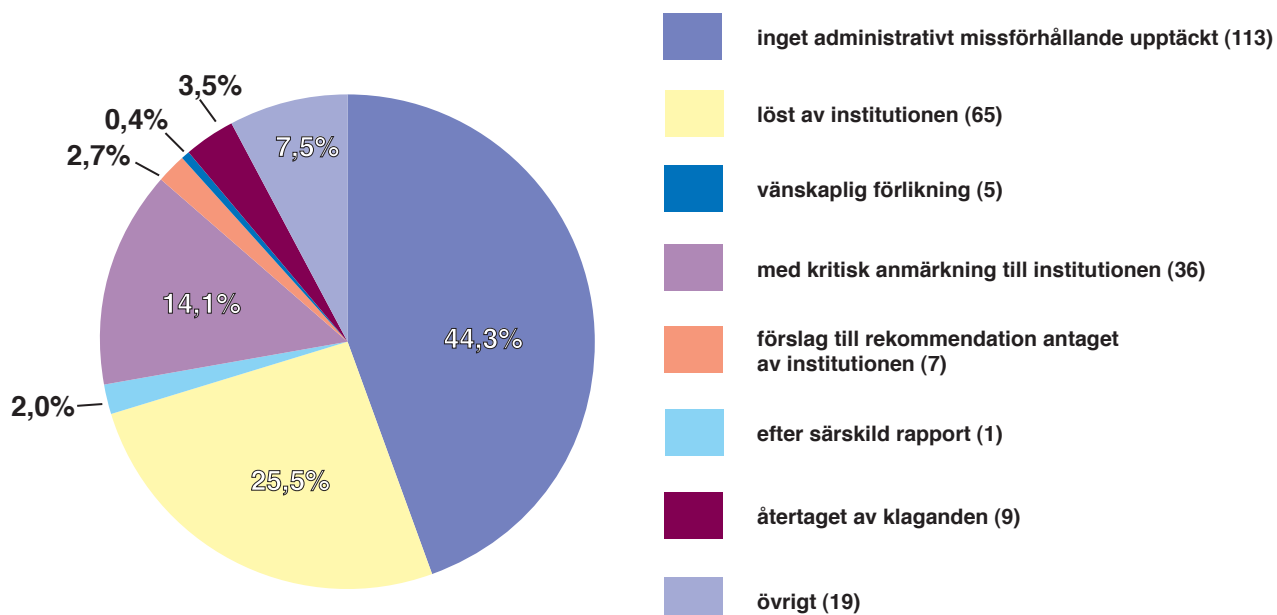
3.3 FÖRSLAG TILL VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING, FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER OCH SÄRSKILDA RAPPORTER SOM LADES FRAM UNDER 2004

– förslag till vänskapliga förlikningar	12
– förslag till rekommendationer	17
– särskilda rapporter	1

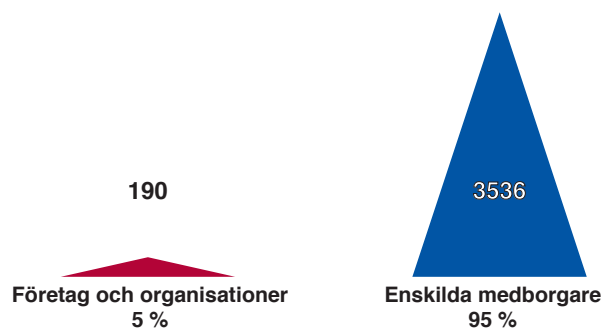
3.4 UNDERSÖKNINGAR SOM AVSLUTATS MED MOTIVERADE BESLUT 251²

(En undersökning kan avslutas av ett eller flera av följande skäl:)

4 URSPRUNG FÖR KLAGOMÅLEN SOM INGAVS UNDER 2004

4.1 KLAGOMÅLENS AVSÄNDARE

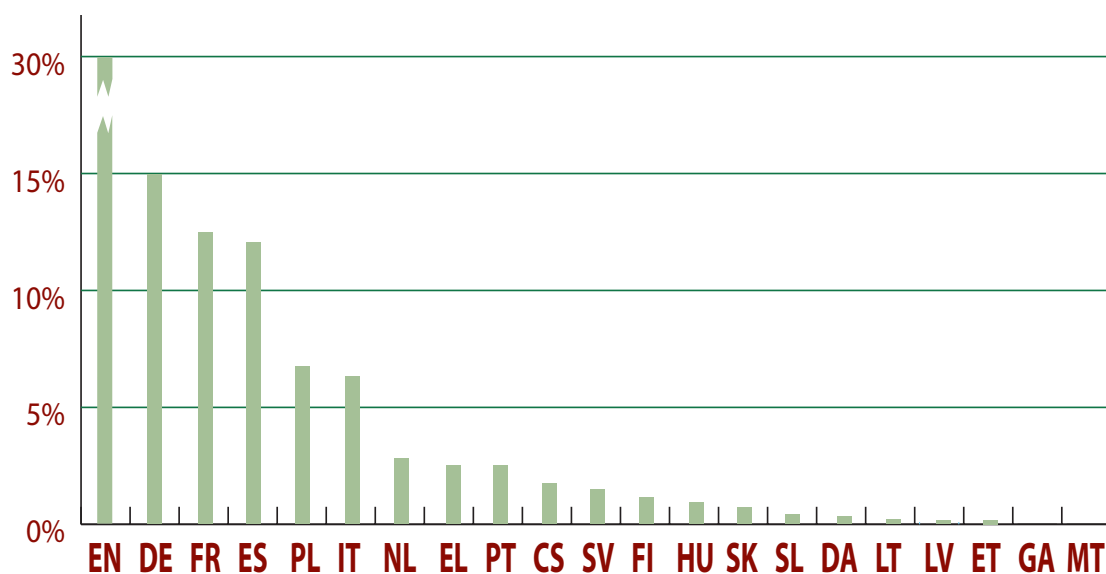

² Av vilka fyra var på eget initiativ av ombudsmannen.

4.2 KLAGOMÅLENS FÖRDELNING PÅ OLIKA SPRÅK

4.3 KLAGOMÅLENS GEOGRAFISKA URSPRUNG

Land	Antal klagomål	% av klagomålen	% av EU:s befolkning	Frekvens ³
Malta	38	1,0	0,1	11,7
Luxemburg	40	1,1	0,1	10,9
Cypern	59	1,6	0,2	10,0
Belgien	268	7,2	2,3	3,2
Slovenien	38	1,0	0,4	2,3
Finland	73	2,0	1,1	1,7
Irland	53	1,4	0,9	1,6
Grekland	129	3,5	2,4	1,4
Spanien	482	12,9	9,2	1,4
Portugal	116	3,1	2,3	1,4
Slovakien	52	1,4	1,2	1,2
Tjeckien	98	2,6	2,2	1,2
Sverige	84	2,3	2,0	1,2
Österrike	69	1,9	1,8	1,1
Polen	285	7,6	8,3	0,9
Danmark	32	0,9	1,2	0,7
Tyskland	464	12,4	18,0	0,7
Nederländerna	88	2,4	3,5	0,7
Ungern	53	1,4	2,2	0,6
Litauen	18	0,5	0,8	0,6
Estland	7	0,2	0,3	0,6
Frankrike	303	8,1	13,5	0,6
Italien	269	7,2	12,6	0,6
Lettland	9	0,2	0,5	0,5
Förenade kungariket	195	5,2	13,0	0,4
Övriga	404	10,9		

³ Siffran har beräknats genom att dela "procent av klagomålen" med "procent av befolkningen". Om resultatet blir större än 1 anger det att landet i fråga inger fler klagomål till ombudsmannen än vad man kunde förvänta sig med tanke på befolkningens storlek. Samtliga procentsiffror i tabellen har rundats av till en decimal.

B OMBUDSMANNENS BUDGET

Självständig budget

Enligt Europeiska ombudsmannens stadga skulle ombudsmannens budget från början utgöra en bilaga till avsnitt I (Europaparlamentet) i Europeiska unionens allmänna budget.

I december 1999 beslutade rådet att godkänna förslaget att ombudsmannens budget skulle vara självständig. Från den 1 januari 2000⁴ utgör ombudsmannens budget ett självständigt avsnitt (avsnitt VIII A) i Europeiska unionens budget.

Budgetens struktur

Ombudsmannens budget är indelad i tre avdelningar. Avdelning 1 i budgeten omfattar löner, ersättningar och andra personalkostnader. Denna avdelning omfattar också kostnader för tjänsteresor för ombudsmannen och hans personal. Avdelning 2 i budgeten täcker byggnader, utrustning och diverse driftskostnader. Avdelning 3 innehåller ett enda kapitel som avser medlemskap i internationella ombudsmannaorganisationer.

Samarbetet med Europaparlamentet

För att undvika onödigt dubblering av administrativ och teknisk personal tillhandahålls många av de tjänster som ombudsmannen behöver av eller genom Europaparlamentet. De områden där ombudsmannen är mer eller mindre beroende av parlamentets tjänster är följande:

- personal, utarbetande av kontrakt och beslut om individuella rättigheter,
- ekonomistyrning och bokföring,
- översättning, tolktjänster och tryckning,
- kontorslokaler,
- databehandling, telekommunikationer och posthantering.

Samarbetet mellan Europeiska ombudsmannen och Europaparlamentet har möjliggjort betydande besparingar i gemenskapens budget. Samarbetet med Europaparlamentet har i själva verket gjort det möjligt att förhindra en betydande ökning av antalet anställda inom ombudsmannens administration.

I de fall där de tjänster som tillhandahållits ombudsmannen medför ytterligare direkta utgifter för Europaparlamentet debiteras en avgift som betalas från ett "samverkanskonto" (*liaison account*). Lokalyror och översättningstjänster är de största utgiftsposterna som hanteras på detta sätt.

I budgeten för 2004 ingick en engångssumma för att täcka Europaparlamentets kostnader för att tillhandahålla tjänster som enbart utgörs av arbetstid, t.ex. hantering av anställningskontrakt, löner och ersättningar och diverse databehandlingstjänster.

Samarbetet mellan Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen inleddes genom ett ramavtal daterat den 22 september 1995, som kompletterades av avtal om administrativt samarbete och samarbete i budget- och finansieringsfrågor som undertecknades den 12 oktober 1995.

I december 1999 undertecknade ombudsmannen och Europaparlamentets talman ett avtal om att förnya samarbetsavtalen, med vissa ändringar, för året 2000 och att möjliggöra automatisk förlängning därefter.

⁴ Rådets förordning (EG) nr 2673/1999 av den 13 december 1999, EGT L 326, 18.12.1999, s. 1.

Budgeten för 2004

Budgeten för 2004 baserades på en tjänsteförteckning som omfattade 38 tjänster.

De totala anslagen i ombudsmannens budget för 2004 var inledningsvis 5 817 468,00 euro. Avdelning 1 (löner, ersättningar och andra personalkostnader) uppgick till 4 944 500,00 euro. Avdelning 2 (byggnader, utrustning och diverse driftsutgifter) uppgick till 869 968,00 euro. Avdelning 3 (kostnader för särskilda insatser som utförs av institutionen) uppgick till 3 000,00 euro.

Nedanstående tabell återger kostnaderna under 2004 i form av åtagandebemyndiganden.

Avdelning 1	€ 4 173 642.33
Avdelning 2	€ 892 632.78
Avdelning 3	€ 2 644.78
Totalt	€ 5 068 919.89

Intäkterna utgörs i huvudsak av avdrag från ersättningar till ombudsmannen och hans anställda. De sammanlagda intäkterna i form av mottagna ersättningar uppgick under 2004 till 530 367,85 euro.

Budgeten för 2005

Budgeten för 2005, som utarbetades under 2004, baseras på en tjänsteförteckning som omfattar 51 tjänster, vilket motsvarar en ökning med 13 tjänster jämfört med tjänsteförteckningen för 2004. Ökningen beror i första hand på utvidgningen av Europeiska unionen och behovet av att Europeiska ombudsmannens kansli förfogar över tillräckliga kunskaper i såväl språken som rättssystemen i de nya medlemsstaterna.

De totala anslagen för 2005 uppgår till 7 312 614 euro. Avdelning 1 (löner, ersättningar och andra personalkostnader) uppgår till 6 239 614 euro. Avsnitt 2 (byggnader, utrustning och diverse driftsutgifter) uppgår till 1 070 000 euro. Avdelning 3 (kostnader för särskilda insatser som utförs av institutionen) uppgår till 3 000 euro.

I budgeten för 2005 ingår intäkter på totalt 720 241 euro.

C PERSONAL

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

P. Nikiforos Diamandouros

P. Nikiforos Diamandouros föddes i Aten i Grekland den 25 juni 1942. Han valdes till europeisk ombudsman den 15 januari 2003 och tillträdde den 1 april 2003.

Från 1998 till 2003 var han Greklands första nationella ombudsman. Sedan 1993 är han professor i komparativ statsvetenskap vid institutionen för statsvetenskap och offentlig förvaltning vid universitet i Aten (för närvarande tjänstledig). Under åren 1995 till 1998 ledde han arbetet vid det nationella centrumet för samhällsvetenskapliga studier (EKKE).

Han tog sin kandidatexamen, B.A., vid Indianauniversitetet (1963) och därefter sin magisterexamen, M.A., (1965), ytterligare en magisterexamen, M.Phil, (1969) och sin doktorsexamen, Ph.D., (1972) vid Columbiauniversitetet. Innan han började arbeta vid Atens universitet 1988 undervisade och forskade han vid det statliga universitetet i New York samt vid Columbiauniversitetet (1973–78). Från 1980 till 1983 tjänstgjorde han som direktör för utveckling vid Atens högskola, Aten, Grekland. Från 1983 till 1988 var han programdirektör för Västeuropa och Mellanöstern vid det Samhällsvetenskapliga forskningsrådet i New York. Från 1988 till 1991 var han direktör vid det grekiska institutet för internationella och strategiska studier i Aten, ett forskningsinstitut med fokus på policyutveckling, vilket etablerats med hjälp av stöd från Ford- och MacArthurstiftelserna. Under 1997 innehade han en tjänst som gästföreläsare i statsvetenskap vid Juan March-centrumet för högre studier i statsvetenskap (Madrid).

Han har varit ordförande för den grekiska statsvetenskapliga föreningen (1992–98) och för föreningen för moderna grekiska studier i Förenta staterna (1985–88). Åren 1999 och 2000 utsågs han till medlem av den grekiska kommissionen för mänskliga rättigheter och av nationella rådet för administrativ reform. År 2000 deltog han i Bilderbergkonferensen. Sedan 1990 har han delat ordförandeposten för underkommittén för södra Europa vid samhällsvetenskapliga forskningsrådet i New York, vars aktiviteter finansieras genom anslag från Volkswagenstiftelsen. Han är därtill en av redaktörerna för publikationen *New Southern Europe* som ges ut av förlaget *Johns Hopkins University Press*, och han har erhållit forskningsanslag från Fulbrightstiftelsen och NEH (*National Endowment for the Humanities*).

Han har i stor utsträckning skrivit om grekisk samt syd- och sydosteuropaisk politik och historia, i synnerhet vad gäller demokratisering, nationsbyggande och förhållandet mellan kultur och politik.

EUROPEISKA OMBUDSMANNENS SEKRETARIAT

Europeiska ombudsmannens sekretariat har ansvaret för att leda ombudsmannens personliga kansli. Sekretariatet administrerar ombudsmannens kalender, samordnar hans inkommande och utgående korrespondens, ger råd om förbindelserna med EU:s övriga institutioner och organ, hanterar protokollfrågor i samband med institutionernas arbete och utför allmänna sekreterartjänster åt ombudsmannen.

Nicholas Catephores

Europeiska ombudsmannens assistent
Tel.: +33 3 88 17 23 83

Eleni-Anna Galatis

Europeiska ombudsmannens sekreterare
Tel.: +33 3 88 17 25 28

AVDELNINGEN FÖR RÄTTSLIGA FRÅGOR

Avdelningen för rättsliga frågor består huvudsakligen av advokater som analyserar de klagomål som inkommer till Europeiska ombudsmannen och genomför undersökningar. Chefen för avdelningen för rättsliga frågor ger ombudsmannen råd i frågor som gäller institutionens rättsliga strategi och inriktning och leder avdelningen. Chefens assistent har ansvaret för interna system för kvalitetskontroll och ledningsinformation samt samordnar avdelningens bidrag till årsrapporten.

Under 2004 bestod avdelningen av chefen, sex första juridiska handläggare, fem juridiska handläggare, en juridisk assistent och assistenten till chefen för rättsavdelningen. Rättsavdelningen hade ansvaret för tio praktikanter under 2004.

Ian Harden

Chef för avdelningen för rättsliga frågor
Tel.: +33 3 88 17 23 84

Ian Harden föddes i Norwich i England den 22 mars 1954. Han studerade juridik vid Churchill College, Cambridge, tog en kandidatexamen, BA, med högsta betyg 1975, och en LLB 1976. Efter sin examen arbetade han på juridiska institutionen vid universitetet i Sheffield, där han var lektor mellan åren 1976 och 1990, Senior Lecturer 1990–1993, Reader 1993–1995 och där han är professor i offentlig rätt från och med 1995. Han kom till Europeiska ombudsmannens kansli som juridisk chefsrådgivare vid rättsavdelningen 1996. Han var chef för sekretariatet 1997–1999 och är från och med 2000 chef för rättsavdelningen. Han är författare eller medförfattare till ett stort antal arbeten om EU-rätt och offentlig rätt, bland annat *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992), *Flexible Integration: towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) och *European Economic and Monetary Union: the Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Han är medlem av Association Française des Constitutionnalistes och den brittiska "Study of Parliament Group".

Murielle Richardson

Assistent till chefen för avdelningen för rättsliga frågor
Tel.: +33 3 88 17 23 88

JURIDISKA HANDLÄGGARE

De juridiska handläggarna behandlar klagomål som kan ha inletts till ombudsmannen på något av Europeiska unionens 21 fördragsspråk. De föreslår och genomför dessutom undersökningar på eget initiativ, besvarar frågor om information från medborgare, hjälper ombudsmannen i rättsliga frågor, ger råd om rättsliga förfaranden, nyheter och traditioner i sina respektive medlemsstater och företräder ombudsmannen i vissa offentliga sammanhang.

Elodie Belfy

Juridisk assistent
Tel.: +32 2 284 39 01

Peter Bonnor

Juridisk handläggare
Tel.: +33 3 88 17 25 41

Benita Broms

Chef för kontoret i Bryssel
Förste juridisk handläggare
Tel.: +32 2 284 25 43

Alessandro Del Bon

Juridisk handläggare (till 31 maj 2004)
Tel.: +33 3 88 17 23 82

Marjorie Fuchs

Juridisk handläggare
Tel.: +33 3 88 17 40 78

Gerhard Grill

Förste juridisk handläggare
Tel.: +33 3 88 17 24 23

Marta Hirsch-Ziembinska

Förste juridisk handläggare
Tel.: +33 3 88 17 27 46

Andrea Janosi

Förste juridisk handläggare (till
30 september 2004)

José Martínez Aragón

Förste juridisk handläggare
Tel.: +33 3 88 17 24 01

Tina Nilsson

Juridisk handläggare
Tel.: +32 2 284 14 17

Ida Palumbo

Juridisk handläggare
Tel.: +33 3 88 17 23 85

Olivier Verheecke

Förste juridisk handläggare
Tel.: +32 2 284 20 03

PRAKTIKANTER**Mari Amos**

Praktikant (1 februari 2004–
31 december 2004)

Sigita Bruzaite

Praktikant (1 februari 2004–31 juli 2004)

Liv-Stephanie Haug

Praktikant (till 31 juli 2004)

Georgios Katharios

Praktikant (från 1 september 2004)
Tel.: +32 2 284 38 49

Daniel Koblencz

Praktikant (från 1 september 2004)
Tel.: +32 2 284 38 31

Jernej Letnar Cernic

Praktikant (från 1 september 2004)
Tel.: +33 3 88 17 29 64

Wiebke Pankauke

Praktikant (från 1 september 2004)
Tel.: +33 3 88 17 24 02

Pagona-Maria Rekaiti

Praktikant (till 30 juni 2004)

Andrea Sack

Praktikant (från 1 september 2004)
Tel.: +33 3 88 17 39 31

Tereza Samanova

Praktikant (1 februari 2004 –
31 december 2004)

Asta Uptaite

Praktikant (från 1 oktober 2004)
Tel. +32 2 284 26 09

AVDELNINGEN FÖR FÖRVALTNING OCH EKONOMI

Avdelningen för förvaltning och ekonomi är ansvarig för allt icke-juridiskt arbete på ombudsmannens kansli. Avdelningen består av tre sektioner – sektionen för personal, administration och ekonomi, sektionen för behandling av klagomål och kommunikationssektionen. Chefen för avdelningen för förvaltning och ekonomi samordnar arbetet på avdelningen, förvaltar avdelningens personal, föreslår och kontrollerar institutionens administrativa och finansiella strategi, företräder ombudsmannen i ett antal interinstitutionella forum och ansvarar för planering och genomförande av ombudsmannens budget.

João Sant'Anna

Chef för avdelningen för förvaltning och ekonomi

Tel.: +33 3 88 17 53 46

João Sant'Anna föddes i Setúbal i Portugal den 3 maj 1957. Han studerade juridik vid universitetet i Lissabon 1975–1980 och fick ut sin advokatlicens i Lissabon 1981. Mellan 1980 och 1982 arbetade han som advokat vid den juridiska och administrativa divisionen inom det portugisiska ministeriet för inrikes frågor för Lissabonregionen. Åren 1982–1984 fortsatte han sina juridiska studier på området immaterialrätt vid Ludwig-Maximilian-universitetet och Max Planck-institutet i München. När han återkom till Portugal 1984 utnämndes han till chef för den juridiska och administrativa divisionen i portugisiska ministeriet för inrikes frågor för Lissabonregionen. År 1986 tillträdde han en tjänst som tjänsteman vid Europaparlamentet och arbetade för generaldirektoraten för press och information, för forskning, för personal och ekonomi och slutligen för Europaparlamentets rättstjänst. Han kom till Europeiska ombudsmannens kansli som chef för administrations- och ekonomiavdelningen 2000.

SEKTIONEN FÖR PERSONAL, ADMINISTRATION OCH EKONOMI

Sektionen för personal, administration och ekonomi är den mest diversifierade om man ser till de funktioner den utför.

De ekonomiska uppgifterna, som härrör från det faktum att Europeiska ombudsmannen har en självständig budget, delas mellan fyra ekonomiansvariga tjänstemän som har ansvaret för att förbereda och genomföra budgeten.

Den informations- och teknikansvariga handläggaren skall sörja för kansliets samtliga informationstekniska behov, i nära samarbete med Europaparlamentet. Han ansvarar för hårdvara och programvara som används av samtliga anställda, utvecklar databaser och andra tillämpningar för intern användning, föreslår och genomför inköp och skrotning av utrustning och lämnar användarstöd.

Övriga viktiga uppgifter som hanteras inom sektionen omfattar personal- och rekryteringsfrågor, inkommande och utgående korrespondens, telefonväxeln, kansliets infrastruktur, samordning av översättningar, det juridiska referensbiblioteket och institutionens arkiv.

Rachel Doell*Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 23 98***Jean-Pierre Feroumont***Ekonomisk handläggare**Tel.: +32 2 284 38 97***Giovanna Fragapane***Ekonomisk handläggare (från 1 maj 2004)**Tel.: +33 3 88 17 29 62***Alexandros Kamanis***Ekonomisk handläggare (till**29 februari 2004)***Isgouhi Krikorian***Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 25 40***Gaël Lambert***IT-ansvarig handläggare**Tel.: +33 3 88 17 23 99***Juan Manuel Mallea***Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 23 01***Charles Mebs***Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 70 93***Elizabeth Moore***Sekreterare (till 30 november 2004)***Véronique Vandaele***Ekonomisk handläggare**Tel.: +32 2 284 23 00***Félicia Voltzenlogel***Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 23 94***Christophe Walravens***Ekonomisk handläggare (från**1 februari 2004)**Tel.: +33 3 88 17 24 03***KOMMUNIKATIONSSEKTIONEN**

Kommunikationssektionen ansvarar för institutionens kommunikationspolicy gentemot EU: s institutioner och organ, övriga ombudsmän och allmänheten. Sektionen ser dessutom till att kommunikationerna inom ombudsmannens kansli fungerar effektivt.

Den press- och kommunikationsansvariga handläggaren och den Internet- och kommunikationsansvariga handläggaren har gemensamt ansvar för att ge ombudsmannen råd i kommunikationsfrågor. De delar på uppgifterna i anslutning till ombudsmannens informationsresor till nuvarande och blivande medlemsstater, externa arrangemang, tal, utarbetandet av årsrapporten (i samarbete med rättsavdelningen) och kontakter med ombudsmän på olika håll i Europa, samtidigt som de har ansvar för förbindelserna med medier, publikationer och Internet. Kommunikationssektionens assistent stöder dem i många olika uppgifter, framför allt vad gäller Internet, publikationer och samarbete, samtidigt som hon också har ansvaret för att organisera besök av grupper till kansliet i Strasbourg.

Den kommunikationsansvariga handläggaren fungerar som en viktig länk mellan kommunikationssektionen och avdelningen för rättsliga frågor. Han ansvarar för frågor i samband med intern kommunikation, till exempel kansliets rättsliga intranät, det audiovisuella arkivet och introduktionsutbildningen av nya medarbetare. Han är också ansvarig för institutionens e-postkonto och ansvarar för att utveckla förfaranden för att hantera klagomål och förfrågningar effektivt.

Rosita Agnew*Press- och kommunikationsansvarig**handläggare**Tel.: +32 2 284 25 42***Ben Hagard***Internet- och kommunikationsansvarig**handläggare**Tel.: +33 3 88 17 24 24***Alessandro Del Bon***Kommunikationsansvarig handläggare**(från 1 juni 2004)**Tel.: +33 3 88 17 23 82***Dace Picot-Stiebrina***Kommunikationssektionens assistent**Tel.: +33 3 88 17 40 80*

SEKTIONEN FÖR HANTERING AV KLAGOMÅL

Sektionen för hantering av klagomål har ansvaret för att registrera, distribuera och följa upp de klagomål som inges till Europeiska ombudsmannen. Sektionen garanterar att alla klagomål registreras i en databas, att mottagandet erkänns och att klagomålen skickas till rättsavdelningen. Sektionen har ansvar för att hantera all inkommande och utgående korrespondens som avser klagomål, se till att klagomålsregistret i databasen uppdateras genom klagomålsförfarandet, övervaka att tidsfrister respekteras, att klagomålsrelaterad statistik tas fram och att dokument i anslutning till klagomål registreras.

Séverine Beyer*Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 23 93***Isabelle Foucaud***Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 23 91***Bruno Bismarque-Alcântara***Sekreterare (från 5 maj 2004)**Tel.: +33 3 88 17 20 91***Isabelle Lecestre***Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 24 29***Evelyne Bouttefroy***Sekreterare**Tel.: +33 3 88 17 24 13***Gabrielle Sheridan***Sekreterare (från 16 februari 2004)**Tel.: +33 3 88 17 24 08***Elaine Drago***Sekreterare (från 1 november 2004)**Tel.: +33 3 88 17 33 31*

D REGISTER ÖVER BESLUT

1 PER ÄRENDENUMMER

2002

1435/2002/GG	75
1769/2002/(IJH)ELB	94
1876/2002/OV	57
1878/2002/GG	92
1889/2002/GG	76
1963/2002/IP	93
1986/2002/OV	77
2007/2002/ADB	77
2185/2002/IP	78
2204/2002/MF	79

2003

0253/2003/ELB	97
0260/2003/OV	73
0278/2003/JMA	80
0378/2003/MF	89
0415/2003/(IJH)TN	71
0701/2003/IP	81
0753/2003/GG	82
0821/2003/JMA	53
0841/2003/(FA)OV	58
0849/2003/JMA	59
0900/2003/TN	58
0907/2003/ELB	54
0953/2003/(FA)OV	88
1110/2003/ELB	66
1196/2003/ELB	99
1219/2003/GG	98
1286/2003/JMA	60
1304/2003/(ADB)PB	61
1319/2003/ADB	83

1320/2003/(ADB)ELB	72
1367/2003/OV	84
1481/2003/OV	62
1571/2003/OV	91
1600/2003/ADB	67
1624/2003/ELB	85
1874/2003/GG	85
1949/2003/(TN)(IJH)TN	67
2046/2003/GG	74
2124/2003/ADB	68
2126/2003/PB	55
2183/2003/(TN)(IJH)TN	69
2210/2003/MHZ	96
2216/2003/MHZ	90
2225/2003/(ADB)PB	101
2239/2003/(AJ)TN	87
2333/2003/GG	87
2371/2003/GG	56
OI/1/2003/ELB	103
OI/2/2003/GG	102
OI/5/2003/IJH	104

2004

0032/2004/GG	100
0220/2004/GG	70
0221/2004/GG	63
0326/2004/IP	64
0435/2004/GG	69
0480/2004/TN	65
0520/2004/TN	69
0760/2004/GG	98
1044/2004/GG	65

2 PER ÄMNESOMRÅDE

Folkhälsa

0849/2003/JMA	59
2126/2003/PB	55

Forskning och teknik

1876/2002/OV	57
--------------------	----

Fri rörlighet för personer och tjänster

0701/2003/IP	81
--------------------	----

Jordbruk (GJP)

1219/2003/GG	98
0760/2004/GG	98

Konkurrenspolitik

1963/2002/IP	93
--------------------	----

Konsumentpolitik

2126/2003/PB	55
--------------------	----

Kontrakt

1878/2002/GG	92
1889/2002/GG	76
1986/2002/OV	77
0953/2003/(FA)OV	88
1874/2003/GG	85
1949/2003/(TN)(IJH)TN	67
2124/2003/ADB	68
0435/2004/GG	69

Medborgerliga rättigheter

0753/2003/GG	82
1286/2003/JMA	60
2333/2003/GG	87
2371/2003/GG	56
0220/2004/GG	70
1044/2004/GG	65

Miljö

0278/2003/JMA	80
2124/2003/ADB	68

Personal

- Rekrytering

1435/2002/GG	75
0378/2003/MF	89
0821/2003/JMA	53
1110/2003/ELB	66
1196/2003/ELB	99
1320/2003/(ADB)ELB	72
1367/2003/OV	84
1571/2003/OV	91
1600/2003/ADB	67
2216/2003/MHZ	90
2225/2003/(ADB)PB	101

- Övriga frågor

2204/2002/MF	79
0907/2003/ELB	54
1319/2003/ADB	83
2046/2003/GG	74
2210/2003/MHZ	96
OI/1/2003/ELB	103
OI/2/2003/GG	102
0032/2004/GG	100

Statligt stöd

2185/2002/IP	78
--------------------	----

Sysselsättning

0480/2004/TN	65
--------------------	----

Transporter

2239/2003/(AJ)TN	87
------------------------	----

Utbildning, yrkesutbildning och ungdom

0221/2004/G G	63
---------------------	----

Utvecklingssamarbete

0253/2003/ELB	97
1624/2003/ELB	85
2124/2003/ADB	68
0326/2004/IP	64

3 PER TYP AV ADMINISTRATIVT MISSFÖRHÅLLANDE

Brist på eller vägran att lämna information

1986/2002/OV	77
0415/2003/(IJH)TN	71
0753/2003/GG	82
0907/2003/ELB	54
1110/2003/ELB	66
1196/2003/ELB	99
1286/2003/JMA	60
1319/2003/ADB.....	83
1320/2003/(ADB)ELB.....	72
1367/2003/OV	84
1874/2003/GG	85
2126/2003/PB	55
2239/2003/(AJ)TN	87
2371/2003/GG	56

Bristande öppenhet

1304/2003/(ADB)PB	61
1481/2003/OV	62
0220/2004/GG	70

Diskriminering

0278/2003/JMA	80
0821/2003/JMA	53
1367/2003/OV	84
2210/2003/MHZ.....	96
2216/2003/MHZ.....	90
2126/2003/PB	55
OI/2/2003/GG	102
0326/2004/IP.....	64

Fel i samband med artikel 226-förfarande

2007/2002/ADB.....	77
0701/2003/IP.....	81
0841/2003/(FA)OV.....	58
0849/2003/JMA	59
0480/2004/TN.....	65
1044/2004/GG	65

Felaktigt förfarande

1769/2002/(IJH)ELB	94
2007/2002/ADB.....	77

2216/2003/MHZ.....	90
OI/1/2003/ELB	103
0326/2004/IP.....	64

Felaktig rättstillämpning

0900/2003/(IJH)TN	58
1571/2003/OV	91

Försening som kunnat undvikas

1963/2002/IP.....	93
2185/2002/IP.....	78
0260/2003/OV	73
1319/2003/ADB.....	83
1949/2003/(TN)(IJH)TN	67
2124/2003/ADB.....	68
2333/2003/GG	87
0435/2004/GG	69

Försummelse

1963/2002/IP.....	93
2185/2002/IP.....	78
2204/2002/MF	79
0260/2003/OV	73
1600/2003/ADB.....	67

Motivering

0953/2003/(FA)OV.....	88
-----------------------	----

Orättvisa

1435/2002/GG	75
1876/2002/OV	57
1878/2002/GG	92
1889/2002/GG	76
1986/2002/OV	77
0378/2003/MF	89
0953/2003/(FA)OV.....	88
1219/2003/GG	98
2046/2003/GG	74
0032/2004/GG	100
0221/2004/GG	63

Övrigt administrativt missförhållande

1876/2002/OV	57
1986/2002/OV	77
0253/2003/ELB	97
0953/2003/(FA)OV	88
1624/2003/ELB	85
2183/2003/(TN)(IJH)TN	69
OI/5/2003/IJH	104

HUR MAN KONTAKTAR EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

PER BREV

Europeiska ombudsmannen
1, avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
67001 Strasbourg Cedex
Frankrike

PER TELEFON

+33 3 88 17 23 13

PER FAX

+33 3 88 17 90 62

PER E-POST

euro-ombudsman@europarl.eu.int

WEBBPLATS

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

FÖRSÄLJNING OCH PRENUMERATION

Publikationsbyrån ger ut publikationer för försäljning, och de kan beställas genom något av våra försäljningsombud runtom i världen. En lista över försäljningsombuden får du genom att

- Gå in på publikationsbyråns webbplats: <http://publications.eu.int>, eller
- be om en lista via fax: (352) 29 29-42758.

Publikationsbyrå

Publications.eu.int

ISBN 92-95022-55-6

